[illegible]
[illegible]

వ్యాప్తి
౧

శ్రీనారాయణాయనమః ॥ లక్ష్మీపాదయుగం ప్రణమ్య పితరం త్రి బాలకృష్ణాభిధం శ్రీరద్వాజ్ఞకులాంబుధావి
ధుమివన్తి గౌరవశో స్యాం ఖ్యాతాం తాత్పర్యం లక్ష్మతంమితే ర్వచసాం ఖ్యాతాం తమునా వక్ష్ముగురుం
స్తేగుతే యద్భావయతి వేపుర్షత్వ పశ్చాత్ సంశృతే । తత్ర తావత్ [illegible] ప్రత్యక్షవాన్యభావం బిశిష్య త్రివిశ్వ
నాం భవంబాలకానాంనివిశిష్యపరి [illegible] యత్ప్రతన [illegible] రణదే [illegible] మంగళ [illegible] అప్యవంసుష్ఠ
రితి [illegible] నిబం [illegible] రణ [illegible] త్తి అతిరిక్తవంభవి [illegible]
త్తః సమం [illegible] తత్వం దోషః వస్తు తస్మి విధేయః మితి [illegible] రణాం [illegible] మధ్యం [illegible]
పగలయోర్ద్వయంఇత్యాకారం [illegible] ప్రతిపత్తిర్ [illegible] పత్తితి తత్తేత్తాన్ని విశేషణ [illegible]
విశిష్టతాన్వయబోధా [illegible] యవృత్తి దోషః [illegible] విశిష్ట [illegible] ఏవతత్
తాదితి [illegible] తానం [illegible] తస్య [illegible] దితాం [illegible] త్వధర్మః అన్యత్వవిశిష్టతంభావాత్ప్రతీతి [illegible]
తం [illegible] దితాః అర్థాః [illegible] తం [illegible] రహితత్వం [illegible]
దానం [illegible] తేతి అభావం [illegible] పదార్థానాం [illegible] తః [illegible]
దానం [illegible] తాంవిశేష్యత్వ తద్విత్వ ధర్మః పలయోః [illegible] తత్ర అపలంతయోర్వలం [illegible] పదార్థత్వ తి పలయో
[illegible] తాం [illegible] తద్ధత్వధర్మః [illegible] తానాయత్ప్రతిబాణితే నిజనిర్మితే నిజైర్నిర్మితాం రతి

ಮುಹ್ವಾದಿ
೨
ತಿ
ರಘು

ತಾಂ ಯಾಂ ಕಾರಿಕಾವಶ್ಯತಾಂ ಅತಿ ಅತ್ಯಂತಂ ಘಂಕ್ಷೇಪಃ ಸಙ್ಗ ಸಂಕ್ಷೇಪೋಂ ಯಾಂ ಸು ತಾಂ ಅತಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಾ ಸ್ತೋತ್ರಕೃತಾಂ [illegible]
ತಸ್ತಾಂ ಸಾಂಕ ಸಕ [illegible] ತಿ ನಾಂ [illegible] ವ ಬಾಂ [illegible] ಪದಿ ಪಾಂ ದ್ವಾಂ ಯಯ [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ವೇ॰ಸಾಕ್ಷಿ

೨

ಲಪದಾರ್ಥಃ ಇಪ್ರತಿ ತದಾ ಅಂಶಾಂತ್ರಂ ಜೀವಂ ಬತಿ ಅತ್ರಪಮುಕ್ತಾವ ಳಿತೋನ ಕ್ತಾರ್ಥ್ಯೆ ಜೋಣ್ಣಕ್ಷತ್ರಂ ಜೀವಂ ಖಿತಂ ಅತ್ರ ಶದ್ರ
ವಾ ದಿಜದಾಂ ಧ ಪ್ರತಿಪಾದಕತ್ವ ದಕ್ಷೆ ಕ್ಷ ಪ್ರವಾಸ್ಯ ದ ಯೋಗ್ಯ ವಿಷಯತಾ ೭ ಆಕ್ರ ಪದಾರ್ಥ ತತ್ವಾವಧಾರಣಂ ಚ
ಪ್ರಯೋಜನಂ ಸ್ವಾರಾಜ್ಯಂ ಸಂಬಂಧಶ್ಚ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದಕಭಾವಃ ಪದಾರ್ಥ ತತ್ವಾವಧಾರಣಂ ಚ ಪ್ರಯೋ ಅಧಿಕಾ
ರಿ ತ್ರಂ ಧಾರಂ ಶಸಮಂ ಯಸ್ಸಂ ತನ್ಯಮಂ ಗತ್ವಾ ತತ್ರಿ ಬಂಧಕ ಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ ಸ್ವರೂಪಂ ಸ್ವಫಲಂ ದರ್ಶಯತಿ ವಿಷ
ವಿಷಯಂ ತಾಂ ಯತಿ ಪ್ರತಿ ರತ್ನ ವಿಕ್ಷೇಪ ನ್ಯಂ ಧಸ್ಯತಿ ಕ್ಷಃ ಯಜ್ಞ ಪ್ರತ್ಯ ಶೌ ತೇ ಪದ ಸ್ಯ ತೃತ್ವ ಮದ ಭಾವ ಪರ ತಯಾ
ವಿಷದಮೃ ಧರ್ಮ ಮತಿ ಪ್ರತಿ ಭಾತಿ ದಾ ಬವಿಶ್ಲೇಷ ಣಂ ಚ ಶ್ರೋತ್ರಾಣಾಂ ಪ್ರಮಾಣಾನಾಂ ಪ್ರತಿ ಪೃಥಗ್ವಿಷಯ ತಾಂ ಚ
ಚ ದನ್ಮವಧಾ ವಿಶೇಷ ಪರಂ ತತ್ಪರ ತಾಂ ಯಜ್ಞಃ ಸ ಶ್ರೀ ಪತ್ರ ರಾಜು ತ ಪೂರ್ಣಂ ಕರಂ ಧಿ ತತ್ರ ಶ್ರೀ ಚ ಕಾವೆ
ರಂ ವಸ್ತಿಕ ಸ್ಯ ಶೃಂ ತನ್ನಿ ಲಾಂ ತಾಂ ತಿ ಕಾಂ ನಾಂ ತ ಮಾಂ ಹು ತ್ತೆ ಪೂರ್ಣಂ ಕರಂ ಧ ತ್ರ ಪೃಥ್ವಿ ಷೆ ನಾ ಭಾ ಧನೆ
ಶ್ರೀ ಚ ಕೆ ಪ ಕ್ಷ ದೃಷ್ಟ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಹಂತ ವ ಕ ಮ ಬಾವ ದಾ ತ್ರ ಪರಂ ತ್ರ ಪ್ರ ರಾಜು ಶಿ ಸ್ವ ರೂಪ ಲ ತ್ರ ಗಂ ಕ ಚಾ ಚ ರ ಗ ಮಂ
ತ್ರಂ ಕ ವಾ ಶೀಲ ತ್ವ ಶಿ ವಾ ಸಿ ತ್ರಂ ತ ಸ್ಯ ಫಲ ವಿ ಶಿ ಷ್ಟ ನಾ ಕ ತ್ರ ಕ ತ್ರ ಕಾಂ ಪ್ರಿ ನಾ ನಾ ಕ ಶ್ರೀ ಜಾಂ ಬಿ ತ್ರ ಪ್ರಾ ಯ ನಾ ಆ ಕ
ತ್ರ ತ್ರಿ ಕ ಶ್ರೀ ಮಂ ಗ ಕ ನ ಕಾರ ಣ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಚ ವೃತ್ತಿ ಕ ಶ ಸ್ವ ಬಿ ಬಾ ರ ರ ರಾಂ ವ ಜೀ ಂ ತು ವ ಕೋ ವಿ ನಾಂ ಬ ಥ ಲಿ
ಪ್ರಿ ಷ್ಟ ಪ ರಿ ಸ ವಿ ರಾಂ ಪ್ರತಿ ವಿ ಷ್ಟು ಧ್ವಂ ಸ ಪೂರ್ವ ಕ ನ್ನ ವ ರಾಂ ಪ್ರಿ ಪ್ರಿ ತ್ಯ ರ್ಥಃ ಕ ಚ ತತ್ರ ಚ ರಂ ತ ರಿ ಯ ಮಂ ಗ ಪ್ರ ಕ ಲಿ
ನಾ ಸ್ವ ಖ ಬಾ ರ ತ್ರ ತಿ ವಾಂ ಭೋ ಜ ಗಾ ದಿ ನಾ ಬ ನಾ ಖ ಕಾ ವಿ ವಿ ಶ್ವ ಗಾ ಶ ನಂ ಚ ವಿ ಕ ಚ ನಾಂ ತ ರಿ ಯ
ಮಂ ಗ ಕ ನ ಧಿ ಹಾ ಸ್ವ ಬಿ ಬಾ ರ ನಂ ದಿ ಹಾ ಸಂ ಭ ವಾಂ ಶೇ ಅತ್ರ ನಾ ಚ ಂ ಬ ಕೆ ಪ್ರ ದಿ ಗೆ ಂ ಕೆ ಮಂ ಗ ಫ ನ ತ್ರ ಬಿ

౬

సమాప్తిరదశక్షణే అష్టాంయు ప్రభిబాం శిలాంబిలాం హ్లాం పలాం శ్వః ప్రభిబారసంతి హారతమాహ్లసం
శయరూపతంరూం కార్యంతాం ప్రత్యుప్రవత్తి బంధస్య [illegible] తత్తదుశివి తాం తత్తత [illegible]
తద్రత్వబిద్యాం యువాం స్థంగకంనవరాం బ్రహ్మ లకం స్వవాం ప్రపగ్న్యా హలక త్రేసతి సపలకతాంపబితి పబిత్తి
ప్రాంపవాం శవంగ హ్నసమాం బ్రిఫలక్త్వంతాం స్వప్న [illegible] శయ [illegible] తుడుమ తాంవిత్తి [illegible] సహ్రిరాం సాంబి
సకలకతాం సాంకుంయుత్రి అవిగతత్రి [illegible] విషయంత్వం [illegible] విషయ [illegible] అతిప్ర [illegible] తమ బాంకేతి అ
సూారత్నాంత్రయు దృబ్తిర్య పతథాం బివిషయంత్వ [illegible] తిః [illegible] తిశివవివర్ధితాం తద్విషయత్వాంచ విషయతయా
షిరాం ద్వాంతౌ కబత్ర వృత్తి చార [illegible] తయరాం [illegible] తివిషయత్వాపత్తి [illegible] తంయరాం [illegible] తివిషయత్వంబ
పైత్రవంధనాంధాంవతీ త్వతః [illegible] తి [illegible] త్వం [illegible] తాం [illegible] మహిమాత్వం [illegible] తువిధ [illegible]
గంతత్త్వం తనృత్య [illegible] తదత్వాంకాం [illegible] వృభిబాంరః [illegible] బారవిషయత్వం [illegible] యారాం సాంభ
వభతత్వతః అవిగతత్రి అవిగతత్వంచ బలపదని [illegible] త్వం [illegible] యారాంగాంధాం [illegible] తత్వపయయుక్తబ
లపదనిష్పన్నబంధ [illegible] సాంధకత్త్వాంపసాం [illegible] భావిఖి దృభిబారః [illegible] అనుమితేః తత్ర వంగ [illegible] ఫల
షిబాం సాంయరాం విశిష్ట [illegible] సాంయాం [illegible] తహింసాంగాం సాం సాం బినాం అదృష్ట [illegible] త్రి
త్వతః సంభవతి తితథాం వతత్ర [illegible] సంభవేన అదృష్టకల్పనేతి భావః [illegible] తథాంబి విశిష్ట [illegible] యాంత్వ

ము ప్ర్వ్ది
౭

గగ ఏ వైక్యం కల్ప్యతామిత ఆహ ఉభయత్ర తత్వాదితి అశక్యం కర్తుపునః ద్వైష్టుం పద్ద్వవహాం వ్యతామిత్యత ఆహ
ఉత్ర వృత్తౌ పురుష కాంపినాం విషయత్వే న ప్రసిద్ధ ఘాసవహాం సాప్రవ త్రయాణాం స ఉవక్తీత తాద్వది. త్వద్ధః కల్ప్య
తే అసుమియ్యతే అనేన మంగళస్యన ప్రమాణం భ్రహ్మాంతు త్వ అసువహా ద్విపవప్రవేశాం నాంతరే తుష్టి చ్చప్రమాణాం సుఖి
తాం క్తుతిర్త్రిదాంనం ఆసుప్రవాణి నిష్ఠి స్వే నాం నం రూపాం చైనే తత్కాల్యాణాం శనే తత్వాదితి సహా ప్రతం వాప్యప
త్వష్టా ఇత కారణం తాం గ్రహప్రతిబంధక జిజ్ఞాసవిషయం వృత్తిరితి నృభి పారమపుష్ట రతి ఇష్టం చేతి మంగ
ళస్య సమాప్తిఫలకత్వే చేత్యర్థః తత్రారంభ నాన్యకాది గ్రంథే బితత్ వమంగళం కల్ప్యతే అశ్రవిం ఇత్యతే
కాం ద్వారాం ప్రవహాం ప్రవృత్తి ఘే ప్రాణకర్షణం దేహం ప్రత్యవవస్తు స్వప్రసాంకెంద్ర వ్యభిచార [illegible] సంశయప్రసక్తా
రణం తాం సమితాం వప్రతిబంధక తావ్పత స్వభి సంతపి నాం నియమస్య భావాం భావాదితి భావః స్వప్రసమ వృష్ట [illegible]
ప్రభి చారశ్యాసం కారణం తాం గ్రహావిశ్వం భి చవిష్ణ త్వితి తాపనం కార్యోయ ప్రభిచారం రంశకన్తి [illegible] త్ర
ప్రతి తత్ర కాం దుర్భరాద్యా బలవత్తరత్వం స్వైకాత్వం నవైవ సబకారం దంబరాద్యాపీ తాంనివిఘ్నధ్వంసః ఇత్య
అహం ప్రచురస్తితి ప్రచురకస్య సమంగళస్య త్యర్థః బలవత్తర విఘ్ననివారకస్య బలవత్తరం వివిఘ్నానివార
కత్వే న ప్రచురకవేషు సార్వభసంగ్రహః నను తథాపి కాదంబర్యాదౌ విఘ్నధ్వంసం సామగ్రీ [illegible] తామంగలాః
పరంపరాయాం తావం సంగళశరా ప్రపంచతాః సతాప్వదితి ప్రశంసాపహాం విఘ్నధ్వంసత్వతి తదా [illegible] విఘ్న

౭ తథాచ మంగళస్య విఘ్న [illegible] శంకాద్యక మంగళత్వేన [illegible] అధికరణం [illegible] గళానాం [illegible] విఘ్నా [illegible] సాదితాం ప్రాచుర్యం వాక
॥ నాళ [illegible] కతంతు సతత్ర విఘ్ననాశ ఇతి భావః ప్రత్ర [illegible] వి [illegible] సమ సంబంధాక మంగళత్వేన

౯

೪ ತತ್ರ ಪುತ್ರಮಾತ್ರಶಾಬ್ದಪ್ರಾಶ್ರವಣಾದಿ ಹೇತು ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಿಷ್ಟಾನಾಂ ಜುಮಿತತ್ರ [illegible] ಕ ನಮಾ ಸ್ತ್ರೀಶವಮಂಗಳ ಫಲತಾವತ್ ಗಬ ಸಾವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವ
೪ ಶಾ ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವಸಾಪ್ಯವ್ಯವಹಿತೋತ್ತರಕ್ಷಣೋ ಛತ್ರಿಕ ತಾದೃಶಯಸಂಬಂಧೇನಮಂಗಳ ಜನ್ಯವಿಘ್ನಧ್ವಂಸವಿಶಿಷ್ಟ ಸವಿರಾಂ

ಧ್ವಂಸಸಂಬಂಧೇನಮಂಗಳಾಭಾವಾಶ್ರಯ ಪರಾಂಪ್ರಿರಿತಿ ಭಾವಃ ಅಹಮುರಿ ತ್ರಸ್ಯವರನಾ ಪ್ರಾವರಂ ತತ್ಪ್ರಜ್ಞಂ ತು ವಿಷ್ಣು
ಧ್ವಂಸ ಕಾರ್ಯರಾವಮಂಗಳಸ್ಯ ಹೇತುತ್ವೇ ಸಂಭವತಿ ನಾಪ್ತ ಕಾ ವಿಘ್ನಂಧ್ವಸವಪ್ಪಾ ಸ್ವ ಬಿಭಾರಾತ್ರಿ ಜಸ್ಯಜಾಗ್ರ
ವಿಷ್ಣು ಧ್ವಂಸೋತ್ಪತ್ತಿವ ಜದಕತಾಸಂಬಂಧೇನ ಪರಾಂಪ್ರಪ್ರತಿವ್ಯಾಶಿವಿಘ್ನಧ್ವಂಸಾವಚ್ಛೇದಕತಾ ಸಂಬಂಧೇನಪ
ಗಳಸ್ಯ ಹೇತುತಾಪ್ಯತ್ವಪ್ರತಿಯೋಗಿ ಜಶವನಸ್ಸ ಕಾಲವೃತ್ತಿಮತ್ತ್ವಸಂಬಂಧೇನ ಪರಾಂಪ್ರಿ ಪ್ರತ್ಯಾಸ್ರಯ
ತಾಸಂಬಂಧೇನಮಂಗಳಸ್ಯ ಹೇತುತಾವಚ್ಛೇದಕ ತತ್ರಿಯತ್ವಮಂಗಳಸ್ಯ ಲಬ್ಧಿಯಾಗ ಪ್ರಭಿಪಾರ ತ್ರಿಪಾಶ್ವ
ತದ್ಧಾನತ್ವಜನ್ಯಾಂತರಿಂಯತ್ನ ಪರಾಂಪ್ರಿ ಮುಷ್ಟಿಶ್ವಜನ್ಯಾಂತರಿಂ ಮಂಗಳಕರ ನೌಪತ್ರಿ ರತಃ ಸ್ವಪ್ರತಿಯೋಗಿ ಜಶ್ವ
ನರ್ಗವಚ್ಛೇದಕತಾಸಂಬಂಧೇನ ಪರಾಂಪ್ರಿ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿತ್ವವಚ್ಛೇದಕ ಜಾತಿಯ [illegible] ತಾಸಂಬಂಧೇನಮಂಗಳ
ಹೇತುತ್ವಸ್ಯಾಪ್ಯತಯಾ ನೌಪ್ತಿಕ ಶೇಷವಹಿಭಾರಸ್ಯ ಜರಾಪ್ರತತ್ವತ್ರೈಮತತ್ರಪುತ್ರರಾವರಾಧಿಕರಣವಿಶೇ
ಷಃ ನ ಹಾ ಕಾರ್ಯಂ ತ ರಾಸವವ ಹಾ [illegible] ಪುತ್ರಾ ಭಾವೇ ಅವಮುಹಿತ ಪುತ್ರರಾ ಪಫಲಸ್ಯತತ್ರ ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ತಾಪದಿ ೩
ತಿ ಪಾಂಪ್ರಿ ಕಾರಣಾಸ್ಯಕಾರ [illegible] ತಾವಚ್ಛೇದಕತಾವಚ್ಛಿನ್ನವಪರಾತ ಅತ ಏವ ಕಾಶಿಪುರ ನಗ್ರ [illegible] ತ್ಯಂತ
ನ ತತಸಂಶಯಮನ್ವಪ್ರತಿಯೋಗಿಕ ತ್ವಸ್ಯ ಪವನಾನಂಗ್ರಂ ಧರ್ಮತಾಸಂಗತಿ ಅನ್ವಧಾಂತತ್ತಾಂಪ ಕಾಶಿಪುರನಾ ವಿನಿಶ್ಚಯಮುಕ್ತಿ
ಪ್ರತಿ ಕಾರಣ ಮರಣಾ ಹೇತುತ್ವಸ್ಯ ನಿಷೇಧತಯಾ ತ ದೋಷವಂ ನಿ ವಸ್ಸಂಗತಮೇವ ಸಾಧ್ಯಕ ಅ ಧುತಮಿವಂ ವಿಧಿ ತಾತ್ಪ
ತಿ ಪ್ರತ್ಯಮಿತಿ ನಾರ್ಥಃ ಪಂ ಧಾ ಪಿಷ್ಟ ತಯೋ ನಾಂ ಯುಕ್ತಿಕೃತಾರ್ಥತತ್ವಜನ್ಯ ಸ್ವ ಪಯುಕ್ತಿ ಸಂಮಾರ್ಗಂ ಪ್ರತಿ ಹೇತುತ್ವಂ ಪ್ರತಿಪಾ

ಕ್ಷೀ ೭೪೦೫

ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯಕಂ ಮಂಗಳ ಶಿವ ರಾತ್ರಿಕಾ ಶಿವ ತ್ರೀ ಪ್ರಕ ರೇಪ

೧೦೬ ಅರಂಡ

ಮುಖ್ಯಾದಿ
ಕ
ತ

ದಿ ತಂ ತತ್ಪ್ರಕಾಶಿ ಮಠ ಗಾಣ್ಣ ಮುಕ್ತಿ ಹಿಂ ತು ತ್ರೈಗುಣ್ಯಂ ಭವತಿ ಶಾಕ್ಷಿ ಮಠ ಗಾಜಿಗ್ಯ ವಿಮುಕ್ತಾತ ತ್ರೈಜಾಗ್ರನ್ಯ ಪ್ರಭಿ ಬಾರಾಂದ
ತ್ರಿಃ ಶಾಕ್ಷಿ ಮಠಗಾನ್ಯಗಮುಕ್ತಿ ಖಗತ್ರಂ ಅಬತತ್ತ್ವಜ್ಞಾಗ್ಗಬಾಲ್ವರಾಂ ಮುಕ್ತಿಪ್ರಯೀರ ಜಗತ್ರೈಮಿತಿ ಗ್ರಂಥ ಶ್ರೋತಾಂತತ್ರ
ತ್ರಿ ಪಂ ಬಮೂರ್ತ್ಯಂ ಪ್ರಯೋಗಾಂಶಕ ತ್ವವ ರತ್ರಿರ್ಯಪ್ಪ ಗಾಗ ಗಿಗ ತುಗಾಂಶ ಗಾನ್ಯ ಶಾರ್ಗತಾಂ ವ ಸ್ಯ ದ ಸಾಪ್ಯತ್ತೆ ತ್ರ ದೀಂಪವ ಗಾಣ
ಗ ಮಿತಿ ಚಿದಸ್ಸಂ ಶಾರ ಗಾನ್ಯ ಶಾರ್ಗತಾಂವಸ್ಯ ದಶ ತ್ವ್ಯಪು ಸ್ಸು ನ ಪ್ರಾಂಶುರ್ಯಪ್ರಕ್ಷ ರಿತಾರ್ಯ ಪಂ ಗಳ ಜಿಗ ವಿ ಪ್ಲು ಧ್ವಂ ಸ ವಿ ಶಿ ಷ್ಟ ಸಮಾ
ಪ್ತಿ ತ್ವನ್ಯ ಶಾರ್ಗತಾ ವ ಸ್ಯ ದ ಸ ತ್ವ್ಯಗಾಕ್ಷಿ ಶ ಕ್ಷ ರಿ ಶವ ಪ್ರಭಿ ಬಾರ ರ ವಾರ ಣಾಂ ಏವ ಮು ಬ ಜಾಂ ಗಾಂ ದಿ ನಾರಿ ಸ್ವ ವಿ ಪ್ಲು ಧ್ವಂ ಸ ಪೂ
ರ್ವಕ ಸವಾಂಕ್ಷ ಕ್ಷ ಪ್ರ ನಿ ಯ ತ ಪ್ರಾಂಶ್ರವತಿ ಗತ್ರಾಂತೈಗ ಧ್ವಂ ಸ್ವೈ ಪಮಂ ಗಳ ಸ್ಯ ಅಂಕ್ಷ್ಯ ಸವಾಂಪ್ರ ವಪ ತ್ರಿಃ ಪಮಂ ಗಳಸ್ಯ
ಅಸ್ಯ ಥಾಂ ಖಕ್ಷತ್ವಂ ಪು ರಾಷ್ಟ್ರವು ವಗವ ವಾಪ್ಯ ಪಾಂಶ ಗಾಂ ವಾಪ್ಯ ಪಾಂಶ ಗ್ಯಾನಾಂ ಗ್ರಭಾಂ ನ ಕ್ಷಿ ಶಿ ತಿವಾ ಚ್ಛಂ ಯತ್ರ ವಾಪ್ಯ ಪಾಂಶಿ
ಗಾಃ ಪ್ರಪ ಗಾಂ ಬಾಂ ಧಿ ತ ಶಾರ ಗಾ ತ್ರಾ ನಿ ರ್ವ್ಯಪಾಯ ವಾಪ್ಯ ಪಾಂಶ ಸ್ಯ ಶಾರ ಗಾ ತ್ವಂ ಕ ಲ್ಪ ತೆ ಯದ್ಧಾಯಾಂ ಗಸ್ಯ
ಸ್ವಗ ಹಿಂ ತು ತಾ ನಿ ರ್ವ್ಯಪಾಯ ಅಕ್ರಾಂತಂ ತತ್ರ ವ ವಾಪ್ಯ ಪಾಂಶ ಗಾಂ ವಾಪ್ಯ ಪಾಂಶ ಗ್ಯಾನಾಂ ಗ್ರಭಾಂ ನ ಕ್ಷಿಃ ಅತ ಏವ ಸ
ಪ್ರ ತ್ರಿ ಮ ರ ಗಾ ನ್ಯ ತ ತ್ವಜ್ಞಾನ ಗ ಮುಕ್ತಾವ ಧಾರ್ಯ ಕ್ಷ ತಾ ಪ್ರತ್ಯ ಯೇ ಜಿಗ ತ್ವ ಪ ರ ತ ಯಾ ಶೈ ತಿ ಸ ಮ ಧ ಗ ಗ ಸಂ ಗ ಸ್ಯ ತ್ರ
ಪ್ರ ತಿ ಪ್ರ ತಿ ಬಂ ಧ ಕಾ ಭಾ ವ ಸ್ಯ ಶಾರ್ಗ ವ ತಿ ಹಿಂ ತು ತಂ ಯ ರಾಃ ಮಂ ಗಳಸ್ಯ ಶಾರ ಗಾ ತಾಂ ವಿ ನಾ ಪಿ ಶೈ ಪ್ರ ತ ಯಾಂ
ಮಂ ಗಳ ಸಾ ಪ್ಯ ಕ್ಷಾಂ ಸಿ ದ್ಧ ತ್ವಂ ಪು ಪ್ರ ಲಿ ಹಾ ರ ಪು ಶಿ ತಿ ವಿ ಷ್ಟ ಧ್ವಂ ಸ್ಯ ದ್ಭಾ ಪ್ರ ತ್ವ ಮಿ ಶ್ರ ತಾಂ ಪ್ರಾ ಬಾಂ ಮ ತ ಬ ವಿ ಷ್ಟ ಧ್ವಂ ಸ

೧ [illegible]

స్వకారత్రత్వావచ్ఛిన్నతయాం విశిష్టాన్వితతాయామితి కాంచుకాయాం మంగళాచరణేనచ విఘ్నధ్వంసప్రతిఫల
మితి వదతాం చింతామణికృతాం మతమపాహాయ వాస్త్ర్యస్తి వతి విఘ్నధ్వంసవిశిష్టవికారకాంగసమాప్తిప్రవృత్తిః
లం ప్రవృత్త్యద్వైష్టం యశుసమాప్తిఫలాయ వ్యాపారస్య ఫలత్వాత్ తత్రఆహ సమాప్తిశ్చేదితి ఖడ్గశ్చ ప్రతి కాంత్రయ ఇత్యాహ
ప్రాక్తనాస్తి ఏవం ప్రతిబంధకతత్వాదినా విఘ్నసంసర్గాభావపరిగ్రహః అతఏవ సమాప్తికారణతా ప్రవృత్తిప్రవర్గహాం
ని ప్రవృత్తిశేషఫలం ప్రవృత్తిస్వత్వ కారణత్వమేవేతి భావః ఏవం మంగళస్య విఘ్నధ్వంసం ప్రతి హేతుత్వ స్వతంత్ర
విశిష్టవిశేషావతత్వ విఘ్నత్వం తాం భావవత్తాయాః ... శ్చేత్ప్రవృత్తిశేషఫలత్వమత ఆహ విఘ్నశంకాయామితి సంశ
యోత్పత్తయ సాధారణం విఘ్నస్య ఏవ ప్రవర్తక మిత్యభావశ్చేత్తదా చరణస్య తమంగళాచరణస్య విఘ్నసంశయేపి
ఋపా గళాచరణస్య క్షమిత్యత్రాహ తద్వైవేతి శిష్టాచారాది విషయతాసంబంధేన మంగళ ఇతి శేషః యస్య విఘ్నపురు
షాంశుకేతమంగళస్యత అన్వయవ్యభిచారేణ విఘ్నధ్వంసం ప్రతి మంగళస్య కారణతా బోధితాతదా బహూది
త్వాదర్శనాదిజత్వాన్వత నిజసాన్నిధ్యమానస్యమిథ్యాజ్ఞాపనాయాః స్మృతి కారణతాంశుద్ధ త్వమంగళత్వమతశ్చకారా ఖాంశ
నిరస్యతి యతితత్స్వశిష్టపురుషాంశుకేతమంగళస్య ప్రాథమ్యతి మంగళవిఘ్నధ్వంససంశయః కారణకారణస్య
కస్య త్వర్థః సతి విఘ్నశ్చేత్తదా తత్ర పదత్వప్రతియోగిరూపకారణస్య భావే విఘ్నధ్వంసరూపకార్యస్య
ఋధంతో దప్రత్యాకారణతాంచాఅభావేత త్వేన కారణతాంబోధకత్వే తదా ప్రామాణ్యమితి భావః ✚

అతఏవనాశం ప్రతిప్రతియోగినః కారణతాపదేవ ౧

ಉಪಾಧಿ
೬

ತದ್ವ್ಯಾಪಕಕಸಿದ್ಧಾಪ್ರಾವಕಾನ್ಯೂನವೃತ್ತಿಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಸ್ಯಾಪಕಾನಕತ್ವಬಿಂದುಕವಿದಾಪ್ರಾಮಾನ್ಯೂನವೃತ್ತಿಧರ್ಮಃ ಉಪಾಧಿಸಂಗ ಳಂ
ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಂ ಸ್ವರೂಪಕಾರಣಾಂ ವಿರೋಧಿಕಸ್ಯ ವ್ಯಾಪಕತಾವಚ್ಛೇದಕವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಂ ಸ್ವವ್ಯಭಿಚಾರಾತ್ ವಿರೋಧಿಕಸ್ಯ ವ್ಯಾಪಕಸಂಗಳತ್ವಬತದಸ
ಪ್ರಕಾರಕಂ ರತ್ನಾಲಾಪ್ಯವ್ಯಭಿಚಾರಾತ್ ತದಭಾವವತ್ತ ತದ್ವೃತ್ತಿತ್ವಸ್ಯ ಸಂಗಳತ್ವಜಾವಾತ್ ವ್ಯಾಪಕತ್ವತಾಸಂಬಂಧೇನ ವಿರೋಧಿಕ
ತ್ವವವವಿಶಿಷ್ಟನಾಶಕಃ ಸಾಧನವಂಗಳವಚತಿ ವ್ಯಭಿಚಾರಿತ್ವಾಭಾವಾತ್ ಸಾಧ್ಯವಿಶಿಷ್ಟಾನ್ಯಪಂಯಾಂತಿ ತದ್ವಿರೋಧಿತ್ವಾಪಸಾಧ್ಯ
ವಿಶಿಷ್ಟಾನಾಂ ಕತ್ವಬಿಂದುಜನಾತ್ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಜನ್ಯವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಂ ಸ್ವವ್ಯಭಿಚಾರಿತ್ವತ ಆಹಾರಪಂಗಳವಚತಿ ಸ್ವವ್ಯಾಪಕತಾ
ರಿ ತದ್ವಿರೋಧಿಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಾದಿಸಂಗ್ರಹಾಃ ತಥಾ ಚ ಪಂಗಳಸ್ಯ ಸಾಧ್ಯವ್ಯಾಪಕತ್ವೇ ತತ್ರ ತಥ್ಯೇ ಸೋಲಾ ವೃತ್ತಿಕತ್ವಸಂಬಂಧೇ
ನ ಪಂಗಳವಿಶಿಷ್ಟವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಂ ಸತ್ವಂ ವಿಜಾತೀಯವ್ಯವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಂ ಸತ್ವಂ ಪ್ರಾಂಸಾಧ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ಏವಂ ವಿರೋಧಿಕಸ್ಯ ವ್ಯಾಪ
ತಾದಿಃ ಉಪದರ್ಶಿತಸಂಬಂಧೇನ ವಿರೋಧಿಕಸ್ಯ ವ್ಯಾಪಕತ್ವವಿಶಿಷ್ಟವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಂ ಸತ್ವಂ ವಿಜಾತೀಯವ್ಯವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಂ ಸತ್ವಂ ಪ್ರಾಂಸಾ
ಧ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕವಿಂತಿ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತಿ ಭಾವಃ ಗುರುವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಂ ಚ ಏವಂ ಉಪಾಧಿಪಂಗಳಸ್ಯ ಫಲಂ ತದಭಾವವದ್ವೃತ್ತಿತ್ವಾವ
ಸ್ವಪುರುಷಸ್ಯ ಪಂಗಳಪ್ರವೃತ್ತಿರ್ನಸಾಧ್ಯವತಃ ಸಂಸರ್ಗಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಧರ್ಮವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಂ ನ ಸಾಧನತಾವಚ್ಛೇದಕಪ್ರವೃತ್ತಿ ತದ್ವ್ಯಾಪ್ಯ
ತತ್ಸಂಬಂಧವತಿ ವ್ಯತಬದವಿಶಿಷ್ಟವಿರಹಾತ್ಮತ ವ್ಯಭಿಚಾರೇಣ ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವೇ ಸತ್ಯನವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಂ ಧರ್ಮತದ್ವ್ಯಾಭಾವಾವಚ್ಛೇದಕ
ತಾರಂ ರಸ್ಯತಿ ಕಲ್ಪನಿ ದಿತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತೇತಿ ಸಂಸರ್ಗಾಭಾವಸಂಸರ್ಗಾಭಾವತ್ವೇ ... ಕಥಂ ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವೇ
ಗಾಭಾವತ್ವೇನ ಹೇತುತಾವಚ್ಛೇದಕೇತಿ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತಿ ಭಾವಃ ಅತ್ರ ಚ ತತ್ರ ದ್ವಿಷ್ಟಾಂ ಭಾವತ್ವೇನ ಹೇತುತಾಂ ತು

ಸಂಸರ್ಗಾಭಾವಸ್ಯ

విశిష్టాభావత్వేన విశిష్టప్రాంగణాభావాధికరణం ఏకత్రాప్యసంభవేన సమానాధికరణ్యవిరహితాభావత్వం యత్ర మంగళ
విగాంబిక్షవమాత్రిః తత్ర విశిష్టత్వం సాంఖ్యావపతి సమానాధికరణ్యసాధ్యతేశవ్యాప్యబాధకమాంసంత్వేధితి ఇత్యం
పత్రిమరితధ్వంసనశల్యేన తత్ర స్వేశిమాంత్రపంగశిశేల్యశిరవాదాపూర్వత్వస్తితిం యత్ర వరంగ శిష్టత్వ
సమాబ్దగత్వస్తితి తత్ర వంగళా శిష్టత్వం శిమాంశావత్వేవసమాంష్యప్రాపస్య [illegible] శిష్టమాంయత్ర తత్త్వం
గళాసంతరాంత్వస్య విషయాత్వత్వే వద్వియుం అథసమాప్తి విశిష్టత్వం సంయోగః అశానాంత్వ [illegible]
రాంత్వాకరణాభావప్రతి విమాసత్వే స్వప్రతియోగి ప్రతియోగికత్వసంబంధేన వరవంపగాన ధ్వంసరూపస్య
మాంబిం ప్రతి విశిష్టాభావసంబంధేన విశిష్టసంసగారభావత్వే [illegible] తు త్వమిరి ప [illegible] తస్య ఆ పయరిత్వేన
సమాంబితావంశ్యప్రాపత్వం ప్రకటయతి [illegible] తి విశిష్టాత్వం తరభావ వచిత్వవ [illegible] గా విశిష్టత్వం [illegible]
తత్త్వతశవంగశిష్టప్ప్రపదః సమానాధికరణ్య ధ్వంసవమాంబ్వేవ [illegible] తత్ప్రాంత్వ వృత్తి తయోం [illegible] తః తథా
పత్తి [illegible] వవంగళిష్టత్వం యత్వ సమాప్తి [illegible] మంగళస్యత [illegible] విశిష్టత్వం సస్య అత్రైషాంథ [illegible]
గభావయోగిత్వం తాంపాంవినవిశేషా ధమానాభావాం తత్ త్వంసప్తతి వి అత్వం తరభావవశ తావ్వదితి [illegible]
వః అవాంతరాప్యపశ్నవివ [illegible] వలాంషవాత్వ తు తాత్పర్యత ఆహ [illegible] తిబంధకసంసర్గతి ప్రతిబంధకస్య [illegible]
౬౨ పిసంబంధాంతరాంవ [illegible] ప్రతియోగితాకాభావస్య తాత్పర్యాత్పత్తి వారణాయ తత్ర త్వంసగా [illegible]

అభావ

దుర్వాది

౭

౧ దురితధ్వంస

పచిత్ప్రతియోగితాకాభావత్వస్యైవ ప్రయోజకత్వస్య వాచ్యత్వే ధ్వంసస్య హేతుతా తస్య సంభవాదేవ చిత్ప్రతి
యోగికాభావాదితి భావః దురితధ్వంసః ప్రాయశ్చిత్తప్రయుక్తః తద్విశిష్టః దురితనాశకాభావప్రయు
క్తః ఏతేన విఘ్నధ్వంసస్య తదత్వం తాదృశాభావస్యాపి సమవాయిత్వేన తు తాం విచారస్యాప్రకృతత్వాత్ తయోస్తద్వ
పస్తేః సప్రకృతాను యోగః ఏవం ప్రతిబంధకాభావ ... హేతుత్వే ప్రాగభావధ్వంసయో
స్సగమవమస్త గాసంజతై కదా కోపాప్రసక్తిః ప్రాశేష్యక్తి తత్ర తత్సంసర్గా వచిత్ప్రతియోగి
గితాకత్వస్య ప్రతిబంధకాభావవిశిష్టగాత్వే ధ్వంసప్రాగభావయోరసంగ్రహం ఇతి దూష్య
యిరస్తాఽగక్తి తాప్రతిబంధకాత్వం తాదృశాభావస్యాప్య కార్యమాత్రే హేతుతాపదిరితి మసాశస్య
భగవతః నంతు కృతాం సా చయితుమాహ వయాంతి గాంవితి తస్మాదితి తచ్ఛబ్దః సావధ్యతః సకలజ
చిత్త్వసాచికాం యుక్తిశ్చాన్యం తత్వ ... భగవతః నమస్కారప్రకారిభూతాపకాశాత్ చత్వముక్తం తత
యుక్తం భగవతి మానాభావాదితాప్యకం కృతే యాన్యయుక్తాభిమతే స్వరసాతథాస్తు మాం నిగూఢవాదయో
మాసంసారితి సంసారస్య మహిరుమాంగ్రతిష్ఠే తత్త్వచచక్రిమం వాన్యవత్రయి తుం తే త్రితాధరయు మాహ
ముక్తావచ్ఛిన్నంసంసారత్వబిజత్వం సమవాయికారణత్వం తత్స్మిన్న్తే బాధితవత్తత్ ఆహారి మిత్రె రెగు రఘ
స్వరకేవసన్నిరరూపవంగ భాచకగావ యుక్తం రుస్వరేవ నాం నాం భావాత్ హి తత్త్వప్రత్యక్షం ప్రవర్తనాం

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಹಿಂ ಪ್ರವಚಚಪ್ತತಪ್ರತೀನ ವಕ್ತೃತಿ ಜೀವತ್ವಪರಾತ್ರಸ್ಯಸಂ ತ್ರೈತ್ರೈ ಅಪೃಷ್ಟ ದರ್ಶನಾಂ ಹಿಂವಿಶಾಂ ಬಿಶೋಂ ಚರ ಅಜ್ಞ ದಿಯಸ್ವಪ್ರತೀಜೀವ
ತ್ವವರಾ ದಾಂ ಯಲಬಜ್ಞಸಂ ಘನ ಮಿತ್ತಿವಾಶ್ಯಂ ಅಪೃಷ್ಟ ದರ್ಶನಕೈತ್ರೈನ ಶ್ರುತಿ ಬಶ್ಯತಾಂ ಯರಾ: ವಿಶೇಷ ಣಿಯಸ್ವತ ಪ್ರತಿಪಾದಿ ಎತ್ತ
ತ್ವಜ್ಞಾನಾ ಕುಮಿತಾಲಾಂ ಜೀವ ಬ್ರಹ್ಮನಪರಾಂ ಗಂ ಜನ್ಮ ಸ್ಮೃತಿ ಷು ನಿತತ್ವ ತ್ವಪಕಕತ್ವಂ ವಭಾಂ ವತ ಇತಿ ನ ತ್ವೈಕಕತ್ವಸಿದ್ಧಿ: ಅತ್ರ
ಈಶ್ವರಜ್ಞಾನಂ ದಾಶೆ ಪ್ರವಪಂಕತ್ವಂ ಅನುಮಿತಸ್ಯ ವಿಷಯಾಂ ತ್ರಿಯತ್ರೈನ ತಾರವತ್ವಂ ವ್ಯವರಾಪಂ ಗುಣಕ ಗುಣಕಾರಿಣ ದ
ರಾಂ ರಾಂ ತ್ರೈ ಚನಿ ತ್ವಜ್ಞಾನ ನವನಿ ಶ್ರೀ ಜೆ ದಪ್ರತಿಂತಿಂ ನಿತಾನವಸ್ಥ ದಕ ತ್ವರೂಂ ಜಪೆಂಕತ್ವಂ ತದ್ವಿಷಯಂ ಇತಿ ವಾಕ್ಯಂ ಎತಾ
ಪ್ರವೃತ್ತಿಕ ತ್ವಸ್ವನಿ ತ್ವಜ್ಞಾನಾಂ ಶಂ ಮಿತ್ತೇ: ಪ್ರಾಂಗಣ ಕಜ್ಞ ತತ್ತ್ವೈನ ತಾಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ಶಮಿತಾಂ ಭಾರಾಂ ಸಂಪಾದಿತಿ ನಿದತ್ರಕ ಚಿತ್ತಸಂ
ಪ್ರಾಂ ಸಾಧಿಕರಣ್ಯಸಂಬಂ ದೇನವ ಜ್ಞಾನಾಂ ದಾಂ ಪ್ರಾಶ್ರಯಂ ಗತ ಪೆಂಕತ್ವ ಪಂ ಸಮಿತಾಂ ಬಾಂಸತೆ ಯದ ಪ್ರಾಪ್ತ ತ್ವಾವನ
ಪರಾಂ ಸಾಧಿಕರಣಂ ತ್ವರಾಂ ಪಪೆಂಕತ್ವಂ ತದ್ವಿಷಯ: ನಚ ಜೀವೇಶ್ವರಗತ ದ್ವಿತ್ವಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ [illegible] ತ್ವಾಪ್ರಪ್ತ
ಶ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ದುಖವೇದ ವೃತ್ತಿತ್ವೈನ ದ್ವಿತ್ವಸ್ಯ ವಿಶೇಷಣಿಯತ್ವಾಪತ್ತೇ ನಚ ವಮಬ ಘಟ ಶ್ವರಗತ ದ್ವಿತ್ವಸಾಮಾನಾಧಿಕ
ತ್ವಪ್ರತ್ಯ [illegible] ತತ್ರ ನ ತಾಪ್ಯದ್ಯಾದ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಅತ್ಯಾಂ ಗಂತ್ರ ವೃತ್ತಿ ಶಿಖ ತ್ವೈನ ವಿಶೇಷಣಿಯತ್ವಾಪದಿತಾ [illegible]
ತ್ವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ದ್ವಯಸ್ಯ ಪ್ರಕಾರತ್ವ ತಾಂ ದೃಷ್ಟಿ ಕತ್ವ ಭಾಂ [illegible] ನಿರಪ್ಯ [illegible] ಸಾಪ್ಯ ಸಿದ್ಧಿ: ವಸ್ತುತಸ್ತು ಸಪ್ರಧಿಕರಣ ವೃತ್ತಿತ್ವಜ್ಞ
[illegible] ಜಾಂಕ ಕತ್ವಮವ ಏಕತ್ವಂ ವವಪ ವಿಶ್ವಸ್ಯ [illegible] ತಾರ್ಯರಬದ್ಧ ಪ್ರಪಂಚ ಎವಂ ಚತಾಂ ಪ್ರಶಜ್ಞಾನಾಂ ದಿಪ್ರಿಪ್ತ ತತ್ರ ಗತ ನಾಂ ತ್ವೈನ ಪೆ
[illegible] ಸಾಂ ದ್ರ ವಾಂಸ್ಪತ್ತಿ ತತ್ವೈ ಸಾಂ ದ ನಿಯಸ್ತ್ರ ವಾಸ್ಯಂ ತ್ರ ರಸ್ಯ ಬಾಂ ಕಾಂ ದಿಸ್ಪ ರಬದ್ಧಿ ಇತಿ ಪ್ರಕೃಷ್ಟ ಪ್ರಂ ಅಪ್ರಯರಾಂ ಪ್ರಕೆ ತಾಪ್ರದಿಶಿ ಪ್ರಕು
ರಾಂ ಲತ ಕಾಂ ನ ಭಾಂ ವಾಂ ಬಿತಿ ಭಾಂ ವೆ: ಇದಮುಪಲಕ್ಷ್ಯ ಗಂಂ [illegible] ಶ್ವಪ್ರಾಂ ಜನ್ಯ ತ್ವಪ್ರೋಂ ತಾಂ ಸ ರಿ ರ ಶರಾಂ ಪ ವಿಶೇಷ ಣಾಂ ತಾಪ್ಯಸಿದ್ಧಿ

ముప్పది
౧

[illegible]

రితార్సకము

వ్యతిరేకాంభాష్యంకాశ్యరాజేష్వవిక్షంప్రతివిషాణేతోహేతుతాత్పర్యదంమరాంవృత్తిత్రి: భూయోస్యంతిఘాపాణిఘటాంతాధికరణబ్రహ్మశ్వేత్యత్ర
రిరమబళభిన్నవితివిశేతాకృష్ణాంశ్యయవ్యతిరేకాంభాష్యంకాంర్యతాన్వవిభిన్నంప్రతిషేధయోంత్యేకహోంతుతాత్పత్తత్రవిఘాతత్వేఽహేంతు
త్రిమాంగాంభావాంత్రి॥అభాంరాణ్యోఽయంయోఽయేస్తుఅస్త్రవిఘాతత్వేతత్రిహోంతుత్వంఅస్తుచేతవచసశివంశ్రీకరణకృష్ణరశ్యోఽత్వంశరీరం
తఫాం నిష్ఠరసాప్వతిరిక్తశరీరభక్తి: పరమాం నయోం నాహేంవత స్వరిరతేంర్యవగమాం లీఎవం చివ్యరకృతిఖిన్నచేష్టావర్ధి:
వరమాంనాయిరాంపశరీరశివతత్ర తాంరార్వణాఽవయుత్పత్తి: పరమాం నయత్రీయాంయాంంచిష్ఠాత్వభూయోపశ్చేజ్ఞోంతత్వంగాకాం
రాంతిశరీరస్వలక్షణోఅత్యేవయొవత్యన్యఅ॥విశాంప్చేయరమాంనయోంనాంశరీరతావ్యసుపపత్తి: సచాంనాంకరమాంనయాం
నాంంశరీరత్వేశవృశిగాంరవాంతలాంఘవేశతస్యఅతిరిక్తశరీరభక్తిరితివాంత్యంతమ్వరిరభ్యమహోంత్యేఅభినిస్వతస్యవాంభావ
గోడాంప్రతిశాంసంభవేశపాంఘాగోంతవర్తిత్రిఖశశరీరాంతాప్యదశతాప్యసుపపత్తి: అనయత్వేరమాంరస్యకాంరశోతాప్యదశ
తాప్యసుపపత్తిరిత్యలంపల్లవైరితి॥యత్తుభూంశోర్వ్యక్తస్వాస్యభక్తాసుమాంశశరీరభక్త్వమయపాంధి: తేస్వథువారిడాంసంభ్య
వార్యపశతాప్యతఅంమరాంహాంసాంశసాంవార్యపకతాఽప్యుసభాంంసుతాంహాంనకత్రేరత్వరయాంపసాంథ్యనంచిహేతిశ్రీయాంపాం
ధి: సాంభ్యవార్యపకత్వశంకయాంశోంపాంధిత్వేశస్త్యయస్తితివాంత్యంతథాంబనంచేశేశాంపాంధిత్వేస్వసురాభ్యరతాభ్యేతేశస్య
సాంపాంధినంచిసహోంత్రోంవ్యభిచారసంచేహాం: సత్త్వంయ్యభిచారసందేహంఎవసచేప్రతిబంధకఇతివాంత్యంసత
తత్రమంతేరాంవ్యభిచారసంశయసాధ్యప్రతిబంధకతాప్యాత్తుఅతఎవాంసుకాంలతకాదశాంయోంంపస్తేతరర్త్యంస
ఖిస్వాంపాంధిరిత్యభిఘాశంగ్రంథకృతాంంసంగమ్యతఇతితస్యకాంరస్యత్వేకసతిత్వేశకాంర్యకాంరగాంభాంపదయాంపస్యఅను
కూంలతకాకస్యసత్వేశకాంర్యత్వరయాంపహోంతుంసాధ్యవాంప్యస్యత్వేశ్వంతికసాంధ్యవార్యపార్యవార్యపకత్వేఽధాంపాంధి:సాం

విరహం

౨ తీయస్య

ముక్తావళి ౧౦

[illegible]

వాక్యార్థ

ముక్తి

[illegible]

= సమవాయిత్వస్య ప్తాప్తిషు [illegible] ఏవమేవ తత్త్వజ్ఞానం బంధ్యైకైవ [illegible] ఇత్యర్థః

అథార్థప్రారంభం

[illegible] పదార్థాః [illegible] ఇతి [illegible] పదార్థాః [illegible]
[illegible] అవ్యక్తత్వాదితి భావః [illegible] పదార్థాః ఇతరత్ర [illegible]
[illegible] సమవాయ [illegible] సమవాయ
[illegible] సంబంధ [illegible] అభావ [illegible] ఇతి
[illegible] ఇత్యర్థః [illegible] పదార్థాః [illegible]
[illegible] పదార్థా ఇత్యవిరుద్ధం [illegible] పదార్థానాం [illegible] పదార్థ [illegible]
[illegible] ప్రతిపాదితం [illegible] ఏవమేతి [illegible]
[illegible] సమవాయానాం [illegible] పదార్థాః [illegible] ప్రతిపాదితి
[illegible] ప్రమాణ [illegible]
[illegible]
[illegible] ప్రతిపాదా
[illegible] ప్రవృత్తి నిమిత్తం
[illegible]

[illegible] ప్రవృత్తి [illegible] సమాప్తం [illegible] = ౧

ను.వా.వి ౧.౧

ఫలశరీరం తత్రతాదృశం యాగరూపస్వర్గసాధనత్వేన సుఖదుఃఖసంవేదనస్వరూపస్య ముఖ్యఫలస్య సాధనత్వేన గౌణము
ఖ్యసాధారణం జన్మసూత్రస్వరూపసాక్షాత్ప్రవృత్తిఘటితాలక్షణస్య సుఖస్యాపి గౌణం అంతర్భావః అపవర్గస్తు
అత్యంతదుఃఖనివృత్తిః దుఃఖం చ శరీరం షడింద్రియాణి షడ్విషయాః షడ్బుద్ధయః సుఖం దుఃఖం చేత్యేకవింశతిః
తత్ర దుఃఖత్వం జాతిరూపం శరీరాదౌ దుఃఖానుబంధితయా గౌణం దుఃఖత్వం స్వర్గాదిసుఖస్యాపి తత్ర
తజ్జాతీయదుఃఖానుబంధిత్వమపి సాక్షాత్ తదేకవింశతిదుఃఖాంతర్గతయోః మమైవ నాయాసిత్వ
౧ తత్త్వజ్ఞానం నాశ ... దుఃఖరూపవిశిష్టస్య జ్ఞానద్వారా దుఃఖజనకతయా దుఃఖత్వం తత్త్వం
ప్రవృత్తిర్నాశః విశిష్టస్యైవ సంబంధిరూపం దుఃఖనాశాత్ ఏవం ఆత్మనః స్వయం నరకరూ
పవ్యాపారవిశిష్టస్యైవ మన్యేషాం జ్ఞానద్వారా దుఃఖస్య ఉపపత్తిర్వ్యాపారస్యైవ తద్విశిష్టమన్యేషాం
పదుఃఖనాశనం జన్మాదితి దుఃఖస్య అత్యంతమిత్యత్ర సమానాధికరణదుఃఖాసమానకాల
త్వం తాదృశదుఃఖధ్వంసస్య ... తత్త్వజ్ఞానసాధ్యతా తన్నేతి చేదిష్టం తత్త్వజ్ఞానేన విధ్వా
జన్య ప్రాగభావాసంభవాత్ తత్త్వజ్ఞానేన రాగాదేరభావః విశేషణాభావే విశి
ష్టాభావాత్ తదుపరి ప్రవృత్తిః ... రూపాయా అప్రామాణ్యత్వాత్
తదుపరి ... ప్రారబ్ధకర్మాదిభోగేన సంబంధరూపజన్యభావః భోగతత్త్వజ్ఞానాద్
ప్రారబ్ధ ... ప్రవృత్తిరితి జన్మాభావే దుఃఖాభావః తత్ ... సమానాధికరణదుఃఖ

ಸಮಾನಕಾಲೀನತ್ವರೂಪವಿಶೇಷಣಾಂಶೇ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪ್ರಯೋಜಕತಾಯಾಸ್ಸತ್ತ್ವೇ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಸಾಧ್ಯತ್ವಂ ತದಾದಾಯ ಸೂತ್ರಂ
ದುಃಖಜನ್ಮಪ್ರವೃತ್ತಿದೋಷಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಾನಾಮುತ್ತರೋತ್ತರಾಪಾಯೇ ತದನಂತರಾಪಾಯಾದಪವರ್ಗ ಇತಿ ಅ-
ಸ್ಯಾರ್ಥಃ ಪರಿಗಣಿತೇಷು ಜನ್ಮಾದಿಷು ಮಧ್ಯೇ ಉತ್ತರೋತ್ತರಾಣಾಂ ಅಪಾಯೇ ತದನಂತರಾಣಾಂ ಅವ್ಯವಹಿತಾನಾಂ ತತ್ಪೂರ್ವಾ-
ಣಾಂ ಪಾಯಃ ತತಶ್ಚ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೇನ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಸ್ಯ ನಾಶಃ ತೇನ ದೋಷಾಣಾಂ ನಾಶಃ ತೇನ ಪ್ರವೃತ್ತೇರ್ನಾಶಃ ತೇನ ಜನ್ಮನೋ ನಾ-
ಶಃ ತೇನ ದುಃಖಾನಾಂ ನಾಶಃ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪಾರಂಪರ್ಯೇಣ ಏವಾರ್ಥಃ ಪರ್ಯವಸಿತಃ । ಏಕವಿಂಶತಿದುಃಖನಾಶಸ್ಯ ಸ್ವಪ್ರಕಾರಕಸಾಧ್ಯತ್ವೇ ತತ್ರ
ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಮಿತಿ ವದಂತಿ ... ತೇನಾತ್ಮವಿಶೇಷಗುಣಾನಾಂ ನಾಶಂ ಪ್ರತಿ ಸೂತ್ರಕರ್ತೃಣಾಂ
ಕಾರಣತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ದುಃಖತ್ವಂ ನ ... ಮುಕ್ತಿಸಂಭವೇನ ತತ್ರ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಾಪೇಕ್ಷೇತಿ ದುಃಖಪದಂ
ದುಃಖಸಾಧನದುರಿತಪರತಯಾ ವ್ಯಾಖ್ಯೇಯಂ ದುರಿತಸ್ಯ ಭೋಗನಾಶ್ಯತ್ವಾಭಾವಾತ್ ತತ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗುಣನಾಶಸ್ಯ
ಇತಿ ತನ್ನಾಶರೂಪಮುಕ್ತೇಸ್ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಸಾಧ್ಯತ್ವಮಿತಿ ... ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಅಪವರ್ಗಸಾಧನತ್ವೇ ಸಂಶಯಸ್ಯ ಗು-
ಣತ್ವಮ್ ... ವಿಷಯರೂಪಸ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಂ ... ಪ್ರಮಾಣಾದಿಷು ಸಂದೇಹಸಂಭವಾತ್ ತತ್ರ ಸಂಶಯ
ವಿಷಯರೂಪದ್ವ್ಯಾಪ್ತಿಂ ತಸ್ಯ ಯಥಾರ್ಥಂ ಪ್ರಮಾಣಾದಿಷು ತತ್ರ ... ರೂಪಸ್ಯ ... ತಸ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಾದಿ-
ಷು ಶಬ್ದಸ್ವರೂಪಪ್ರತಿಜ್ಞಾದ್ಯವಯವರೂಪಾಣಾಂ ವಯವಾನಾಂ ... ವ್ಯಾಪಕ ... ರೂಪಸ್ಯ ತಸ್ಯ
ಗುಣ ... ಯಸ್ಯ ಗುಣ ... ತತ್ತ್ವ ... ತಾನ್ಯಃ ಕಥಾರೂಪವಾದಸ್ಯ ಗುಣ ... ವಿಶೇಷು ಕಥಾರೂಪಸ್ಯ ಜಲ್ಪಸ್ಯ ಗುಣ ...
ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣ ... ಕಾರಣೀಭೂತಾನಾಂ ... ಅನುಮಿತಿ ತರ್ಕರೂಪಜ್ಞಾನಸ್ಯ ತತ್ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಜ್ಞಾನವಿಷಯ
ರೂಪಾಣಾಂ ... ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಂ ಯಥಾಯಥಂ ಪ್ರಮಾಣಾದಿಷು ಅಭಿಪ್ರಾಯಾಂತ್ರ ... ಪ್ರಯುಕ್ತಸ್ಯ ಧಾನಂ ತ್ರಯಂ ಇತಿ

ಮಿವಿಶ್ವದಿ ೧೨

ಕಲ್ಪನ ದೂಷಣಸಂಭವಾಗದೂಪಪನ್ನೇಲಿಸನ್ನಗು ಇತಿ ಅತಸ್ಸಮತ್ರ ಶರಾಂ ಪಜಾಂತಿಗುಃ ನಿಪರಾಜಯಹೇತುತ್ವರೂಪಾವಿ ನಿಗ್ರಹ
ಸ್ಥಾನಾನ್ಯಯದಾಯ ಸೂತ್ರವಾಕ್ಯದಿಷ್ಯಂತಿ ತ್ಯಾವಃ ನಿಗ್ರಹಸ್ಥಾನಾನಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಹಾನಿಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂತರಂ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾವಿರೋ
ಧಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಸಂನ್ಯಾಸೋ ಹೇತ್ವಂತರಮರ್ಥಾಂತರಂ ನಿರರ್ಥಕಮವಿಜ್ಞಾತಾರ್ಥಮಪಾರ್ಥಕಮಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ನ್ಯೂನಮಧಿ
ಕಂ ಪುನರುಕ್ತಮನನುಭಾಷಣಮಜ್ಞಾನಮಪ್ರತಿಭಾ ವಿಕ್ಷೇಪೋ ಮತಾನುಜ್ಞಾ ಪರ್ಯನುಯೋಜ್ಯೋಪೇಕ್ಷಣಂ ನಿರನುಯೋ
ಜ್ಯಾನುಯೋಗೋಽಪಸಿದ್ಧಾಂತೋ ಹೇತ್ವಾಭಾಸಾಶ್ಚ ಅತ್ರ ಸಾಧನಾಂಗತ್ವೇನ ಪ್ರಯೋಜ್ಯಧೀಃ ತೇಷು ದೃಷ್ಟಾಂತೇ ನಕಲ್ಪೆ
ಕಲಾಂ ಎದಿಗಾಂ ನಿಗ್ರಹಃ ತತ್ರ ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ತತ್ಸ್ವಪಕ್ಷಾದೇಃ ಪರಿತ್ಯಾಗರೂಪ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಹಾನಿರಭಾವೇ ಪಕ್ಷೋಕ್ತ್ಯಾ
ಹೋಕ್ತಿಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಾರ್ಥಸ್ಯ ವಿಶೇಷಣಾವಿಶಿಷ್ಟತಯಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಾರ್ಥಕಥನರೂಪಸ್ಯ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂತರಸ್ಯ ನಾ
ಪ್ಯುಕ್ತಹೇತ್ವಾದಿವಿರುದ್ಧಾಂತ್ಯಾದಿಕಥನರೂಪಪ್ರತಿಜ್ಞಾವಿರೋಧಸ್ಯ ನಾಪ್ಯುಕ್ತಸಾಧನದೋಷೇಣ ದೂಷಣೇ ನಿಷ್ಕೃತೇ
ತತ್ತ್ವಹಾನ್ಯಪಲಾಪರೂಪಪ್ರತಿಜ್ಞಾಸಂನ್ಯಾಸಸ್ಯ ಅಭಾವೇ ಪಕ್ಷೋಕ್ತ ದೂಷಣೋದ್ಧಿತೀರ್ಷಯಾ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಹೇತು ತಾ
ವಚ್ಛೇದಕಾತಿರಿಕ್ತಹೇತುತಾವಚ್ಛೇದಕ ವಿಶಿಷ್ಟಕಥನರೂಪಹೇತ್ವಂತರಸ್ಯ ನಾಪ್ಯುಕ್ತಾಂತರಾಕಾಂಕ್ಷಿತಾಭಿಧಾನರೂ
ಪೇ ಅರ್ಥಾಂತರಸ್ಯ ನಾಪ್ಯವಾಚಕಪದಪ್ರಯೋಗರೂಪನಿರರ್ಥಕಸ್ಯ ನಾಪಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಬೋಧಾನುಕೂ
ಲಾಂ ಪರ್ಯಾಪ್ತತ್ವಜನಕವಾಕ್ಯಪ್ರಯೋಗರೂಪಾವಿಜ್ಞಾತಾರ್ಥಸ್ಯ ನಾಪ್ಯನ್ವಿತ ... ಕಾಲಾಂ
ಕಾಂಕ್ಷಾ ... ಪದರೂಪಸ್ಯ ಅಪಾರ್ಥಕಸ್ಯ ನಾಪ್ಯ ... [illegible] ... ವಿಷಯಾಭಾವಾತ್ ಕಥಾತ್ರ
ವಿಪರೀತ ಕ್ರಮೇಣಾಭಿಧಾನರೂಪಸ್ಯ ಅಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಸ್ಯ ನಾಪ್ಯುಕ್ತಾವಯವಾನ್ಯತಮಾವಯವಾಭಿಧಾ

ನ ೧೮

ಠಾ

౮ [illegible] నా
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] శ్రీ
సతి [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ಪುಃ ಸ್ವಾದಿ ವಾಂಛಯತಿ ತತ್ಸ್ವಾಂಸ್ಯೇತಿ ಮನಿಚ್ಛಮವಭಾಸಕತ್ವಾಂಗ್ಯತ್ವತ್ಯರ್ಥಃ ಕಲ್ಪವಚ್ಛೇದಯದಿದಾಂಡಾಗುಸ್ವಾಂಲಾಂತ್ಯೈಃ ತದಾವಚ್ಛೇದಿಕೇ
೧೨ ತ್ರಿಸುತಾಂಕದಾಂಡಾಂತ್ಸ್ವತ್ರಾಹಾಂ ತತ್ರೈವ ಘಾಂಶ್ರೋತ್ವತ್ವಯುಕ್ತಾವಶಕ್ತಿ ಕೃತ್ಯಾವಿತ್ಯರ್ಥಃ ಕಾಂಡಾಂಶಸ್ಯಾಂತೇತಿ ಅತ್ರ ಚಾಂಶಕ್ಯಾ
ಲತ್ವಂ ಕಾರಕಣಾತಾಕ್ಷ್ಯವಚ್ಛೇದಕಸಂಬಂಧಾರಣಾಂ ತೇಕಶಕ್ತೈಃ ಕಾರಣಾಂತಾವಚ್ಛೇದಕ ತ್ವಬರಕ್ಷತಿಃ ಗಾಂಶ್ಯ ತಿಇ ತ್ಯಸ್ಯ ಕಲ್ಪತಇತ್ಯ
ನಿಗಾಂಶ್ಯಯಃ ತದ್ಭಾವವಚ್ಛೇದಕಶಕ್ತಿ ತಾವವಚ್ಛೇದಕಂಪ್ರತಿ ಮನಿತ್ವೇನ ಗಾಂಶಕ [illegible] ನಿಪ್ಶ್ಯಾಂಶೇಗಾಂಮನಿದಿಸ್ವ ತ್ವದಸ್ಯಾಂಲ್ಪಾಂ
ಸ್ವಸ್ಥ ಶಭಾವಾಂ ದಿವಕದಾಂಡಾಂಇತಿ ಭಾವಃ [illegible] ಮನ್ಯೋಪರ್ಯದಿಶಕ್ತಿ ಗಾಂಶಕತ್ವಂ ತದಾಂಶ ತ್ಯುತ್ಪ ಜಕವಿಶೇಷ್ಯ ಮನ್ಯದಾ ಅಪಶಾ
ರಿ ತಿವಾದಾಂಡಾಕಾಪತ್ತಿರಿತಿ ತತ್ರ ಕಾಂಡತ್ರೈ ಜಿಕ್ಷೇತಿ ಮನ್ಯದ್ವಪಕ [illegible] ರ ನ್ನೇಕಬಿತ್ವತ್ರ ಚಕಾಂ ಶೇಂವಾಕ್ತಕಾಂರಕ್ಷೇಕಃ ಕಾಕಾಂ
ಹಾಂ ಪ್ರತಿ ಮನ್ಯಾಭಾವತ್ವೇಕಹೋಂತು ತ್ವಕಲ್ಪಗಾಂಸ್ಯಮನಿಸ್ವಮವಭಾಸಕಾಂತದಾಂಡಾಪತ್ತಿರಿತಿವಾಚ್ಯಂಮನ್ಯಭಾವತ್ವೇನ
೧೦ ರಾಂಪಿಗಾಂ ಸ್ವತಂತ್ರಹೋಂತುತಾಂಕಲ್ಪಕ ಗಾಂಶವಾಂ ತ್ರವಿಲಕ್ಷಣಶಕ್ತಿ ಮತ್ವೇನವಚ್ಛಾಃ ಕಾರಣತ್ವಕಲ್ಪಕಸ್ಯವಭಾವಿತತಾವ ತ್ತ
ಪು ಜ ಅತ್ವಬಿಮಾಂಗಾಂಸ್ಯ [illegible] ವಂಶಕ್ತಿಬಿಭಾವಬಿ ತಸ್ನಾಕತಿರಿಕ್ತತಾವ್ರಂತಿ [illegible] ಕತ್ತಪದಾರ್ಥಃ ಕಸ್ಯಂತಸ್ಯಾಂತತತ್ಕಶತದಾಹೋಂಕತಾ
ವತ್ರಾವಾಸ್ವತ್ತಿಕಾಂಶ್ರೇಃ ಗುಣವಿವೃತ್ತಿತಾವತ್ ಅತಏವಕಗುಣತ್ತಿಕಾ ಕೇರೇತಿ ಕಾಂವಾಂಕಸಂಮಾಂಗಾಂ ಶ್ವಸ್ಯತಮರಾಂಪಾಂ
ಕತ್ವತ್ತಿ ಮತ್ವೇಕತಿವಿರಾಂಶಿತಾವಚ್ಛಿ ಏವಮೇತಿರಿಕ್ತಾಂಕಕ್ತಿಂಪ್ರಸಂಸ್ಯಸಾಂಶ್ಯಸ್ಯಸ್ವಬಿ ಅತಿರಿಕ್ತಪದಾರ್ಥಾಂತಾಂ ಸ್ವವಶೇಷ
ವಿಂರಿತ್ತೆ ಏವಮಿತಾಸ್ವವಿಗಾ ಅತಿರಿಕ್ತ ಇತಿ ಕಲ್ಪಸ್ತ್ರಸ್ವಪದಾಂ [illegible] ತಿರಿಕ್ತತ್ಯರ್ಥಃ ಷಡ್ಡಾಂವಾಂಕಂತತ್ಸ್ವಾಂ ತತ್ವೇಕತಿ ಅಭಾವಾ
ಕಂತಸ್ಯಾಂತತಾವಚ್ಛಿತಿಹೋಂತುಃ ಪ್ರಾಂಶಣಾಯಿಲ್ಯಾಃ ತತ್ರತ್ವಂತಾಂಬಿಡಾಂರಿರಸ್ವತಿ [illegible] ಸಾಂದ್ಯಸ್ವಾಂ [illegible] ಸಾಂಪಾಂ
ಸ್ವಬಿತಿ ಕೋಂಮಾಂಸ್ಯತರವೃತ್ತಿ ತ್ವೇಕತಿ ಸಾಂಮಾಂಸ್ಯವೃತ್ತಿತಾವಚ್ಛಿತ್ಯರ್ಥಃ ತೇಕಸಾಂಮಾಂಸ್ಯ ತ್ವೇಕ ಸ್ವಬಿವಾಂಕಃ ಸ್ವತಿ ಶೇಷಿತ್ವೇಕತಿತಿ

ಶೇಷಸತ್ತ್ವಪ್ರಯುಕ್ತಾವ್ಯಾಪ್ತಾವ್ಯಭಿಚಾರಃ ಭಾವತ್ವಸತ್ತ್ವಾದಿಜಾತೇಸ್ತತ್ತ್ವ ... ತುಮತಿ ... ತಾವ್ಯಭಿಚಾರ
ಇತಿ ಯತಿ ಯದಿ ... ತ್ವಂ ತತ್ರ ... ತತ್ತ್ವ
... ತತ್ಪ್ರತಿ ... ಅಭಾವೇ ಅಂತರ್ಭಾವ ... ತತ್ತ್ವ ... ಭಾ
... ಅಭಾವೇ ಅಂತರ್ಭಾವ ... ತತ್ಸತ್ತ್ವ ...
ತಮಿತಿ ಭಾವಃ ... ಭಾವತ್ವಪ್ರತಿಯೋಗಿ ... ತತ್ತ್ವ ...
... ಅತಿರಿಕ್ತ ...
... ಅಭಿನ್ನ ... ತಾವತ್ತ್ವ ... ತುತಾ ...
... ತಮಿತಿ ಭಾವಃ ... ತತ್ತ್ವ ... ತತ್ತ್ವ ...
ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ... ಭಾವಃ ... ಭಾವವಿಶಿಷ್ಟ ... ಪತ್ತಿಃ ...
... ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವ ... ಭಾವವಿಶಿಷ್ಟ ... ತ್ವಂ ...
ಭಾವತ್ವ ... ಕಾರಣತಾ ... ವಿಶೇಷ ... ಭಾವ ...
... ಪತ್ತಿ ... ತತ್ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ... ಕಾರ್ಯ ... ತ್ವಂ ...
... ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ... ತ್ವಾಭಾವ ... ಕಾರಣ ... ಅಭಾವಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಂ ...
... ತತ್ತ್ವ ... ಸತ್ತ್ವ ಇತಿ ಭಾವಃ ... ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವ ... ಕಾರಣ ...

ಸತ್ತ್ವ
ವಾ

ముక్తావళి
౨౪

కారణం [illegible]భావప్రతియోగిత్వవత్త్వస్వభావే అతివ్యాప్తిః స్వప్రాగభావప్రతియోగిత్వ ఘటత్వాదావతివ్యాప్తేః తదా
త్వాతిరిక్తసంబంధావచ్ఛిన్నయా కారణతా తదాశ్రయత్వం ... యోః ... భావవత్త్వకార్యత్వం తత్కార్యః తత్ర
ప్రతియోగి అన్యథాసిద్ధత్వాత్ కారణతావిశిష్ట ... ప్రసక్తేః ... భావ ... ప్రత్యక్ష ... స్వ ... స్వప్ర
తిబంధకత్వాపత్తిః పరామర్శవిషయత్వతాదాత్మ్యసంబంధేన ప్రత్యక్షం ... తత్పరత ... మన్యథా
సిద్ధత్వాదితి అన్యథాసిద్ధత్వ తత్ప్రతిబధ్య అతిరిక్తస్య ... స్వ ... తదాయం ... బాధితత్వాత్
అన్యథా ... దాహాదికం ప్రతియోగ్యభావాదికం తత్త్వత్ ... ఇతి తత్త్వార్థః సామగ్ర్యా అన్యసమవధానదశాయాం॥
యథా దాహాదావర ... ప్రాగభావత్వేన ... దాహత్వం ... దహనాదిలక్షణం ప్రతియోగిత్వం
సమయాః సత్తాగోత్వ ... సత్త్వ ... కారణతాయాం ... భావ ... ఇతి ...
... జన్యాభావత్వతదభావ ... ప్రతిబంధకః ... తత్ర జన్యాభావవిశిష్టస్య ... భావ ...
... సమవధానత బతి ... ప్రతిబంధకత్వ భావః అదృష్టాదీనాం ... ప్రతి ...
... తత్తత్పదార్థత్వేన తదభావ ... విశిష్ట ... భావ ... తత్త్వ
అప్రత్యక్షం ... అభావీయ విశిష్టతాసంబంధేన ... ప్రతి ... విశిష్ట
తా ... సంబంధ ... ప్రతియోగితా ... తత్ర ... సామాన్య ... భావ
రూపం ... విశిష్ట ... విశిష్టతాసంబంధేన ... ప్రతియోగితా ...

భావస్య అభావవిరోధిత్వ విశేషణతా... [illegible]

[illegible]

౨

ಮುವ್ಯಾಪ್ತಿ
೧೨

ಗಾವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನೇ ವಿಃ ಗಮಗಾ ವಿರಹೇಣ ಗಾ ಕಾರಣತಾವಚ್ಛೇದಕಚ್ಛೇದಾ ತ್ವಾತ್ಕಾರಣತಾ ಬಾಧೇ ಲಕ್ಷ್ಯಮಿತಿ ಪಾ ಶ್ಯಂ ಕಾ
ರಣತಾವಚ್ಛೇದಕಾ ನಾಂ ಗಮ ಃ ಯಾತಾನಾಂ ಛೇದಾ ನಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾರಣತಾವಚ್ಛೇದಕ ತ್ವ ಸಂಭವಾ ತ್ ಛೇದಾ
ನಾಂ ಸ್ವರೂಪ ಪತ್ತ್ಯಾವಚ್ಛೇದಕತಾ ಪಸಂಗಾ ಪೇಃ ತ್ರ ಣಾಂ ಘಾ ತಾ ಕಥಂ ಯಾ ಗಛೇದವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಾ ಕೃ ಧನ ಸಂಬಂಧೇ
ಛೇದವಿಶಿಷ್ಟಮ ಣಿತರ ಣಿ ಕಾರಣಾ ಸಂಬಂಧ ಛೇದಾ ವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರತಿ ಯೋಗಿತಾ ಕಛೇದ ತ್ವಾಭಿ ಕಾ ಅವಚ್ಛೇದಕ ತ್ವಂ ವ ಕ್ತವ್ಯಂ
ರಾ ತಥಾ ಚ ವಚ್ಛೇದಕ ತಾವಚ್ಛೇದಕ ಛೇದಾ ದವಚ್ಛೇದ ಕ ಸ್ವಛೇದ ತ್ರಿ ಛೇ ಕಾರಣತಾ ಛೇದ ಇತಿ ಪಾ ಶ್ಯಂ ಸ್ವರೂಪ ಸಂಬಂ
ಧರೂಪ ಯೋಃ ಅತಿರಿಕ್ತ ಯೋ ವಾ ಕಾ ರಣತಾಯಾ ಅವಚ್ಛೇದಕ ಛೇದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಛೇದಾ ವಿಶೇಷ ತ್ರ ವಿಶ್ಲಿಷ್ಟ ಕಃ ಪ ಕ್ಷ (ಶು)
ಸ್ವ ಸಂಬಂಧಕಾ ಅಕೇ ವಾ ಯುಕ್ತಂ ಯೋಗಾ ದಿನಾ ಸ್ವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ಸ್ವ ರೂಪ ತುತಾ ವಾ ದಾಯ ವಿಃ ಗಮಗಾ ವಿರಹ ಶಕ್ತಿ ಶಕ್ಷಿ೦
ತ್ರ್ಯಪ ಯಃ ಯದಾ ಶಂಕಿ ತಂ ಸಾದೃಶ್ಯ ವಚ ಅತಿರಿಕ್ತಃ ಪದಾ ರ್ಥ ಇತಿ ತದಬಃ ರಾ ಕೇ ಶಾ ತಿ ಸಾದೃಶ್ಯ ವಚ ತಿ ತದ್ವಿ ಶ್ಲೇಷ ತಿ
ತ್ತ ಇದಂ ಚ ಸಾದೃಶ್ಯ ಸ್ವ ರೂಪ ವಕೇ ಅತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಾ ರಣಯ ಅಸ್ಯ ಯೋಗಿತಾ ಸಂಬಂಧ ದ್ವಿ ವಿವ ಕ್ಷ ತ್ತ ತಥಾದಿ ಯ ವ್ಯಾಪ್ತ
ತದ ತ್ಯಾ ಯೋ ಕ್ತವತ್ವಮಿತಿ ತತ್ರ ಸಾ ದಾ ರ ಣ್ಯೇ ವಿ ದ್ಯಮಾ ನಾ ಯೋ ಕ್ಷ ಯೋ ನ್ಯಃ ಕ್ಷ ಕಾಃ ತ ವ್ಯತ್ವ ಮಿತ್ಯ
ಕ್ಷಗಃ ನ್ಯ ದಂ ಗಗ ಗಗ ಕಾ ರಂ ಸಾ ಗರಃ ಸ್ವ ಗ ತ ಯಾ ಜವ ಪ್ರೆ ರಾ ವ ರ ವ ಣಾ ಯಾ ರ ಪ್ರ ಕ್ತಂ ರಾ ಮ ರಾ ವ ಣಾ ಯೋ
ರಿವೇ ತತ್ಪದಾ ಅವ್ಯಾಪ್ತ ಮಿತಿ ಚೇನ್ನ ತ ದ್ವೃತ್ತಿ ಕ್ಷಗ್ನ ಮಾತ್ರ ಸ್ಯ ತತ್ರ ವಿ ವಕ್ಷಿ ತ ತ್ವಾತ್ ಪ್ರಸಂಗ ಛೇದ ಪೇ ವ ಕ್ಷ ಯಾ ಛೇದ ಕ ತಾ ಬಾಧಾ
ಅತ ಏವ ಯ ಗಚ್ಛೇದ ವಿವಕ್ಷಾ ಯಾಂ ಇಷ್ಟಾ ಪತ್ತಾ ಲಂಕಾರಃ ಅನ್ಯ ಧಾ ರಣ್ಯ ಯಾ ಲಂಕಾ ರ ಕ್ಷಿ ಜಕ್ತ ವ ... ಲಂಕಾ
ಲಕ್ಷ್ಯಃ ಸಾದೃಶ್ಯ ಪ ಟಕ ದ ಕ್ಷ ಪ್ತ ಚ ಜ್ಞಾ ತಿ ರೂಪಃ ಯ ಧಾ ಕ್ಷ ಟಸ ದೃಶಃ ಪಟ ಇತ ಪ್ರದಾ ಕ್ಷ ಚ ದು ಪಾ ಧಿ ರೂಪಃ ಯ ಧ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

४ दिक्शब्दस्य दिशाविसर्जने दात धातुनादानार्थकत्वात् दि

మలవాస్వది
౧౬
శోంస్త

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ವಾಂಯೋಃ ಕೇವಲಪ್ರತಿ ನಬ್ರಯಗವಮ ವಿಶೇಷ್ಯ ವೃತ್ತ್ಯಸಂಬಂಧೇ ಕೇವಲಜೋಂತುತಂತ್ಸ್ಯೋತ ದಾಭ್ಯಕ್ತ ಕ್ಷತ್ತಾಂ ಕೃತ್ಯತ್ವಸ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾಂವಚ್ಛಿ
ದಕತ್ವೇನಾತಸಾಂತ ಕಾಂತಕ ಸಂಬಂಧೇಕ್ಷು ಊತಾತ್ಪ್ವದಿಕವಾಂ ತಾಂಯವಿಶಿಗವಸಾಂವಿಶಹಸ್ಯತ್ವ ತದ್ರಹ್ಯಾಂ ಸಂಸರ್ಗಾ
ವೃತ್ತಿ ಅತ್ರೈವ ಶಬಾಂ ಪಾಂ[illegible]ಗಾಂ ಸಕಲಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸಾಂಕ್ಷಾರ ಕ್ತ್ವಭಾವೇನ ಪ್ರವೃತ್ತಾರ್ಥತಯಾಃ ಪರಿತ್ಯಾಗಃ ಸಕಲಪ್ರ
ವೃತ್ತಿ ಸಂಖ್ಯಾದಿತ್ರಯ ಸ್ಯಬಗಗಾದಿವೃತ್ತಿ ಸಂಖ್ಯಾದಿತ್ರಯ ಸ್ಯೇ ತ್ವೇತಾವ್ವತ್ವ ಸಂಯೋಗ ತಾವ್ವಪಬಿತ್ರಂ ಪ್ರತಿ
ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯೇನ ಮವಾಂಯಿ ಕಾರಣಾತ್ವೇ ಸಾಂಸಾಂಭಾವಃ ತತ್ರ ದ್ರವ್ಯತ್ವೇನ ಮವಿ ತತತಾನ್ವಾಂಸ್ವಂ ಪ್ರತಿ ತತ್ರ ದ್ರವ್ಯತ್ವೇ
ತ್ವ ಸಮವಾಯಿ ಕಾರಣ ತ್ವವಸ್ಥಿತಯಾಂ ಗುಣ ಸಂತದುತ್ಪಾದಾಸಂಭವ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಕಾರ್ಯಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿ
ಘಾಂತೇಃ ಕಾರ್ಯತಾಂವಚ್ಛೇದಕತ್ವೇ ಯವಿಶೇ ತಾಂ ದ್ರವ್ಯಕಾರಣತ್ವಸ್ಯಾವಶ್ಯಕತಾವ್ವತ್ವೇ ತತ್ಸಂಯೋಗಾಂ ಸ್ಯಾ
ತ್ವೇ ಮತಸಂಸ್ಕಾರ ಸ್ಯಾಂಪೀಂವಿಭಾಗ ಸ್ಯೈವೇತಿ ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯಭಿ ಶ್ರೋಃ ಜಾತಿ ರೂಪ ಪ್ರತ್ಯೇ ತ್ವಭಿಶ್ರೀಃ ಸ್ಯೇತಿ ತ್ರಿವಿಧ ಪಾಠಃ ಅತ್ರ
ಯಿ ದ್ರವ್ಯ ಗುಣತ್ವ ಸಾಂದ್ರಾಭಿ ಸ್ವಭಾವತ್ವೇತದಾಬಸಾಂಸ್ಯೇ ತ್ತಂಬಂಧ ಧ ಧ ರಾಂದಿ ಸತ್ವೇ ವಾಂಸುಮಿತೇಃ ಪರಂಪರಾಸಂ
ಬಂಧವಿಷಯತ್ವ ಮಿಂತಿ ಭಾವಃ ಇದಮುಪಲಕ್ಷ್ಯ ಣಾಂ ದ್ರವ್ಯವೃತ್ತಿ ದ್ರವ್ಯ ತರಾಂಸು ತ್ವತ್ವಾನ್ಸ ಸಮವಾಯಿ ಪ್ರವೃ
ಸ್ಯಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಂ ಕಲ್ಪ್ಯ ಇತ್ಯಪಿ ಮಿತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತಾವಚ್ಛೇದಕ ತಯಾ ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯಭಿಶ್ರೀಃ ಪ್ರತಿಬದ್ಧತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವ
ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯಾದಿ ಬೃಹತ್ಯಾ ಯವಾಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಭಾಂತ ತ್ವವೆಂವ ತ್ವ ವಾದ್ವತ [illegible] ತಾವ್ವತ್ವ ಭಾಂತ ತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತಾ
ವಚ್ಛೇದಕತ್ವೇ ತಸ್ಯಾಂತರ್ಭಾವ ಸ್ತತ್ವಾತ್ವ ವಾಂ ದಾಂಯವಿಶಿಷ್ಟ ವಸ್ತ್ವಾಂ ವಿಶೇಷ ಪತ್ತಿಃ ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯಪ್ರತಿಬಂಧಕತಾವಚ್ಛೇದ

ಮುಕ್ತಾವಳಿ ೧೨

೫ ಪತ್ವಂ ತು ಧರ್ಮಿತ್ರಾಂಶೇಂಶೇ ಪ್ರಮಾಣಾ ಖಣ್ಡಂ [illegible] ತತ್ವನ್ನಿಷ್ಠಗರಾಂ ದಿವೃತ್ತಿತ್ವಮಾಂರಂ ಭಾಂ ವೃತ್ತಿವಾಂ [illegible] ಭಾಂ ತತ್ವೇಕತ್ವಲ್ಪ
ಪ್ರಕೃತಿತಾದ್ಯಪತ್ರಾದ್ಯವಿ ಗವುರಾವಿರಹಿಂ ಣ ಗಗ [illegible] ರಾಂದಿವಂಬಿವೃತ್ತಿತ್ವಾದ್ಯ [illegible] ಭಾಂ ತತ್ವೇಕತ್ವಲ್ಪವ
ತ್ತಿ ವೃತ್ತಿತ್ವಾದಿ ರ ಣ ಯು ಮುಖಾಂ ವೃತ್ತಿತ್ವಮಿವ ಪ್ರಾಪ್ತತ್ವಕಲ್ಪನತಾಂ ಗಗರಾಂ ದಿವೃತ್ತಿತ್ವಕಲ್ಪನೇ ನಾಂ ರವಾಂತ ಗಗರಾಂ ದಿವೃ
ತ್ತಿತ್ವಕಲ್ಪನೇಭಿ ಮುಖಾಂ ತ್ರ ನ ತ್ವೇನ ಸಾಂ ಕರ್ಶ್ಯವಾಂರ ಣ ಯು ಬಾಹುಶಾಂ ವೃತ್ತಿತ್ವ ಸಾಂನ್ಯವಶ್ಯಕತಾದ್ಯವಿತಿವಾರ [illegible] ತ ದ್ರಾಂಸ ತಿ ಮುಖಾಂ
ತ್ರ ನ ತ್ವಭಾಂ ತಾದ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತ ತ್ವನ್ನ ತುಲ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ ವೃತ್ತಿ ತಾದ್ಯ ಪತ್ತಿರಿತಿ [illegible] ದ ಕ ವು ಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯ ತ ಮು ಪನ್ನ ತಾದ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಾಂ ಗೋತ್ವ
ಯು ಯುಕ್ತಾಂ ಇತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಃ ಣಾ ಖಾಂ ಮಾಂ ಣ ಕಃ ಸ್ಯಾಂಶ ತ್ರೇಕವೃತ್ತಿ [illegible] ತ ವಾಂ ಖಿ ಮಾಂ ರಾಂ ಭಾಂ ವಾಂ ಧಿ ವ ಭಾಂ ಕ್ತ ಮಿ ತಾದ್ಯಶಂ
೬೦ ಕ್ತ ತ ವು ಸಾದ್ಯ ಕೇ ಪ್ರ ತ್ವಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಂ ಣಾ ಮಾಂ [illegible] ಪಾಂ ತ ಸ್ಥಿತಿ । ತ ಮಿಂ ಪಿ ತ್ವಕ್ಕೇಃ [illegible] ತ್ವಕ್ತೇ ಣಾ । ಪತ್ರ ರಿಂ ಪ್ರಾಯ ಣಾ [illegible] ತ
ವು ಸ [illegible] ಸ್ವರ್ಗಾ ವ ಬಿ ತ ಸ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತ ತ್ವೇನ ವಾಂ ರ ಮಿ ತಾದ್ಯ ಸಾದ್ಯ ಮಾಂ ರಂ ಪ್ರಮಾಂ ಣಾ ಮಾಂ ಪಾಂ ತ [illegible] । ತ ಮು ಕ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ಬಿ
ಕಾ ಪ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತ ತ್ವ ಮಿ ತ್ವೇ ರಾಂ ಶ್ವವಿ ತ ದ್ರಾಂ ವ ತ ಮಿಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ರಾಂ ವ ವ ತಾದ್ಯ ದಿ ತ್ವ ಬು ಮಾಂ ರಂ ತ ಮಿ ಸಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ತ್ವ ಪ್ರಮಾ
ರಾಂ ಸುಂ ಬಿ ತಂ ಇ ದ ಮಯು ಪ ಲಕ್ಷ ಣಾಂ ಪ ರ ತಾದ್ಯ ಪ ರ ತಾದ್ಯ ಪ್ರಾಂ ಬು ತಾದ್ಯ ದಿ ತ್ವ ಬಿ ಮಾಂ ಜ್ಞಾಂ ಇ ದಂ ತ ವು ಃ ಪ ರ ಮು ಪ ರ ಮಿ ತಿ
ಪ್ರ ತಿ ತಿ ಃ [illegible] ತ ಮು ನಿ ರಾಂ ಬಿ ವಾಂ ರಾಂ ಭಾಂ ವಃ ರ ಬಿ ಲಂ ತ ಮು ಇ ತಿ ಪ್ರ ತಿ ತಾದ್ಯ ತ ತ್ರಿ ಕ್ಷಿ ರ ತಿ ವಾಂ ಪ್ರ ತಿ ತೇ ಪ್ರಮಾ ತಾದ್ಯ ಕ್ಷಿ
ತಿ ಮಾಂ ಃ ಪಿಂ ತ್ವಾಂ ತ ರಿ ಖಾಂ ಪಿಂ ಕೇ ಕ್ಷ ವ ತಾದ್ಯ ದಿ [illegible] ಕ್ಷ ವ ತ್ವಂ ಬ ನ ಮು ವಾಂ ಯು ಪಂ ಬಂ ಕ್ಷ ರ ವಿ ವ ಕ್ಷಿ ತಂ [illegible] ಜಿ ತ್ವ ಮಾಂ ತ್ರ
ಕಾ ಅ ಕ ಕ್ಷಂ ಬಂ ಧೇ ರ ಕ ಕ್ಷ ವ ತ್ವ ಬಿ ರ ವ್ಯ ಖಿ ಬಾಂ [illegible] ಸ್ವ ರ ಬಾಂ ಪಾಂ ಪ ಕ್ಷಿ ಃ ಬ ಲ ತಿ ಸ್ವ ಯು ತಿ ಪ್ರ ತಿ ತಾದ್ಯ ಕ ಕ್ಷ ವ [illegible]

౹౬:

తస్మిన్ ప్రత్యక్షం తద్భాగవతం నిర్గుణ [illegible] తత్రైతాన్యథా [illegible] గంధేతి గంధాంశ [illegible]
అగతగ: ప్రవృత్తియో [illegible]
తియో [illegible] సంబంధా [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ముహార్వది
౧౮

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

ಏತತ್ ಪ್ರಕೃತ ತ್ವ [illegible] ಜಾತಿತ್ವ [illegible] ತುಲ್ಯತ್ವಂ ತುಲ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿ ವೃತ್ತಿತ್ವಂ [illegible]

ತುಲ್ಯತ್ವಂ ತುಲ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿ ವೃತ್ತಿತ್ವಂ [illegible] ಜಾತಿ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

లక్ష్యలక్షణైక్య =

ముక్తావళి
౨౦

రూపం చేన్నేత్యాశంకతే: తాదాత్మ్యేన వ్యాప్యవృత్తిత్వాభావ విశిష్టస్య గుణ రూపఘటాన్యత్వే తత్ తద్వారాంగు మతి విషయత్వాభావ
వ్యాప్యతా రూపప్రమేయతాప్రతిరూపవిశిష్ట ప్రమాతియన్యత్వాభావ ప్రసక్తేః తత్ప్రతియోగివృత్తిత్వ విశేషణం సమ్భవతీతి తత
ర తరతత్ర్యక్త్ర రాత్ర విశిష్ట ప్రమేయత్వాదౌ అవ్యాప్తేః తత్ర విశిష్ట వ్యాప్యవృత్తి అవ్యాప్త తద్వ్యతిరేకం ను తద్వ్యతిరేక
వ్యాప్యవత్తే ఘటత్వ విశిష్టం తిరం విశేష్యతి అవ్యాప్యవృత్తి రూపస్య వ్యాప్యవత్తాశ్చ తద్వ్యాప్తౌ తత్ర వ్యాప్యవత్
తాం తరాం విశిష్టాయాం పరంతవత్త్రారాంతరేవ విశిష్ట ప్రమేయత్వం గతం తిచ్ఛేత్ తద్వృత్తి గ్రాహకం తదంతర్వ్యాప్తౌ వ్యాప్య
వృత్తి తద్వ్యాప్యత్వ: ఏవం చేత్ తత్ప్రతియోగి విశేష్యా: తద్వ్యా: తద్గర్భస్య విశిష్టపవంతః ఆశ్రయతారంభేణా విశిష్ట
వత్తేషాం వ్యాప్యవృత్తి తద్వత్ ఆశ్రయత్వ విశిష్ట తద్రూపం వ్యాప్యవృత్తిత్వ విశిష్టత్వ సంభవా దితి భావః తద్వ్య
రాం శాశ్వయరూపత్వత్వస్త తద్వ్యాప్య వ్యాప్యవృత్తే: స్వం భవాంస్త తత్ర విశిష్ట ప్రయత్నపరాయ: రసాంతర్విశిష్ట అ
తిరిక్త పరంరాంభావ: రూపత్వే వవిశేష్యా సంపూర్ణ వ్యాప్యవృత్తి కత్వం విరా వ్యాప్యవృత్తిత్వం తద్వాన్ తత్ప్రతియోగి పరత్వాభావ:
మే పాంతరాంతే వారాంతత్ర ప్రతియోగి సంసర్గ సంబం: తద్వ్యా తత్సంబంధ ఇతి సంబంధ తత్ర తత్పదత
పం లవణ అవయవ ప్రయోగవ పరత్వ తాత్పర్యం అవయవావయవ విశేషం రితి చేత్ తత్ర ఇతి వచనా తత్ప్రతియోగిత్వ
విశిష్ట సంబంధ: స్వయుక్తం తాదాత్మ్యేన తత్ప్రతియోగి విశిష్టయోరితి న సమవాయస్య లక్ష్య గామినం తత్సంబం
ధిత్వమితి సంబంధ త్రాప్యాత్ర సంబంధి నిష్ఠత్వాభావ: తాత్పర్యం వాదిష్వరూపం సంబంధ ఇతి వ్యాప్తి:

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ತ್ವ [illegible]
[illegible]
[illegible]
ಶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ತ್ವ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
౮ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ము పాన్నది
౧౪

న

తదితరాంశానాం తత్ర త్వదాం ఝాటిన్య తత్ర త్వదాం ఝాటిషు తస్యాం శక్యతావచ్ఛేదక సంబంధావచ్ఛిత్తి ధావిః। ప్రమాణేనాం
శక్యః శక్యః తత్వద్వారావిః సాంశక్యత్వం ఏకం వైశిష్ట్య మితస్త్రాంతరే ప్రమాణాంతరత్వయబాధాయత్ప్రిబంమాంతరాంవిచ్ఛా
నాం శక్యత్వాం తత్ర మాయా మితి। కేవలాన్వయి తాత్పర్యమితి। విషయతాయి విశేషవిషయతా వాయినాం। తేనవిభిన్నా నవిషయతాత్వే
నకేవలాన్వయిత్వమస్తీతి భావః। ఏవమగ్రేవిశ్లేయ తావచ్ఛిన్నత్వాద్యవచ్ఛేదకాదర్శనాయత్ప్రిచ్ఛావేదికయత్వమి
౩౭ తి తద్ధర్మత్వం అధికారాం విషయత్వం అధికారావచ్ఛేదకత్వత్రాద్యి వచ్ఛేదకాంతర్భావ ఇతి మీమాంసకాః సంకేతత
త్వాయాం వచనాధికారాయాం మాంసా భావాత్ సంకేత ఏవాంగీకర్తవ్య ఇత్యన్వయి నః ప్రమాయాతాత్పర్యేకమితాత్ప
ర్యేణ అన్వయ్య వచ్ఛిన్నాః అన్వయత్వం వాసాం। సంబంధిత్వం ప్రామాణ్యాదీనాం శక్యత్వం సాంశక్యత్వం భావత్వం ప్రత్యక్షత్వ
తత్త్వ మదభిన్న ప్రామాణ్యాది సంభావనా సాంశక్యత్వం వ్యాప్తిప్రసంగం ప్రామాణ్యాద్యర్థ ఇతాత్పర్యాదీనాం అనేకత్వమతిభా
చ వత్వమితి ఏకం వ్యాప్తి ప్రామాణ్యాదయః సంబంధవ్యక్త్యవచ్ఛేదకం భావానాం అనేకే। ఇతి విధేయతావచ్ఛేదక తిచ్ఛాంధనం
అత ఏవ భావాభావాంతరాభావాం తత్వేనైకత్వసంబంధాంతరాభావాదిభేదకభావ ప్రవృత్తి తాత్పర్యాది అ। ప్రామాణ్యకభా
వ ప్రవృత్తిత్వం ప్రవృత్తి విషయిని ప్రవృత్తిత్వ స్వసమవాయాది క్రమేణ సంబంధ సంబంధే జ్ఞవిశిష్టత్వే నతిభా
వ ప్రవృత్తిత్వం తేన గురుత్వాత్ సంబంధాన్వయాంశానాం భేదకత్వమభావ విశేషత్వాతి। భావత్వావచ్ఛేదకా నస్యశక్యత్వా
దాంశయోః న వచనావాంయత్వతి వాన్వయ్యబాధక నియతవచ్ఛేదకవిభాగ జన్మో వాంఛితి ఉపాం దిమత్తా భవనాం

శన్న

[illegible]

పయసార్వవి॥

౨౨

[illegible]
[illegible]
[illegible]
తా [illegible]
[illegible]
తి [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
త్వం [illegible]
[illegible] త్వ
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ప్ర

తైవ ఇహం విశేషణేశుం తయోరిత్ర త్వత్త్వే పారిమాం జన్యసాన్యవివిషయవిషయాం కారణాత్వాత్పరిమాణం తల్ప ఇత్యాగా
మితాన్యత్వయుక్తమత అహం జ్ఞదమబిత్రియ ద్వాయోరాగజ దృత్వే సతీతవిషయకంత్రత్వక్షం తద్వావిద్యమానవిషయకత్ర త్వ
త్వమభితి ప్రాంపః శమజ్ఞానయమాంశానమాంశ్వప్రతాన్యశ త్రిత్వేశ జ్ఞానయమాంశహింతాంత్వ అనుమితిశకణత్వేశ పారి
మాంరం తల్పన్నసాం మాంశ్వలక్ష్య సాజగ్యజ్ఞేశే అనుమిత్రౌం భక్షాంకణతాత్వతాత్వరిమాంరం తల్ప ఇత్యాకాంక్షతి వయాంలమ
సంగత్వమత అహం జ్ఞానయమాంశమితి అత్రమాంశఖ తవిషయత తదాం త్రవ్యతాంశి శత్రత్వక్షే నమవాంతోశమహాత్వ
త్వహాం తత్త్వాప్రతిఖ్యాపః యద్వయిశత్రత్వక్షే ఇత్యేవవశ్లేమయవితం తద్వాం బిషికాంత్యప్రతిత్ అత్రైశత్వమహత్వయోరంతయో
గ్యతాంప్రత్యక్షంశసం ఆపతితాన్యత్వమాంశస ఇత్యుక్తంరకేవిత్వేకారణత్వమత్రపారిమాణంతల్పదిత్య ఇత్యక్షంభాం
శిల అదిత్రహం గత్వరమమహత్వ గృహ్వాత ఇతివదతాం మాంబాంకాన్యశంఅత్రపరిమాణమబశ్వ్యితాన్తరణమిత్యా
ఆయోంలభ్యతేశష్వరమమహత్వదమాంత్రపరిమాంణరితి విశ్వరమమహత్వమితివాంప్యంవాంశాంఘాంవావితివదం
తి తక్ష్యతంమాంశయితుం జపక్షన్యతితశోన్యదితి అత్రమహత్వరిమాంణంసాన్యబిత్వశః జ్ఞానాతి విశ్వం ప్రత్యేవితి కారణ
త్వంచజ్ఞత్వశక్ష్తతరకాంరాన్యవిశేయాం ఇతాన్యబాంశ్వప్రంఘః జ్ఞత్వశబ్దాతజ్ఞానాందయః తదతిరిక్తాభావకార్య
ప్రతికారణత్వం పారిమాంణ తల్ప ఇత్యక్షాంశాం దక్షవమిత్వశః పవం పారిమాంణ తల్పాదితాన్యది పదేశవ
మమహత్వం గృహ్యతాం మాంబాంకాన్యణమాంశయః పారిమాంణ తల్పవరమమహత్వ దశాంచ జ్ఞానాతిరిక్తం

ముక్తావళి

౨౬

౧ విరూపా

ప్రతిరకారణత్వం రతు కారణత్వేన సమం న్యాయాదేవస్తు ఘటపటత ఇతి భావః అత్ర అవచ్ఛిన్నః పం ౧ పూర్వం తల్లాఖితా
దివకాంకృన్నఘుఘుణకులాం దిశజ్జాకితాఽవయువిరూపాఽది ః పాంశేరక్షుర శరావాద్యలురూపాంశత్వలఅనగ్రాత్రికాంలక్ష్య
త్వమవఘమతం ఎవం తేషుకార్యం వ్యతిరిక్త భావకార్యత్వత్వ తాంగవక్తాంయకత్వరూపం పాన్య పాంత్యలక్షణోనోన్య వాన్య
పరిచింత్యం పక్షత్వసిద్ధాగ్రం తు శేషితి త్వయం పూంతకృత్ప్రాగభావ్రితి దం కార్యావిరోధియ తథాపూర్వవర్తితా యాంవృ
తాపవతి పార్వభిరత తత్ర కృష్ణస్య ప్రాగభావ శాంస్యస్థితి తస్య అతాల్ప వాళిష్ఠ అన్యత్ర ప్రాప్తియయ తత్తాన్యత్వ ప్రాగభావ నిత్తి మత్వ
విషు ఆతాల్పవి ధిన్యాన్యస్య ఖాత వృత్తత్రానని అతి వ్యభిచారగరయవిరోధియ తత్తిరియ తథాపూర్వవర్తిజాతీయవృత్తిత్వస్య
తిరారకణ్వస్య దండారా పాంవవిస్వరూపం ఘటూంగ్సాదం వత్రిగ్రత జ్ఞాతియ్యన్యత్వం విరోధియ తథాపూర్వవర్తితావచ్ఛేదక
ముక్తా దండత్వాది మరేతియత్వమవే తమితి యుత్త వచ్ఛిన్నం స్వకారణతావచ్ఛేదకయద్ధర్మావచ్ఛిన్న సమవాయ సంబంధే
న తత్వవ్యతి తద్ధర్మావచ్ఛిన్నం ప్రతి తద్ధర్మావచ్ఛిన్న మిత్యర్థః ఘటత్వాద్యవచ్ఛిన్నం ప్రతిస్వకారణతావచ్ఛేదకకపాలత్వా
ద్యవచ్ఛిన్నసమవాయి సంబంధే న్యత్త ఇతి భావ తిము ఆతాల్పవచ్ఛిన్నం ప్రతి కపాలత్వావచ్ఛిన్నం సమవాయి
కారణం స్వకారణతావచ్ఛేదకే తస్యక్రార్య విశ్రప్యత్ర్వం ఘటాదివ సమవాయికారణతావచ్ఛేదకత్వమితి తత్త
స్యమితి ఇదం చ సమవాయికారణ ద్రావతి వ్యభిచారగయ పటసమవాయికారణతం తంతుషు వేత తంతు

తాదృశావయవత్వాన్వయవ్యతిరేకయోర్జనకావిశి తంతుత్వస్య అన్యథాసిద్ధత్వేఽపి ద్రవ్యత్వావచ్ఛిన్నాయాం తస్యాం అపూర్వవత్త్వేనాన్వయః
అన్యథావైకల్యాత్ తత్ప్రసంగః ఉక్తావచ్ఛేద్యం అత్ర యద్ద్రవ్యత్వం తదుత్పత్తౌ తు ఘటసంయోగస్య సంభవాత్ ప్రతియోగితా సమ
వాయికారణత్వమితి తు నాశంకనీయం యత్ర తంతుసంయోగనాశాత్ పటనాశోత్పత్తిః అసమవాయికారణనాశా
త్ ద్రవ్యనాశకత్వప్రయోజకాభావ ఇతి వాచ్యం సమవాయికారణనాశస్య ద్రవ్యనాశకత్వప్రయోజకాభావ ఇతి వాచ్యం ద్రవ్యనా
శకారణత్వాసంభవాత్ తత్ర తంతుషు విశ్లిష్టేషు విశ్లేషసమవాయికారణనాశత్వేన ద్రవ్యనాశప్రత్యుత్పత్తిః
సత్త్వాదితి వాచ్యం ఇష్టాపత్తేః అంతరా కల్పితే నాశవాత్ అత్ర ద్రవ్యసమవాయికారణయోర్నాశయోః కారణతా
యోః కథం పూర్వత్ర తత్ప్రవేశ ఇతి చేదత్రాహుః ప్రతియోగితయా ద్రవ్యనాశే తద్వ్యవచ్ఛిన్నప్రతిసంబంధిత్వ
సమవాయికారణతావచ్ఛేదకత్వస్య విశేషణత్వేన చ యథా సంబంధేన నాశకత్వేఽపి తథైవ ఇతరాంశే తాదృశసంబంధేన
కారణతావచ్ఛేదకసంబంధత్వేషు భేదః స్వ నిష్ఠ కార్యత్వపర్యాప్తిప్రతియోగిసమవాయికారణతావచ్ఛేదకత్వ విశేషః స్వప్రతి
యోగిజన్యత్వం సంబంధత్వేన సంయోగనాశేషు విరాజమానత్వాపత్తిః సావయవత్వాదర్శనాత్ అతిప్రసంగవా
రణాయ ఆశ్రయసంబంధప్రవేశః యది సంయోగనాశత్వేషు నాశాపత్తిరేవ ఏవం ప్రతిపత్తివిషయ
త్వే తథా స్వప్రతియోగిజన్యత్వస్వప్రతియోగిసమవాయికారణతావచ్ఛేదకవిశేషణాత్మికా తత్ర తత్సంబంధేన
త్వేన పటనాశోత్పత్తిః తంతుసంయోగనాశాత్ పటనాశోత్పత్తిరితి వాచ్యం తదా తంతుసంయోగ

ఉపాధి
౪౨

సత్వ చ పటం ప్రతి తన్త్వాకారణత్వే పరేషాం తన్తుత్వావచ్ఛిన్నసంయోగసంబన్ధేన తన్తుః స్ఫురతి పటజనక ఇతి తత్ర అతిప్రసంగాత్
సంయోగావచ్ఛేదేన వైశిష్ట్యలక్షణేషు తన్తుశ్రితం తు సంయోగసంబద్ధకాలమపి విశేషలక్షణఘటవత్వేఽపి కిం చిదేవ వస్తుతః
స్వప్రతియోగిత్వ వ్యాప్తేన సమవాయికారణతాంశే వ్యభిచారత్వాభావాత్ తస్య అవయవత్వసంబన్ధే కారణత్వే
తన్తూనాం తన్తుత్వసంయోగసత్వమిత్యవచ్ఛేదకసమవాయిత్వే తద్వ్యాఘాతేఽపి ఘటకారణత్వమిత్యత్ర విస్తరః
కారణతాపత్తిశ్చ స్వపరిగ్రహః అవయవానామపి ఆదిశబ్దేన పరిగ్రహః అన్యథా ఘటాదావతిప్రసంగాత్
పరిగ్రహః అన్యథా అత్ర ప్రవృత్తేః పరిగ్రహః తన్తుసమవేతత్వమితి తు తన్తుసంయోగాదన్యత్వమితి
పటకారణత్వే పటసమవాయికారణత్వమితి విశిష్టస్య లక్షణత్వమితి తాత్పర్యం తథా చ వస్తుతస్తు
తన్తుసంయోగతాదాత్మ్యప్రతియోగితాకభేదః పటసమవాయికారణలక్షణఘటకత్వే తస్య
త్వం ఘటత్వతన్తుత్వాదిప్రతీతః అపి తు తన్తుభిన్నసమవేతతాదాత్మ్యభేద ఏవ అన్యథా హేతుః తన్తుసంయోగావి
చ్ఛేదకత్వం నతు తన్తుసమవేతత్వాదిలక్షణవిశేషణాతాదాత్మ్యతి తన్తుమాత్రసమవేతత్వం విశి
ష్టం పటత్వా తన్తుసంయోగావచ్ఛేదకత్వవిశేషణమిత్యత్ర పటమాత్రవృత్తిత్వమాత్రతాదాత్మ్యమేవ
పటసమవాయికారణలక్షణే అత్ర మాత్రపదసమవేతతాదాత్మ్యప్రతియోగితాకభేద ఏవ విశేషణతు వ్యా
తాదాత్మ్యప్రతియోగితాకభేద ఇతి యోజ్యం తథా చ వ్యావృత్తతాదాత్మ్యవిశేష్యతయా స్పష్టతా ఇతి ధ్యేయం తాదాత్మ్య

స్వ

రితిశేషః పర్యవసితసమవాయికారణలక్షణమూహ్యం స్వక్షణంతీతి కార్యేణ కార్యధర్మప్రత్యాసత్త్యా స్వసమవాయిసంబంధః
కారణైకార్థప్రత్యాసత్త్యా స్వసమవాయిసమవేతత్వసంబంధః తద్ద్వారా స్వసమవాయిస్వసమవాయిసమవేతత్వా
న్యతరసంబంధేన కారణత్వమితి ఆత్మవిశేషగుణభిన్నత్వం సామాన్యతోఽసమవాయికారణత్వమిత్యర్థః ॥ అ
త్ర పటే సమవాయికారణస్య తంతుసంయోగస్య పటరూపాదేరసమవాయికారణస్య తంతురూపస్య
స్వభేదం గృహీత్వా స్వసమవాయిస్వసమవాయిసమవేతత్వేనాం ప్రవేశః పటరూపం ప్రతి తంతురూపస్య సమవా
యికారణతాదాత్మ్యేన కార్యైకార్థప్రత్యాసత్త్యా సమవాయికారణప్రత్యాసత్త్యా కారణత్వమితి కారణత్వం
ప్రతి తత్తత్తాదృశకార్యతాప్రత్యాసన్నతాదృశకారణత్వపర్యాప్తం తాదృశానాం ఆత్మవిశేషగుణభిన్నత్వే సతి విశి
ష్టత్వాత్ః యత్ర కార్యేణ సహ కారణేన సహ ప్రత్యాసత్తియోగిత్వం తత్త్వమితి తత్ప్రత్యాసత్త్యా ప్రత్యాసన్నత్వం
కార్యైకార్థస్య సమవాయికారణత్వాత్తద్వ్యవచ్ఛేదాయ విశేషణమితి అవయవసంయోగత్వం ప్రత్యాసన్నసమవాయికారణత్వమితి
నిత్యద్రవ్యలక్షణం తద్భిన్నం అసంయోగపరిమాణవత్త్వేనైకత్వం కారణమితి అత్ర దండసంయోగస్య సమవాయి
కారణతావత్సమవాయికారణతాదృశకారణత్వమిత్యాదౌ కారణత్వం తత్తద్ఘటసంయోగగ్రంథి
తంతుసంయోగస్య సమవాయికారణత్వాభావేన తత్తద్ఘటం ప్రతి కారణత్వమితి ఇతి యత్ర ద్వ్య
ప్రతీతియోగ్యానాం సమవాయిప్రత్యక్షః యథా రూపాదయః ద్వ్యణుకాదయః అత్ర ద్వ్యణుకపరిమాణం ప్రతి
పరమాణుపరిమాణవిశిష్టతాదృశత్వం తత్ర ద్వ్యణుకపరిమాణం ప్రతి స్వతంత్రాణ్యయవత్వేన తత్తద్ద్వ్యణుకపరిమాణ

వులవార్న ఱ
౨౯

ప్రత్యక్షధాం బద్ధ[illegible]ప్రథమమిత్యర్థః । ద్వితీయాన్యక్షధాం నిష్ఠ దం ధర్మాం పాం ది వాం ర గయ స త్వం తం । క పాం ల ఖం యో
గాం షు ఽఽ పూం ర్వ వృత్తి । తార్నది గ్ర హాం క పాం ల శాం న్వ బ తాం త్వ శ వి శే ష్య తాం వ ఛే ద క తా వ త్త్వ ప్రాంతి వార్వ ప్తి వాం ర గ
యలవిశిష్టం । శిం తు కాం రణ మి తి । కాం రణ త్వం బాం త్ర ప్ర ధ గ క్ష యి వ్య ని శే క శాం ల త్వం తేన గాం త్వా శ్ర య । సాం వ తం త్రే న గా
త తా ద్ర క్ష ది రూ ం బ తాం క్ష యి ల వృ తి శే క శాం గ త్వ స తి త తా ద్ర క్ష కాం ర ల ప ఛి న్న క్షా ప్త త తా ద్రు క్ష ది యి త ప్రూం ర్వ వృత్తి త్వ స్ర
హాం వి శే ష్య తాం కేం ం యు త్త త్రా తా ద్ర క్షం ప్ర త్య క్ష ధాం బ ద్ధ మి త్య ర్థః । క పాం ల ఖం యోం గాం షు ఽఽ పూం ర్వ వృత్తి తా ర్న ది పూం
ర్వ వృత్తి త్వ గ్ర హాం వి శే ష్య తాం యాం । క పాం [illegible] వ ఛి న్న తా వ త్త్వ పాం ల ఖం యోం గే అ తి
వార్వ ప్తి వాం ర న్గ యు స త్వం తం దం డ తా వ ది వాం ర గ యు వి శే ష్య మి తి అత్ర తాం ర క్ష యి ల వృ తి శే క ప్ర యు క్త అ క్ష యి వ్య
తి శే క శాం ల త్వ మి త్య స్త్ర ప్ర థ మ ద్వి తీ యా న్య క్ష ధాం బ ద్ధాం న్న కం గ్ర హం బ ధే దే క అ క్ష ధాం బ ద్ధి క్ష యి ల ప్ర ద శ గ ం ష్ట క్ష యి ల ద్ధి
తే శి దాం ర్న క ర్మ మి తి క్ష [illegible] క్షం ప్ర తీ తి ష లాం గ ను గ గ్ర మ క్షం ప్ర తీ త్య ర్థః । తే క పాం లాం ల ఘ క్నే చ త్రే ధాం గ క్ష ధాం బ ద్ధా ర్వ
త్ర యా గాం తి వార్వ ప్తిః । శం క తే శ క్షా ర త్ర యి త్త్వ శే తి అ క్షం ప్ర తీ త్వా ర్న ది త్వా తీ యా న్య క్ష ధాం బ క్ష ఖాం వాం ది తి ఖాం వః [illegible] వి మా
తి తి అ వ శ్య క్ష ప్త త్వ వ్య త ప్రూం ర్వ వ తి గ క్ష తా ర్న ది కే త్య ర్థః । యి ద్ధ వి శ క్ష్యాం ద్ర వ్య ఘ క్వః జ గ్య గ తా ర్వ ది త్వ ను మి తా ర్వ త్వ
శే కాం ర్న కాం ర గ గా ఘాం వ గ్ర హాం రాం వాం గ కేం ం ల త శే గ స హాం కే త్రే వ శే ఖాం ద్ర వాం ర్న తి శ క్షు గ తా ర్వ ది త్వ గ ఘాం ర్వే
శ క్షాం ర త్ర యి ల త్వం గ గ శే గ్ర హే శ తా ర్వ తే రాం ం ఖ గ ఘు ఽఽ పూం ర్వ వ తి గ త్వం గ్రాం క త్వం త ధాం వ శ ద్ధ పూం ర్వ వృత్తి త్వం గ్ర హ త్రే

[illegible]

ಮು ಪಾರ್ಶ್ವ
೨೯

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
೮ [illegible]
[illegible]
೯ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ಅವಶ್ಯ [illegible]
[illegible]

[illegible] ... తత్పూర్వవృత్తిత్వ [illegible]

అవ్యవహితపూర్వవృత్తిత్వం [illegible] అవ్యవహితపూర్వవృత్తిత్వ [illegible]

[illegible] అపూర్వ [illegible] అపూర్వ [illegible] అవ్యవహితపూర్వవృత్తి [illegible]

[illegible] తత్పూర్వవృత్తి [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] తత్పూర్వవృత్తి [illegible]

[illegible] తత్పూర్వవృత్తి [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ము వ్యాప్తి
౩౦

అత్రాహ కౌఘుణాం విషాంత ణిత్రా గఘాంవ ఠాంపవృత్తిత్రికాణం శివేనాం వ్యాప్తిః ఘటాంతి గుణకృత్వఘాంత్ర వృత్తి అభావసాధ్యా
కారణత్వమిత్యుక్తం తప్రాయుక్తం అవ్యవిశిష్టగుణ వ్యాప్తిః అత్రాప్రై శక్యవరతయా ఘటాలం వ్యాప్త్యభావసాధ్యా
కారణత్వమితి శాం శక్యప్రకారణై శక్యస్య శర్ మయుక్తమిత్యాశయాం ఘటాభావ ఇతి జత్యాశ్రయప్రవృత్వరూపజాతి
తిత్రవ్యైతి వ్యాప్తిపారగయవృత్వంతం తత్రైవ సత్తాజాతి ఘటాభావ్యాతి వ్యాప్తిపారగయ సత్తాశ్రయేతి తత్రైవ ప్రవ్యగు
ణత్వ తత్త్వరూపవ శక్యపరాణ తాయాంతి వ్యాప్తిపారగయ జాతివృత్తిత్వం జాతిమత్వం సభావాయాః విపత్తితం తేగుణ ౯
దాత్రవ్య త్వస్య కాంతేవృత్తితాప్రవ్యస్య కాంక్షేగుణత్వక్రవ్యేతి వ్యాప్తిః గగనాదిశం సత్వద్రైవాంక్షతాన్యాది వ్యవహార ధిమత్వా
రాన్వితత్రవ్య స్యభకాం అశ్వం బంధే ప్రశిత తత్వ సతాన్య దగ్గత్రే త్వప్రవ్యైత్య ఇతి ఘటాలమయుక్తమతి ఆహ అశితత్వమితి వ
మవాయాదిత్వంబంధే సతాన్యధారతాయాం ఘటకాంతశసంబంధాత్తిరిక్త సంబంధే విశేషణతయా శాం తకవిశేషణ
తయిత్యర్థః అత్రే తత్ప్రవాన్యతిరిక్తత్వం లక్షణాంవళే దకాం గుణసంయోగేపరమాణ్వాదివృత్తిః పరవాం గుణతి వ్యాప్తిః।
తత్త్వం యాంగత్వవృత్వే యాంవకతాన్యదితి తాన్యధారాం వాంగాం త్వేతి ఘటాం లక్షణతు నళ్లేవ్యాంచితమర్థం ప్రకటయతి స్వాం
కమితి గుణత్వాత్వర్థః క్రియాం తత్రాత్రిత్రసంగ ఇత్యత ఆహ కన్యవత్వమితి వేగవత్త్వం వేగసంబంధిత్వం విశ్వతయాః పరత్వాప
రత్వంతాం హేతురిదమస్సాత్తం స్వక్షమిత్యపేక్షాబుద్ధిః కాలకృత పరత్వాపరత్వయోః హేతురయమస్మాదల్పతరక్షణేతి రవిక్రియా
ఇత్యపేక్షాబుద్ధిః జ్యేష్ఠత్రకాంత్వాత్ తత్ర పరత్వాపరత్వయోః అతతాన్యధారావ్యాప్తిమాంసంకన్యాదిరగ్నతి గుణే తాన్యధాతాం
గ్నతి వ్యాప్తిపారగయ ఘటాంగాధికరణంత్యం తత్రైవ సత్తాఘటాయాంతి వ్యాప్తిపారగయప్రవ్యత్వ వ్యాప్తేతి ప్రవ్యతాప్య

త్వస్యేత్యాతి విశేష ణాయోన్న తేన తత్ప్రత్యయత్వ ప్రాప్యత్వ త్వ పర్యాయాం తేవాన్యప్తే: అనన్యత్వేతి అవిశేషవృత్తి [illegible] మా నావ త్వమి
త్వత్వ: తేన పరమాం [illegible] వాన్యప్తే: త్రియాం [illegible] తయాం మాంతర్న త్వాం జాంతి రిత్వవిశే [illegible] తత్ప్రతి: రుక్త్వమాంతర త్వం
చ త్వత్వ: చ త్వత్వ: [illegible] త్వవ [illegible] తాన్యపర త్వ పమాం నాఖిశేర [illegible] తవివక్షితాం [illegible] వదిత్వత్వ: [illegible]
[illegible] అ సం ఖ్యవమాం [illegible] త్వమాంతే: ఇతి అపాంమహేశ: తిప్రతి తివిషయుపరమ [illegible] త్వ త్వ [illegible] పరమా
[illegible] జాంతి త్వసంఖ్యవిపాన్న త్మపరిమాం నామయాం [illegible] తిఖి [illegible] తమనుస్త్రుతాన్న [illegible] అవశే [illegible] తియు [illegible]
౧ [illegible] పరిమాం [illegible] పరిమాం నామేవ అవశేషా [illegible] పరమాం [illegible] పరిమాం నామితి పరమాం [illegible] తివ
[illegible] మహాం త్వమిమాం నావ త్వం తథా [illegible] ఇతి అత్వత్వతి వాన్యప్తే [illegible]
[illegible] పత్తి [illegible] ఇతి వాన్యప్తే [illegible] విశేష [illegible] త్వం [illegible]
[illegible] తిత్రవ్య త్వ [illegible] వాన్యప్తే [illegible] ఇతి [illegible]
కుతూం [illegible] ఇతి [illegible] తత్ర [illegible] ఇతి హు
[illegible] త్వతి [illegible] త్వస్య పరమాం [illegible]
[illegible] తత్త్వ [illegible] ఇతి [illegible] తత్త్వే
[illegible] వాన్యప్తే [illegible] ఇతి అత్రేత [illegible]

మూలాన్యేవ
౩౧

శత్వవతాం తాదాత్మ్యేన శబ్దత్వావచ్ఛిన్నప్రకారతాయావిశేష్యత్వసంబంధేన విషయతాయాం ... శత్వవద్విశేష్యకప్రకారతాశాలిత్వాది...
తాం తాదాత్మ్యేన శబ్దేతరత్వావచ్ఛిన్నప్రకారతాయా ప్రతియోగిత్వావచ్ఛిన్న ఆకాశవర్తి నిమిత్తత్వ ... తదవచ్ఛిన్నప్రకారతా...
ప్రతియోగితాకం ఆకాశాశ్రయిత్వమితి లక్షణలక్ష్యాణాం గమయిత్వం జ్ఞానజన్యానాం అవచ్ఛిన్నవృత్తిత్వం తస్య నిరూపకత్వం చాంచ
తాదాత్మ్యేన ఆకాశత్వావచ్ఛిన్నవిశేష్యతాసంబంధేన ... నిరూపకత్వం ఇతి ప్రతియోగిత్వావచ్ఛిన్నవృత్తిత్వ
త యద్వృత్తిత్వాత్తత్వ ... స్వప్రతియోగిత్వావచ్ఛిన్నతదవచ్ఛేదకతావత్త్వే తద్వృత్తిత్వాయోగ్యవిశేషణానామ్ త
తస్య తత్త్వాత్ ఇత్యర్థః అత్ర విషయత్వం ... తాదాత్మ్యసంబంధేన ... విశేషణానాం ... తత్ర ...
గత్వా స్వవిషయకతద్వృత్తిత్వసంబంధేన ... విశేషణానామితి ... [illegible] ... త్వం ...
శ ... తాదాత్మ్యేన ... ప్రతియోగితాయాః ... వృత్తిత్వం ... అవచ్ఛేదకతా ...
విషయతా ... తాదాత్మ్యేన ... స్వవిశిష్టవిషయత్వం ... జ్ఞానత్వం ...
౩ తాదాత్మ్యేన ... విషయతా ... [illegible] త్వం ... వృత్తిత్వం ...
... తదితరత్వం ... విశేషణానాం ... తదవచ్ఛిన్న ...
౧ స్వం కారణం ... స్వవిశిష్టతద్వృత్తిత్వం ... ఇతి ... ౨
... తత్త్వాత్ ... తయోః ... తత్ర ... తత్ర ... అపేక్షాయాం ... త్వం ... ఇత్యర్థః

౧ (= శబ్దత్వవిశిష్టప్రకారతావృత్తిత్వం చ స్వవిశిష్టకారణ ... విశిష్టప్రకారతాయాం వృత్తిత్వం తేన జ్ఞానత్వావచ్ఛిన్నప్రతిబంధకతా ఇతి =)

౧ యోగ్యవిభువిశేష ణే

ఏతత్క్షణోత్పత్తికసంయోగాన్యవిభువిశేషగుణత్వేనాన్వయః ఏతత్క్షణోత్పత్తికక్షణవృత్తిత్వవిశిష్టగుణత్వేనాన్వయతా ఆవిష్టా
మవిష్టా శబ్దత్వప్రత్యక్షం విశేషణం మత్ప్రవేశవిశేషణాదికం తు తత్రక్షణవృత్తిత్వవిశిష్టం స్వమయమేవనాశకం ఏతత్క్ష
ణోత్పత్తికసకలవిశేషగుణనాశకానాం చైకమితాన్వయః న ఘటసాన్యవాస్యవృత్తిత్వవత్క్షణస్య తత్త్వతవపాదన్యాన్యాన్య
మబతె తాదపాదంయితి ఏవమితి క్షణస్య పదధ్వంస్యాన్యాన్యక్షణస్యాయోగ్యత్వాయాంశ్చాయోనర్థవిధానం హంస్తం చేతి అవాన్యవ
వృత్తి తన్నశ్చమితి ధ్వంసాపాద్యనామవిశేషో అభావాన్యవృత్తిత్వాపత్తేర్యం తదాపాదనమితివాచ్యం అవాన్యవృత్తిప
త్వేతి శాపాన్యవృత్తిత్వసాన్యత్వాపత్తి విశేషగుణఇత్యన్యత్రమితి విశేషగుణానాయ వాన్యాదిషు ద్రష్టుం శాపాంత్యాన్యేషాం సాం
బుద్ధిశాన్త్రవః అభ్యక్షస్యాపదాంశబ్దః ఇతి వక్ష్యమాణ లక్షణాంతరే గుణాంతరాంపదే వక్ష్యతి యత్తు అవాన్యవవృ
త్తి విశేషగుణవత్త్వమిత్యత అవాన్యత్వం తథాస్యపదాన్యవృత్తిత్వాదితి తన్న అవాన్యవవృత్తిపదేన అవాన్యవృత్తిత్వప్రత్తి
గత్వాన్యవ్యభావిమత్త్వస్య వివక్షితత్వాత్ చతుష్కనవృత్తి చ తత్క్షణవృత్తియాంత్రి జన్యాది భావాదిత్వ వవృత్తిత్వాభా
తి: జ్ఞానత్వాది: తదాత్మనిశేషగుణోభాజన్యవిస్తృత్వసాన్యత్వాపత్తేః వతాభక్ష్యణాసమవాయ: అత్రాపి వృత్తిత్వం సమవా
యావచ్ఛేదకం తత్త్వవాంత్రతా అతిజ్ఞానత్వపప్రవృత్తిత్వమితి: వృత్తత్వంతం చ జ్ఞానత్వాదౌ చ సాన్యవృత్తిత్వాపత్తం
వాంశసంయత దర్శితత్వాదితి క్షణిక విశేషగుణవత్త్వాత్తత్వాదిత్వర్థః కస్యచిత్ వృత్తిత్వవాచకవృత్తిత్వాత్తు క్షణవృత్తి త్రి:
త్వపర్యాంతాసు ధ్వాపప్రవాచ్యః చేనాభావః అత్రత్వపదత్యయః: లాఘవనాశవిశేషణానం చ తద్వ్యాప్తిసాధనే ఇత్యా

ఘు పాన్నపి
౬౨

వృత్తి

[illegible]

[illegible] యూం

[illegible]

౮ [illegible]

[illegible] ధగ

ధగ [illegible]

[illegible]

పతత్త్వం

పత౯౪ తి హి యత్ర వతిత్వస్య త్రివారకలయిల తత్ర క్షి కి గురుత్వవత్త్వమితి గురుత్వం త్రి వ్యాంషస త్రూలక తాత్పది । ఇదమయుకం
త్రిణాం [illegible] త్వమిత్వవిషాం త్వ [illegible] త్వం గురుతాత్వసమవాయికారణతావచ్ఛేదకత్వం తాత్పర్యం త్వం తి తాత్పర్యప్రయోగం ప
తస్య లక్షణత్వే తత్తద్గురుత్వసమవాయికారణతావచ్ఛేదకవృత్తి పతక త్వం జాతివిశేషవవగుణ ప్రాగం నారు
త్వం క్షయిత్వం తత్తద్వ్యక్తిత్వమితాత్పర్యం కార్యసమవాయి తాత్పర్యవిశేషమితి వాయోర్గ వృత్తిగ్రహణ తత్ర సం
గుణః జలత్వేతి ప్రాణాం వృత్తం చతుర్దశ । విశ్వాలయతి । పంచ విషయేవాంబరవు హింస్యతే జ్ఞాతివుగద స్వత్వే వచ్ఛిత్ర
చేత్ర స్వతిత్వ మవతు వృత్తిత్వవాంతరోత్సవ స్య గ్రాహ్య త్రిత్వ నాగదయోగ్య ద్వి సవర్ణ సంఖ్యా పరిమాణ
వృత్తిత్వ సంయోగ విభాగ పరత్వాపరత్వ ద్రవ్యత్వ గురుత్వ సంస్కారత్వ తి వాయోర్గుణ ఇత్యర్థః । తేజసోగుణ
గం వృత్తి స్వధర్మవతి అహంగు నాం వృత్తాసయోగ విశిష్య త్రాత్యః గు నాం పూ కాం శ్రీ ।
అపి చ పితవుంత్వ్యక్తాః । అత్ర తేజోగుణ గం చు ఘ్రాణాది తత్త్వమితి చు ద్విగుణ ప్రత్యాస్వప్రత్యయ తత్ర । సంఖ్యాది
సంవిశేషం సంఖ్యాపరిమాణ పృథక్త్వ సంయోగ విభాగాం శ్రాంత దిశోం గుణగణం విష్ణు ద్వేష్టి వాం పృథక్త్వం సంఖ్యాది
సం చ నమితి అన్యాన స్య గు గాం తత్ర ద్వితి తథా నాశాదిన ప్రై । సం ఖ్యాదయః పంచ్యేవం ప్రత్యక్ష గణ ఇత్యర్థః । పృథక్త్వ
ర స్య గు గాం పృథక్త్వం సంఖ్యాది పంచ మితి అత్ర వివేకః । పాస్వరస్య పరిమాణ త్వ మానానవ । వృత్తి వృత్తివ్య తద్భిన్న
నామితి హింసం అత్రయోం జక తాత్పర్యాదవ్వత్ర స్వత్వ స్వ పత్వం నానా హింస్య అతఏవ తత్త్వం యోగ విఘ్న

మఃపాన్నవి ౩౩

[illegible] గం

[illegible]

[illegible] తాప్

[illegible]

రాణ

೬

ಯಾಂಶೇ ವೃತ್ತಿಮತ್ಪ್ರಕಾರತಾಪತ್ತಿ ವಾರಣಾಯ ಸ್ವರೂಪವಿಶೇಷಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಸಂಸರ್ಗತಾವಚ್ಛೇದಕ ಸಂಬಂಧೇ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವ ಮಾತ್ರ ವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಬೋಧ್ಯಂ
ನಿಷ್ಠಾ ಸಂಬಂಧೇ ತಾದೃಶತ್ವಂ ಚ ಗಂಧಾಪತ್ತಿ ವಾರಣಾಯ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿ ತತ್ವಂ ಪೃಥಿವೀತ್ವಪ್ರವೇಶಃ ಸ್ವಸಮಾನಾಧಿಕರಣ ಗಂಧಾ
ದ್ಯಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾ ಸಂಬಂಧೇ ತಾದೃಶತ್ವಂ ಪರಂಪರಾ ತ್ವೇನ ಪ್ರಪತ್ತಿ ವಾರಣಾಯ ಸ್ವವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಪತ್ತ್ಯನ್ಯತ್ವಂ ಸತ್ತಾಂ ಪ್ರತಿ
ರ ಸಂಬಂಧೇ ತ್ರಿವಿಶೇಷಃ ಸ್ವವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಸತ್ತಾವಿಶೇಷಣತಯಾ ಚೋಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವಸಮವಾಯಿ ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಂ ಪತ್ತ್ಯನ್ಯ ಸಂಬಂಧತ್ವೇನ
ತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಸ್ವಸಮವಾಯಿಸಮವೇತತ್ವಂ ಸಮವಾಯವಿಶೇಷಣಾವಿಶೇಷಣಾನಾಂ ಸ್ವಾನಿಷ್ಠಾ ಪರ್ಯಾಯಿತ್ವೇ ಪತ್ತಿ ರಿತಿ ತತ್ತ್ವ ರಿತ್ಯನ್ಯೇ ।
ಏತೇನ ಪಾಕಜಗಂಧೇ ತಜ್ಜನಃ ಕಾರಣತ್ವೇ ಅಪಾಕಜ ರಸ ರೂಪಾನ್ಯಗಂಧಾದಾವತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ ರಸ ರೂಪಾನ್ಯತ್ವೇ ಯೋಗ್ಯ ಮತ್ತ್ವೇ
ಗಂಧತ್ವೇ ಪೃಥಿವೀತ್ವೇ ಕಾರ್ಯತಾ ಕಾರಣ ತಾವಚ್ಛೇದಕ ಪಾಕತ್ವಂ ಪೃಥಿವೀತ್ವಂ ಚ ಜಾತಿರಿತಿ ಪ್ರತ್ಯುಕ್ತಂ ಗಂಧವತ್ವಸ್ಯ ಪೃಥಿವೀಲಕ್ಷಣ
ತ್ವೇ ಪಾಕಜಾ ಗಂಧಾಗಂಧಜನ್ಯೋ ಅವಾಂತರಸ್ಯ ಪೃಥಿವೀತ್ವಂ ಕಾಲಿಕ ಸಂಬಂಧೇನ ತತ್ರ ಪಾಕಜಾ ಗಂಧವತ್ಪೃಥಿವೀತ್ವೇ
ತಿ ಕಃ ಗಂಧವತ್ತ್ವಾ ಗಂಧಾಭಾವಾಂತರ ಪಾಕಜಾ ಗಂಧವತ್ವ ಅಭಾವ ಲಕ್ಷಣೇ ಸಾಧಕತ್ವೇ ಅಭಾವ ಅಭಾವ ಲಕ್ಷಿ
ಅಭಾವತ್ವ ಅಭಾವ ಅಸಂಭವಾತ್ ತಥಾ ಪಾಕಜಾ ಗಂಧ ಪೃಥಿವೀತ್ವ ವ್ಯಾಪ್ಯಾಭಾವ ಇತರಾಂತರಾಧಿಕರಣ ಗಂಧವತ್ವ ಇತ್ಯತಃ ತತ್ರ ಪ್ರತಿ
೬ ಶಿತ್ವೇ ಸಂಧಾರಯ ನಿಯಮಿತ ಪಾವಾಂ ಶರೀರತಿಕ ವಿಶೇಷ್ಯತಾ ನಿರೂಪಿತ ಅಸ್ತಿ ಪಾಕಜಾ ಗಂಧ ಪೃಥಿವೀತ್ವಂ ನ ಕಾಲಿಕ
ಪಾಕಜಾ ಗಂಧ ಯಾವತ್ಪಾಕಜಾ ಪೃಥಿವೀತ್ವ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಲಕ್ಷಣತ್ವಾದೇವ ತತ್ರ ಗಂಧವತ್ವಲಕ್ಷಣಂ ನಾವ್ಯಾಪ್ತಮಿತಿ ವ್ಯಕ್ತಃ ತತ್ರ ಗಂಧ
ಸಾಧನಾಯ ವಸ್ತುತ್ವ ಮತ್ತ್ವಾವಸ್ಥಾ ವೃತ್ತಿ ಪಾಕಜ ಭೇದ ತಥಾ ಕ್ತ್ವಮಿತಿ ಕೇಚಿತ್ । ಪಾಕಜಾ ಗಂಧಃ ಗಂಧಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಃ ತೇ ತತ್ರ
ಪೃಥಿವೀತ್ವ ಸಂಗತ ಕಾರಣತ್ವಂ ತತ್ಪ್ರಯೋಜ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾ ವಯವಿತ್ವ ಪೃಥಿವೀತ್ವ ಸಂಗತ ಕಾರಣತ್ವಂ ಪ್ರಯೋಜ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾ ವಯವ

೧ ಇತ್ಥಂ: ತತಃ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಗಂಧಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕ ಪೃಥಿವೀತ್ವ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ರಣೇ ಸಂಜ್ಞಾ ಪಾರಿಭಾಷಿಕತ್ವಾತ್ ಸ್ವತ್ವಂ ಚೇ : ಪರಮಾಣೌ ಜಾತಿಸಂಕರ ಪ್ರಸಂಗಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ ಪ್ರಕಾರಾಂತರೇಣ ಲಕ್ಷಣಂ

ಪೃ ಕೈತ ದಿತಿ ಪದಾರ್ಥ ... ಲಕ್ಷಣಂ ತ್ರಯಮುಕ್ತಂ ತಲ್ಲಕ್ಷಣ ಪ್ರತಿಪಾದಯತಿ ... ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಲಕ್ಷಣ ಸತ್ವಂ ಪ್ರತಿಪಾ

ದಯತಿ ... ಪದವ್ಯಂ ... ಪದಸ್ಯ ... ತ್ರಿ ... ತ್ರೌ ... ಜಾತಿಮತಿ ... ಪಾವತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪಾರ ... ಪ್ರಸ್ತುತ ತ್ವಾತ್

ಪ್ರತಿ ಪ್ರಸ್ತುತ್ವಾತ್ ... ಜಾತಿಮತಿ ಜಲೇ ... ತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪಾರ ... ತ್ರಿತಿ ಜಲ ಪೃಥ್ವಿಪ್ರಸಂಗ ತತ್ತ್ವಾದಿ ...

... ಜಲೇ ... ವತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪಾರ ... ಜಾತಿ ಅ ... ವಿಶೇಷ ... ದ್ವಿತ್ವಾದಿಷು ... ತತ್ವೇ ...

... ಪಂಚತ್ತಿ ತತ್ರಾಂ ... ಪ್ರತಿ ... ವೃತ್ತಿ : ... ಪದಸ್ಯ ... ತ್ರಿತಿ ... ತಂ ... ತ್ವಂ

ಪ್ರಕಾಶಯತಿ ... ದಿ ... ಯತ್ರ ... : ... ತ್ವ ... : ತತ್ರಾಂ ವಾಚ್ಯಂ ... ತ್ವತ ಅ ... ತ್ರಾಂ ... ಮಾ

ತಿ ಗಂ ... ದ್ವಿವಿಧ ... ತ್ವಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ ಲಕ್ಷಣಂ ಪ್ರದರ್ಶಿತಂ ತನ್ನಾಯುಕ್ತಂ ... ವಿದ್ಯಾನಂ ... ಪ್ರಸ್ತುತ ತಾತ್

ದಿತ್ವತ ... ವಸ್ತು ... ಪ ... ಗತಾನ್ ... ತ್ವ ... ತ್ರಿ ... ತಾಯುಕ್ತಂ ... ಲಕ್ಷಣ ... ವಿಧತ್ವ ... ಪ್ರವಿಶ ... ತ್ವಧ ...

... ಯಮತಿ ಪಾಂಕ ... ವತಿ ... ಮತ್ತೆ ಪಾಂಕ ... ಪರಮಾಣು ... ಪಾಂ ...

... ಮಾಂ ... ಪಾಂಕ ... ತಿ ... ವಿತ್ವಾದಿ ... ಅವಯವಿ ... ತ್ರಪರಿ ... : ... ತ್ರಾಂ ...

ಪ ... ತಿಮಾಂ ... ಗಗ ... ವತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪಾರ ... ಪ್ರಸ್ತುತ್ವಾತ್ ... ಪ್ರಸ್ತುತ ... ತ್ರಾಂ ... ಯಾಂ

ತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪಾರ ... ವಾಚ್ಯ ... ಗಃ ... ಜಲತ್ವಾದಿ ... ಜಲಾಂ ... ವತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪಾರ ...

ಪಾಂಕ ... ತಿ ಪಾಂಕ ... ತ್ವ ... ತೇಜ ... ಯತಿ ... ತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪಾರ ... ಜಲಪೃಥಿವ ... ತರ ...

ಗಂಧಸ್ಯ ದ್ವೈವಿಧ್ಯಂ ಪ್ರಕಾಶಯತಿ ದ್ವೈವಿಧ್ಯಂ ಚೇತಿ ... ಸ್ಯ ... ಸುರಭ್ಯಸುರಭಿ ... ವಿಧಃ ...

మహానది
౧౨

మాం దాంయిజాలం జావత్తి వాన్నబ్రవార గయు జాంత్తి అత్ర పృథివీత్వజన్యలక్షణతాంవచ్ఛేదకతావల్లక్షణాత్వం యం వ్వత్తిత్తత్వ
రితాన్యగః వస్తుతస్తు పృథివీత్వజాంతిరభిన్నపృథివాన్నః లక్షణం వ్యాప్యత్తిరేక ఖజాంబాంశి గరేవ్యయి వానఖ్యరితవగృహ్యాన్నత ఇత్యాస్యా
స్న వుత్తేర పక్షతావచ్ఛేదకత్వస్య హేంతుత్వమితివాన్గంభీంతుః సాంధ్యనమాంగాంధికార గా ఇతిజన్నాదిభి హేంతువమాంగ సాంధ్య
వాంరి త్తి జాంక సాన్నిః క్షేత్రత్వ వక్ష తాంవచ్ఛేదకత్వేభి హేంతుతావ్య విశేషం శాంత్యాన్న తిత్కేవాన్నపై గనమనేతాంయాంం త్తు
అ సుతరాం నిత్వస్యస్య గాయి కైఖనతావ్యదాంహేంపరవమాం నుదాంపితి జాం క్యః సంక తేత్యుత్తి ర్వ్యయింఘటఇత్యాదిప్రత్తితేత్తే
తత్రవమాం రం చ విజ్ఞప్తి తావ్యహాం పరవమాం నువుంజ్ఞై తెలితివిలక్షణాం ఖం స్వాధిర విశిష్టః పరవమాం నుఖితి పెత్వదిః ప్రపవత్త్రివి
అయింఘట ఇత్యాది ప్రత్తితేరుపవత్త్రిత్వథః తత్స వమాంహంన్వ పరవమాం నుభవయోంహంన్వతత్రెత్యప్తస్తిం తవమాంజ్యాంయి క్షిత్తి
తత్సవమాంహంన్యక్ష శసవమాంహంన్యఅఖపపత్త్రితి పరవమాం నుమాంనాంవాకేత్వానుమాప్తత్తి జాంవః ఇతివదుపత్త్రితితి
త్రియిదాంధాంగ్యనవమాంహంన్యస్తావ్యదేశ ఇతిప్రత్తితిరేవంఖం యిమాంగవిశేషన్యవవహాం త్వరూంపతయాం మహర్షిప్రత్తితిః త
దాంపరవమాం నుభుంజేష్యభిత్తి జాంవః తత్వక్ష తావంతిమాంగాం పితితధాంవక్య ఖాంవతీమాం అయిమాంగాన్నాంం పరవమాం నుమాంగాం
పరశవశనంయిమాంగహాంత్రిగా యిమాంగ్యత్వంర సంజ్ఞవతీతి జాంవః దూంరక్షైకేసన్న జాంవతాంంగాం తెంత్రియి ఇతిత్వదు స్తన్న
స్థాత్రేం త్రత్యస్తైపమ్యమితాన్యహేం దూంరక్షైకే సన్ను తిత స్వాపితి తన్యదూంరక్షైకే సవ్యావకాంరస్తుతన్వత్తతాంక్త్వరసంన్యిదాంరవదేవ్యా
స్యతితదాంరసంన్యిదాంర ఏవతన్యప్రతన్యక్షతావ్యభిత్యథః తదాంరదూంరత్వస్యప్రత్తిపంశకతావ్య ప్రతన్యక్షత్వమాంత్రం తన్న
త్తాం శాన్య జాం విశేషప్రత్యక్షత్వమితి జాంవః తత్వక్షతావితిత్తాం గాం ఖం పవాం ధిరాంం తేషాం మత్రిపరవమాం నుమాం గాంవమత్తే

ప్రత్యక్షాయాం ౫

త్రిష్వికారాంశాదితిశాంవః అత్రచాం అన్యస్య స్వవృత్తిశ్చాంప్రాంత్వే తత్ర తాదృశసంయోగస్య వృత్తిత్వమితి తదంతః పాంతిత్యః।
ఇతి తదవృత్తేరాంత్యః పాంత్రిచ్ఛిః స్వభావాంవాభావాంశానుపపత్తేః తత్ర వ్యాప్తాంతరాం పాం ద్విత్వ। అద్రవ్యాంతరాం ఘటపటాదౌ ప్రకాశః తద
భావపరమాంతోర్వ్యాప్త్యాం త్రిణాం పాం వ్యాప్యాం పదార్థానాం పాం ద్విత్వపరిమాణతాం వ్యాప్యాం పాం ద్విత్వసంఖ్యాయాః అత్రనాం భిన్నపరమాణుయో
యోగః పరస్పరవిభక్తపరమాణూనాం సాంప్రత్యాం తాం ప్రత్యాం పాం ద్విత్వసంయోగ స్వాభావే సంయోగస్య సాంకుంభాం త్రయాంతి పాం
ప్రత్యక్షే బాంధవ్యాం భావః సమవాయాంతాం వ్యాప్యావయవానాం ద్వ్యణుకః పరస్పరవిభక్తానాం సంయోగస్య సమవాయాంత్వవృత్తిం పదస్యత్రత్య
ష్ణు జలస్య తాన్వితత్వపరమాణూనాం త్వేతాన్వితత్వపటాదౌ వృత్తివిరోధిసంయోగః ప్రత్తేత్యర్థపదవృత్తిరితి వాచ్యం తత్రత్రప
దాం ధ్రువం త్రిచ్ఛిన్నవక్షః నిశ్చ తయోః పరమాణూనాం సాముత్పత్తివిరోధిసంయోగః స్వభావాంతరాం పరమాణుకుంజే ష్ణు
ష్ణు తాదాత్మ్యం న స్వాంత్రిక పాంలంబ్య్యుట ఇతి ప్రత్తేత్యర్థ పదవృత్తిః పరమాణూనాం శపాంలజాత్యభావాం పాంద్వితీవాంస్యాం తత్రత్రశ
పాం లశాంవ్యపరమాణు కుంభంజరాంపతయోః షుటశరాంపరమాణుకుంజ ష్ణు శపాంలరాంపరమాణుకుంజ ష్ణు
త్వభ్వికారాంతకుంజాం త్ర్యంజాం వృత్తి తితితేషాం ఖ్యాం త్రాదితాన్యపదః తత్ర ఘట ఇతాన్యదిప్రత్తేతివిషయతారయా
అత్రేశపరమాణు ఘ్నాం రవాం దిత్వతిరిక్తాపయోఃవిఖజ్ఞితితిదిశ్చమరుఖడ్గ సంయోగాదితి అభ్యసాం వృన్నప్రసంగ ఇత్యన్యత్రాపం
సంబంధానతితేజవ వ్యాణుకస్య సాంవయవాంశజత్వమపాం వ్యాపత్తిః సమవాయుష్ఠియితేనాం మ్యాంపరిమాణ తాంశతం మాంన్న
భావః పరిమాణ శాంశవ్యాం తాంయోః అవయవసం వ్యాప్యయోః ఘటయత్రసాంమాన్యదితి గాంవశవమత్వ వయపాం
న్యాంష్యఃపతుల్యపరిమాణవత్వం తుస్యః పాంవయవస్యాం శష్కపతుల్యపరిమాణవత్వమిత్యవయవపరిమాణ విశేషాదివ్య
త్రిష ఇతి పాంస్యం మత్వవయవశ . శ్కపాంవయవే శరతాం వయవత్వేత త్వమి మాంణ తాంక తమాన్యభావ శన్మ [illegible] పాం

ನಯವಾಸ್ಯವಿ
೩೮

ದೇಃಯಿಲ್ಲ ತಾವ್ಯತ್ಕರವಮಿ ಕು ಕಷ್ಟನ ಪಂಡಿತಂರವಯಿನಗತ [illegible]

ಪ್ರಚಯೋರ್ಥ್ವನ್ವಸ್ಯಂತಂಗವಿಶೇಷಾತ್ರಷ್ಟಿಶೇಷತ್ವತಿವಾಂಶ್ಚಂ ಪ್ರಚಯವಿಶೇಷಸ್ಯಬಿಳಂಬಾತ್ಸವಿಶೇಷಃ ಯಲು ಮನ್ತ್ರಸ್ವರಸಂಬಾಧ್ಯವಿಶೇಷಾ
ಭಾವೇರ ತದ್ವಿಶೇಷಾಂಲ ಜವತ್ರಿರಿ ತಿರ್ಲ ತದ್ಧಾಂಬಿ ವಿಪ್ರಾಮಾಂತ್ರೆಂಯಸ್ಯರ ತ್ವತ್ವೆಮಾಂರಾ ಗ್ರಾವ ಇತ್ಯ ತಥಾಹಂ ಯತ್ರತ್ವಿತಿ
ಅಕವಿವೇತಕಾರೋತ್ಪತ್ತಿಪ್ರಸಂಗ ಇತಿ ಅನವವಿತಭಾವಕಾರೋತ್ಪತ್ತಿಪ್ರಸಂಗ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ಸಲುತಸ್ಯರತ್ಯತ್ವಿತಿ
ಜ್ಞಾವಪ್ಯನುತ್ಪತ್ತಿಂ ಮಾಂರಮಿತ್ಯತ ಆಹ ವುಹಂತ್ವರಿವೋಂ ನತಿಬಾಂತ್ಪ ಇತ್ರ ವ್ಯತಾವದಿತಿ ತತ್ರಾತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾರವಾಂ
ರ ನಯಬಾಂತ್ಪ ಷವಜಂ ಷುಪಾಂಭಾಂವವ್ಯಕ್ತಿ ಬಾಂರವಾಂರ ನಯಪ್ರವ್ಯಪಹಂತ ಪವಯವಿಜ್ಞಾವಿತಿ ತ್ರ್ಯನರ ನಿವ್ಯವಯವ ಸ್ವ
ಜ್ಞಾವಿತ್ಯರ್ಥಃ ತದಜ್ಞೈರಿತಿ ಅವಯವಧಾಂರಾಂಯಾಂರ ಅಜ್ಞೈರಿತ್ಯರ್ಥಃ ಅತ್ರೇವಶ್ಚಂ ತ್ರ್ಯನರ ನಿಮಾಂರವಯವಾಂಃ ಸ್ವಾರ್ಥ ನಿ
ವಯವಾಂ ಇತರಸ್ಯ ಸುಮಾಂರಂತಾಂ ಉಕ್ತಂಯಾಂ ಶಬ್ದಂಯಾಂ ಜಕತ್ವೇರ ತ್ರ್ಯಪಾಂಡವ ವಿಶ್ರಾಮಃ ಸವಬಾಂತ್ಪ ಷಂ ಪ್ರತಿ ಮಹಾಂ
ತ್ವಂಕಾರ ನಾಂ ದ್ವಾರ ತೃಷ್ಣಾ ಮಹಂತ್ವ ವಾಂವ ಶ್ಯಕಂ ತಪ್ರಾವಯವ ಕಂಬಾಧ್ಯ ಜಕ್ಷ್ಮ ತ್ವವಯವಂ ವಿಕಾಂಶ್ಲಾ ವವದ್ಧ
ತ ಇತ್ಯಸಹಾಂಲ ತರ್ಕನತಾವ್ಯತಾಂ ಪ್ರಯಾಂ ಜಕತ್ವಂ ಪ್ಯನು ಕೆ ನರ್ಕತ್ರಾಂ ಮಾಂರ ಕ್ಯತಿವಾಂ ಶ್ಚಂ ತ್ರ್ಯನರ ನುವ

ಹಂತಸ್ಯಸ್ವತ್ವಸ್ವಾಂಶೇ ನೈರಂತರ್ಯ ತತ್ಕಾಲೀನ ವಸ್ತ್ವಂತರಾಣಾಂ ನಾಣುತ್ವವಹಾರಸ್ಯ ಅಣುಪರಿಮಾಣ ಸಂಬಂಧ ತತ್ವಯೋಃ ತದ್ವಾಂ
ತ್ರಯಾಣು ದ್ವ್ಯಣುಕಾರಂಭಕತ್ವೇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತತ್ಸಂಖ್ಯಾಪರಿಪುಷ್ಟಪರಿಮಾಣ ಸಂಬಂಧಶೇತ್ವಾಪತ್ತಿಮಹಂತ್ವಪಿವಹಂತ್ರ ಪಾಂಪ
ನಾಣುತ್ವವಹಾರಾಂತತ್ವೈವಂ ತ್ರ್ಯಣುಕೇ ನಾ ಪುಂಜ ಏವ ಅವಯವ ತಿವಾಚ್ಯಂ ವಿಶೇಷ ಅತ್ರ ಪುಂಜೇತ ಪು ಪುಟಾ ಇತ್ಯಾದಿ
ಪ್ರತ್ಯಯಪ್ರಸಂಗಾಂತಾಂಪತತ್ವಂಯೋಗತ್ವತ್ವೇಷು ಟಾತ್ವಪ್ರಸ್ತ ಪಿತಾದಿಪ್ರತ್ತಿತಾಂಚಪರಂಪರಯಾ ತದ್ಭಾ
ಗಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಸಂಭವತಿ ಸಾಂತ್ವಾತ್ಸಂಬಂಧಪರಂಪರಾ ಸಂಬಂಧವಿಷಯತ್ವಕಲ್ಪನೇ ಶರವಾದಿತ್ಯಾಹಂ ಕೈಃ
ತದ್ಭಾಗಃ ಪರಮಾಣುತ್ರಯೋ ನಾಕುತೋ ಗ ದ್ರವ್ಯಾ ತ್ರಿಭಾ ತ್ವತ್ರಿಃ ಪರಮಾಣು ದ್ವಯೋಃ ದ್ವ್ಯಣುಕ ಏವ ದೇವಂ ದ್ವ್ಯ
ದ್ವ ನಾಣುಕ ಯಥಾ ದ್ರವ್ಯಂ ತದ್ವಾಂ ತತ್ತ್ರಿಂ ತ್ರಿ ವಿ ದ್ವ್ಯಣುಕೈಃ ತ್ರ್ಯಣುಕ ಏವ ಇತಿ ಚೇತ್ಪ್ರಮಾಣಂ ನಾವೇಕ ತಾಂ ದ್ರವ್ಯ ಪ್ರವ್ಯ ತ್ವೇತ್ಯಾ
ದ್ವ ನಿತ್ಯೋ ಪರಮಾಣುತ್ರಯೋ ದ್ವ್ಯಣುಕ ಯಥಾ ದ್ರವ್ಯಾರಂಭಕ ಸಂಯೋಗ ಅಸಲ್ಪನಾತ್ ಅತ್ರಿದಂ ಚಿಂತ್ಯಂ ತ್ರೀಃ
ಪರಮಾಣು ಚತುಷ್ಕವತ್ ತ್ರ್ಯಣುಕ ಮತ್ತ ಪರಮಾಣು ಭಾರ್ಗ ಆರಂಭ ಕಸ್ತು ಭಕ್ತಾಂ ತಿಸ್ರಾಂ ದ್ವ್ಯಣುಕ ಭಾರ್ಗ ಆರಂ
ರಂಭ ಪಿಪಾಸಾ ವಾಸಾಂ ತ್ರಿ ಫಲಬಲಾ ತ್ರಯಾಣಂ ಏವ ವಯವ ದ್ರವ್ಯಾರಂಭಕ ಸಂಯೋಗ ಕಲ್ಪನಾ ತದ್ವಸ್ತುತಃ
ತ್ರ್ಯವ ಗವಾಂ ಪ್ರತ್ಯಂ ದ್ರವ್ಯತ್ವ ಮಾಸಾಂ ದ್ವ್ಯಣುಕ ತ್ವಪು ಪಂಚಯುಕ್ತಂ ಅಣುತ್ವಯೋ ರಕ್ತತ್ವೇ ಲಾಘವಾದಿತಿ ವಚಾಂ ಲ
ಸ್ವ ಸ್ವಪದೇ ಹಂ ಪುಂ ತ್ರಯಾಣಂ ವಿಷಯಸ್ತ್ವಚ ತ್ವ ಗತ್ರಿವಿಧ್ವಂಸಂ ತು ಪರತ್ವಂ ಸಾಂಖ್ಯಯಿ ಮೇ ಮತೇ ಗವಾಂ ಹಂಸಾಂಕಾರ್ಯ ರಾಂ

ವಿಬಾನ್ವಧಿ
೩೨

ಪತಿ ಯೋಃ [illegible] ಸಮ್ಲಸೋ [illegible] ತ ಪಠಶ್ಚರಮ [illegible] ತ [illegible] ಪಂಯೋಃ [illegible] ಯುಜ ಮ [illegible] ಗ [illegible]
[illegible] ಪು [illegible] ಯುಃ [illegible] ಷಾ ದಿ ನಾಂ ಮಿ ತ್ಯಾದಿ ನಾಂ [illegible] ಪರಿಗ್ರಹಃ [illegible] ದಿ ನಾಂ ಮಿತ್ಯಾದಿವಿ ೧೦
[illegible] ಗ ಪರಿಗ್ರಹಃ [illegible] ತ್ರಿಮಿದಂ [illegible] ತತ್ಪುರುಷ [illegible] ತ್ವಾತ್ತ್ರಿ [illegible] ತ್ರೆ
[illegible] ಅ [illegible] ತಿ [illegible] ಮಿತ್ಯಾದಿನಾಂ [illegible] ಪರಿಗ್ರಹಃ ತತ್ಪುರುಷ [illegible]
[illegible] ತ್ವತ್ರಿ [illegible] ತಿ [illegible] ಅ [illegible] ದಿತಿ [illegible] ತ್ವ [illegible] ಏವ [illegible]
ಶಬಿ [illegible] ಪುತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಪ್ರ [illegible] ತ್ವಂ ವಿ [illegible]
[illegible] ತ್ರಿ [illegible] ದಿತ್ಯಾದಿನಾಂ [illegible] ಪರಿಗ್ರಹಃ [illegible]
[illegible] ದರಿತ್ಯಾದಿನಾಂ [illegible] ಪರಿಗ್ರಹಃ [illegible] ಇತಿ [illegible] ಮಿತಿ [illegible]
೩ [illegible] ತ್ವತ್ರಿ [illegible]
೪ [illegible] ಪ್ರತಿ [illegible] ತ್ವ [illegible]
[illegible] ತ್ವ [illegible] ತಿ [illegible] ತ್ವ [illegible]
[illegible] ತ್ವ [illegible] ತತ್ರ [illegible] ತ್ವ [illegible]

೨ ಮಿತ್ರತ್ವಮಿತಿ [illegible] ವಿವೇಕಃ ಕಿಂ ತು ಜಾತಿಶ್ಚೇತಿ ಚ ಷಷ್ಟಿತ್ವಂ ಜಾತಿವಿಶೇಷಃ ಚೇಷ್ಟತ ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪದಃ ಸ್ವಶರೀರತ್ವಮೇವ ಪೃಥಿವೀತ್ವ
ವ್ಯಾಪ್ಯಜಾತಿಃ ಚ ಷಷ್ಟಿತ್ವಂ ಚ ತತ್ರ ತ್ರಿಯಾಂತ್ವಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪೃಥಿವೀತ್ವಾದಿನಾ ಸಂಕರೇಣ ಪೃಥಿವೀತ್ವವ್ಯಾಪ್ಯವ್ಯಾಪ್ಯಶರೀ
ರತ್ವಕಲ್ಪನೇ ಗೌರವಾತ್ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕೇತಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಯುಃ ಪ್ರಾಣಾಖ್ಯಃ ಶಂಕತೇ ತತ್ರೈವೇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ
ಯಾ ವಿನಾಗವಿಶೇಷವಿಶಿಷ್ಟಾವಯವಾವಯವಿನಃ ಸಂಗ್ರಹಾನುಕೂಲಾ ವೃತ್ತಿ ಸಂಗ್ರಹಃ ವೃತ್ತಿಸ್ತ್ವವಯವೋಪಚಯಃ
ತದನುಕೂಲನಾದಿತಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಯುಸಂಬಂಧಾನುಮಿತೇಃ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ ಸಂಹನನಾದಿ ಹೇತುಕವಾಂತರಾಃ ಪ್ರಾಣ ೧೦
ತ್ವಮಾನಾಂ ಭಾವ ಇತಿ ಚೇನ್ನ ರಕ್ತಾದಾತ್ಮಕಸಂಜಾತಾಃ ಶರ [illegible] ಪಂಚಪದಪಃ ರಕ್ತಾದಾತ್ಮೀಯಸಂಸ್ಪರ್ಶ
ತ್ರಯಾಣಾಂ ತಿಷ್ಠಮಾನಂ ಗತಿಂ ಗುರುಂ ಪುರುಂ ಕ್ರತ್ವತುಂ ಕೃತ್ವ ವಿಪ್ರಾಪ್ತ ಜನ್ಯತ್ವಾದತಃ ಶ್ವಾಸಜಾಯತೇ ಪ್ರ
ಷ್ಟಃ ಕಂಕಸ್ಯ ದ್ರೋಣ ವಿವಿತ ಇತ್ಯಾದ್ಯಾಗಮ ಸ್ವೈವ ತತ್ರಮಾಂಸತ್ವೇ ಅಂತಾರ್ಯವಯವಿತ್ವೇತಿ ದ್ರವ್ಯಾರಂಭಕದ್ರ
ವ್ಯತ್ವೇ ತನ್ನಶ್ಯತ ಶರೀರ ಚ ಷಷ್ಟಿಯಾಃ ಅನ್ಯಾ ವಿನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿರಾಜ ಅಥವೇತಿ ಘಟತ್ವಮಾಂದಾಯಿ ಘಟ ಅತಿವ್ಯಾ
ಪ್ತ್ರಿಕಾಂಶ ನಯ ಚೇಷ್ಟಾವದಂಶ ಸ್ತ್ರಾದಾವತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಾರಣಯಾಂ ತ್ವಾವ [illegible] ತ್ವತದವಿಶಂಕಜಾತಿಃ ಪೃ
ಥಿವೀತ್ವಾದಿನಾ ಸಾಂಕರ್ಯಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪೃಥಿವೀತ್ವವ್ಯಾಪ್ಯವ್ಯಾನಾ ಕ್ರತಾಥ ನಕಾರಾಂತ ಪೃಥಿವೀತ್ವಾಂ ವತಾ
ದೃಶ ಜಾತಿಮತಿಷು ಪಾದಾವತಿವ್ಯಾಪ್ತೇಲಕ್ಷ್ಯ ಸಂತರವಾಂ ವಂ ಅಂತಾರ್ಯವಯವೀತಿ ಅಂತಾರ್ಯವಯುವ ಮಾತ್ರ ವೃತ್ತಿತ್ವ

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ಕ್ತುಲಕ್ಷಣಂ ಗಂಧವತ್ವಂ ಚೇತ್ ಸೂತ್ರಜಲವಿಶೇಷೇ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಇತಿ ಪಾರ್ಥಿವತ್ವಂ ಪರಿಶೇಷ್ಯರೂಪಾದಿ ವಿಷಯಕ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ
ಸ್ವರೂಪಯೋಗ್ಯತ್ವಸ್ಯ ವಿವಕ್ಷಿತತ್ವಾತ್ ವಸ್ತುತಸ್ತು ದ್ರವ್ಯತ್ವಂ ಜಾತಿ ಜಲಭಿನ್ನದ್ರವ್ಯಜಾತಿ ತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಸ್ಯ ಜಲ
ಸತ್ತ್ವಾದಿತಿ ಪರಿಶೇಷ್ಯತ್ವವಿಶೇಷಣೇ ಪ್ರಯೋಜನಾಭಾವಾತ್ ದಾರ್ಷ್ಟಾಂತಿಕ ದ್ವಿತೀಯ ಪದಾರ್ಥೇ ಹಿಂ ತು [illegible] ವಾಯವ್ಯ ಇತಿ॥ ದೃಷ್ಟಾಂ
ಇದಮತ್ರ ಬೋಧ್ಯಂ ರೂಪವತ್ವಂ ಜಲತ್ವವತ್ತ್ವಸ್ಯ ಹಿ ತತ್ರ ಯತ್ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಶಬ್ದವತ್ವಂ ಜಲತ್ವವತಿ ಗಂಧವತ್ವಂ ತ॥
ಜಲತ್ವಸ್ಯ ಸಮವಾಯೇನ ದ್ರವ್ಯಂ [illegible] ಪದಸ್ಯ ವ್ಯಭಿಚಾರೇಣ ತತ್ರ ಗಂಧತ್ವ ತತ್ ಸ್ವರೂಪಾಭಾವಾತ್ ತತ್ರ
[illegible] ರಸವತ್ತ್ವಂ ಪರಿಶೇಷ್ಯತ್ವಂ ವಿಶೇಷಣಾಂಶೇ ಪ್ರಯೋಜನಾಭಾವಾತ್ [illegible] ಸಮವಾಯೇನ ದ್ರವ್ಯಂ ಜಲ ಜಾತಿವ್ಯಭಿಚಾರಃ॥
ಉಪಸ್ಥಿತಸ್ಯ ... ಶಬ್ದರೂಪವತ್ವಂ ಜಲತ್ವಾವಚ್ಛೇದಕ ವೃತ್ತಿ ಇತಿ ಹಿ ತತ್ರ ವ್ಯಭಿಚಾರಃ ಏತದಸ್ವರಸೇನಾಹ ಯದ್ವೇತಿ
ಕಲ್ಪಂ ತತ್ರ ದ್ರವ್ಯತಾತ್ ತತ್ರಾಪಿ ಪರಿಶೇಷ್ಯತ್ವವಿಶೇಷಣೇ ಪ್ರಯೋಜನಂ ಜಲತ್ವ ಇತಿ ತತ್ರ ಸ್ಪರ್ಶನೇಂದ್ರಿಯ
ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಯೋಗಂ ದ್ರವ್ಯತ್ವಂ ಜಾತಿ ಸ್ವರೂಪ ಸಂಬಂಧೇನ ರೂಪತ್ವಂ ಶ್ಲಿಷ್ಟತ ಇತ್ಯಾದಿ ರೂಪವತ್ವಮಾನ್ಯಂ ಚ
ಸ್ವಂ ಸತ್ತಾ ವಿಷಯತ್ವಂ ಜಾತಿಃ॥ ಸಮಾನ [illegible] ತ್ವಪದಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ ಪರಮಾಣು [illegible] ಇತಿ ಯದ್ವಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ
ಸಂಧರತ್ವಪ್ರತ್ಯಯ ಜನಕ ಪದಾರ್ಥತ್ವಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಪರ [illegible] ಸಂಧರತ್ವಂ ಪರಮಾಣು ಸಮವಾಯಿ ದ್ರವ್ಯನಾಶಾದಿ ಪ್ರ
ಸ್ವಾಂ ದಾನ್ತಮಿತಿ ಗ್ರಂಥವಿರೋಧ ಇತ್ಯಾಹ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಂ ಪರಂ ಸಂಧಾರಣ ಭಾಗ ಸಂಧರತ್ವಂ ವಿವಕ್ಷಿತಂ ಪರಮಾಂ
ಶಿಂಧ್ವಾರಣಾ

ವಯುವಾಸ್ಯದಿ
೨೯

ಗುಣಬುವಿಷಯ ಏವ ಕಾರ್ಯಶೂನ್ಯವೃತ್ತಿತ್ವ ಏವ ತತ್ರ ಪ್ರಕಾರೇ ಗೌರವಿಚಾರಣಂ ತಾರ್ಕಿಕವೃತ್ತಿವಿಷಯ ಏವ ದ್ರವ್ಯಗುಣೇ
ತ್ವಾದೀನಾಂ ಪ್ರದರ್ಶಿತ ಇತಿ ಗತಗ್ರಂಥವಿರೋಧಃ ಅತ ಏವೋಕ್ತಂ ತದುಪಷ್ಟಂಭಕಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಂ ಪರಯೋರ್ವಾಚಕ
ಯೋತ್ಪತ್ತಿ [illegible] ಕಾರ್ಯಜಾತಮಿತ್ಯತ್ರ ಜಾತಪದಂ ಸಂಪಾತಾಯಾತಂ ಅದೃಷ್ಟಾದ್ಧಿಕಮಿತಿ ಅತ್ರ ಪರಕಾರ್ಯಮಾತ್ರಂ
ಪ್ರತ್ಯದೃಷ್ಟಸ್ಯ ಹೇತುತಾ ಸಮವಾಯಿಸಂಬಂಧೇನ ಷಷ್ಠೀ ವೃತ್ತಿಕಾರಣತಾ ಸ್ವಪಾಲಂ ದಾನಸಮವಾಯೇನ ತದಭಾ
ಶ್ವ ವಾದ್ದ್ರವ್ಯಭ್ರಮರಾದೌ [illegible] ಸಮವಾಯಿ ಸಂಬಂಧೇನ ಅದೃಷ್ಟಂ ಕಾರ್ಯಮಾತ್ರಹೇತುರಿತಿ ಶಬ್ದ ಶಂಕ ಕಾರ್ಯ
ಧಿಕರಣೇಷು ಅದೃಷ್ಟಸಮವಾಯಿ ಆತ್ಮಸಂಯೋಗಾಭಾವೇ ವ್ಯಭಿಚಾರಾತ್ ಪರಂತು ಸ್ವಸಮವಾಯಿ ಸಂಯೋ
ಗ ಸಂಬಂಧೇನ ತಸ್ಯ ಹೇತುತಾ ಚೋದ್ಯಾ ದಂತು ಚೋದ್ಯಂ ಅದೃಷ್ಟಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಮಾತ್ರಂ ಪ್ರತಿ ಹೇತುತಾ
ಸಾಕ್ಷಾತ್ ತೇಷಾಂ ಸಾಮಗ್ರೀಸಮವಧಾನೇ ಅದೃಷ್ಟವಿಲಂಬೇ ಕಾರ್ಯವಿಲಂಬೋ ದೃಷ್ಟ ಇತಿ ತಾನಿ ಷ್ಟೋ ಕ್ತಿತಃ ಸ್ಯಾ
ಪರಂತು ಸಾಮಗ್ರೀಸಂಪಾದಕತಯಾ ಪ್ರಾಯಃ ಪರಂಪರಯೈವ ತದುದಯೋ ಕಃ ಸ್ವಭಿನ್ನ ಸಂಭಾರಾ ಸಾ
ಕ್ಷಾದೇವ ತತ್ಕೃತಃ ಅನ್ಯಥಾ ಸಾಮಗ್ರೀಸಂಪಾದಕಸ್ಯ ವ್ಯಾಪಕತ್ರೇತಿ ಏತದರ್ಥಕ ಸ್ವಮೇವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಂಪರಾ ಸಾ
ಧಾರಣಾಜನ್ಯತ್ವಬೋಧಕ ಸಮಧಿಕಪದಮುಪಾತ್ತಂ ಯದದೃಷ್ಟಾದ್ಧಿಕಂ ಯತ್ಪುರುಷಂ ದೃಷ್ಟಾದ್ಧಿಕಂ ತತ್ಕಾ
ರ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ತದುಪಷ್ಟಂಭಕಂ ತತ್ಪ್ರಯೋಜಕಂ ಸಾಮ್ಯಪಷ್ಟಂಭಕಂ ತೇ ದ್ರವ್ಯಗುಣಾದಿಕಾರ್ಯಸ್ಯ ತತ್ರ ತತ್ಪ್ರಯೋಜಕಂ ಪಂಚಾ

ಗನ್ಧವತ್ತ್ವೇ ಕತ್ವಂ ನಶ್ಯಸ್ನೇಹವಿಷಯತ್ವೇ ಶರೀರೇನ್ದ್ರಿಯವಿಷಯಭೇದೇನ ಪೃಥಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರೈವಿಧ್ಯಂ ಬೋಧ್ಯಂ ದರ್ಶಿತಂ
ಶರೀರೇನ್ದ್ರಿಯಯೋರ್ಲಕ್ಷಣಮಿತಿ ॥ಇತಿ ಪೃಥಿವೀಗ್ರನ್ಥಃ॥ ಜಲತ್ವಜಾತೌ ಪ್ರಮಾಣಂ ನ ಮಾನಾಭಾವ ಇತಿ ಕಾರಣತಾವಚ್ಛೇದ
ಕತಯಾ ಧರ್ಮಸಿದ್ಧ್ಯಭಾವಃ ತತ್ಸಿದ್ಧೌ ಜಾತಿತ್ವಮಿತಿ ಭಾವಃ । ತಸ್ಯ ವೃತ್ತಿ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ
ಯಾ ವೇದಕಂ ತಸ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಂ ನ ಸಂಭವತೀತಿ ಶಂಕತೇ ಯದ್ಯಪೀತಿ । ತದ್ಧಾ । ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ವಕ್ತ
ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಸಾಧಾರಣ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವ ದೇಶಾಭಾವಾತ್ ಜನ್ಯಜಲಂ ಪರಮಾಣುಮಾತ್ರಂ ಯದ್ಧಾ
ರಣಸ್ಯ ಕಂದರ್ಪ ಫಲಂ ಸಂಭವತಿ ಕಾರಣತಾವಚ್ಛೇದಕ ತಂ ದರ್ಶಯತ್ವಂ ಜಾತಿಸ್ತು ಧಾತ್ರಾ ಬೋಧಿ
ಷ್ಯತಿ ವೃತ್ತ ಆಹ ತತ್ಪ್ರತಿಬಂಧಾದೇಃ ಸ್ವರೂಪ ಯೋಗ್ಯತಾಯಾಂ ಕಾರಬೋಧಿತಿಃ ತಸ್ಯಾಃ ತತ್ತ್ವೇ ಧರ್ಮವದ್ಧಾ
ಯಸ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ಯಭಾವಾದಿತಿ ಭಾವಃ ಜನ್ಯಜಲತ್ವಜಾತಿಃ ಜನ್ಯಜಲವೃತ್ತಿ ಜಾತೇಃ ಪರವಚ್ಛೇದಿ ಜನ್ಯಜಲತ್ವಜಾ
ತ್ಯವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವರ್ಣಃ ಕಸ್ಯೈವ ಜಲಾಂಶಾದ್ಯವಯ ವಿ ಜಲತ್ವಂ ನ ಸ್ಯಾತ್ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಜಲಸಾಧ್ಯಂ ತಾದ್ಯವಯವ
ಕ ಭಾಸ್ವಗಮಾಂತ್ಕರ್ಯ ಜಲತಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಪ್ರತಿ ಸಮವಾಯ ಸಂಬಂಧೇನ ಸ್ನೇಹ ಸ್ಯಕಾರಣತ್ವಮಸ್ತು ಅತಿರಿ
ಕ್ತಜಾತಿ ಕಲ್ಪನಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಲಾಘವಾದಿತಿ ಚೇನ್ನ ಜಲತಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಪ್ರತಿ ಸ್ನೇಹತ್ವೇನ ಕಾರಣತ್ವಂ ವಾಚ್ಯೇತ ಸ್ನೇಹತ್ವ
ಕವೇತ್ಯತ್ರ ವಿ ಗಮಕಾ ವಿಶೇಷತಶ್ಚಿತ್ತ ಜಾತಿಸಿದ್ಧಿಃ ಸ್ಥಲ ಪ್ರಮಾಣಾಯ ಕಲ್ಪಿತಯ್ಯವಿ ಗಮ ಕಾದಿ ಶಕ್ಯಾಭಾವಾದಿತಿ ಕೇಚಿತ್

ಮಹಾನದಿ
೪೦

ತಥಾಚ

ಘಟಾವಟಾದಿಸಂಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತ್ಯಾ ಘಟಾದೇಃ ಕಾರಣತ್ವಂ ಇತ್ಯುಪಾದಾನೇ ಅತ್ರ ತ್ವಂ ಚ ಜಲ ಸಂಯುಕ್ತತ್ವಂ [illegible] ಲ ಸಂಯುಕ್ತೇ
ಹೇತ್ವಸಿದ್ಧೇಃ ಸಂಯುಕ್ತ ಜಲತ್ವೇ ಕಾರಣತಾವಿತ್ಯತ್ರ ವಿಶೇಷಣ ವಿರಹಿತ ಜ್ಞಾತಂ ಹೇತುತ್ವಂ ಚೇತ್ [illegible] ಕಾ
ರಣತಾವಚ್ಛೇದಕತಯಾ ಜಲತ್ವಜಾತಿ ಸಿದ್ಧಿರಿತ್ಯಾಹುಃ ತತ್ತು [illegible] ಜಲವೃತ್ತಿ [illegible] ಜಲತ್ವರೂಪ ಜಾತಿ
[illegible] ಸಮವಾಯಿ ಕಾರಣತಾವಚ್ಛೇದಕತಯಾ ಪರಮಾಣು ಸಾಧಾರಣ ಜಾತಿ ಸಿದ್ಧಿಃ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕ ಕಾರ
ಣತಾವಚ್ಛೇದಕ । [illegible] ಸಾಧಾರಣ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವೇ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

यथा च वायुत्वं जातिस्तथाग्रे वक्ष्यते +

ఇత్యాదిగ్రంథోక్త ఘటత్వలక్షణస్యాత్ర త్వాదితి తస్య ఘటత్వలక్షణం పరిష్కృతే మూలవిశేష స్యాదితి తథాహి
తమిత్వ వక్తవ్యం యథా తత్త్వజాత్యభిన్న జాతిమ ద్రవ్యం తత్ జలత్వ స్వరూప స్వత్వవ్యాప్య త్వమేవ తత్ త్వవ్యాప్య
త్వఘటత్వం జలఘటకృతత్వ త్వమేవ దాయి ఘటాకావత్త్వవ్యాప్యవారణాయ జాతి త్వవిశిష్ట లక్షణం పవిష్టం
త్రితి పాఠః తత్ర శుక్లప దంరూపపదం వా తం పాఠా దాయి తత్ పదవ్యాప్యత్వ విశిష్ట స్వర శుక్ల తరరూప తత్త్వ
రూపవవవృత్తి ద్రవ్యత్వ సాక్షాద్వ్యాప్య పదంతో పోషక వ్యాప్య పృథివీత్వమేవ దాయి పృథివ్యావృత్తి వ్యాప్యవారణ
౮ యజ్ఞాస్వర శుక్ల తత్ర పాఠ జమాని పృథివ్యాదిజలత్వ వ్యాప్యశుక్లరూపవ జమాని పృథివ్యా పద సంగ్రహ
వారణాయ శుక్ల తత్త్వతి తజ్జన్య మాత్రాయ తజ్జన్య త్వవ్యాప్య వారణాయ గ్వరతి శీత మతియ వ్యవిశిష్ట తంతు
వి ...సాంతక్ష్ల జత్వ ప్రాంచితా తథా వివక్షస్య స్వసజాతీయ స్వపుల్లింగ తాద్వత్వ పుల్లింగత్వం వచనః శుక్లరూప మత్వ
వ శుక్లప జన్యక్షే ఖత్వైవ తిద్రవ్యత్వవ్యాప్యయా పృథివీత్వరూప జాతిః తా మాహాయ పృథివ్యామతివ్యా
తి ప్తివారణాయ త్రిక్త వదవ్యాప్తితే జస్త్వవిజాతిమాదాయ తేజ ... తివ్యాప్తి వారణాయ వాదరవద్వ్యాప్తి
వఘటదశ తదిషా వ ఖిలో యజ్ఞ తత్రైలరూపా జ్ఞానా వేక షంక్ష లరూప ప్రతీత తతాహం శంఖదితి స్వజమవా
య ఖంయ్యో గ సంపజ్ఞప ఖండ పాధిగవ యాగతతైలరూపప్రతీతి కాళిందీ జలాదావితి జ్ఞాప్యః అ
స్య

ಮುಪಾಸ್ಯದಿ
೪ ೧
ಗನ್ನೆಣಾಶಾ
ಷ್ನ ಷ್ಟ

(೩ ಅವಯವಶಸಾಜಕೃಪ್ರಕೃತಿಕ? ಸ್ಸ್ನಿಸಂಯೋಗಸಾಧ್ಯತ್ವಾದರ್ಕಸ್ರಾದಿತರನುಶಾಧಮಾತ್ರೇಣಾಜಲ ಸಂಯೋಗ

ಉಪಪನ್ನನತೆ।

ಎವಂತಿ ಆ ಪದಶ್ವಿಕತಸಂಬಂಧಶ್ಯಜಲಂಕ್ಷಿಲಮಿತಿಪ್ರತೀತಿಃ ಯಿಲ್ಲಾಂಮನೀಶಾಪ್ಯದವೆತ್ವಶೇಃ ವಿಂಲತತಿ ತತ್ರ ಸಂಬಂಧಪು ಟಕಸಂಯೋ:
ಚಿತಿ ಭಾವಃ ತತ್ರ ಜತತ ತನ್ನಮಾಂಘುಶ್ಯನ್ನ ಅಕ್ನಾ ಆ ತ್ರಂಯೋ ಪಾಢಿಕ ತಾಪ್ಪಭಾವೆ ಪ್ಯಂಜಕ ತಾಪ್ಪದಿ ತಪ್ಯತ್ರ ರಂ
ರಿತಕ ಚಿಷ್ಟ ಸೋತ್ತ್ರ ರಂಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ನಾ ಮಾಧುಶೋಪ್ಪವಲಂ ಭಾದಿತಿ ಪೂರ್ವ ಣಿಯಿಲ್ಯಂ ಕಲ್ಪನಾ ನಾ ಶವಾದಿತ್ರಿ ಅತಿಶಿಸ್ತ್ರ ನಾ
ತ್ಯಕಾರ ನಾ ಭಾವ ಹಾರಿತಶಾನ್ಯಂ ಮಧುರರಸ್ಯಕ ಲ್ಪಕಿನಾ ಶವಾದಿತಿ ಭಾವಃ ಕೃಸ್ತ್ರ ಜತಿಮಧುರಾ ರಸಃ ಜಂಬೀರ ಜಲಾ
ದಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯಾಪ್ಯವಪ ರಸಸಾಪ್ಯಬಿ ಶಿಪ್ಪಕಾಶಿನಾ ಬಾ ಥಕಾಭಾವ ಇತ್ಯತ ಅಹಾ ಪೃಥಿವೀತ್ವಸ್ಯೇತಿ ಆಮ್ಲಾದಿ ಜಕಕತಾಂ
ವಶಿದಕತಾಪ್ಪದಿತಿ ಯಿಕ್ಷಬಿ ಪೃಥಿವೀತ್ವ ಸ್ಯ ಅಮ್ಲಾದಿಜಕಕತಾವಶಿದಕತ್ವವಶ್ಯಧುರ ಜಕಕತಾವಶಿದಕಮಬಿ ಅಸ್ತಿ ತಿ ಪಲ್ಯಂ ತಥಾ
ಬಿಹಾರಿತರಿ ಚಿಷ್ಟ ಸೋತ್ತ್ರ ರಂ ಜತಬಿ ಮಧುರಾಂಪ ಲಕ್ಷ್ಯತ್ರ ಮಧುರ ಸ್ಯಕಾರ ಸಾಪವಶ್ಯಕ ತಾಪ್ಯಕ್ಷುಲ ತ್ವೇನಾಬಿ ಮಧುರಂ ಪ್ರ
ತಿ ಹಾಂತಾ ತ್ವಂ ಕಲ್ಪನ್ತ ಇತಿ ಭಾವಃ ಕಿಲ ಜಂಬೀರ ಫಲಿಲಾಂಕಾರ ಅಮ್ಲ ಪ್ರತೀತೇಃ ಮ್ಲಲತ್ವೇನಾಮ್ಲಾದಿ ಜಪಬಿ ಪಲ್ಯವಕ್ಷಿತ
ತ್ವಂ ಸಾಪ್ಯತ ಅಹಾ ಜಂಬೀರ ಸಾರಾ ವಿತಿ ಪ್ಯಜಮವಾಯಿಸಂಯೋಗಕ ಜಂಬೀರಗತ ಅಮ್ಲಶಪ್ರತೀತಿ ಸ್ತ್ರ ಧ್ವತ ಜಲ ಇತ್ಯ
ರ್ಥಃ ಶುಷ್ಕ ಜಂಬೀರೆ ಆಮ್ಲ ಪ್ರತೀತೆಸ್ತ್ರ ಆಮ್ಲರ ಸಾಂ ವಶ್ಯಕತ್ವೇತ ಸ್ನೆವ ತದ್ಧತ ಜತ ಪರಂಪರಯಾ ಪ್ರತೀತಿಃ ಹಾರಿತಶಾನ್ಯಂ ಮ
ಮಧುರರಸಾಪ್ಯಭಾವಾನ್ನ ಹಾರಿತಕಿಗತ ಮಾಂ ಧುರ್ಯಪ್ರತ್ಯತ ಪ್ರತೀತಿರಿತಿ ಭಾವಃ ಕಕನ ಚಿಷ್ಟ ಸೋತ್ತ್ರ ರಂ ಜಲಪಾ
ನೇನೇತಿ ಶ್ರ ರಸ ಸಾಪ್ಯಸುಪಾ ತ್ರಿಶ್ರಿತ ಪಾಂಬಿ ಜತಸಾಪ್ಯದಿತ್ಯುಲ ಪಾನಾ ಮಾಧುರ್ಯ ಮಬಿಕಕ ಪಾನ್ಯಂ ತ್ರಿಸ್ತ್ರ ಪಾಂಜಲ ಕ್ಷೇಃ
ಕಕನಚಿ ಚಿಷ್ಟ [illegible] ರಸನಾ ಗ್ರಾವತಿಕ ವಿತ್ತಕ್ಷೋಘಿತ ಪಿಯಲ್ಯತಿ ಸ್ತ್ರಾಲ ಕ್ಷೆ ವೈಕಪ್ಯಕಿ ಕ್ಷತಾಪಿ ಪವನ್ತ ತಾಂ ಇಲಾ

[illegible]

చిత శుక్లగంగాజలమాత్ర [illegible] వఛ్ఛ [illegible] స్వావచ్ఛిన్న [illegible] రవవిత్యుక్తం ఏతేనదూరిత
ర్వ్యాప్తౌ జలసంయోగేన [illegible] త్వప్రత్యయోః [illegible] తదూరిత [illegible]
రరస్యా విశేషత్రయి త్యేత [illegible] జలసంయోగః [illegible] తత్త్వత [illegible] స్పర్శ [illegible]
త్రయం [illegible] త్ర [illegible] విరోధే [illegible] సత్త్వాతిస్తు అవయవేషు [illegible]
[illegible] త్వప్రత్యే [illegible] జలసంయోగ [illegible] తత్త్వవయవగత [illegible]
త్వ [illegible] జలత్వజాతావ [illegible] త్రయం ప్రమా [illegible] ఏవమితి [illegible] జలత్వ [illegible]
[illegible] త్వ [illegible] జలత్వే తత్రపి [illegible] మత [illegible] పూర్వం [illegible]
ఇత్యుక్తం తత్ర [illegible] సంయోగ [illegible] త్వ [illegible] ఇతి [illegible] పరి [illegible]
[illegible] విత్వాది [illegible] జలత్వవ [illegible] ఇత్య [illegible] సంయోగ [illegible] ఇతి [illegible] सनो
[illegible] జలఏవేతి [illegible] విశేష [illegible] తి [illegible] తి [illegible]
[illegible] జలత్వమవ [illegible] జలత్వమేవేతి [illegible] వం [illegible]
[illegible] జలత్వం [illegible] ఇతి జలత్వం [illegible]
[illegible] ఇతి [illegible] సంయోగ [illegible] వ్యక్తి [illegible] ఇతి ఏవమ [illegible] విత్వ [illegible]

ಮುಪ್ಪಾದಿ
ಕತ್ರಿ

ಷ್ಟೇರಥರಿಗ್ರಹಃ ಕಮಷ್ಟೃತಸ್ಯತತ್ರೈಮಿತ್ರಿಕತ್ರವತ್ವಸ್ಯಕಮವಾಂಯುಕ್ತೈವಕತಾಪತ್ತ್ರವತ್ವಮಿತ್ಯಕಂ ತಥಂ ಸ್ವಾವತ್ರಯ
ಸಂಯೋಗಕತ್ರತಿಯಸ್ಯತಇತಿಸೆಷ್ಟಃ ಕಸ್ಯ ತೃತಿ ಜಲತ್ವೈತ್ರೈಲಸ್ಯದಹಂ ಗಾಂಸ ಸೂಂಲತ್ವಾಕ ಸಾಂಸ್ಯತ್ ಜಲಸ್ಯದಹಂಕ
ಪ್ರತಿಸೂಂಲತಾಪ್ಪದತಅಹಂ ಷ್ಟಹಂಶ್ರತಷ್ಟಸ ನೈತಿ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಸ್ನಹಂಸ್ಯದಲಸ್ಯದಹಂ ಗಾಂಸ ಸೂಂಲ್ಯಪುವಅ ಪಕೃಷ್ಟಸ್ನಪಂ
ಸ್ನೈವತಸ್ಯದಹಂ ... ಕಪ್ರತಿಸೂಂಲ ತಾಪ್ಪದಿತಿ ಭಾವಃ ಇತಿ ವತ್ಸ್ಯತ ಇತಿ ಸ್ನಹಂಕರಾಂ ಪ ಗವಗಥ ಇತಿ ಶೇಷಃ ಪ್ರಕ
ಪವದಿತಿ ಕವ ಷ್ಟಾಸ ತ್ಯತಿರಿತ್ಯಶ್ರಾಂತು ಗಂಹ ಷ್ಟದಿವಾಪ್ಯವಿತ್ಯರ್ಥಃ ಇತಿ ಎವವಸ್ರಬಿ ಜಲಯಸ್ಯಶರಿರಂಪದ್ಯಗಯಲತಿಜ
ಲಯಸ್ಯಾಂಸರಶಮಿತಿ ತಸ್ತಪಂಕ್ತಿವಾವಯಸ್ಯೈಶುಪಷ್ಟಸ್ಯಂ ಪಾಂಶ್ಯೇ ತಕಜಲವಾಂತ್ರಿಹಂ ಸ್ತಪಂಕಾದಿವ್ಯವ ಸ್ಥಾಯಾಂ ಅಕ್ಷಂಶಿ
ವೆ ಬಿಕಶ್ರುತಿಃ ಕಸ ತಾಂಕೃಶನೆಶ್ಚೆಮಾಂಗಾಭಾವಾ ಭಾಂದಿತ್ಯತ ಅಹಂ ವರು ಗಾಲಾಂಶ್ಚಿತಿ ತತ್ರ ಬಶ್ರು ತೆರವತ್ರಮಾಂ ಗಾಮಿತಿ
ಭಾವಃ ಗಂಶೈತಿರಜವ್ಯಂ ಜ್ಞಿಪ್ಪ ಪಕ್ಷ ವ್ಯಜ್ಞಿಬಾಂಶವಾಂಶ ಗಯುಗಂಶಾವ್ಯಂ ಜಕತ್ವ ಇತಿ ಶಾ ಸಾಂಶಃ ನಶಃ ಶರಶಾ ದಿತ್ಯತ್ರಾ ದಿ
ವಿಹಿಕಹೂಂಪಾಂ ದಿಪರಿಗ್ರಹಂಃ ಶ ಶಿಕತಾಪದಿತಿಶ ಶಿಕಷ್ಪಹಗವ ತಾಪದಿತ್ಯರ್ಥಃ ವಿತಕಸ್ಯತಸ್ಯತಿ ಗತ್ರ ಪಸ್ಯರ್ಥಃ ಷ ಹಿತ್ರಾ ಕ್ಷ್ಪಿಷ್ಟ
ತಕಂಯೋಸ್ತ್ರಯೋರಿತಿ ಪಾಂಶಃ ಷ ಹುರು ಜುರೆವವಿತಕತಾಂಯಾಂಃ ಪ್ರವ್ಯತ್ವರಾಂಪಾಂಯಾಂಃ ಜತ್ವವ್ಯಂ ಜಕ ತಾಪದಿತಿ ಭಾವಃ
ಕಸವಿತಕತಾಂತ್ಮೈಮಿತ್ರಿಕಂತ್ರವ ತ್ವಷವತಪತ್ರಮಯಾಂಷ್ಟ ಗಂತಿ ತಪಕ ಜಲತ್ವವ್ಯಂ ಜಕಂಯಾದಿಕವಿತಕೆ ತ ಸ್ನಿಗ್ಧತ್ವಸ್ಯತ
ಸ್ನಿಗ್ಧಪೀಂಸತಿ ತ್ಯರ್ಥಃ ತಥಾಂಶಿಕ ರಥಾಹಿ ಗಾ ಶೋತ್ರಿಶಂತ್ರವಾಂಸಂತ ಶಿಕಾಂ ತಾಪ್ಪದಾಂತ್ರ ತ್ರಿವತ್ರ ವತ್ವ ಜಲತ್ವಯಾಂಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ
ಕಶ ರಶಾ ಯಾಂಕಷ್ಟತಾಪದತಅಹಂ ಯಾಂತ್ರವ್ಯಮಿತಿ ತಥಾಂಪಶ ರಶಾ ಶಿಗಾಶೋಂ ತ್ವಕ್ತ್ರವಾಂಸಂತ್ರ ಶೆಜಲತ್ವಸ್ಯತ್ರ

ತ್ವಪ್ಯಸಿದ್ಧತ್ವಾದ್ರೂಪಾದ್ಯತ್ವಾತ್ ರಸಾದಿಷು ಜಲತ್ವವಿಶಿಷ್ಟರಿ। ತಿ ಭಾವಃ। ಜಲಪರಮಾಣೌ ಶೀತಸ್ಪರ್ಶಃ। ತೇಜಸ್ತ್ವವತ್ತ್ವಜ್ಞಾನೇ ದಶಸು ರಂ
ಸಾಂ ತಿಸ್ಪಷ್ಟತ್ವಯೋ ಇತ್ಯತ ಆಹ ಅಪ್ಪಸ್ವಿತಿ ಶೈತ್ಯಂ ಸೌಖ್ಯಂ॥ ಇತಿ ಜಲಗ್ರಂಥಸ್ಯ ಸಾರಾರ್ಥ ಸಂಗ್ರಹಃ॥ ತೇಜೋ ನಿರೂಪಯತಿ ಉಷ್ಣತ್ವಜಾ
ತಿಮತ್ತೇಜ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ಜಲಸ್ವರೂಪಂ ತಸ್ಮಿನ್ ಜಲೇ ಸ್ಪರ್ಶವಿಶೇಷಸಮವಾಯಿ ತ್ವಾತ್ ಜಲಾದಿಷು ಪರಮಾಣೌ ಶೀತತ್ವಂ ತೇಜಸ್ತ್ವಜಾತಿಸಿ
ದ್ಧಿರಿತ್ಯತ ಆಹ ತಸ್ಯೇತಿ ತೇಜಸ್ತ್ವಸ್ಯ ತ್ವರ್ಥಃ ಜಲತ್ವಸ್ಯೇವೇತಿ ಯಥಾ ಜಲತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಸಮವಾಯಿಕಾರಣತ್ವೇನ ತದಾ
ಲಪರಮಾಣೌ ಜಲತ್ವಸಿದ್ಧಿಸ್ತಥಾ ತೇಜಸ್ತ್ವವಿಶಿಷ್ಟ [illegible] ಸಮವಾಯಿಕಾರಣ ತೇಜಸ್ತ್ವಂ ಗತ್ವೇತಿ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಜ
ಲಪರಮಾಣೌ ತಿವಿಶಿಷ್ಟತ್ವವಿಶಿಷ್ಟತ್ವಂ ಚಂದ್ರಕಿರಣಾದಾವಿತ್ಯಾದಿನಾ ರತ್ನಕಿರಣಾದೇಃ ಸಂಗ್ರಹಃ। ತತ್ರಾದಿ ಚಂದ್ರಕಿರಣಾದಾವಪಿ
ತೇಜಸ್ತ್ವಸ್ಪಷ್ಟತ್ವೇ ತಿ। ಸಂತೋ ತೇ ತತ ಆಹ ಕಿಂ ತ್ವಿತಿ ತದ್ಧಂತಃ ಪಾಂ ತಿ ಜಲಸ್ಪರ್ಶೇ ನೇತಿ ಚಂದ್ರಕಿರಣಂ ಶೀತತ ಜಲಭಾಗ
ಸ್ತತ್ಸ್ಪರ್ಶೇನೇತ್ಯರ್ಥಃ ನನು ಚಕ್ಷುರಾದಿ ಕ್ಷಿಪ್ರೋಪಿ ಸ್ಪರ್ಶ[illegible] ರತ್ನಾದಿ ಭಾಂ ತ ತಾಪ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪತ್ತಿರತ ಆಹ ಚಕ್ಷುರಾ
ದಾವಿತಿ ಪರಕೀಯಕಿರಣಾದಿತ್ಯಾದಿನಾ ಸುವರ್ಣಸ್ಯ ಪರಿಗ್ರಹಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಂ ಪಂಚ ಸ್ಪರ್ಶ ಭಾಂ ಸ್ವಶಮಿತಿ ಮಹಾಲಂತತ್ರ ಸ್ಪ
ತಿ ಸ್ಪರ್ಶಾಂ ಪಕ್ಷಗ್ರಂ ಭಾಂ ಸ್ಪರ್ಶಾಂ ಪಾಂ ತ್ರಸ್ಪಲಕ್ಷಣತ್ವಮತಿ ಪ್ರಸಂಗಾ ಭಾಂ ಪಾಂ ತ ಭಾಂ ಸ್ವರತ್ವಂ ಜಾತಿವಿಶೇಷಃ ನ ಪತೇ
ಜಾಂ ಪರಮಾಂ ತ್ರವೃತ್ತಿಃ ಶುಕ್ಲತ್ವವಾನ್ವಪ್ಯತ್ರೈತಿ। ಕಾರ್ಯಾಂ ಪಾಂ ವಿಷಯ ಇಂದ್ರಿಯಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೇಜ ಭಾಂ ಪಾಂ ತ್ಯೈತ್ಯಾಪ್ರರಾಂಡೇಃ
ಪಾಂ ಕ್ಷಯಾತ್ತ್ವಾದ್ವಿತ್ತಿ ಶತಿಶಂಕೆ ತೇಪ್ರಾಂ ಪಾಂ ಗ್ರಹಂ ಇತ್ಯೈತ್ಯಾಪ್ರರಾಂಡೇ ಕಪಾಂ ಪ್ರಸ್ಯತ್ಯ ತ ಕ್ಷ ತಸಂ ಪಾನ್ವಿ ಸುವರ್ಣಂ ಪಾ
ಪಾಂಕ್ಷ ಪತ್ವಂ ರೇವಿತಿಯಾಂ ಸ್ಪ ಪಾಂ ತ್ರ ಪ್ರತ್ಯತ್ಪ ಭಾಂ ಪಾಂ ವಿಶ್ಯ ದಿನ ಸಾಂ ಪತಂ। ಅಗ್ನಿ ಯಾಂ ಪಾಂ ಜೈವೇತಿ। ಪಾಂ

ಕ್ಷ

११० अनकतावच्छेदकतयातेजःपरमाणावपितेजस्त्वरूपजातिसिद्धिरित्यर्थः इदमुपलक्षणं समवायेनविलक्षणानीलोत्पत्तिला
घवाचेप्रति १०

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] संनिहित
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
೭ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
೮ [illegible]
[illegible]

ಮುಖಾನ್ಯದಿ

೭೪ ಯೋಂ ಚಪತ್ವೇ ಘಟಾವಚ್ಛೇದಕೇ ಹಿಂ ತ್ವಚ್ಛೇದಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯಾ ಧಿಕರಣ ನಿತ್ಯ ಘಟಸಾ ಕರ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವ ತಾದೃಶ ಅನಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ
ವೃತ್ತಿ ಜಲವ ತೃಪ್ಪಪ್ರಸ್ಥಾ ಘಟಾನ್ಯಭಿಚಾರವಾರಣಾಯ ಸಂಯೋಗ ಸತ್ತಾಪ್ರತಿ ಬಂಧಕ ವೃತ್ತಿ ಅನ್ಯ ಸಂಯೋಗಾ ಶ್ರಯ ಪ್ರವತ್ವವತಿ ತದ್ಗು
ಣಾ ಘಟಾನ್ಯಭಿಚಾರವಾರಣಾಯ ಸಂಯೋಗ ಸತ್ತಂ ತದಾ ದ್ರವ್ಯತ್ವ ವತ್ವಸ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯಾ ಧಿಕರಣ ದ್ವಿ ಸಂಯೋಗಾ ಸಮಾ
ನಕಾಲೀನ ತಾದೃಶ ವ್ಯಭಿಚಾರಃ ಅಸ್ಮಿನ್ನ ದ್ರವ್ಯಪ್ರತಿ ಯೋಗಿತಾವಚ್ಛೇದಕ ಸಂಬಂಧ ದ್ರವ್ಯ ಪ್ರತಿ ಯೋಗಿತಾವಚ್ಛೇದಕ ತಾವಚ್ಛೇದ
೭೪ ಸತ್ತಾಂ ದ್ರವ್ಯ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾವಚ್ಛೇದಕ ಸತ್ತಾವಚ್ಛೇದಕ ಗಗನಾ ಘಟಾನ್ಯಭಿಚಾರಾ ತತ್ಪೂರ್ವ ಪಕ್ಷೇ ನ ಸಂಶಿತಾ ವಪ್ರಯೋಜಕತಾಂ
ಅನ್ಯೋನ್ಯ ೧ ದ್ರವ್ಯತ್ವ ಸತಿ ಅನ್ಯ ಸಂಯೋಗ ಸಾಧ್ಯತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರಕಾಶ ಪಲಕ್ಷಣಂ ತತ್ವಂ ಪ್ರಕೃಷ್ಟ ಹಿಂ ರಣಾಭಾವ ಮತಾವಭಾವ್ಯಗ
ಸಾಧ್ಯತ್ವಾತ್ ಪಪತ್ತೇ ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟಾಂ ತರ್ಕ ತಾವದಿತಿ ಎತೇನಾಶ್ರಯ ನಾಶ ಜನ್ಯಪ್ರವತ್ವಾಂ ತಥಾನ್ಯಭಿಚಾರವಾ
ರಣಾಯ ಪ್ರವತ್ವ ಅತ್ರ ಯೋಗಾ ಸೇನಾ ಶ್ರಪ್ರವತ್ವ ವ್ಯಾಪ್ತೃತ್ವ ಜಾತಿವಿಶಿಷ್ಟಂ ಕಲ್ಪಯತಾವದಿ ಜಾತಿಯಪ್ರವತ್ವಾ ಶಂ ಪ್ರತಿ
ಅನ್ಯ ಸಂಯೋಗತ್ವ ಹಿಂ ಘಟಾ ಪ್ರವಕಾರಣ ತತ್ರ ಜಾತ್ಯಂ ಘವ ನಾಶಪ್ರವತ್ವ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವ ಪಕ್ಷಿತಿ ದನಿಕ ತಾನ್ಯಕಾ
ಲತತ್ವಾ ಅಸಂಗತಃ ಘವನಾಶಸ್ಯ ಪೃಥಿವೀತ್ವ ತದಯಪ್ರವತ್ವ ಸಾಧ್ಯ ಸಂಯೋಗನಾಶ್ಯತಾ ವಚ್ಛೇದಕಾ ನಾತ್ರಾಂ ತತ
ಮತಂ ಯೋಗ ಅತ್ವಂ ತಾ ದ್ವಿ ಸಂಯೋಗ ಗಗನತ್ವಭಿನ್ನ ಪಕ್ಷತ್ವ ರಕ್ಷಂ ದ್ರವ್ಯಾದಿತ್ವ ಪ್ರಮಾಣ್ಯ ಶೋಧನ ಸಮಾನಾಂತ ದ್ರವ್ಯಭಿತಿ ಮಗುರು
ತಾವತ್ಪ್ರಯ ದ್ರವ್ಯಪ್ರಕಾರಾಂತರೇ ನಾಶವ ನಾಶ್ಯತ್ವೇ ಜನತ್ವಂ ಸಾಧ್ಯ ತಾದೃಶ ವಸ್ತುತಿ ಜಾತಿತ್ವ ತಾವದಿ ತತ್ಪ್ರತಿಬಂಧಕಂ
ರೂಪವಾನ್ಯತ್ರಪ್ರತಿಬಂಧಕಂ ಅನ್ಯ ಸಂಯೋಗ ವೃತ್ತಿ ಜನಘವ ನಾಶಭಿ ಕತಾವಸ್ತುಂ ಖಿತಿಮತಿ ಸಂಶ್ಯ ವಿಜಾತಿಯ ಪ್ರವ
ದಮುಕ್ತಸ್ಯ ತೃಪ್ತ್ಯಾದಿ ಹಿಂತೋ ನತ್ವಂ ತಮ ದ್ವಿಸಂಯೋಗ ಜನಕ ಹಿಂ ತೆ ಪೂರ್ವ ದ್ರವ್ಯಾದಿ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಮಾಣಾಶೇಷ ಬನ್ಯಪಿ
ಚಾರವಾರಣಾಯ ಅತ್ರ ಹಿಂ ತಾ ಪೃಥಿವೀತ್ವಂ ಬಯೋಗ ತೇಜ ಜಲಪವನಮಂ ಸಾಧ್ಯ ವ್ಯಭಿಚಾರಃ ಯೋಗಾ ನಸ್ವಂ ಜನ್ಯ ದ್ವಿಸಂಯೋಗ ಯುಕ್ತ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

अनुयोगितया =३

ಜಲಪ್ರಾಪ್ತಿ

ಲಕ್ಷ್ಮೀ

ಷ್ಣಾಶೀತಸ್ಪರ್ಶೇತಿ ಙಾತ್ರ ಮಪಾಕಜತ್ವತ್ತಿ ಯಾ ಪೃಥ್ವೀ ಪಾಕಜಾನುಷ್ಣಾಶೀತಸ್ಪರ್ಶವತ್ತ್ವಂ ಪಪಾಕಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಂ ತ್ರಜಾಪ್ಯಪಾಕಜಾ ॥
ನುಷ್ಣಾ ಶೀತಸ್ಪರ್ಶವತ್ತ್ವಾಪ್ಯಪ್ರಪ್ರತ್ಯಸಾಕ್ಷಾದಪ್ಯವ್ಯಜಾತಿಮತ್ತ್ವಂ ಪಾಕಜಾನುಷ್ಣಾಶೀತಸ್ಪರ್ಶವದವೃತ್ತಿ ಅನುಷ್ಣಾಶೀ
ತಸ್ಪರ್ಶವದ್ವೃತ್ತಿ ತ್ರಪ್ರತ್ಯಸಾಕ್ಷಾದ್ವ್ಯಾಪ್ಯಜಾತಿಮತ್ತ್ವಂ ವಾ ತತ್ರ ಘಟಾದಾವವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಏತೇ(ಸ್ಪರ್ಶಸ್ಯ) ಅನುಷ್ಣಾಶೀತತ್ವಾಪಾದಿ ಕ ಕ
ಸ ಸ್ತಸ್ಯ ಕತಾವಚ್ಛೇದಕಮಿತಿ ತತ್ರ ಶವಿಜಾತಿ ಅವ್ಯಪ್ತಸ್ಪರ್ಶಘಟಕತಾವಚ್ಛೇದಕ ತಯಾ ವಾಯುತ್ವಜಾತಿ ಶಕ್ಯತೇ ತ್ಯಕ್ತೇ ಕ್ಷ ಇ
ವಾಯು ಪಲಕ್ಷಣಂ ಶಬ್ದವಿಶೇಷಸ್ಯ ವಕ್ತತಾವಚ್ಛಿನ್ನಸ್ಯ ಅಮಿತ್ರಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕ ತಯಾ ವಾಯುತ್ವಜಾತಿ ಸಿದ್ಧಿರಿತ್ಯಪಿ
ಪ್ರಸ್ಪಷ್ಟಂ ವಾಯುತ್ವ ಸ್ಪರ್ಶಾದಿ ಲಿಂಗಕ ತ್ವಾತಿ ಸ್ಪರ್ಶಾದಿ ಲಿಂಗಾನುಮೇಯ ತದ್ಧಾ ವಾಯುತ್ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಕೃತಿತಿ ಕೃತಿಸ್ಪುಗುಣ ಸ್ವಾ
ಪ್ರಪ್ರಸಾಪ್ಯ ಪತತ್ತ್ವ ಜಾತಿ ಅಪ್ಯಸ್ಯಶೇಷ ತಿ ತ್ಯತಿ ಅನ್ಯತ ತಪತಪಕ್ಷ ಪಲಸಮಾನಾಧಿತ್ವ (ಗ) ತದೇಕಾಕೃತಂ ಅಗುಮಿತಿ ಪ್ರಕಾರತ್ತ್ವ
ಮಾತ್ರಯಂ ಕೂಪವಪ್ರಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಮವೇತ ಸ್ಪರ್ಶಃ ಇಃ ಸ್ಪ್ರಿದಾ (ತ್ರಿ) ತಃ ಸ್ಪರ್ಶತ್ವಾಪತ್ತಿ ಪೃಥಿವೀ ಸ್ಪರ್ಶವತ್ತ ಅತ್ರ ಸ್ಪರ್ಶತ್ವ ಜ್ಞಾನ ಕಾರ್ಯ
ಮಾಚಕೂಪ ವಪ್ರಪ್ರಾಪ್ಯಸಮವೇತ ಇತಿ ಪಕ್ಷವಿಶೇಷ ಣಂ ಅನತಿ ಕೂಪವ ಪ್ರಪ್ರಾಪ್ಯಾಣಿ ಘಟಾತಿಯಾಂ ಯಂ ಕ ಗರ್ಣದಿಷು ಸಜ್ಞಂ ತಾಕಃ ಸ್ಪ
ರ್ಶವತ್ತ್ವಗ ವ (ತ್ರ) ಪ್ರಸಂಯೋಗ ಜಿತ್ಸ್ಯಃ ಅವಿಘಜ್ಯಮಾನ ವಯುವಪ್ರವ್ಯಸಂಬಂಧಿ ಸಜ್ಜ ಸಂತಾನತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಣಾಶಿಪಾಂತ ಭೇರಿಕ
ಜ್ಞಸಂತಾನವತ್ತ ಪೃಥಿವ್ಯಾದ್ಯವೃತ್ತಿ ಘಾತ ಜಿತ್ಸ್ವೇ ಇತ್ಯಸ್ಯಾಧಿಕಾರ ಣಿಯಾಗತ ತೀರ್ಥ್ಯಾದಿ ಪಕ್ಷ ವಿಶೇಷಣಂ ವಿಭಾಗ ಜಿತ್ಸ್ವೇ ಸಜ್ಞವೃತ್ತಿ ಪ
ರಿವಾರ ಸಂಯೋಗಪಂತಾವವಿಭಜ್ಯಮಾನೇತ್ಯಾದಿ ಪದಂ ಸ ಇತ್ಯಾದಿ ಮೂಲ ಕ್ಷರ ಯುತ್ತ ವಿಮಾನಾದಿ ನಂ ಕೃತಿಃ (ತ್ರಿ) ಸವಪ್ರಪ್ರ
ಸಂಯೋಗಪಂತು ಸಾಕ್ಷ್ಯದಾ ದ್ಯಶಿ ತತ್ತ್ರ ಪ್ರಪ್ರತ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ದ್ವೃತಿ ಪ್ರತ್ಯಜನ್ಯ ಜಗತ ತ್ರಿಸಪಾ ಶಕ್ಷ್ಯಂ ಧರವಾರ

ಅ ತೈ

ವಿಧಾತ್ರ

ನಯೇ ಪ್ರಾಗಭಿತಿ ಪ್ರಾಯತ್ನೆ ಸಂಯೋಗಪೂ ತುಜ ಜ್ಞ ತಾದೃಶಾದೃಷ್ಟಿ ವಾಂಶವಾಶ ನಯೋಷ್ಣಾಂಖಿತಿ ಏವಂ ರೂಪವತ್ತ್ವಾದ್ರಿ
ಷ್ಠಾಂತವಂತತಿ ಗಾತ್ವ ನಿಕಸ್ತ್ವಸ್ಯ ಗವತ್ವ ಗವತ್ತ್ವಾದ್ರಿ ಷ್ಠಾಂತಜಸ್ಯಾವಿ ಶಿಷ್ಟ ಕಸ್ತಾದ್ವ ತ್ವಾದ ಪೂರ್ವ ಹಂತ ಕಾಂ ಸಾಧಿಕಸ್ಥ
ವದಿತಿ ಅತ್ರ ವಿಶೇಷ್ಯತ ಇತಿ ಅತ್ವ ರೂಪವ ಸಿವಶಶ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ಮೂಂತಿ ಪೂರ್ವವತ್ತ್ವ ತತ್ವಾಂ ಪೃಸ್ತೇಮಿತಿ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ ಜಲವದಿತ್ಯ
೧ ಕ್ಷಗಃ ಇತ್ಯಾದಿ ತಾದೃಶಿ ಗಾ ತೇಷ್ವ ತ್ವ ಪರಿಗ್ರಹಃ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ಹೋಗಸ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ಏತದೇವ ಸ್ಪಷ್ಟಯತಿ ವಯುಕ್ತಾವ ಕಾರ್ಯಂ ವಾಯು
ಸ್ವಗ ವಿಕ್ಷ ಇತಿ ತತ್ರ ತೇಷು ಮಧ್ಯೆ ಅಂತ್ಯೋಂ ಇತಿ ಅಯೋರೀಜಮೆವೆ ತ್ಯರ್ಥಃ ಸ್ವಾಭಾವಿಕಾಮಿತಿ ಮರುತಾಂ ಲೋಕೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧ
ಮಿತಿ ಶೇಷಃ ಸುಖ ವಾಯತಾಂ ಲಬ್ಧವಾ ಸ್ವಾಪೋರಾಭಾವಾತ್ ತ್ವಕ ಪರೆ ಸಿದ್ಧ್ಯಾ ವೇಕಬಾಹೋರ ಸದ್ಭಾವಾತ್ತ್ವಂ
೨ ಚೋಗಾಂಯ ತ್ವಮಿತ್ಯತ ಆಹ ಶರಂ ತ್ವತಿಜ ಅಯುಕ್ತೈ ಸಶರೀರ ಯೋಗ ಪ್ರತ್ಯೈವ ಸ್ವತಲ್ಪ ತಾದ್ವ ತ್ರಾಸೋರ ಗಾಲರ ಷು
ವವಮಪ್ರತ್ಯ ಸಾಂಧಾರ ಸ್ವ ಸವಾಂಧಾಂ ಕವಾಂಹಂ ಜಲಯುಕ್ತ ಇತ್ಯಾಯುಕ್ತ ವಾಯುವಿಯುಕ್ತಿ ಲೋಕತ್ವಂ ಜಲಯುಕ್ತ ತಾದ್ಯ
ದಿಪ್ಯ ಪದೇನ ಇತ್ಯತ ಆಹ ಜಲಾದಿ ಗಾಮಿತಿ ಅತ್ರ ತ್ವಗಿಂದ್ರಿಯೇ ಯೋವಿಶೇಷಃ ಅದಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗಾದಿಃ ಶರೀರ ವಾದ್ಯಪದೇ ಮಿತಿ
ಕವಕ ಖಲೋ ವಿಕೇ ಸಾಕಾರ ತ್ವಗಿಂದ್ರಿಯಂ ಗಾಢ ರತ್ವಾದ ಅಸಂಶವ ಇತಿವಾ ಸ್ಪ ತೆ ಪಾರಿಶಂಯೋ ಗಿತ್ರವ್ಯ ತ್ವೇಕ ಶರೀ
ರತಾದ್ವ ಭಾವಾತ್ ಮೂಲ ಸ್ವತ್ವ ಗಿಂದ್ರಿಯಮಿತ್ಯಸ್ಯ ತ್ವಬಿಸ್ತತ ಮಿಂದ್ರಿಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ಏತೇನ ಜಂ ಸಹಜಾವರತಾಂ ತ್ವ
ಗಿತ್ಯವ್ಯತಿ ತತ್ಪಹಂ ಧಿ ಕವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಿ ಷ್ಠಂ ನಿತಿ ಸೇಂದ್ರಿಯಂ ಕವಾಯು ವಿಯುಕ್ತಮಿತಿ ಪರಂ ತ್ಸ್ವಂ ತ್ವಗಿಂದ್ರಿಯ ಸ್ವಲಕ್ಷ್ಯ ಗಾ
ಯೋಹಂಸ್ವ ನೇ ಕಿಕಾರ್ಯ ಮಾತ್ರ ಪರಕ್ಷ ಲಾದಾವತಿ ವಾಸ್ಯಬ್ಧಿ ವಾರ ಗಯೋಂ ಪ್ರಾಣಿತಿ ಚಕ್ಷುರಾದಾವತಿ ವಾಸ್ಯಬ್ಧಿ ವಾರ
ಗಯೇ ಸ್ವಕ ಗತ್ವಾ ಹಂಕ ಮಿತಿ ತ್ವಕ್ ತ್ವಗಿಂದ್ರಿಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ತತ್ತಿತಿ ತ್ವಗಿಂದ್ರಿಯಂ ಚೇತ್ಯರ್ಥಃ ಜಜ್ಞೇ ಸ್ವಕಗ ತಾದ್ವಿ ಷ್ಯಂಜ

ముపాన్ది
౪ ౬

తాప్పదశి ష్ఠివారణయోరా పాదిషుమధ్య తిమధ్యవ్యాఖ్యానవారణయౌ వకారః త్వద్వంద్వ హఖెః వ్యాఖ్యాన
వారణయోరుత్పత్తౌస త్త్వభూం త్పత్తం గసం కథలంక్త్వ పః అసత్ప్రశక్త్యబదచూచార్యాపాత్రి గాత్రైవ శ ఏవేతి।
శక్యంత త్ప్ర్యాపాంగాదివ్యవహార ఇత్యత ఆహం శ్లోక వత్రాదితి। త్ప్రతిపత్తిం గౌగు దేశాం నమాంత్సాంగాక్రిసంగ్గితః
దాంశః శంతదేశ కుత్పాదానాంర సర్వశరీరగ ఇతి శ్లోకశిదాదత్వర్థః త్రయాణాం శిదాశ్రితి ముఖగా
శిశాభూంద శ్రుమ గాత్రవే శరాంత్రాణాః మణాదిగా మత్పాంయయాసా దపాంశ అపవిశేషు పాంకాధ్యం వక్ష్యాన్న
ముక్తయోః నాత్ప మాంశ శ్వశక్యంశయోశాదిదాశ గాతివముత్పేషు వితశగాశ్వాన్న ఇతి త్రయాణాం శిదాసు పంచకం
జాన్నంలలశితేశతులసంజ్ఞ జైదేశసంబాన్న శిద ఇతి ఖ్యాన॥ ఇతివాంయుగ్మం ఉః॥ అకానేతి కాలత్వం దిక్త్వం శజాతి
రి త్వత్తో వత్త్వపూం తల్లక్ష్మ్య వేగాత్రైవప్రసంగాద్యుగపద [illegible] జాంతిరితి అపేక్షావపి వేతతాత్పర్యవాదితి శేషః॥
తిక్తైశ వ్యక్తిత్వ గన్న జాంత్సజావెపాంతి త్వవ్యయాన్న ధశరగ్నామితిప్రత్యక్షం కింత్వితి అత్రయితాబాంత్రనమవాయిశ
వివత్తితా తేశగాలన్య గడాభార త్వబేశత్వ త్వమేతాలవ్వె స్ఫటిశపదర్శ్యేయన్నత్వవాంశం శాన్నభాంక్షైవషిశ ఇతి తి ఇత్యర్థ
శక్ష ఇతి పూలం సారవదారణాం శ్లోయం। తెర్వశిశిగుణ త్వశథశర్పమాం గామిత్యన్న అకానే ఇత్యాదిః। శస్త్ర
శజ్ఞః ప్రథిచాన్న దశక్ష త్రపాన్నతి రిక్త త్రవాన్నత్తి తః అక్షత్ర వాన్నాత్తి తక్ష్యగతి త్రవాన్నతి తతాప్రదిత్వేపం కాంపంచాం
శీయాంత్రశిశ తంసుంశిత। అత్రాం గుమాంశశ్వరాం పాంశ్జిం పరిమాం తన్నమాంశాం తదాదిశ॥ పువాంపా వ్యాఖ్యానశదా

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

పుపాన్యవి
ఋ౨—
తం
తత్ర

వాతణేయలసు ణాత్వవాన్యప్వతి గుణత్వత్వమాం దాంయలవ్యఖి బాంతవాతణేయప్రథమగత్వం తం నం జాన్యత్వమాందా
యలవ్యఖి బాంతవాంతణేయ వ్యతియల్వం గత్వం నాం నిక్షిశప్రవిత్వస్నేహం శిర్ణాశక్త్యావనాంసు ప్రత్ప్యతహేం హాంతభా
విభితత్రహేం త్వం తతస్త్రైవ విశేషగుణత్వం నాం శ్రీయల్నమితి పూంతిం న్వకాగుపూంశ్ర బాం శం శ్వరూంపాంనిక్షిం చతు
శంశత్రి నతితి వాం యలాం వితి తథాం న్యశిగ వదార్వయలుగుణత్వ శ్యశతార్వత్ర దజాంవ నేతశ్రీ బాం శిఖతి భాంవః
హాంతణాగుణాపూంర్వశిత్వశ శిఖంతు అనాంతణాగుణాపూంర్వశిత్వషు ఖతహేం తోంతనిక్షిప్రదర్శకాంర్ణం
అయాంవిప్రవ్యఖాం విత్వతి సాధ్వతయలగాంశజశ్యనాంశ ప్రతింయుశిరయలశ్యత్రత్ర జ్ఞానత్వశిత్వశర్యః సల తథాంపాన్య
హాంశిప్రత్యత్ర షువప్ర షాంగాం శిమితిశాంవశ్య శ్రమితి వశ్నబాం త్యశత్వత్రయాం జశ. నృషు హాం త్వేనత్వబ్దాంతరూం
వవత్వ సర్వశాంశి అనంశవిశవత్యక్షః ప్రమాంజశశతాత్వశంశవాంత నల యల శాన్యశాం శేలాం శబాంత్యషః నృశిహాం ప్రతిచత్ర
షాం శిశశణాత్వశిం షాం జతగ్నతిశిదాం తాంశ్రఎవతి శలయలశాన్యశాంక్షై శరిశవిశేయాం ప్రదర్శశ పుపిత్వన్యవశధమిం
ప్రయల ప్రదశశ మిం ప్రయలంతుశ శోత్రాంత్రమి త్వన్యశగ్రంశిశ్రయల తన్తార్వశం శాన్యహాంతప్రచితి అశాంక్షి పుత్వర్థః
శణాగనస్పుశ ఖహాందితి చైత్రాం దిశణాగనపుష్ప త్వపశిక్ష మాం శాం శంన్త్రైత్రాంది క్షైత్రాంమితి బాంవః నవాన్యషు శబ్దమిత్ర
శాంతణాత్వశ స్మృత్యశూన్యతిశ్వశశ్యశబ్దపమవాంయికారణత్వం నమిశ్వశశ్యశబ్దపమవాంయిత్వం జివశ్యవితన్యత్రవిశగమశాం
విశహాం శజివశ్యశబ్దగవిపాంయిత్వజాన్యశవస్య జ్ఞ సాన్యఖమాంశగతావశత్రః అత్యాప్తివివశ ప్రతిబంధ శ్చల్పశిచ అతి
గాంరవం నష్టైవం శణాగశష్ణ శివిషశాంవశిశక్షశాంశశ్యశదుం త్రైత్రాం తోంప్ట వశత్రిరితివాంచ్యం తథాం విశేషనృశ్వతస్త్రవత్రైం

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

పుంవాచ్యది
ఉప

తాద్విశేషం ప్రతి తత్సన్నిధానపదార్థకారణత్వే కాలశ్చ సంబంధేన ద్వారాద్యధికార్యం ప్రతి ఇమిత్తకారణత్వేనాపేక్షాయాం
తే ఏవ వేంవకార్యపదార్థోత్పత్తిదశాయాం ఇమిత్తకారణత్వం చాంశం యుక్తావసరం తత్ర తి తత్రకాలే జగతాం
పదార్థత్రయం ఇతి కాలస్య స్వరూపం తిప్రతీతౌ సర్వాధిక కారణత్వం కాలస్య ఇతి భావః ... తాదృశప్రతీతిః ద్వి
గ్విషయే స్వరూపాస్త్రు అతిరిక్త కాలశ్చ స్వేనాశ్రయాపేక్షయా కేవల సంయోగం ప్రతీత్యాకాలః సన్నిహితే పశం ప్రత
పదార్థం త్రతే నాళిక్షికా ప్రకృత ప్రతీతి బలాత్ సర్వాధారత్వం కల్పత ఇత్యాహ ... మిత్యాదినా సూ
ఉప
శ్వపరిష్వం దాదిశమితి ఇదానీం తదానీమితి ప్రతీతి పరపరకాలం విషయీకరోతి తి వా ... తథా సతి ఇ
దానీం షటోనష్టతదానీమితి ప్రత్యయానుపపత్తిః ... తత్ర క్రియావిశిష్టా పరకాలే వేదానీమిత్యాదిప్రత్య ౧
యవిషయః తథాపి దానీం షటోనష్ట దానీమిత్యన్వత క్రియావిశిష్టపరకాలే షటోనష్ట క్రియావిశిష్టప
రకాల ఇత్యర్థ ఇతి వాచ్యం తథా సతి తత్ర క్రియా విశిష్టపరకాలావచ్ఛేదాంశుపెక్ష తత్ర క్రియాయో
ఏవతాదాత్మ్యప్రతీతి విషయస్సాపేక్షితత్వాదితి ఇతి తత్వేంతరం సాపేక్షయుత పదార్థం యోగ్యతాయోగ ఏవ సంబంధో
వాచ్యం తత్ర తి వైశేషిక నాకాశ ఏవ సంబంధ షట ఆత్మామితి వాచ్యం అకాశవిగాంత్యేనావిరవనావిరహేకరత్వ
త్యైవ కాలస్వైవ తథా తాపత్ ఇత్యం శిలి అతిరిక్తకాలం స్వీకర్తవ్య ఇతి ... కాలః శబ్దాదితి ప్రతీతిరతిరిక్తకాల
విషయస్సైవోచితత్వాదితి భావః ... ఉపాధిరత్వ మైక్షే ... ప్రత్యయః కిం చ అపరత్వ ప్రత్యయః

న చ పరత్వాపరత్వే గుణావితి వైశేషికైః పరత్వాపరత్వయోస్సంస్కారసమవాయికారణకత్వాభావకార్యత్వాత్ అసమవా-
యికారణం చ తయోః కాలపిండసంయోగ ఏవేతి పరత్వాపరత్వయోరసమవాయికారణసంయోగా-
శ్రయతయా కాలసిద్ధిరితి భావః। పరత్వాపరత్వయోరిత్యత్ర విపక్షస్య ఘటాదేస్తత్త్వోపలబ్ధిపర్యంతానుద్ధా-
వనం కాలకృతపరత్వాపరత్వయోః ప్రమాణం దర్శయతి ... పిండగతేత్యాదినా పరత్వాపర-
సమవాయికారణతాపత్తిరితి కాలకృతపరత్వాపరత్వయోః సాధారణ్యం ప్రత్యక్షవ్యాపారాత్ అతఏవ
పృథివీపిండసంయోగస్య తత్రకారణత్వం పృథివ్యసంయుక్తపదార్థగతాకృతపరత్వాపరత్వయోరుత్పాదకస్య
౯ చిరాచిరాత్ ... తదా ప్రత్యక్షాదిగాత్రసంబంధిః పిండసంయోగస్య తదా త్వం తాదాత్మ్యం కాలకల్పకయుక్తస్య ష్ప
అహంకారాకుపాది ... అకాశాదిష్వపి పిండసంయోగస్య తదా త్వసిద్ధిః ప్రత్యక్షం విశేషమహారాజకృతాత్
ఎకస్మిన్ స్వర్గం తర్కావ్యక్త తదా త్వం కిం తులాఘ్న పాదతిరిక్తః కాల ఏవ తదా త్వేనకల్ప్యత ఇతి భావః। ... యది కా-
లః ఏకః ఏవేత్తహిత్త్యాలవత్కాలాదిరూ ... వ్యవహారః కుత్ర ... నిర్ణీతస్యైవ ఘటాదేః కలశః కుంభ ఇత్యాదివ్య ఘట:
౧౦ వహారవదత్రాపి భేదేన విశేష్వవహారో భాతి ... అకస్మిన్ విరుద్ధనానావ్యవహారాయోగాత్ కాలభి-
న్నత్వకల్పనాత్ ప్రదీకస్మిన్ విరుద్ధ్యంశాత్ ప్రదీకత్వాదికం తద్విరుద్ధమేవ కాలాదికం కుతార్కితి ప్రతి శిష్యాత్
కం కి ... న్న ... సమయోర్జ్ఞే వ్యవహారః ప్రాప్తిర్వ్యవహారవిషయత్వయోగేతి ఏకస్మిన్ విరుద్ధనా-

ముపాన్నవి
శ్ర

వ్యవహారవిషయః తాద్విదితి భావః। ఆపాతతః ఇత్యాదాం విశిష్టజ్ఞానే శక్యకాలజ్ఞానాత్ విశిష్టజ్ఞానత్వంతం
విశిష్టవిశిష్టజ్ఞానత్వం శక్తివలకాలజ్ఞానతి భావః। తదయం బలజ్ఞానం తాదృశం పదజ్ఞానవిషయజ్ఞానత్వవిశి
వహారవిషయత్వం శక్యకాలజ్ఞానత్వవిశిష్టత్వం శబ్దజ్ఞానత్వం క్రియాంశ తదయం క్రియాంశాంత్ర
రాత్ర్యంత స్వతత్క్రియాంతర జ్ఞానవిభాగప్రాగభావవిశిష్టజ్ఞానప్రధమతజ్ఞానం శబ్దాదివిశేషయావనేకాయిక
జ్ఞానతాత్పర్యత్రిరతః శబ్దజ్ఞానతి జ్ఞానంప్రథమ జ్ఞానజ్ఞానవ్యవహారతాం పదార్థబోధికత్యజ్ఞానకారణంతదుక్త
పదార్థం తత్క్రియాంజ్ఞానవిభాగేనంతత్తాత్విభాగప్రాగభావాభావాత్ స్వితియజ్ఞానరాంత్వత
క్రియాంతరజ్ఞానవిశిష్టజ్ఞానతత్రజ్ఞానమితివాక్యం ప్రతిజ్ఞానంక్రియాం తత్త్వమాత్రాభావాదః
తత్రాపిజ్ఞానవ్యవహారం పదార్థము పదార్థమాత్ర పూర్వసంయోగేతి। శబ్దజ్ఞానవిభాగకారణపూర్వకసం
యోగవిశిష్టః శబ్దజ్ఞానవిభాగఇత్యర్థః। శబ్దజ్ఞానవిభాగజ్ఞానయత్రింబి తాదృశసంయోగవిశిష్టజ్ఞానత్రిజ్ఞాన
వృత్తిత్వబింబత్రింబి విభాగజ్ఞానశబ్దజ్ఞానవిభాగకారణపూర్వసంయోగవిశిష్టజ్ఞానతదా త్వబేదజ్ఞతిః। తృతీయజ్ఞాన ౘ
౧౦ జ్ఞాన వచనపాదకము పదార్థమాత్ర [illegible] యోగే . . . వచనం తత్సంయోగప్రాగభావవిశిష్ట
జ్ఞానవిభాగజ్ఞానపూర్వసంయోగకారణావచ్ఛిన్నవిభాగేనవితి పదం : సత్ప్రామాణ్యవిశేః। ప్రథమద్వితీయజ్ఞానతదన
జ్ఞానజ్ఞాన వృక్షేణ పదార్థవలజ్ఞాన తతయాం త్వితియజ్ఞానజ్ఞాన పదార్థజ్ఞానయాం ఇదానీం సంజ్ఞావిశేషదాయత్రిః

— శబ్దజన్యత్వంశరసంయోగప్రాగభావవిశిష్టత్వాత్ స్వాతిప్రసంగః జ్ఞానవిశిష్టే పూర్వసంయోగనాశావచ్ఛిన్న

ఉత్తర సంయోగస్యైవ విభాగనాశకత్వేన ... తయోర్విభాగశ్రైతే పాదేః క్షణ ద్వయోరేవ సత్త్వే యః క్షణ
తద్వంసయోగాస్య యద్వా తతాప్త తత్ప్రాయం స్వేపాన్యత్ర సంస్త దాపూర్వ సంయోగనాశత్వవ విభాగనాశ
కత్వే ప్రాయోగ్యయోగస్య ... తత్త్వర్తక్షణ స్థితమాపం ఉత్తర సంయోగనాశత్త్వనాశకీర్త్తిర సంయోగ
త్వశ్చః తస్య స్వైప సంయోగజన్య ఉత్తరసంయోగ తయోః తద్విశిష్ట క్షణః క్షణే ద్వయోరేవ సత్త్వే
యః క్షణ తావద్వృత్తి ... లక్షణం సమప్రతియోగి క్షణే అవచ్ఛేదకం తత్ర తావద్వృత్తి
తావద్భాగం ... సమప్రతియోగి క్షణ తావద్భావ ఇష్ట ఏవేతివాచ్యం తత్రాభిక్షణ సవ్యప ఉపర సతావత్ అన్యథా సమప
౨ ప్రతియోగిత్వత్ర ... క్షణ వృత్తిత్వ ... క్షణ వృత్తిత్వ వాచ్యవ్య వృత్తిత్వం ప్రతియోగితావచ్ఛేదక సమయ వృత్తి
త్వరూపజన్య అవాస్యప్తాప్య త్రైః తత్ర సమప్రతియోగి ... [illegible] ... క్షణ ప్రతియోగి తత్ర ...
ప్రతియోగి ఇతి సమప్రతియోగిక్షణ వృత్తిత్వం ... ఉత్పత్తిక్షణ వృత్తిక్షణ ... వృత్తిత్వం ప్రతియోగి
కాలీన వృత్తిత్వ విశిష్ట వృత్తిత్వరూప జన్యతాప్తత్వం ... వ్యాప్తిత్వం ... వృత్తిత్వం
ప్రతియోగి ప్రతియోగి ... వత్వం సవినిష్ట సమయ స్యైవ తత్ర క్షణ వ్యవహార విషయతావదితి భావః ।
ఇతి కాలగ్రంథః ॥ ... ప్రతియోగి ... ప్రయోగ ... తత్త్వజ్ఞానయతి ... పరతాపరత్వయోః ఇతి
తత్ర ... పరతాపరత్వ ... ప్రతిపరతాపరత్వమిత్యం ... త్వం ఉత్పంయోగ ... తి క్రమేణ పరం పరంయోగ

ಪುರಾಣದಿ
೨೦

ಹಸ್ತಃ ಶ್ರುತ್ಯುಕ್ತಾಃ ಮಿತ್ರತ್ವಂ ಸೋಮತ್ವಂ ಅಗ್ರಾದಿಯುಕ್ತಿ ವರ್ಣಂ ಕಾಲದ್ವಾಶಂ ಶ್ರೈಷ ವರತಾತ್ವ ವರ ತ್ವಯೋಃ ಪ್ರಮಾಣಂ ದರ್ಶಯ
ತ್ಯಂತಾ ದ್ವಿಷ ವರ ತಾತ್ವವರ ತಾದ್ಯ ನ್ಯಮವ ತದಲು ಮಿತ್ರ ಸ್ಯ ಭಾವ ವಿಧಿ ಪ್ರತಿಪತ್ತಾವುಕಾ ಉಪದಿ ಪಾದಿ ಪರಿಗ್ರಹಃ [illegible]
ವ ಸ್ತ್ರ ತಾಂ ದಿಶ ಎಕ ತ್ವಬ ತತ್ರ ಮು ಪಾಧಿಕ ದಿಕ ಪ್ರಾಪಾದಿ ಶಂ ಜ್ಞಾ ಭೇದ ಇತಿ ಭಾವಃ ಪ್ರಾಪಾದಿ ಶಂ ಜ್ಞಾ [illegible] ಮಿತ್ರ ಸೋಂತಾ ಸೂ ೧
ಲ ಪಾದಿ ಗಾ ಪ[illegible] ತ್ವ ರು ಷ ಕ್ಷ[illegible] ಪುರುಷ ಕ್ಷೇತಿ ಪದಾರ್ಥ ಕ ವಾ ತ್ರಿ ಬಲಕ್ಷ ಣಾಂ ಶಂ ವವ್ಯರ್ಥ ಷ ಕ್ಷ[illegible] ವಚಾತಃ [illegible]
ಎವ ಮಗ್ರೆ ಬಿ[illegible] ಯ ಪ ಬಿಕ್ಷ ಯೋಃ ಉದಯ ಗಿರಿ [illegible] ಹಿಂತಂ ಯಸ್ಯಾ ತಸ್ಯ ಸಂತತಃ ಪ್ರಾಪ ತ್ವರ್ಥಃ ತ ದ [illegible] ಯೋಃ ಉದ
ಯ ಗಿರಿ ಸಂ ಕ್ಷಿಹಿಂತ ತ್ವಂ ಚ ತತ್ಕ್ಷೆತ್ರಾದಯ ಗಿರಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂ ಯೋಗಾ ಪಿಕ್ಷ ಯೋಃ [illegible] ದಯ ಗಿರಿ [illegible] ಯುಕ್ತ ಸಂಯೋ ಸಂ
ಗವ ತ್ವಂ [illegible] ಕ್ಷಂ ಚ ಮ ಕುರಾ ತಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಇತ್ಯತ್ರ ಮ ಕುರಾ [illegible] ಕ್ಷೆತ್ರಾದಯ ಗಿರಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಯೋ
ಗ ವರ್ತಾವತ್ತ ಸಂ ಭಾವ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಸಂ ಭಾವ ವರ್ತಾವತ್ತ ಕರಶ ಸ್ಥೋ ದಯ ಗಿರಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಯೋಗವತ್ತ್ವ ರ್ಥ ವೃತ್ತಿಃ ಪ್ರಯೋಗ
ಇತ್ಯ ತ್ವಂ ಯ ಸೋ ದ್ಧಃ ಏವಂ ಕಾಶತಃ ಪ್ರತಿ ಪಾದ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಇತ್ಯತ್ರ ಕಾಶ್ಮೀ ಕ್ಷೆತ್ರಾದಯ ಗಿರಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಯೋಗ ವರ್ತಾ
ಪಾಭವತ ಸಂ ಖ್ಯಾ ವ್ಯ ಸಂ ಬಾಪ್ಯ ವರ್ತಾವತ್ತ ಕರಶ ಗೋದಯ ಗಿರಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಯೋಗ ವತ್ತ್ವ ರ್ಥ ವೃತ್ತಿಃ ಪ್ರಯೋಗ ಇತ್ಯತ್ವಂ ಯ ಸೋ ದ್ಧಃ ಏವಮ
ಸ್ವತ್ರಾ ಭ ಸೋ ಧ ಕೃ ಹೇ ಯಾ ಪ್ಯ ತಸ್ಯ ಕ್ಷೆತ್ರಾದಯೋ ಚಲ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಯೋಗ ಪರಂಪರಾ ಪು ಷ ಸಂ ವಯಾ ತ ಸಂ ತಿ ತ್ರಾ ಪಾದಿ ತ್ವ
ಬಿ ವ ದಂ ವಿ ಕ ತಿ ಕೃತ ಸ್ತು ವಸ್ತ್ರಃ ತಾಂ ಕೃ ರ ದ ತಿ ರಿ ತ್ಯ ತಿ ಸಾಂ ಗಾ ವಾ ಕ ತತ್ತ ತ್ಯ ತಾಂ ಪಾದ್ದ ದಿ ಸು ಪಾದ್ದ ವಿ ಶಿ ಷ್ಟ [illegible]
ಕ ಕ್ಷ ರಾಂ ಕ ವ ಕ್ಷ ಣಾ ಪ್ರತೀತಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ತ್ವಾದಿ ವವ ಪ ಸೋ ವ ತ್ರಿ ತ್ಯಾ ಪಾ ಕ ತ್ರ ಕ ವ್ಯ ರ ಕ್ಷ ಕ ನ್ಯದಿ ಕ್ಷಾ ದಯಾ ಪತ್ವಂ

వా

తస్యైవ శ్రుతివిహితమకామవిరహితం నిత్యనిర్వర్త్యత్వం స్వాభావిక్యం స్వకార్యేషు తత్త్వజ్ఞానేన స్వాజగజ్జన్యేషు స్వపరతాద్యపరత్వజాతేస్తత్వం
చరేల్పేదియుద్యం రఘుస్వర స్వతస్సిద్ధమితి తాం ఘువమితి వాచ్యం సంబంధే ఘటాదసంతి ఉక్తాలంతాః జన్యజన్యేషు తాద్వశ
లపరాడ్డి క్తా తాం పాం ఖ్యాపే వే జగజ్జన్యేషు త్వసల్పరాత్ పరతాద్యపరత్వయోః స్త్రీ గుణాత్వవమాం గాం ఘాపేః సంఖ్యాద్య
షట్త్వ విత్రశ్లేష్మ తాద్వభాగన్యఖివపరాం దశత్వవ పాఠతాం పవిత్రేతి తివధంతి ॥ ఇతి దిక్కాలాంకరణం ॥ సుఖదుఃఖాన్యదితి
దిగాం జన్యేషాం ద్వేష సప్తతి శిర్వార శక్త్యాభావగాం బద్ధిగ్రహాం ; యుద్ధ్య పాద్ప త్వ త్వ సాన్యేష్వేద్వత్తత్వఘ త్వబ సావత్వేదిజ్వరాం
పరోం వాంశ స్రుత్యత్వ విషయత్వ వేన్వేవ తథాదిశపలాం త్వే సం ధార్యకాం అంగ గత ప్రత్యక్షాం సంఖ్యపేజాంతిరాం
పంచవి ఘ్రాతి అనేక గవేమే త్వఘటత జాంతిత్వ ప్రతం అనేకవ్యక్తి గ్రహం పోత త్వన్య సర్వథఖ్యత్వాద త్వగవాంశమేవ
తత్రప్రమాం గామ త్వశ్రాంయ గఙ్గుణఘగసమవాయి కారణతావచ్ఛేదకతయాం తత్సిద్ధిః ప్రదశితాం అథ గుణ
తాద్వద్వవకేక్యం ప్రతి ఆత్మత్వేన కారణత్వమాంగాం భావః సుఖదుఃఖేచ్ఛాద్వేషాంఘజ్ఞాతియథాభ్రమంఘర్వాధ
ర్మాః పేశాం ఘకీభాజన్యాంగాం [illegible] జంతరర్ధికీ ఘర్మాణాం సమవాయి సంబంధేనేమిత్త కారణతావచ్ఛేదకతయా
అతిప్రసంగాం గాం ధార్వాదే వర్కారాన్యకం సమవాయికారణాత్వేయమ గ్రతుత్ప్రవృత్త్వే తత్ర ద్వవత్తి సమవేతం ప్రతి
తత్త్రవృత్తిత్వేన సమవాయికారణత్వమాంధాంయ్యాం పదర్థతావధితి [illegible] ప్రత్యాంగః కార్యసామాన్యాప్రవృత్తి జాతే కా
ర్యతావచ్ఛేదకత్వే యమేతా ద్వశకార్యకారణభావస్యావశ్యకతాద్వతాం [illegible] తావతాం సుఖతాద్వద్వవకేక్యం ప్రతి సత్త్వేనప్రధ్య

సమవాయికారణ

ವಿಯದ್ವಾದ
೩.೧

ತ್ವೇನಾಕಾರಣತ್ವಮಸ್ತು ಅತ್ಯಂತಾದರ್ಶನಮತ್ರ ಕಾರಣಂ ತದ್ದರ್ಶನಾತ್ ಪ್ರಸಂಗವಿಶಸಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ವಾಚ್ಯವನ್ನಲಘು ಭೂತತದ್ದೃಷ್ಟೇ ಕಾರಣ
ತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವೇ ಸಂಭವತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತತ್ತ್ವ ಕಾರಣತ್ವಸ್ಯಾಯೋಗಾತ್ ಅನ್ಯಥಾ ತ್ವಾದಿತ್ಯಾಹ ಯತ್ತು ತಸ್ತು ಮುಕ್ತ ಜನ್ಯತ್ವ
ತ್ರಿವಾರಣಂ ಯದ್ವಜ್ಞಾತ್ವ ತಾದೃಶ್ಯಂ ಶ್ರುತಿ ಅತ್ರ ತ್ವಚ್ಛಕಂ ತತ್ತ್ವಮಾವಶ್ಯಕಮಿತಿ [illegible] ತಥಾ ಸಿದ್ಧ ತ್ವಜಾತೇ ಅಸ್ತ್ವದಾ
ತ್ವನಾಕಾರತ್ವಮಾಗಾ ಭಾವತ್ವ ತತ್ವತ ಆಹ ಈಶ್ವರ ಇತಿ ಆತ್ಮಾವಾರೇ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯ ಶ್ರೋತವ್ಯ ಮಂತವ್ಯ ನಿದಿಧ್ಯಾಸಿತವ್ಯ ಇತ್ಯಾತ್ಮನ
ದೃಷ್ಟವ್ಯ ಹರಾದಿತಿ ಭಾವಃ [illegible] ತಿ ಹೇತುಸು ಭಾಷ್ಯ ತೃಪ್ತಿ ಈಶ್ವರೇಶ ತೋಗ್ಯವತಿ ತ್ವತ ಆಹ ಅದೃಷ್ಟದ್ವಾರೇತಿ ಅವಿನಾಶಿ ರೂಪಃ
ರಿ ಗ್ರಹಃ [illegible] ತ್ವನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ವಯಾಗ ತೃಪ್ತಿ ಫಲಾವಶ್ಯಂ ಭಾವ ಇತಿ ಯದ್ವಾ ಈಶ್ವರ ಸ್ವಭಾವ ರೂಪ ವಯಾಗ ತೃಪ್ತಿ ಕ ತೋ
ಪದಾರ್ಥಾಪತ್ತಿ ರಿತ್ಯತ ಆಹ ಶ್ರುತ್ಯನ್ನತೀ ಅಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾದಿತಿ ಜಲಪರಮಾಣೋ ಸ್ನೇಹ ಗುಣ ತ್ವತದ್ಧೇತಾ ದೃಷ್ಟ ಯಾದಮ
ಗಾ ಭಾವಾದಿತಿ ಭಾವಃ [illegible] ತ್ವೇ ಅದೃಷ್ಟಂ ಕುತ್ರೋ ಕೋ ತ್ವಪ್ಯತ ಇತಿ [illegible] ಭಾವ ಜನ್ಯ ರೂಪ ಪ್ರಕಾರ ನಭಾವಾತ್ ಮಧ್ಯಸ್ಥ
೮ [illegible] ತು ತ್ವವಚಯುಕ್ತಾ ತೃಪ್ತಿ ಪ್ರಸಂಗಃ ವಿದ ಸ್ಥಾತ್ಮ ವಿದಾಂಡಿಃ ಜನ್ಯಗಾದಿ ಮತಿ ಲಕ್ಷಣ ಪತ್ರ ರಿತ್ಯನ್ಯರ ಷ ಅ
ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ನಾದಿತಿ ಇಂದ್ರಿಯಾದ್ಯದೃಷ್ಟ ತತ್ವಮಾಲಮಾತ್ಮ ಪ್ರಮಾಣಾವರತ ಯಾವಾಚಕ್ಷ್ಣ ಇಂದ್ರಿಯಾರ ಣಮಿತಿ।
ಅದಿಪದಗ್ರಾಹ್ಯಮಾಹ ಶರೀರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಂಪರಯಾ ಜಕತ್ತಾ ಗುಂಬಂಧೇ ಅವಚ್ಛೇದಕತಾ ಸಂಬಂಧೇ ವಾ ತದ್ರೂಪ ಜನ್ಯ
ತ್ವಂ ವತಿಗಾ ತ್ವ ಪ್ರಮಾಣಾ ಮುಪದರ್ಶಿತಂ ಅಚತಸ ಚತುರ್ದಿಕ್ಷಿತ ತಯಾ ಕೋ ತ ತಿ ವಾಚ್ಯಃ ಅಹಂ ಷು ತಾತ್ಯಾದಿ
ನಾ ಅಹಂ ಜಾನಾಮಿ ಕರೋಮಿ ತಾದಿ ಪರಿಗ್ರಹಃ [illegible] ತಾ ಶಬ್ದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಇತಿ ಭಾಷ್ಯ ವಿರೋಧ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ

3 అత్యేతి బాధకత్వం కర్తృత్వమిత్యజ్ఞానాదికం జ్ఞానాద్బుద్ధికరణాత్వం తద్జ్ఞానే జ్ఞానాద్భ్రాన్తే నసుత్యక్షతేప్యుత్పత్తౌ

అస్య తత్త్వవివేకేన [illegible] జ్ఞానాత్ప్రాణేభ్యో నాభావః ప్రాప్య [illegible] ప్రదర్శితత్వాత్। విప్రతిపన్నం ప్రతీతి। అహమితి ప్రతీతేః [illegible]
వృత్తి రిత్యత్ర విషయం। త్వవిప్రతిపన్నం ప్రతీతత్వధర్మః [illegible] జ్ఞానాభావే జ్ఞానాధికర
ణత్వరూపం వస్తుతత్త్వం తథా మమాంశ [illegible] తత్వమితి [illegible]
తత్ప్రాణవిశిష్టస్యాత్మనో విశేషం ఏవ తత్ర హేతురిత్యత ఆహ ప్రాణాభావే [illegible]
స్థితస్య విశేషం [illegible] ఇతి [illegible] పరిహారత్వే [illegible] అహం [illegible]
బాల్య [illegible] బాల్య [illegible] అహం [illegible]
సంస్కారత్వదృత ఇతి। తథా [illegible] సంస్కారత్వసంబంధే బాల్య [illegible]
న తత్ప్రత్యక్ష [illegible] ఏవమితి [illegible]
హ ఇష్టేతి [illegible] ప్రవృత్తి హేతుత్వాత్। తదాహ। [illegible] ప్రవృత్త్యన్వయ [illegible] ప్రవృత్త్య
౨౦ [illegible] తత్ప్రవృత్త్య [illegible] పరిహా [illegible] ఇష్టసాధన
[illegible] అత్ర [illegible] ప్రవృత్తి [illegible] ఇత్యత్వం [illegible]
[illegible] ప్రతి [illegible] అత్ర [illegible]
[illegible] ప్రతి [illegible]

ముహ్పాప్ది
౫౭

జ్ఞా

త్వం బాం [illegible]శ రణా త్వం హిం వాన్ పాం రవ త్వ సతి కారణా త్వం ఛే వ తి హిం చక్షు రాం వాం చక్షు ష్నం యాం గాం దరాం ప
వాన్ పాం రవ రి చాం క్షు [illegible] త్వవ హిం తవ్వాం శ్వ కాం తెవృత్తి త్వం గ్రం తా ఘ తాం వ హిం త్వే రాం జ నూం రాం శ్నా వాం జ్ఞ శాం వాం — తీ౨ం
యాం జ్ఞ త తాన్ వాం యాం గాం ది శ్రు శ ర ణా తాన్ వాం అప్రత్యంగాం శా శ ర ణా త్వ శాం ర ణా త్వ యాం ర వి శై షు ప్ర సం గాం ప్రు।
శ త్యై త్వం చయి ద్వవి క్రియాం ఖ సూం ల క్ష్వ తి మ త్వం గం శం చ వ తి అవి త గ చక్షు రాం వాం త ధా విషూం త్వ ప క్ష్మ గ తి
త్రి సాం వ త్మ గః శ్వ తాన్ వది గా మూ త్న వ మ వ త త్వ శ్న వాం ర్యం గ్న శ త గ త్రై త్ర వా త్రయ త్వ మ బ చక్షు రాం ధ గా మ త్వ త్వ త్ర గః।
త్రా ఖ త్వ శ క్ష్వ వ శ త్యౌ త్వ శ ర ణా త్వ శ త్యౌ త్వ శ శ ణ ది ప్వ వ షూ ర భి డూం ఖ జ ప త్వ త్రా త్ప తః వి శూం ధీ జ తి వి శూం ధీ వి భి గ్న ది
ర ణా వృ త్తి త్వే త ధాం చ శ త్యై త్వ శ ర ణా తాన్ వది లక్ష్మ సాం పాం ధ ఘీ గాం త త్యై శ ర ణ ది వ్న వ షూ ర ధీ దూం ప పత్రి రి తాన్ ర్గాయాః।
శై త త్వ మి త్వ త్రి వి శై శ్న త యాం ప చ్ఛ త శాం ప్రాం వ న త త్రై శై గ వ రాం మూ శ గ సాం తవాం యాన్ వ క్షి త ధాం త్వం శ్లి త గ్న మి తి ఛ ప షాం
త వ ద ప్ర కై వ ల అ వ యు వే గాం శ వే వ ప్ర యాం గాం దాం హిం గాం శ ఇ తి మూం తి ఛ ప షూం తి శ ఘ్రం క్ష్మ తి రి త త్వ క్తం వ త్రాం ప
షూం తః శై ఘా మి తాన్ ప్రాం త్వా యాం షు తాన్ వదాం హిం అ ధాం గా రి తి త ధాం ష్ఠై శ మ వె త్రి యాం గా మి తి వ ద మూం శాం త్వా వ శాం
దా ఖ యాం త్రి షం బ ధృ త ఇ తాన్ వ్ర శ యు గ శ్రుం క్ష్మ తి తి తి మూం త్వం త్రి యాం గాం చై త ద్వ చక్షు ర ఙాం వె క్ష్మ తి త్వ ఙాం వ ఖా
పాం ది తః తత్ర హిం తీం ర ఖ క్తై శ్వ యం హిం తిం వ లాం పాం పూం త్వం చ క్షు తి ర్వం ప్ర యాం త రె గ్రై వ క్ష్మ తి త్వ వి ఘ తి త్వ
త ఆ హిం అ శ్వ గాం ఖ యాం త త్ర తి। తత్ర హిం తి మూం హిం అ ఖ శి వె తి యు ద్వ వ వ వి శ ర ణా యాం కాం ర్గ శాం ర ణాం ఙాం వ వి ర

ಪೂರ್ವಾನ್ವಯೇನ ಸಾಧಿತೇಶ್ವರೇ ತತ್ಪ್ರತ್ಯೇ ವಿಶೇಷಣೀಭೂತಾಭಾವೀಯ ಪ್ರವಿಷಯತಾ ಸಂಬಂಧೇನ ಜ್ಞಾನತ್ವ ಪ್ರವಿಷಯತಾ ಸಂಬಂಧೇನ ಅ
ಸಂಭವ ಇತಿ ವಿಷಯತ್ವಘಟಿತ ಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ಯಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಸಾಮಾನ್ಯೇ ಆವಶ್ಯಕ ಇತಿ ತಸ್ಯ ಸಾಮಾನಾಧಿ
ಕರಣ್ಯ ಘಟಿತ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಸಾಮಾನ್ಯೇ ಪರಾಮರ್ಶ ಸಂಪಾದನಾವಿಷಯತಾ ಸಂಬಂಧೇನ ಜ್ಞಾನತ್ವ ಪ್ರ[illegible] ವಾ
ರ ಣಾದಿತಿ ಚಕ್ಷುಃ ಸಂಯೋಗಾದಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ ಪರಾಮರ್ಶಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ ತ್ರಿಶತ್ವಸಂಸ್ಕಾರಣಂ ತತ್ರ ಗಾಢ ಜನ್ಯಮಿತ್ಯಾಶಂಕ್ಯ
ವಾರಣೀಯಃ ತತ್ಪ್ರತ್ಯೇ ಸಮವಾಯ ಘಟಿತ ಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತೇಃ ಚಕ್ಷುಃ ಸ್ವೈತ್ರ ಸ್ಪೃಷ್ಟ ಪಾಂಸುಜೀವನಾತ್ ತತ್ಪ್ರತ್ಯೇ
ಸ್ಪೃಷ್ಟ ಮತಿಸ್ವರಣಾ ವಾರಣೀಯ ತತ್ಪ್ರತಿಯೋಗ್ಯತ್ವೇ ಪಕ್ಷೇ ಪುರುಷೇ ಜನಕ ಅಸಂತರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಣಾಭಾವ ಕಲ್ಪನೇ ಗೌರವಾತ್ ಸಮವಾಯ
ಘಟಿತ ಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತೇ ಸಂಯೋಗೇನ ತತ್ ಜನ್ಯ ತತ್ ಸಮವಾಯ ಪರಿಭಾವಕಾರಣಾದಿತಿ ಭಾವ ಇತಿ ಕೇಚಿದ್ಯುಕ್ತ
ಪ್ರಯೋಗಸಂಸ್ಥಿತ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಸಂಯೋಗ ಸಂಯೋಗ ಹೇತುಃ ಸಂಯೋಗ ತ್ರಿಸತ್ವಾನಾ ಪ್ರತಿಸಂಬಂಧಿಯ ತದಂಶ ತಸ್ಯ ಸ್ವನಿಷ್ಠ ತದ್ವತ್ತ್ವ ಪ್ರತಿ ಸಮ ಜ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಪಕ್ಷೇ ತತ್ಸ್ವತ ಸ್ವಸ್ವರೂಪ ಪರಾಮರ್ಶೇಃ ಸಾಧ್ಯತ್ರ ಜ್ಞಾನ ಅಸಂಗತಿರಿತಿ ಆಹ ಸಂಸ್ಕಾರ ತದ್ಭಾಗ ನಿಕಲ್ಪನ ಮಿತಿ ಅತ್ರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ತದ್ಭಾವ ಪರಿಚ
ಪರ್ಯಾಪ್ತ ತತ್ತ್ವ ಸಮವಾಯತ್ವ ತತ್ಸ್ವಜನ್ಯ ಪರಾಮರ್ಶ ತದ್ಧೇತುತ್ವಮುಕ್ತಂ ತತ್ರ ಸಂ ತತ್ಪ್ರಯೋಜನ ಸಂಯೋಗಸ್ಯ ಸಮಾನಾ ಸಮವಾಯ ಇತಿ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಇತಿ ಜ್ಞಾ
ನಾದಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಸಜಾತೀಯ ತ್ರಿತ್ವ ಸ್ವರೂಪ ಸಮವಾಯ ಸಂಬಂಧ ಅನಂತತ್ವಮಪಿ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮತ ಆಹ ಸಂಯೋಗೇತಿ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತ ಇತಿ ಅಸಂಯೋಗ ಪ
ದಾರ್ಥ[illegible] ಸಾಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ತ್ವಮಿ[illegible]ತೇ ಇತಿ ತಂ ಶೇಷ ಸಮವಾಯ ಸಂಬಂಧ ಅನುತ್ಪನ್ನ ಪರಾಮರ್ಶ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಇತಿ ತದ್ಧೇತುತ್ವ ಜ್ಞಾನ ಸಾಧನಂ ಪ
ಸ್ಪೃಶ್ಯತಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಮವಾಯ ಇತಿ ಅತ್ರ ಸಂಯೋಜನಾ ಸ್ವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತತ್ಸಾಪದಾರ್ಥೇ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವ ತತ್ಸ್ವತ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧ ತಾಪದಿತಿ ಬಾಧ್ಯಂ।

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ

ಸತ್ಪ್ರತಿ

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ

ಮುವಾನ್ವವಿ
೩೪

ಅತ್ರ ಜ್ಞಾನತ್ವಂ ಪ್ರಮಾಯಾ ತ್ವ ಸ್ವ ಸ್ವ ತ್ವ ಸ್ವಾವಾಂ ವ್ಯಾಪಕ [illegible] ನವೇತಿ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿಃ ತತ್ರ ವಿಧಿಕೋಟಿ [illegible]

[illegible]

ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪತ್ವಾದ

న హ్యాం వేత్తి ... ఘటం జ్ఞాతం ... లాం కాం తం ... వాం [illegible] ... ఇతి కిం తు [illegible]
ష ఇతి పూర్వోక్త వాన గా సంక్రమం ము [illegible] త్య [illegible] యా [illegible]
త న్య గ [illegible] త రం యే [illegible] రం [illegible] ఇతి [illegible] ఇత్యాదిః [illegible]
శం క తి [illegible] తత్ [illegible] త్వ [illegible] నత్వం [illegible] త్వద [illegible]
తాన్వతం స్య [illegible] తాన్య త్రిత త్వదః శంక [illegible] అ తి శంయ విశేష [illegible] మా
[illegible] ఏ వాంయ [illegible] ప్ర త్వ [illegible] శక్తి తత్ర [illegible] త్వదః।
త్వం [illegible] శక్తి [illegible] త్వం
[illegible]
[illegible] తం [illegible] ప్ర త్వ [illegible]
[illegible] త్వం [illegible] తి [illegible] వం
[illegible]
[illegible] తత్త్వం [illegible] ప్రతి [illegible] తు [illegible]
[illegible] ప్రతి [illegible] తు త్వం [illegible]
[illegible] త్వం [illegible]

ಮುಖ್ಯಾದಿ
೭೪

ಶ್ರೀ

ಯೋಗಾದೀನಾಂ ಸಹಕಾರಿತ್ವಕಲ್ಪನೇ ಗೌರವಾತ್ತಾಕೃ ಸರ್ವಾಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಕಾರೇ ಕುರ್ವದ್ರೂಪತ್ವೇಽಪಿ ತತ್ವಕಲ್ಪನಾ ತ್ಯಜ್ಯ ಸಾಂಖ್ಯ
ಬೀಜೇಷು ಕುರ್ವದ್ರೂಪತ್ವಾಭಾವಾದೇವಾಂಕುರಾನುತ್ಪತ್ತ್ಯಾಃ ಸಹಕಾರಿತಾಂ ತದನಂತರಾಣಾಂ ಸತ್ತಿ ಲಾಘವಾತ್ ... ಸ್ಯೇತಿ
ಭುಮತೇ ಬೀಜೇಷು ಸ್ವಭಾವತ ಏವ ಅಲಸಂ ಯೋಗಾದೇಃ ವಾಕ್ ಕುರ್ವದ್ರೂಪತ್ವೇ ಹೇತುತ್ವಮಿತ್ಯತ್ರ ವಿನಿಗಮನಾವಿರಹೇಣಾ ಸತ್ಯ
ಬಾಂ ಸಹಕಾರಿಣಾಂ ಹೇತುತ್ವಕಲ್ಪನೇ ಮಾವಶ್ಯಕಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪರ್ವತೇ ಅಂಕುರಂ ಪ್ರತಿ ಬೀಜಾನಾಂ ಸ್ವರೂಪೇಣ ಅಲಸಂ
ಯೋಗಾದಿ ಸಹಕಾರಿಣಾಂ ಚ ಕುರ್ವದ್ರೂಪತ್ವೈವ ಹೇತುತ್ವಕಲ್ಪನಾತ್ ಕುರ್ವದ್ರೂಪತ್ವಸ್ಯ ... ಕಾರ್ಯತು ಬೀಜತ್ವದ
ಶೇ ಸಲಿಲಸಂಯೋಗತ್ವಾದಿನಾ ನಾನಾ ಹೇತುತ್ವಕಲ್ಪನೇ ಗೌರವಾದಿತಿ। ತದಸತ್। ಕುರ್ವದ್ರೂಪಸ್ಯ ಗೌರವಾಪತ್ತೇಃ ಯೋಗ್ಯತ್ವಾನಾಂ ತ
ಪದಾರ್ಥಕಲ್ಪನೇ ಅತಿಗೌರವಾತ್ ತನ್ನ ಲಾಘವಾತ್ ಕುರ್ವದ್ರೂಪತ್ವೇ ತೇಷಾಮೇಕಹೇತುತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ದೃಶ್ಯಂ ಗೌರವಂ ಸದಾ
ಸಾಯ ಫಲಮುಖತ್ವಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಫಲಮುಖ ಗೌರವಸ್ಯಾದೋಷತ್ವಾತ್। ಸಂಪದ್ಯತಃ ಕ್ಷಣಿಕತ್ವ ಸಮವಾಯಂ ಪ್ರತಿ
ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾಯಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಃ ಪೂರ್ವಾಪರಕಾಲ ... ಭೇದಸ್ಯ ಏಕತ್ರಾತೀತಕ್ಷಣ ಅಭಾವಾತ್ ಸತ್ತ್ವಾತ್ ತಿಯೋ ಭೇದವ
ತಾದೃಶ ಪ್ರತೀತಿರ್ವಿಷಯಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಗೃಹೀತಾಂತರ ಭೇದ ಕ್ಷಣಿಕತ್ವೇ ಪೂರ್ವಕಾಲೀನಸ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತ್ಯಭಾವಾತ್ ಸಿದ್ಧತಾತ್ರ ತದೀಯಸ್ಯ ಅಭಾವಾತ್।
ಏತೇನ ಜಗತಃ ಕ್ಷಣಿಕತ್ವಾ ಸತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಪ್ರತಿ ಸತ್ವಸ್ಯ ಹೇತುತ್ವಮಿತಿ ಲಾಘವಮಿತಿ ತನ್ನ ಸ್ವಪಾಕ್ಷ್ಯಂ ಯದಸ್ಥಿರ ಪದಾರ್ಥಾನಾಂ
ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಸಿದ್ಧಿ ಸ್ವಪದಾರ್ಥಸಾಂಪ್ರದಾಯ ... ಸತ್ತ್ವ ಸಿದ್ಧೇ ದಃ। ತದಭಾವ ಸತ್ತ್ವೇ ಕಾರ್ಯಾನುವೃತ್ತೇ ನ ಸತ್ತ್ವಾ
ತದಭಾವಯೋಃ ಕಾಲಿಕಸತ್ತ್ವಯೋಃ ಪೂರ್ವಪರ ತತ್ವಕಾರೇ ಬಾಧಕಾಭಾವಾತ್ ... ಮಾರ್ಗಾಂತರಕಾಲೀನ ಸತ್ತ್ವ ಸ್ಥಿತೇ
೧೦

೪ ॥ ದ್ವಿತೀಯ್ಯಾಧ್ಯಾಯೇ ತು ಪವಿಧ್ಯತ್ವಪ್ರತಿಬಂಧಕಜ್ಞಾನನಿವೃತ್ತಿರ್ನಿರೂಪಿತಾ ॥

ಮೂಲ

ರಚಿತ ತಕ್ಷ ಕ್ಷಯಿಂ ಸ್ನಾಮಧ್ಯರ್ಸ್ನಿ ಸಾಂಮಕ್ಷ್ಯಯಿಂ ಬೇದೋಂ ಅಳ ವವಕ್ಷಃ ತಸ್ಯ ತಿ ದಕ್ಷ ದರ್ಶಿನೋ ರಚಿದಾ ದಿತಿ ತಸ್ಯ ಷು ಚ
ತ್ವಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತೀತಿ ಸಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ವತಾಕ್ಷ ಕ್ಷ ದರ್ಶಿನೋ ರಚಿತ ಕ್ಷಪಸ್ತು ಮನ ಕ್ಷಾತಾವ ದಿತಿ ದಿ ಕವಿ ದಾಂ ತ ಕಂ ಕ
ತಿ ಅಸ್ತು ತದೇ ತಿ ತ್ವ ನೀ ಕ ವಿ ಜ್ಞಾನ [illegible] ತ್ವ ಕಃ ಪ್ರಕವಿ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪ ವತ್ವಪಕ್ಷ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ॥ ಅತ್ರ ಮಾತ್ರ ಕ್ಷ ಸತ್ವ ವಿ ಜ್ಞ
ಶ್ವೇಚ ಕ್ಷರಸ್ಯ ವ ವಿ ತಿ ವಿ ಕ ಲ್ಪಾನ್ಯ ದೂ ಕಾ ವದಾ ತ ಸ್ಯತ್ಯಾ ದಿ ರಿ ದ ನ ತ ತ್ವಾ ದಿ ತಿ ॥ ತ ಸ್ಯ ಜಗ ದ್ವಿಷ ಯಿ ಕತ್ವ ಇತ್ಯಾ
ದಿ ಗ್ರಂ ಥೇದ ನಿ ತ್ಯಾ ದಿ ತ್ವ ರ್ಥಃ ॥ ತ ದಾ ಜೀವ ಸ್ಯ ತ ದಾ ತ್ಯಾ ನಂ ಪಾ ತ್ವ ಮಾತ್ರ ಸ್ಯ ತ್ವ ಜ್ಞಾನ ರೂಪ ತ್ವಮಿ
ತಿ ಭಾವಃ ॥ ಜೀವ ಸ್ಯ ಜಗ ದ್ವಿಷ ಯಿ ಕ ತ್ವಂ ಪಾ ಯ ತಂ ಯ ತ್ವಂ ದ್ವಿಷ ಯಿ ಕತ್ವಂ ಪ್ರಾಮಃ ಪರಂ ತು ಯ ದ್ವಿಷ ಯ
ಕ ತ್ವಂ ಯ ತ್ರ ಜೀವಿ ಅ ಭಿ ವ ಷ್ಕಂ ತತ್ರ ತ ದ್ವಿಷ ಯಿ ಕ ತ್ವಮ ತ ಪ ವಿ ಷ ಯಿ ಕ ತ್ವ ಸ್ಯ ತಿ ॥ ನ ತ್ವಂ ಜ್ಞಾನಮಿತಿ
ತಿ ರೇವ ಜೀವ ಸ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪ ತ್ವೇ ಪ್ರ ಪಂ ನಾ ತ ವಾ ತ ತ್ವಮಿತಿ ॥ ಉ ಪ ಪ್ರಂ ಕ್ಷ ಕೃ ನ್ಯ ತ್ವವಿ ಜ್ಞಾನ ರೂಪ ತ್ವಂ
ಜೀವ ಸ್ಯ ರೂಪ ದ ಮ ತ್ವ ತಾಂ ಜೀವ ಪ್ರಂ ಕ್ಷ ನಾ ಬೇ ದಂ ಕ [illegible] ತಿ ಜ್ಞಾನ [illegible] ತ್ಯಾ ದ್ಯ ಗ್ರಾ ದು ಕ್ಷ ಪ ರಿ ಗ್ರ ಹಃ ॥ ತ
ಉ ತ ರಾ ಮಿ ತಿ ॥ ಜೀ ವಾ ತ್ಮ ನಾಂ ನಾಂ ತ್ವ ಭ ಕ್ಷಾ ವಿ ಶ್ವ ರ ಸ್ಯ ಕ ತ್ಯ ಕ ಜೀ ವಾ ತ್ಮ ಕ ತ್ವಾ ನಂ ಪ ವಾ ದ ಕ ತ್ವ ಕ ತ್ವ ಯಾ ವಿ ನ
ಶೋ ದಾ ದಿ ತಿ ಭಾವಃ ॥ ಈಶ ಚೇ ದಃ ॥ ಈಶ್ವರ ಜೀ ವಾ ತ್ಮ ಭೇ ದಃ ॥ ದ್ಯ ತಿ ತಿ ಕ ಕ ॥ ಅ ಸ್ಯ ದಾ ರ ಈಶ್ವರ ಸ್ಯ ಜೀ ವಾ ತ್ಮ ಕ ತ್ವ ಬಂ
ಧ ಮೋ ಕ್ಷ ॥ ಕ ತ್ರಿ ತ್ವ ನಂ ನಾ ಶಿ ಬ ಕ್ಷಃ ಕ ಪ್ರತ್ಯ ಕ್ತ ಇತಿ ವ್ಯ ವ ಸ್ಥಾ ಪ ಪ ಕ್ಷ ಕ್ಯಾ ದಿ ತ್ವ ರ್ಥಃ ॥ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರ ತ್ವ ಪ ಶ್ವರ
ಸ್ವರೂಪ ಪ ಯಿ ಕೃ ತ್ಯಾ ದಿ ತಿ ಭಾವಃ ॥ ಕ ಥಂ ತ ಹಿ ನ ತ ಪ ಮು ಭಿ ತ್ಯಾ ದಿ ತ ಸ್ಯ ಪ್ರ ತಿ ಪಾ ದ್ಯ ಪ್ರಂ ಕ್ಷಾ ನಿ ಯ ಕ ಸ್ಯ ಜ ಅ

విషాన్వది

౫౨ విపాంద్య జివన్యాఖ్య ద బాం ధ హెంవేదః శ్రవణం నామి త్వత అపాం యాం బత్తి మొంత్యా తజివాం త్వేహెం త్రిణం ష్టాం నశష
జి ద ఢ [illegible] పప ద్యత ఇతి వలతం౨రఖ్యతి మొంత్యే త్తిజ్ఞ దసాన్య౨ త్యత్వమ ఖ్యె పతాన్యబ మొంత్యహాతి జివత్రిం ష్టాణాం
౩ జిగ ఙం వ్యవ స్థాపయలతి [illegible] దగాంక్షే బత్తిజ్ఞ దవ త్వ వ్య క్తే ద్వేం౨ త్యవాం దమవె త్యబ గాం ఘాంబి తంత [illegible] వేదాం తిః౧ ధ్యమి ౦ప
శ త్తిత్తిజ్ఞ దంబి నత్యతాన్య జాంభ త్య త్రిహెం తుత యాంత్రం [illegible] ౨ [illegible] త్యం వ్యాఖ్యద్ధ క్ష ఘాంన్యతంవ్యమి ధాన్యాభావరూంప [illegible] తా్య
త్వ న్య త్రిం ష్టాం రూంపతా్యద భాంవ న్నాం ధిశర ణత్యక తా్యన్లుబ పక్ష మి త్యభిప్రాయు గాం శంక తె మి ధాన్య తాన్యభాంశ [illegible]
[illegible] శ ధ మిశ తావ ధిశరణె తద భాంవ రూంప [illegible] త్యమ తమ త అశం [illegible] త్యశమి త్తి౯ తుత్రిం ష్టాం వి త్తిం ష్టావ భవతీతి న్య
త్తె త్యర్థ దశాంయాం వలిద ఢ త్వద్యత ఇతిఅధిగాంయాం౯ శాం గతి రిత్యత అపాం యాంబతె దాం౯ మి త్తిఅ తవవా త్రిం
ష్టాం వ భవతీ త్తి త్రో తెః సాంమన్యత్రి తి పాం దశతా్య దెవ [illegible] రం [illegible] ౯ు ఘగ శ్వః ద్వితి య్యధాం శగాం మాం పాం [illegible] న్వరూం బత్తి వి జాన్న
పదె [illegible] త్యమి తాన్య ది త్రో త్యం తగనత వి జాన్న౯ పదే౯ అధిశరణాయ్య ఙంత వి జాన్న౯ పదే౯ జాన్నగాం త్రెయల బాం ధ హాం వితి భాంవః।
త్య అ౯ం దవ వ ఢ౯ ఇతిఅ న్యధాం [illegible] త్రి త్యంయంం [illegible] [illegible] ౯ం దవ తెం బాం ధ హాం ద న్య ధాం ౯ం దమితి౯పుం జశతా్య
[illegible] పపత్త్రి రితి భాంవః [illegible] తా్య [illegible] ౯ంఙవది త్యధొం౯౯ంగ జ్ఞతె తవపు తె రూ వ్య తె అ౯ం దాం భాంవాం దత అపాం [illegible] ౯ం దొం బత్తి।
లక్ష్య గశబ్ద౯మవ తవ ధాం ఙ ఇత్యత అపాం [illegible] స్త్ర వి త్తి [illegible] సుభమిశీ త్తిఅ సుభమి త్య త్రి [illegible] త్రిం ష్టా గి సుభ జిద బాం
ధీ గాం దితి భాంవః।౹ [illegible] షశ ల్పగాం పత్త్రి రి త్తి।బ [illegible] త్రి పాం వన్యద దాం ధగలాంభాం ధగం౯ [illegible] త్రి [illegible] త్య శప త్త్రి రి త్యధః।

[illegible] ౪౭

క్షః [illegible]

[illegible]

[illegible]

౨ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

పువాన్వది
౫౬

న సాన్యథ తథా హి తత్ర తాద్వత్తాద్వ్యాప్త్యమితి బుద్ధి న తాద్వత్తాద్వ్యాప్త్యమిత్యర్థః। బుద్ధి వృత్తి ఇంద్రియప్రణాడికయా తత్పురి ణా
మే గోచరయంత్యుదితి ఇత్యాది జ్ఞానైః సంబంధో యతో ఘటాదివిషయః సాక్షాత్ జ్ఞానైః పరిణామియు క్త్వా ప్రకాశేతాం తస్మిన్ గతే
త్వ సంబంధేన పురుషే బుద్ధిః పురుషస్వరూపం పతతి తదా పురుషస్య సంసారకం ప్రాపకః బుద్ధిగా శేతు తత్పురి ణామే శ్వే
యంత్యుదితి ఇత్యాది జ్ఞానైరూపం నస్యాభావాద్విషయం వేశ్వేదం భావాత్త్రి వల్యానసాక్షాత్కారం స్యం భోగమోక్షః సంగం
బంధిత త్వం [illegible] సం సాం [illegible] రమోక్షౌ తల్లపుంసః స్థితం తు బుద్ధేరేవేతి భావః। పురుషేసాక్షాత్సంబంధ ఏవ విషయ
సాన్య స్య ఏవ విత జ్ఞానం సాంకేన్యవ ప్రకాశం యాం తు శాస్త్రే నియుక్త బుద్ధిషు రతి తదరం పరాం సంబంధేతి తల ఆహ త
సాన్య ఏవేతి। తథా విషయేషు బుద్ధేరేవ సంబంధః బుద్ధిపురుషయోర్వా స్వ సాంగ్రహాత తస్య పురుషే సాక్షాత్సంబంధ్యో
విషయ సంబంధో న్త్రి మాంగా భావాత్ తద్విషయప్రకాశాంధః సాక్షాత్సంబంధ ఏవ శ్యాశ్యాం శిముక్త పరంపరయా
తిచాం తస్య పురుషస్య భావ సంబంధేత్తి పురుష న్యాద్యత్వే తత్త్వ నామ విషయ సంబంధస్యేష్వదాం నతాప్తేష్వ
పాంచరబ ప్రకాశానా తత్త్రి తియం దాప్య బుద్ధితో జ్ఞానస్య ప్రకాశం తసా ఏవేతి। తథా బుద్ధేః పరిణాతిః జ్ఞానం తత్ర బు
ద్ధే రేవేతి భావః। ఘటాదాగ్రహ నిరోధి బుద్ధి పురుషయోరాదాగ్రహాదిత్యర్థః। బుద్ధిద్వారా బుద్ధి తదా వలద్ధిర్ ధర్మదర్శనాం
బుద్ధేరంశ త్రయం ప్రదర్శయతి మమేదమిత్యాదినా పురుషో పరాగః। పురుష సంబంధః। విషయాద్యయ ద్రావేమో గాసంబంధ్యే
వ్రతిబింబమాత్రాకేతరా భవః। తథా బుద్ధి పురుషయోర్భేదాగ్రహాదేవ తత్త్వ మూర్ఛః। పురుషోపరాగ ఇత్యర్థః। ఇం
ద్రియప్రణాడికయా। ఇంద్రియద్వారా పరిణతి భేదః। అయంఘట ఇత్యాది జ్ఞానరూపః। పరిణామ ఏవ విషయో పరాగః

౬ స్యాశ్లాఘాభావప్రసంగాత్ తథా చ ప్రకాశకాత్మవిషయాదిరూపవిషయస్యాభావాద్ఘటాదిరూపవైతన్య సంబంధస్య సత్వా ౬

೪ ಸಡವಲಜ್ಞಿರುಜ್ಞೃತಇತ್ಯರ್ಥಃ

[illegible]

ಸ್ವ

ಘಟಪದಿ

೪ ತಾಪ್ಪ್ರೈತಸೋಹಂಕರೋಮೀತಿಪ್ರತಿತ್ತೈತನ್ಯಂ ಶಕ್ರಮಇತ್ಯಾಶಂಕತಿ ಚೇತನೋಹಮಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಂ ಶೇವೇತಿ। ಯುಕ್ತಿಃ ಶರ್ಯತಾಪ್ರಭಾವವತಿಪತ್ಯೃಧ

ಮಿಾ ವಾಸ್ವದಿ
೫೭

ಪೂರ್ವಂ ತತ್ರ ತ್ವೇವಂ ಕರ್ತಾರಂ ಸಂ ನಾ ತ್ಮಾನಂ ಕೇವಲಂ ತು ಯಃ ವಸ್ತ್ರ ತತ್ರ ತದುಕ್ತಂ ಪೂರ್ವಂ ತದಾತ್ಮಾನಂ ದೃಷ್ಟಾದೇಶ ಭಾವಾ ಹ್ಯು ಕ್ತಿ
ಲು ತ್ವ ತಸ್ಯ ಸಂ ನಾರಃ ಕದಾಚನ ಸಾವದಿ ತ್ಯವ ಧ್ಯೇಯಂ। ಅ ಧಿ ಷ್ಠಾನಾದಿ। ಯುಕ್ತ ಪ್ರ ಕೃತಿ ಕಾರ್ಯತ್ವಾಭಾವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಕೇವಲ ಕರ್ತೃತ್ವೇ ಪಕ್ಷತ್ವ
ಲು ಮಿತಿಃ ಪರಿ ಶೇಷಾ ತ್ಪ್ರಕೃತಿ ಜನ್ಯ ತ್ವಾದಿ ಜ್ಞಯ ಸ್ಯೇ ನಾನ್ಯ ದ ತ ಅ ಹಂ ಕ ರ್ತೃತ್ವ ಮಿಕ ರ್ತೃ ತ್ವ ಗ್ಯ ಜನ್ಯ ತ್ವಾನ್ಯ ಪ್ರತ್ಯ ಅ ಬುದ್ಧಿಲ ತತ್ವಾ
ಭಾವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಪ್ರ ತ್ಯ ತ ತದ್ವಿಪರೀತಾನ್ಯಾದಿ ತ್ಯಗ್ರಾಹಕ ತಕ ನ ನ ತಾತ್ಪರ್ಯ ತ್ಯೇಮ ಪಕ ತು ನ ರಿ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ವಿತರಾಂ ನ ತಿಲಕ ತರಾಂ ನ ೭
ಜನ್ಮ ದ ನಾನಾದಿ ತಿ ಗ್ಯಯ ... ಸೂತ್ರಂ। ಭರಾಂ ಗ ಜನ್ಮದ ಕ ನಾದಿತಿ ತ ದರ್ಥಃ। ಅ ಗಾ ದಿತ್ವಮಿತಿ। ಸ್ತು ಲೋಕೇ ಭಾಲ ಸ್ಯ ಪ್ರ
ವೃತ್ತಿ ರೇಕ ಷ್ಟ ನಾಂ ಕರ್ತಾ ಜ್ಞಾನಮಂ ತರೇಣ। ತದ ಗಾಲ ಭವ ಸ್ವರೂಪಂ ಜಂ ಭಾ ಧ್ವಾ ತಿ ಕ ರಣ ಸ್ವಗ ಮಾ ಗಾ ಧಿ ಕರಣ ಪೂರ್ವಲ ಭವ ಸ್ವ
೪ ನಾ ಪೇಕ್ಷ ತಯಾ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮ ಸತ್ವ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಧವಂ ಪ್ರ ವೃತ್ತ್ಯ ಲ ಶೋ ಕ್ತೇ ತ ತೋ ಪ್ರತ್ಯ ಸ್ಯ ಏವಂ ತ ತೋ ಪ್ರಸ್ಯ ಜನ್ಮ ರಃ ಇಷ್ಟಾ ವ
ಗಾ ದಿತ್ವ ಮಾತ್ಮ ನ ಇತಿ ಭಾವಃ। ಅಗಾ ದೇರಿ ತ್ಯಸ್ಯ ಭಾವ ಪ್ರಕೃತಿ ಶೇಷಃ। ಜನ್ಯ ಭಾವತ್ವೇ ಗಾ ಶ ಕಿಂ ಮು ತಾತ್ಪರ್ಯಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ನ ಪ್ರ ಕೃತಿ ರಿ ತಿ ಪ್ರ
ಕೃತಿ ಸ್ಥಾ ಯಾ ತ ನ್ಯಃ ಗು ಣೈಃ ನ ತ್ವ ರ ಜಸ್ತ ಮಾ ಗು ಣೈಃ ತ್ರಿ ಯ ಮಾ ಣಾ ನಿ ಕರ್ಮಾ ಣಿ ಸರ್ವ ಶಃ। ಅ ಹಂ ಕಾರ ವಿ ಮೂಢಾತ್ಮಾ ಕರ್ತಾ ಹ ಮಿತಿ ಮನ್ಯತೇ।
ತೇನ ವಿ ಮೂಢಃ। ಅತ್ಯಾ ಅಂ ತಃ ಕರ ಣಂ ಯಸ್ಯ ... ತದಾ ವಿ ಧಃ ಪುರು ಷಃ ಕರ್ತಾ ಹಂ ಮಿತಿ ಮನ್ಯತ ಇತ್ಯರ್ಥ ಕ್ಕೆ ಗ್ರ ಗ ವದ್ವ
ನೇ ರಿತ್ಯರ್ಥಃ। ತೇ ನಾ ಸ್ಯ ರಃ ಕರ್ತೃ ತಾತ್ಪ ಭಾವ ಪ್ರ ತಿ ಪಾದ ... ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ಅ ಹಂ ಮು ವಿ ತಿ। ತ ದಾ ದಿ ತೇ ರ ಸ್ವ ತಂ ತ್ರ ಕ ರ್ತೃ ತಾತ್ಪ ಭಾವ ಏವ
ಹೇ ಕ ಪ್ರ ತಿ ಪಾದ್ಯತೇ ರ ಮು ಕ ರ್ತೃ ತ್ವ ನಾ ಮಾ ಗಾ ನ್ಯ ಭಾವ ಇತಿ ಭಾವಃ। ... ಕ ಟ ಕೃ ತೋ ಯ ಮಿ ತಿ। ಅ ಧಿ ಷ್ಠಾ ನಂ ತ ಥಾ ಕ ರ್ತಾ ಕ ರ ಣಂ
ಚ ಪೃಥ ಗ್ವಿ ಧಂ ವಿ ವಿ ಧಾ ಶ್ಚ ಪೃ ಥ ಕ್ ಚೇ ಷ್ಟಾ ದೈ ವಂ ಚೈ ವಾ ತ್ರ ಪಂ ಚ ಮ ಮಿ ತ್ಯು ಕ್ತೇ ಪಂ ಚಾ ನಾ ಮ ಪಿ ಕ ರ್ತೃ ತ್ವಂ ಪ್ರ ತಿ ಪಾ ದ್ಯ ತ ತ್ರೈ ವ ನ ತಿ
ನಾ ಸ್ವ ತಂ ತ್ರ ಕ ರ್ತೃ ತ್ವ ಸ್ಯೈ ವ ಅ ತ್ರ ನಾ ರಿ ಕ್ತ ತಾತ್ಪ ದಿ ತಿ ಭಾವಃ। ... ಪು ರು ಷ ಸ್ಯೈ ವ ಕ ರ್ತೃ ತ್ವ ಮು ... ಕ ರ ಣಾ ತಾತ್ಪ ಭಾ ವೇ ಕ

ತೃತಾಪ್ಯಾವಸ್ತ್ರತ್ರ [illegible] ಇತಿ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ముక్తావళి
౫౫

తత్రాంశతోంశతః ప్రత్యక్షాత్మికైవేతి చార్వాకాః। అనుమితిరపీతి క ణాదసుగతౌ। ఉపమితిరపీతి నైయా
యికైకదేశినః। అర్థాపత్తిరపీతి ప్రాభాకరాః। అనుపలబ్ధిరపీతి భాట్టా వేదాంతినశ్చ। సంభవైతిహ్యావపీతి పౌ
రాణికాః। తత్ స్వమతయుక్తమితి మూలే చరమయుక్తా అనుభూతిస్త్రా చతుర్విధా ప్రోక్తా అనుభూతి స్తు
చతుర్విధేతి। అనుమిత్యుపమితి శాబ్దప్రమితి ప్రత్యక్షాత్మకం సమనుమితాస్యతిరాం చతుర్వి
ధత యత్ర కార్యకారణాదితమయుక్తం। అర్థాపత్తేరనుమితావంతర్భావేణ వ్యతిరేకి వ్యాప్తిజ్ఞాన విస్తృతి।
అనుపలబ్ధేః ప్రత్యక్ష ఏవాంతర్భావః। అన్యేషాం యథాయథ మనుమిత్యాదావంతర్భావః। తద్విశేషః
ఇంద్రియ జన్యం ప్రత్యక్షం లక్షయతి ఇంద్రియ జన్యమితి। ఇంద్రియ జన్య
త్వం ఇంద్రియార్థ సన్నికర్ష జన్యత్వం జ్ఞానమితి। అనుమిత్యాదావతివ్యాప్తి వారణాయ ఇంద్రియ జన్యమితి।
౮ ఇంద్రియ జన్యత్వ విశేషణే దత్తే ప్రత్యక్షమిత్యాదావతివ్యాప్తిః స్యాత్ తదవస్థైతి శంకతే యద్యపి। ఇంద్రియ జన్యత్వాభావా ౦ద్రి
యప్రత్యక్షే అవ్యాప్తిరత ఆహ ఈశ్వర ప్రత్యక్షం తద్భిన్న జన్య ప్రత్యక్ష మేవ లక్ష్యమితి భావః। ఇంద్రియజన్యపల
క్షణత్వ శికం వాంఛవ మత ఆహ ఇంద్రియాణాం జ్ఞానం ఇంద్రియాణాం కరణత్వ మిత్యర్థః ఈశ్వర జ్ఞానమనుమిత్యా
దిసాధారణం తత్రాప్రమాదరణే యాం హి అవ్యాప్తిః స్యాదితి జ్ఞానమిత్యర్థః। ఏతావతా ప్రత్యక్ష ప్రమాణాయాః
లక్షణముక్తం। తద్భాగవతా జాతమవ్యాపదేశ్యమిత్యాది వికల్పకమిత్యర్థః। యాంవ్యపదేశ్య పదేన శబ్దం వివక్షితం లాక్షణికం పృకే
వాచ్యం। వ్యపదేశః పదవాచ్యత్వం తదవిషయత్వమిత్యర్థ వ్యాప్తిశ్చ జ్ఞానేన తత్త్వాద్ వాచ్యత్వముపకల్పంభాగతజ్ఞాతి

ಪ್ರಾಂಚಿನಮತಾಂಶಸಂಶಿತಾದ್ವಾತ್ ಅತಏವ ಸಸದಂಶ ಸಂದೇಹಂ ಮಾಂನಂ ಮಯುಕ್ತಿ ಮಿತ್ಯಾನ್ಯದಿ ತತ್ರತತ್ರೋತ್ತಂ ಸಂಗತ್ಯೈತೆಯಾತ್ವ

ವ್ಯಪದೇಶಃ ಶಕ್ತಿಪ್ರಯೋಗಃ ಸವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನಂ ದೇವತ್ವ ವ್ಯಪದೇಶ್ಯತ್ವ ವ್ಯಪದೇಶಾಂಸಹ ಸತ್ವೇನಿತ್ಯ ಕಲ್ಪಕಲಾಪೇ॥ ವ್ಯವಹಾ

ಮಿ ರಯೋಂತ್ಯಕ ಮಿತಿ॥ ವಿಶಿಷ್ಟವ್ಯವಹಾರಯೋಂತ್ಯಕತ್ವಪ್ರ॥ ವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನಂ ತ್ಯಕ ಮಿತಿ ಯೋಂವತ ವದಂಶಸಂ ಪ್ರತ್ರಿ ಇಂದ್ರಿಯಾಂದ್ಧ

ಮ ಸಂನ್ನಿಕರ್ಷಾಂಗತ್ವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ್ಯಾ ಸಾಂಖ್ಯವ್ಯಪದೇಶ್ಯವ್ಯವಹಾರಯೋಂತ್ಯಕ ಮಿತಿ ಯೋಂ ಜನಾ ಖಾಂ ಧ್ಯಾ॥ ಅನ್ಯಥಾಂ ಲಕ್ಷಣಾ ವಾಂ ಕೈ

ವಿ ಗ್ಯಾಂಗಖಾಂ ಕ್ಷಕ ಪದೇವ್ಯ ಪಧಾನಾದಿಸಂಗತಿ ಶಿಶಿತತ್ವೇ ಪ್ರೋಕ್ತತಾದಿತಿ॥ ನ ಸ್ವರಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾ ಲಕ್ಷಣತ್ವಸ್ವ ಅ ಇತ್ಯತಿ ತಾದಿತ್ಯ ಥ

ರಾಶಿ ಶಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸ್ವಲಕ್ಷಣತ್ವಮಿಪ್ರತಾನ್ಯ ಅಥವೇತಿ॥ ಜ್ಞಾನಾಕರಣಕ ಮಿತಿ॥ ಜ್ಞಾನತ್ವಮಿ ತ್ಯಕ್ತಾ ಅವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾ

ನವಾಂತ್ರ ಸ್ವವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನಜನ್ಯತಾಪ್ಪದ ತ್ರೀಂ ಜ್ಞಾನಾಕರಣಕ ಮಿತಿ॥ ಅನುಮಿತ್ಯಾದೌ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಕರಣತ್ವಮುಸ್ತ್ಯವೇತಿ

ನಾನು ಮಿತ್ಯಾದಾವತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಃ॥ ಅಕರಣಕತ್ವಾದೇವ ಚಿಸ್ವರಜ್ಞಾನ ಸಂಗ್ರಹಃ॥ ಅಥ ನಿದಿಧ್ಯಾಸನ ದಾರ್ಢ್ಯಾ ಮನನಾದಿ ಜ್ಞಾನಕ

ಮಿಪ ನಾಕಿಂಯೋಂಗಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಲಕ್ಷಣ ಮವ್ಯಾಪಕ ಮಿತಿಚೆ॥ ಜ್ಞಾನಾಕರಣಕ ಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನತ್ವ ನಿದಿಧ್ಯಾಸನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕರಣಕ ತಾದೃಶಾವಕ್ಯ

ಜ್ಞಾನತ್ವ ವಿವಕ್ಷಿತತ್ವಾತ್ ಪಿದಂಯೋಂಗಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾ ವ್ಯಾಪಕಂ ತ್ರವನಿದಿಧ್ಯಾಸನಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ವದಿಶೈವ ಜನಕತ್ವೇನ ವಿಶಿಷ್ಟಾಭಾವ ಕತ್ವ ತ

ನಿಶಿ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನಕರಣಕತ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಂನಿಕಾಂತಿ ಸಂಗ್ರಹೇ ಜ್ಞತ್ವಮಿತಿ ಸಂವಿವಕ್ಷಿತಂ॥ ತಾದೃಶ ಸಂಚಾತಿರಸು ಮಿತಿ ತಾದ್ಯದೇಶಿ

ತಿ॥ ನನ್ವತಿ ಅನುಮಿತಿತಾಪತ್ವಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಜ್ಞಾನಾದಿ ಜ್ಞಾನತ್ವ ಕರಣತಾನಯ ಜ್ಞಾನತ್ವಘಟಿತ ಕರಣತಾವಚ್ಛೇದಕ ಧರ್ಮ ಪ್ರ

ಸಿದ್ಧಾನ್ಯಸಂಗ್ರಹಾಂ ಬಿಪ್ರಯುಕ್ತಃ॥ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಜ್ಞಾನತ್ವಗತಿ ಸ್ಫುರ್ತಂ ತದ ತುಷ್ಟಯ ಸ್ವಕರಣತ್ವಾದಿ ತ್ಯನೇನಾನ್ವಯಃ॥ ನನ್ವನುಶನತ್ವ

ಕಪರಾಂಮಶಕ ಜ್ಞಾತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಜ್ಞಾನತ್ವ ಕರಣತ್ವಸಂಭವ ಇತಿ ವಾಚ್ಯ ತತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಜ್ಞಾನತ್ವಸ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರ ದ್ವಾರಾ ಹೇತುತ್ವಾತ್

೭ (ಮೂ॥ ಕರಣಾಂಪೇಕ್ಷೆಯಾತ್ತಿಂಬಿ ದ್ವ್ಯಕ್ತಿತಾದ್ಯದಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಲಕ್ಷಣಂ ಚೋದ್ಯಂ ಅನ್ಯಥಾ ಅನುಮಿತ್ಯಾದಾವತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಪ್ರಸಂಗಾತ್)

జ్ఞానగతజ్ఞత్వనవిషయీకపరత్వమేవాస్తాం కిం వ్యాప్తిజ్ఞానగ్రహణం సంస్కారద్వారా తత్ర హేతుత్వకల్పనేనేతి వాచ్యం [illegible] ఇత్యాదిధ-
నం స్కారాస్త్రాగమితి కలుషయాంతగవిషయకత్వస్యాతిప్రసక్తేః తద్వ్యక్తిత్వాం [illegible] జ్ఞాన [illegible] ప్రకారక జ్ఞానస్య [illegible]
అనుమిత్యాపత్తేః అనుమితిం లక్షయతి [illegible] పరామర్శజన్యం జ్ఞానమనుమితిరితి పక్షవృత్తి [illegible] జ్ఞానత్వ [illegible] వ్యాప్తి
విశిష్టపక్షధర్మతా జ్ఞానజన్యం జ్ఞానమనుమితిరితి అతం వ్యతిరేకవ్యాప్యాభావవాన్ పక్షతే [illegible] జ్ఞానం వ్యాప్తివిశి
ష్టపక్షధర్మతా జ్ఞానం తజ్జన్యం పర్వతో వహ్నిమానితి జ్ఞానమనుమితి తత్ర లక్షణ సమన్వయః [illegible] వ్యాప్త్యాదిప్రత్యక్షాదికమి త్యా
దిగా విశేష్యతావచ్ఛేదకప్రకారకత్వ [illegible] విధేయాం పరామర్శ [illegible] విశిష్టవైశిష్ట్యాంధకస్య పరిత్ర [illegible]
మర్శజన్యమి [illegible] విషయివిధేయాం తత్ర పరామర్శస్య హేతుతావచ్ఛేదకా [illegible] సాధ్యవిషయకత్వం పర్వతో వహ్నిమాన్
తద్వ్యమితావచ్ఛేదక విధేయం ధూమస్య భాగాదితి [illegible] విషయక స్య హేతుత్వవిషయకత్వ [illegible]
నత్రాపరామర్శితి వ్యాప్తిరతాం [illegible] వ్యాప్య [illegible] వృత్తిత్వం తదర్థః [illegible] అవచ్ఛేద్యతా [illegible]
దాయ ప్రత్యక్షాభావతి వ్యాప్తి [illegible] సమవాయసంవిధి [illegible] సంబంధేన [illegible] వ్యాప్తిః
పక్షధర్మతాయాం అప్రవేశే [illegible] లాఘవాల్లక్షణాంత్రరమాహ [illegible] తత్రాభాస్యతావచ్ఛేదకధర్మస్య [illegible] తావచ్ఛేదక
సంబంధేన తు తావచ్ఛేదకధర్మ [illegible] తావచ్ఛేదకసంబంధాం అనుగమాదేక వ్యాప్త్యభావాదనుమితావ వ్యాప్తి
మ [illegible] ప్యాప్తి [illegible] దాయ తద్వ్యాప్య [illegible] వ్యాప్తిప్రత్యక్ష [illegible] అనుమితిం ప్రత్యక్ష వ్యాప్తిజ్ఞాన
త్వ [illegible] కారణత్వం కింతు జ్ఞానత్వ [illegible] వన [illegible] మితాం [illegible] కారణత్వం [illegible] కార్యజనకత్వం
వ్యాప్య
[illegible] పక్ష [illegible] వ్యాప్తి [illegible] పరస్య [illegible] విశిష్ట [illegible] వ్యాప్యవదం [illegible]

ಕಸಾಽಪ್ಯಧಿತಿವಾಚ್ಯಸಾಂಪತ್ತಿಪ್ರೈಲಕ್ಷಣಸ್ಯ ದೇವತಯಾಪಪತ್ತೇಃ [illegible] ಪ್ರಮಾಣವಿಷ್ಣಾಂಗಾಂಶ ಜಜ ತ್ರಿಷಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಾಂತ್ರ ಯಪಪತ್ತೇರತಃ ಪ್ರಾಂ
ರೂಪ್ಯಸ್ಯಾಂಶಮಿತ್ಯಾಪ್ಯಧಿಲಕ್ಷಣಸಾಮಸಂಭವತ್ವಾತ್ ಆಹ [illegible] ತತ್ರತಿಷ್ಯ ಕಿಂ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಪಾರಣಯ ಪ್ರತ್ಯಂ ತ್ರಪ್ರವೃತ್ತಿತ್ವಂ
ಸಮವಾಯೇನವಿಪಕ್ಷಿತಂತ್ರ ಕಾಂಶ ಮಿತ್ರಾಕಾಂ ಅತ್ರೈವ ಸುಟಿತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿತ್ವಬ ನಾತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ ಜ್ಞಾನತ್ವಾಪ್ಯ ಭವತ್ವ ಮಾಂದಾಯ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಾವತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ ವಾರಣಾಯ ವಿಶೇಷ್ಯದ ಳಾಂಶ ಮಶಃ ಕರಣತಾಂ ಪತ್ತೇಜ್ಞಾನಾಂ ಕರಣಕ ತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಲಕ್ಷಣಾಂ ಅಂಶ
ಮಿತ್ಯಾಪ್ಯದಾವತಿವ್ಯಾಪ್ತ [illegible] ಮತಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ ತ್ರರವಾಂ ವಾಂ ವಿಮತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಾಪ್ಯದಿಕ ಮತಿಯ ತ್ರಿಂಶಿದು
ಮುಖಮಿತಿತ್ವ ಶ ಮಿತಿವ್ಯಕ್ತಿ ವಾಂದಾಯ ತ [illegible] ಷ್ಯವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಮವೇತ ಜಾತಿಮತ್ವಂ ಯತ್ರಿಂಶಿಷ್ಯಾ ಜ್ಞವ್ಯಕ್ತಿ ವಾಂದಾಯ ತಪ್ಯ
ತ್ರಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಮವೇತ ಜಾತಿ ಮತ್ವಂ ಕಾರ್ಯಮಾಂ ಧತ್ವಂ ಕಾರ್ಯಪ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ಶ [illegible] ಜ್ಞಬ್ದಿಕಾಂಶಮಿತ್ಯಾಪ್ಯಧಿಕಾಂ ಲಕ್ಷಣಾಕ್ಷ
ತು ಕ್ಷನಮನಶ ಭವತ್ವ ಜ್ಞಾನತ್ವಂಗಿ ಕಾರಣಾತದಳಂ ಗ ಕಾಂಕ್ಷತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮವೇತ ತಸ್ಯ ರಣ ಸಮವೇತ ಧ ಜ್ಞ ಸವವಾಯ ತ್ವರಾಂ ಪಕ್ಷಲ
ಯಂ ಕ್ಷಣ ವತು ಷ್ಠಂಯ ಸ್ವೈಕ ಶಜ್ಞರ ಪತ್ರಂ ಶಕ್ಯತಾಪ್ಯದಿತಿ ಧ್ವ । ಉತ್ತ ಮಾಂ ತ್ರಿ ॥ ಇಂ ದ್ರಿಯಾಂ ಥ ಜಂತ್ರಿ ಕ ಷ್ಯಾಂ ಷ್ಯಕ್ಷ ಮಿತ್ಯಾಪ್ಯ ಪದಾರ್ಥ
ತಸ್ಯಾಂ ತ್ರಾಂಶ ಸಾರಾಂ ವಿಷ್ಯಕ್ತ ಕಪ್ಯಾಂ ನಾ ಸ್ಯ ಶ್ರಿ ಷ್ಠಯ ಕ ತ್ವಾಪದಾಂ ಹಾಗ್ರಾ ಪಾಪ್ಯ ॥ ಸುರಭಿ ತ್ವಾಪದ ತಾಪ್ಯದಿಕಾಂ ಅಸುರಭಿ ತ್ವಪರಿ
ಗ್ರಹಾಂ ॥ ತತ್ಪತ್ರಿ ॥ ಗಂಧ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತ್ವರ್ಥಃ ॥ ಉ ಷ್ಣಾಂ ತಪದ ಸ್ಯ ಕ್ರಿ ತ್ವಮಾಂ ಹಾಂ ಗ್ರ ಷ್ಯ ॥ ಉ ಷ್ಣದಾವಿ ತಾಪ್ಯದಿ ನಾ ಚಾಂ ನಾ ಪ್ರವಿಷ್ಣ ತಜಃ
೪ ಪರಿಗ್ರಹಾಂ ॥ ತತ್ರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಂ ಸಾಂ ಷ್ಯಾದಿ ಗತರಾಂ ಪಾದಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಕಾಪ್ಯಕತಾಂ ಪರಿಹಾರ ತರ್ಕಮಾಂ ಹಾ ಷ್ಯಕ್ತಾಪದಿಕ ಮ [illegible] ಅ ಲಾಂ
ಕ ಸಂ ಯಾಂ ಕ ॥ ಇ ತ ಸ್ಯ ಬ ಕಾರ ಣ ತ್ವಮಂ ಧಾ ಕ ಚಾಕ್ಷುಷಾಪತ್ತಿ ವಾರಣಾಯ ಉ ಷ್ಣಾಂ ತರ್ಕಾಂ ಪ ತೃಬ್ದಾ ಚಾಂ ಧ ನಾಂ ಪ್ರತ್ಯ
ಕ್ಷವಾಂ ರ ಣಾಯ ತ್ವ ಪ ಕ್ಷಂ ಯಂ ತಂ ಯಾಂ ॥ ಉ ಷ್ಣಾಂ ತರ್ಕಾಂ ಪಂ ಲಾಂ ಕ ಷಂ ಯಾಂ ಗ ರ ಯಾಂ ॥ ರಾಂ ಪ ಬ ಕ್ಷ ಸ್ಯ ರಾಂ ಪ ತಾ ಪ ವ ಸ್ಯ
ಸ್ಯ

ಮುವ್ಯಾಪ್ತಿ
೬೦ ಗಿಂದ್ರಿಯ ಗ್ರಹಣದಾಹಂಕಾರ ಪರ್ವಾದಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಆದಿ ಕಾರಣ ತತ್ತ್ವ ವಿಗ್ರಹ ಪರಿಗ್ರಹಃ ತ್ರಿಪ್ರಾಪ್ತೇಃ ಇತಿ ಪೂರ್ವಾಪ್ರ
ಯಕ್ತಂ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಪ್ರಯೋಜನಾತೀಷಾಂ ಪ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾರಣಂ ತ್ರಿಪ್ರಾಪ್ತ್ಯಾದಿ ತತ್ತ್ವಂ ತಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾರಣಂ
ಕಂ ಕತ ಬಹಿರಿಂದ್ರಿಯ ತ್ರಿ ಕಾರ್ಯಾಭಾವೇ ಕಾರಣ ಭಾವಸ್ಯ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಂ ಕಾರಣಂ ಬಹಿರಿಂದ್ರಿಯ
ಜನ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಭಾವೇ ರೂಪ ಪರಮಾಣು ಸ್ವರೂಪ ಭಾವ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವ ಕಲ್ಪನೇ ಕಾರಣಂ ತ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ರೂಪತ್ವ
ಕಂ ತದ್ವಾಂಕ ವಿಯತ್ವ ತದಪವಿದ್ಧಾಭಾವತ್ವೇ ತಾ ದೃಶ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾ ಭಾವ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವ ಮುಚಿತಮಿತ್ಯತ ಆಹ ಅ
ತ್ರಾವೃತ್ತಿರಿತಿ ಅತ್ರ ಬಹಿರಿಂದ್ರಿಯ ಜನ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಾರಣಾಯ ತ್ರಾವೃತ್ತಿ ಇತಿ ಅಣುತ್ವ ಬಹಿರಿಂದ್ರಿಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಾರಣಾಯ
ಶಬ್ದ ಇತಿ ಪ್ರಕಾರಾಂತರೇಣ ತದಾಕಾರ ನಿಯಮ ಇತಿ ಶಂಕತೇ ರೂಪ ಸ್ವಾ ಇತಿ ಪ್ರಕ್ಷೇಪೇ ಶಂಕತೇ ಇತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವೇ ತ್ರಯತ್ವ ಇತಿ
ತಿ ಇತಿ ಪ್ರಸಂಗಾಂತರಮಿತಿ ಪದಾರ್ಥತ್ವೇ ಸ್ವರೂಪ ಸಂಗ್ರಹಾರ್ಥ ತ್ರ್ಯಾಪತ್ತೇ ವಾರಣಾಯ ಸ್ವರೂಪ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೇಣುವ ಚಿತ ಸ್ವಾಶ್ರಯಂ ಪ್ರತಿ ತ್ವ ಸ್ವಂ ಯುಕ್ತ ಸ್ವ ಪ್ರಕಾರವ ತ್ವಮ ವಾಂಯತ್ವ ಹೇತು ತ್ರ್ಯ ಸ್ಯವ ತಂಯ ವಾಯೋ ಸ್ವಪ್ನ ಸ್ವ
ಪರಿಮಾಣಾಸ್ವ ಗಿರಾ ರೂಪಾಂತರ ಅಸ್ವರಾ ವಾಂಯುಕತ ಸಂಭಾವ್ಯ ಪದಿ ಮಾನಂ ಯೋಗ್ಯತ್ವ ಚಂದ್ರ ಹಂ ನಂ ಪ್ರಸಂಗಾದಿ ತ್ವತ ಆಹ
ವಾಯು ಪ್ರತ್ಯೇಯೋರಿತಿ ಪ್ರಭಾ ಪ್ರಾದಾಂಶಂ ಸ್ಪರ್ಶ ತಾದೃಶ ಗ್ರಹ್ಯತ ಏವೇತಿ ತದಾಪವಾಯುಗತಂ ಬಾಂಧವಿಗ್ರ
೩ ವಾಯೋಃ ಹಂ ಇ ಇಷ್ಟ ಪರ್ತ್ಯ ಸ್ವಪ್ನ ಸ್ವಾಂಗಿರಾ ರಿ ಬಾಂಧ ಕಾಂ ಪ್ರಾ ವಾಂ ಇತಿ ಭಾವಃ ಸ್ವ ವಿ ಇತಿ ಜಾತಿಯ ಸ್ವಪ್ನ ಕಾರಿ ವ್ಯಾ
ತ್ಯ ಸ್ಪರ್ಶ ಅದಿ ಪದಾಂತ್ಯರಿಮಾಣ ಪತಿ ಗ್ರಹಂ [illegible] ಭೂಯೋ ವಯವಾಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕತ್ವ ಗಿಂದ್ರಿಯ ಗಂಧಿ ಕರ್ತ
ಪ [illegible] ಸ್ವತಃ ಪೂರ್ವ ಸ್ವಃ ಸ ಜಾತಿಯ ಸ್ವಾಂಗ ಕಾರ ಪ್ರಾಯಾಂ ಭೂಯೋ ವಯವಾಂ ಪತಿ ದೇಶ ತ್ವ ಗಿಂದ್ರಿಯ ವ್ಯಕ್ತ

ಭಾಗಸ್ಯಾಪಿ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣತ್ವಾಯುಕ್ತ ತದ್ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಮಾನ್ ನಯಂ ದ್ರವ್ಯಂ ಪ್ರಾಕ್ ಇತ್ಯತ ಆಹ ಸ್ವಾಪಿತ್ವಂ ಸಾಧ್ಯಪರಿಮಾಣ ನಿತಿ ತೇನ ಸ್ಥಾ
ಪ್ರಂಶಾ ಪಿತ್ತಸ್ಯಾತಿಯಸ್ಯಸಂವಕ್ಷ್ಯಗಾದಿರೂಪೇಣ [illegible] ತ್ವಾತ್ ಅನುಪರಿತ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವರಸ ಸಿದ್ಧಿ ಸಂತುಷಾಂತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಾ
ಸಂಜಿಹೀರ್ಷ ಲಕ್ಷ್ಯ ಪಾಠಸ್ಥ ತಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾವಗಾಹಿತ್ವಮುಚಿತಂ ನ ಪಾಠಾಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಾ
ಸಂಜಿಹೀರ್ಷ [illegible] ಪ್ರಸ್ಥಿಪಾಠ ಸಂಜಿಹೀರ್ಷಪ್ರತಿಬಂಧಕಸ್ಯ ಸತ್ತ್ವ ತತ್ತ್ವಂ ಕಾರಣತಾಗ್ರಾಹಕ ಇತಿ ಪಾಠಸ್ಥಂ ಲಾಘವ ಪರಿ ಟೀಪ ೪
ಭಾಗಸ್ಯಾಪಿ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ವಸ್ತುಬೋಧಕ ಸಂಜಿಹೀರ್ಷ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಪರ್ಯಾಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಕ್ಷ ಶರೀರಾವೃತ್ತಿ ಲಾಘವ ಮತ ಭಾಗಸ್ಯ
ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತದ್ಭಾಗಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಜಿಹೀರ್ಷಾ ಭಾವಸ್ಯ ಸತ್ತ್ವ ತದ್ಯುಕ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯಾಯಕ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತ್ವತ್ಪಕ್ಷ ಪತ್ರಿಕ ತ್ವಂ ಚಾಂ
ಪ್ರಾಶ ಸಾಧ್ಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ತದ್ಭಾಗ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನ ವಿಷಯಗಮಕತ್ವ ತತ್ರ ಪ್ರಕಾಶಮಂಡಲ ಸ್ವೈರ ಪರಿಪತಿ ತದ್ಯಥಾ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ವಿಷಯಾಪ
ಶ್ರೀ ವಿಷಯಂ ಗಮಕತ್ವ ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಂಶ ಪಕ್ಷಪಾತೇ ರಿತ ತತ್ಪದಿ ಶಮಿತಿ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಸಂಪಾದ್ಯ ಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಸಂಪಾದ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಜನಕ ಮಿತಿ ೮
ಪ್ರಮಾಣ ಮಿತ್ಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ [illegible] ಸ್ತು ರಾಂಡಿರೇ ತತ್ಪದ ತ್ವಗ್ರಾಹಕ ಪರಿಗ್ರಹೇ [illegible] ಭಾವಜನ್ಯ ಸಂಪಾದಿ ಸಂಪಂಚ
ಯೋ ನ ಸಾಂಖ್ಯಾನಾಂ ವಾದ [illegible] ಜ್ಞಾನ ಜಿಜ್ಞಾಸಾಜನಕ ವಸ್ತು ನ ಮಿತಿ ಅತ್ರ ಜ್ಞಾನಜನಕ ವಸ್ತು ಜ್ಞಾನ ಮಿತ್ಯಸ್ಯ ಲಿಂಗಃ ಅಗ್ರಾಹ್ಯ
ವಿತ್ಯತ್ರಾಭಿ ಜ್ಞಾನ ಜನಕ ತ್ವ ಸ್ವರೂಪ ಸಂಪಂಚ ಸ್ವಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಿತಿ ಯೋಗ್ಯ ಸಾಂಖ್ಯ ಬುದ್ಧಿ ವಿಷಯತ್ವಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸ್ವರೂಪ
ರಾಂಡಿ ಸ್ವಗ್ರಸ್ತ ವಿಶೇಷ ಸಾಂಗ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಾಂ [illegible] ಪ್ರತಿಸ್ತ ತತ್ಪ್ರಶ್ನ ಸಾಂಖ್ಯ ಭಾವ ಸಂಗತ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಿತ್ಯರ್ಥಃ
ಪ್ರೌ ಶ್ರೀ ಶ್ರಾವಾದಿ [illegible] ದೃಷ್ಟಾಂತ ಶಕ್ಯ ಪಲಬಲಕ ಬುದ್ಧ್ಯ ತತ್ಪದಿ ತಿ ಭಾವ ಜ್ಞಾನಾದಿ ಪ್ರತ್ಯೇತಿ ಇತಿ ನ ಯೋಃ ಅವಿರತಿ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತತ್ತ್ವ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಂ ವಿವಕ್ಷಿತಂ ತದಿತಂ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಜ್ಞಾನಂ ತಂ ಪ್ರಯುಕ್ತ [illegible] ಸುಖ ಪ್ರಿಯ ಸ್ವಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನ ಸ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

೬ ॥ ತದಾ ಕಿಂ ಮನಸಃ ಸರ್ವಾವಯವಾವಚ್ಛೇದೇನ ಪುರೀತತಿ ಸಂಯೋಗಾಭಾವೇ ಪುರೀತತಿ ಬಹಿರ್ದೇಶಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಆತ್ಮಮನಃಸಂಯೋಗಸ್ಯ ಸತ್ವಾತ್ ಜ್ಞಾನೋ ನ

ಪ ತ್ವಙ್ಮನಸ್ಸಂಯೋಗ ಹೇತುತ್ವೇ ತತ್ರ ತ್ವಕ್ತ್ವ [illegible] ವಾಂ ಶನತ್ [illegible] ತ್ವಙ್ಮನಸ್ಸಂಯೋಗಸ್ಯ ತ್ವಙ್ಮನಸ್ಸಂಯೋ-
ಗಸ್ಯವಾ ಹೇತುತ್ವಮಿತ್ಯತ್ರ ವಿನಿಗಮಕಾಭಾವಃ ತ್ವಙ್ಮನಸ್ಸಂಯೋಗಾದೇರವಚ್ಛೇದಕತಾಸಂಬಂಧೇನ ಹೇತುತಾಯಾಂ [illegible]
ಯೋಃ ಸಮವಾಯೇನ ತ್ವಙ್ಮನಸ್ಸಂಯೋಗಸ್ಯ ಹೇತುತ್ವೇ ಲಾಘವಾತ್ ತ್ವಙ್ಮನಸ್ಸಂಯೋಗಸ್ಯ ಹೇತುತ್ವೇ [illegible]
ಸ್ವ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಃ [illegible] ಪ್ರತಿಬಂಧಕಲ್ಪನಾ ನಾವಕಾಶಃ ಏತೇನ ಯತ್ ಮನಸಃ [illegible] ಪುರೀತತಿ ಸಂಯೋಗ
ರೂಪಾ ಸುಷುಪ್ತಿಃ ಕಿಂತು ಪುರೀತತಿ [illegible] ಆತ್ಮಸಂಯುಕ್ತ ಮನಸಃ ಪುರೀತತಿ ಸಂಯೋಗರೂಪಾ ಸುಷು-
ಪ್ರತಿ ಪ್ತಿಃ ತತ್ರ [illegible] ತ್ವಙ್ಮನಸ್ಸಂಯೋಗಾದೇಃ ಹೇತುತ್ವಮ್ [illegible] ಪುರೀತತ್ [illegible]
ಮನಸಃ ಪುರೀತತಿ ಸಂಯೋಗಸ್ಯ ಸುಷುಪ್ತಿತ್ವಾಪಾತ್ [illegible] ಅತ ಏವ [illegible] ಮನಸಃ ಪುರೀತತಿ ಮನಸೋ ವಿಶತಿ
[illegible] ಸಂತತ [illegible] ಇತಿವದಂತಿ [illegible] ತ್ವಸ್ಯ [illegible] ತಾಂ [illegible]
[illegible] ಪರಿಹರತಿ [illegible] ಪ್ರಮಾಣಂ ದರ್ಶಯತಿ [illegible]
ಸ್ಸಂಯೋಗ [illegible] ಜ್ಞಾನಸ್ಯ [illegible] ತ್ವವಿಶಿಷ್ಟ [illegible] ಪ್ರಕಾರಕಂ [illegible] ಪತ್ತಿ
೭ [illegible] ತ್ವಪ್ರಕಾರಕಂ [illegible] ಪ್ರಕಾರಕಂ ಜ್ಞಾನಂ [illegible] ಇತ್ಯಸ್ಯ [illegible] ಯತ
[illegible] ಪ್ರಕಾರಕ [illegible] ತ್ವಪ್ರಕಾರಕ [illegible] ತ್ವಜ್ಞಾನತ್ವ
[illegible] ತ್ವಪ್ರಕಾರಕ [illegible] ತ್ವವಿಶಿಷ್ಟ [illegible] ತ್ವಜ್ಞಾನ [illegible] ಹೇತುತ್ವ [illegible]
[illegible] ವಿಷಯತಾ [illegible]

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible]

ಮುವಾಸ್ಯದಿ

ನಿರಸ್ತವಿಷಯತಾಯಾಃ ಸ್ವರಾಂ ನೈವ ಘಟಿತಾಘಟಿತತ್ವಯೋಃ ವಿಶೇಷ್ಯತಾಪ್ರಕಾರತಾಶಾಲಿತ್ವಂ ಲಕ್ಷಣಂ ತಯೋರ್ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ
೬ ಪ್ರಮೇಕ ರ್ಜ್ಞಾನಂ ನಿರಸ್ತವಿಷಯತಾ ೧೦೮ ತತ್ರ ಸ್ವತಸ್ತ್ವೇವಂ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಕತ್ವಸ್ಯ ಸ್ವವಿಷಯಕತ್ವಾಪತ್ತಿಃ ತದ್ವಿಷಯವಿಷ
ಯತಾಯಾ ಏವ ತತ್ರಾಂಗೀಕಾರಾತ್ ತಥಾ ಚ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶತ್ವಸ್ಯ ಘಟಿತಾಘಟಿತತ್ವಾವಗಾಹಿ ವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನಾವಗಾಹಿತ್ವಮಭಾವ
ರ್ಥ್ಯವರಂ ಘಟೇಂದ್ರಿಯಸನ್ನಿಕರ್ಷಕಾಲೇ ಇಂದ್ರಿಯಸಂಬಂಧವಿಶೇಷಣತಾಯಾಂ ತತ್ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟಜ್ಞಾನತ್ವಾದಿತಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಾವಗಾ
ಹಿತ್ವಾನುಪಪತ್ತಿರಸಂಗತೇ ತ್ವಪೇಕ್ಷಾಂ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಾವಗಾಹಿತ್ವೇ ತತ್ವಪ್ರಕಾರಕಾಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯವಿಶೇಷಣಜ್ಞಾನಸ್ಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಾವಗಾ
ಹಿತ್ವತತ್ಸ್ವಭಾವವಿಶಿಷ್ಟಬುದ್ಧಿ ತಯೋರ್ವಿಶೇಷಣಜ್ಞಾನಂ ತತ್ಸಾಪೇಕ್ಷತಾ ಸ್ವಭಾವಿತಂ ತತ್ಸ್ವಭಾವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಾವಗಾಹಿತ್ವ
ತ್ವಸ್ಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಂ ಪ್ರಥಮಕವಿಶೇಷಣಜ್ಞಾನಂ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಸ್ಯಾವಗಾಹ್ಯಸ್ವಭಾವಕಾರ್ಯಮಿತಿ ಸೂಚಿತಂ ತದೇವ ತಾದೃಶವಿಷಯ
ತಾತ್ರಯಸ್ಯ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಕಸ್ವಪ್ರಕಾಶಕಸ್ವರೂಪಸಂಬಂಧೇನ ತತ್ಪ್ರಕಾರತಾವಚ್ಛೇದಕಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಿತಿ ತದ್ಧ್ಯೇಯಂ
ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಕೇ ಮೂಲತಃ ಕ್ರಮಕೇಂದ್ರಿಯತ್ವಂ ಸಂಘಯತಿ ತತ್ತಾದೃಶತಾದ್ರೂಪ್ಯಾದಿಜ್ಞಾನಸ್ವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ವಿಷಯತಾವಗಾಹಿನಃ
ಇತಿ ತತ್ತ್ವಂ ಯಃ ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾದಿಷು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಾವಗಾಹಿತ್ವೇ ವಜ್ಞಾನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ವಭಾವಬುದ್ಧತಾಪತ್ತ್ಯಭಾವಃ ತತ್ರಾಪಿ
ಮಪಿ ಜ್ಞಾನಾಮಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಯೇ ವಿಶಿಷ್ಟವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಾವಗಾಹಿಜ್ಞಾನಸಂಭವ ತತ್ತ್ವ ವಿಶಿಷ್ಟವಿಶೇಷಣಮಿತಿ ಚೇತ್ಸ್ವ
ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಕಸ್ವಭಾವಯೋಃ ಸ್ವತಿಪಾತಃ ಶಕ್ತೇಃ ಘಟಾಂಶೇ ಘಟೇಂದ್ರಿಯವ್ಯಾಪ್ತಿಸಮೀಪಲಂಬನಾತ್ ತತ್ಸಂಗತ್ಯೈ ತಂಜ್ಞಾನ

ಮಿಂತಿ ಪ್ರತೀತಾನ್ವಜತಾನ್ವಿಶಿಷ್ಟೈವಿಶಿಷ್ಟ್ಯವಿಷಯತಾಂ ಷೋಽರ್ಥಸ್ಯ ಪ್ರಕಾರಸ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯೇಽರ್ಥ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮೋಽದಿತಿ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಷಡ್ವಿ

ಪ್ರಾಕರಣಿಕ್ಯ ಧಿಸ್ವ [illegible] ಯವೃತ್ತಿತ್ವಾವನಿರ್ದಾ ವಿಷಂತ್ವಸ್ವಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವ ಪ್ರಯೋಜಕಾಭಾವಃ ತದಾ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಪಿ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವಾಪತ್ತೇಃ ತಜ್ಜನ್ಯತಾ

ವಚ್ಛೇದಕಸ್ಯ ತಾವನ್ನಿರ್ದೋಷತ್ವಾತ್ ಸ್ವತ್ವಃ ಏತೇನ ಗೌರವಾತ್ಪ್ರಯೋಜಕಾಭಾವಾತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಇತಿ ವ್ಯಕ್ತಮಿತಿ ಧ್ಯೇಯಂ।

ತ್ವಾದವಾರ ನಿಯತಿ। ಅತ್ರ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕ [illegible] ಪ್ರಯೋಜಕ ಸ್ವಪ್ರಕಾರತಾ ನಿಯತತ್ವಪಕ್ಷೇ। ತತ್ತ್ವಂ ತದಾ [illegible] ವಿಷಯತಾದಿತ

ಶ್ವೆ ತ್ವೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಂತವಿಶೇಷಣೀಭೂತಃ ಸಮ್ಯಗ್ದಿಶಃ ತದಂಶೇ [illegible] ಅತ್ರ ನ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಾ [illegible] ಇತಿ ಭಾವಃ। ತತ್ರ [illegible] ತಾಪತ್ತಿ।

ತದ್ಧಾಬತ್ರಾವ್ಯಾಪ್ತಿರಿತಿ ಭಾವಃ। ವಿಶೇಷಪದ [illegible] ಪ್ರಯೋಜಕಂ ವರ್ತ್ಮ [illegible] ಮಿಶ್ರ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಂತತ್ವಮಿತಿ। ಜನಕತಾವಚ್ಛೇ

ಪತ್ತೇರಿತಿ। ಏತೈಕಸ್ವಪ್ರಕಾರತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವವ್ಯಭಿಚಾರಾಂ [illegible] ತತ್ತ್ವ ಶತ್ರು ವೃತ್ತಿ ತದಾ ಪ್ರಕಾರತಾವಚ್ಛೇದಕತಾವ್ಯ

ದಿತಿ ಭಾವಃ। ತದಭಾವವತಾಂ ಚಕ್ಷುಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಂತತ್ವಮಿತಿ। ತದಭಾವ [illegible] ವಿಶೇಷಣ [illegible] ಪ್ರಕಾರತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಮಿತಿ ಚೇನ್ನ [illegible]

ತಿ ಭಾವಃ। ಇದಂ ಪ್ರಯೋಜಕಂ ವಾರಣಾಯೇತಿ ಮತಃ [illegible] ಏಕತ್ವ ಇತಿ ವದಂತಃ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಮಾಹ ಕಾಲಾಂತರ ೨೮

ದಿತಿ। ಸಮವಾಯಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನ [illegible] ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ [illegible] ಅತ್ರೇತ್ಯಾದ್ಯಾ

ಶಿ ವ ಪರ್ಯಂತಾಂ ಕಾರ್ಯತಾ। [illegible] ಕಾರ್ಯತ್ವ ಪ್ರಯೋಜಕತ್ವಾತ್ [illegible]

[illegible] ವಿಷಯತಾ ಸಂಬಂ

[illegible] ವಿಷಯತಾ ಸಂಬಂಧೇನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಏವಮಗ್ರೇಽಪಿ [illegible]

೬ । ಉದ್ಭೂತರೂಪಾವಚ್ಛಿನ್ನಮಹತ್ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಚಕ್ಷುಃಸಂಯುಕ್ತಸಮವಾಯಸ್ಯೈವ

೧ ಸಮವೇತ ೨ ಕಿಂತು ತ್ವ

ಮುಖ್ಯವಿ ವೇತತ್ವವೃತ್ತಿತಾಕಿಕವಿಷಯತಾಸಂಬಂಧೇನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಇಂದ್ರಿಯಸಂಯುಕ್ತಸಮವೇತಸಮವಾಯಜನ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ...ಪ್ರ

೬ ೩ ತ್ಯಕ್ಷತ್ವೇ ಇಂದ್ರಿಯಸಂನಿಕರ್ಷತ್ವೇ ತತ್ರ ಸಂಯೋಗಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಪತ್ತಿಃ ಏವಮಂಧಕಾರೇಷು ಚಕ್ಷುಸ್ಸಂಯೋ

ಗಾತ್ತ್ವಾಪತ್ತ್ಯಾಪತ್ತಿರಿತ್ಯತ ಆಹ ನ ಸ್ವತಿತ್ವಾದೇವಮಾತ್ರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಉದ್ಭೂತರೂಪವಸ್ಸಂಯೋಗಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಾ

ದಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಉದ್ಭೂತರೂಪವಸ್ಸಂಯುಕ್ತಸಮವಾಯಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿತ್ವೇ ಚಕ್ಷುರಾದಿಸಂಯೋಗತತ್ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮ

೭ ಸಮವೇತ ವಾಯಯೋಃ ಪ್ರಮಾಣ ಸಂಭವಃ ಚಕ್ಷುರಾದಿಸಂಯುಕ್ತಸಮವಾಯಸ್ಯೈವ ತ್ವಗಾದಿಸ್ಪಾರ್ಶನಾದ್ಯುತ್ಪತ್ತೇರತ ಆ

೬ ಸಮವೇತ ಹ ಪರಂತ್ವಿತಿ ಪರಂ ಪರಯಾ ಸ್ವಾಶ್ರಯಸಮವೇತತ್ವಾದಿ ಸಂಬಂಧೇನ ಅತ್ರ ಚಕ್ಷುಸ್ಸಂನಿಕ

ರ್ಷಾನ್ಯೂನತ್ವಾದಗಾಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾರಣಯೋಗ್ಯಂ ತೇತಿ [redacted]

[redacted] ತಥಾ ಚ ಮಹತ್ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಚಕ್ಷುಃಸಂಯುಕ್ತಸಮವಾಯಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿತ್ವೇ ಚಾಕ್ಷುಷಾ

ವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದ್ಯನುಪಪತ್ತಿರತಃ ಸಂಯೋಗಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿತ್ವಮಾವಶ್ಯಕಮಿತ್ಯಾಶಯಃ। ಸಂಯುಕ್ತಸಮವೇತಸಮವಾ

ಯಸ್ಯ ಸಂಯುಕ್ತಸಮವಾಯಸ್ಯ ಚ ಕ್ವಚಿತ್ತ್ವತ ಆಹ ದ್ರವ್ಯಸಮವೇತೇತಿ ಮಹತ್ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನೇತ್ಯರ್ಥಃ। ತಥಾ ಚ

ಮಹತ್ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಚಕ್ಷುಸ್ಸಂಯುಕ್ತಸಮವೇತಸಮವಾಯಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿತ್ವೇ ಅಭಾವಾ ತತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಪಪತ್ತಿ

ಮಾವಶ್ಯಕ ಸಂಯುಕ್ತಸಮವಾಯಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿತ್ವಮಿತಿ ಭಾವಃ। ಏತತ್ತ್ರ ಸಂಗ್ರಹಃ ಪೂರ್ವರೂಪಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವ ಮಹತ್ತ್ವಾಲೋಕಸಂ

ಯೋಗಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಂ ಚಕ್ಷುಸ್ಸಂಯೋಗೇ ತತ್ತ್ರಯೋ ಜಕಂ ಹೇತುಮಿತಿ ಚಾಕ್ಷುಷಂ। ಸ್ಪಾರ್ಶನೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ತ್ವಕ್ಸಂ

కర్షస్స్వకారణత్వం ప్రపంచయతి ఏవమితాన్యపి [illegible] పూర్వవత్ [illegible] పరమాణుషు జాతత్వస్సంన్నికర్షేణ స్పర్శత్వస్య
త్వం కన్యవాద్ దేయ మహత్త్వావచ్ఛిన్న ప్రత్యక్షజనక సంన్నికర్షాంతర్భావ్యత్వాత్ కర్మవాయనంయుక్త స్పర్శ [illegible] వహిర్నైత్యాదితి విశేషణం ద సా
మాన్యమిత్యర్థః శ్రోత్రావచ్ఛిన్నకలపురుషాణాం సర్వశబ్దప్రత్యక్షాపత్తిరతః శ్రోత్రావచ్ఛిన్నేతి ఇంద్రియసంబంధేతి । తస్య
రూపదృష్టింద్రియసంయుక్తవిశేషణతా ఇంద్రియసంయుక్తసమవేతవిశేషణతే [illegible] తాన్యదితమైనానాహ [illegible] వ్యమేవన
ధాదివిశేషణతాత్వేకరూపేణ విభాగః [illegible] నైవం సమవాయత్వేనవతు న సమవేకసమప్రసంగః పాదిత్యాహ యథా
అపత్యసంతానత్వాభావసమవాయేప్రత్యక్షత్వే [illegible] సంబంధప్రత్యక్షేయోవపాత్రయప్రత్యక్షస్యహేతుతాప్యదితి భావః
[illegible] విశేషణతయాతత్త్వదితాత్పర్యసంగతం విశేషణప్రత్యాసత్తిరభావాత్ [illegible] తత్త్వతాత్పర్యసత్తిరలభ్యవగమఅన్యా
వప్రత్యక్షాఖదపత్తిరితివాచ్యం ఇష్టాపత్తేః అత్ర పలంభస్యవతత్త్వతత్త్వ [illegible] గమాత్త్వవ [illegible] మవాయాంశప్రత్య [illegible]
ప్రాగుతేనాక్తేవిశేషణతాప్రత్యాసత్తిభావ్యకారణ్వప్రమవాయాంశసంకాంశదతఏవ అభావప్రత్యక్షే ఇంద్రియం
ఘటేరణాం కింతుఅతీంద్రియాణాం పలద్విరేవతి పటస్యాభావాత్ సందూయతుం మూతియుదిన్నాదివి । తద్దాహంద్రి
యా [illegible] సరభావప్రత్యక్షేజనకేంద్రియయోగ్యతాపేక్షణసంహారిత్వమాత్రస్యావహేం అతిరిక్తప్రమాణ సుపరచు
సుచితమితి భావవతయోగ్యపలక్షేరభావప్రత్యక్షేహేతుత్వేయుక్తిమాహేతద్యాంశీతిషుఘటాదానాచ్చే ।
షుపాదిత్ర్యవిధేషుత్రియవహేతు ఘటాభావతప్రతిబంధకః అన్యథా ప్రమోత్పత్తిరాంతతదభావప్రత్యక్షం నితివాచ్యం

అన్యోన్యాభావప్రత్యక్షే ... ౮ (≡ ఘటాంశలంభాభావాత్ గౌరవాంశరూపస్యపాభావంప్రత్యక్ష

ಮೂ ಪ್ಯಾವಿ

೬೪

ಷಾ

ವಿಶೇಷ್ಯಪದಪ್ರಸಿದ್ಧ[illegible]ಸ್ಯ ತ್ರಯಮಸ್ತು ತ್ರಸ್ತ್ರಿ ಷೇಂ ಷ್ಟುತ್ತಿ ಸಾತಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕೀಭೂತ ಷೇಂ ಜ್ಞಾಂ ಜ್ಞಾನಾವಚ್ಛಿನ್ನ ತಾಪ್ವದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರತ್ಯ

ಕ್ಷ ವತ್ತ್ವ [illegible] ಷಲಂ ಚ್ಛಿತದಿಂದ್ರಿಯಜನ್ಯತ ತ್ವಂ ಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನ [illegible] ಜ್ಞಾನ ತಾಂ ಕರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ಷಲಂ ಜ್ಞಾ ಜ್ಞಾನ

ತದಿಂದ್ರಿಯ ಜನ್ಯ ತಾಪರ್ಯ ತತ್ವಂ ವರ್ಗ ಕತ ತ್ಪು ಕಾರ ಕೇಂ ಪಲ ಜ್ಞಾನಾವ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ಇಂದ್ರಿಯಾಂ ತ್ರ ರಜನ್ಯ ಅಶುಮಾಂ [illegible]

ತದು ಷಲಂ ಚ್ಛಿ ನ ತ್ವಬ ತದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತ್ರ ದಿಂದ್ರಿಯ ಜನ್ಯ ತ್ವ ಅಜ್ಞಾನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಷೇಂ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ಶೇಂ ಪ ಪತ್ವ ಪ್ರ

ಜ್ಞಾನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದ ಗಾಪ ಶೃತಿ। ತತ್ರ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ಷಲಂ ಜ್ಞಾ ಜ್ಞಾ ನೇ। ಅಪೇಕ್ಷಿತೇ ತ್ವಿತೇ [illegible] ಲ ಪರವ ನ್ಯಪಾಂ ಪೃಥಿವೀತಾಪ್ಯಜ್ಞಾ ನಾ ೪

ಶೀಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಿತಿ ಜ್ಞಾನ [illegible] ಕೃತ್ಯ ತಾಂಶು ಸಂಶಿ ನಾ ಯೋಗ್ಯ ತಾ ಶ್ವಕ್ತಿ ಸಾಂಪತಿ ಪ್ರ ಸಂಜತಿ। ಅಪಾಂ ದಿಶಃ। ಕ ತದು ಷಲಂ ಜ್ಞಾ

ಜ್ಞಾನ ಪೇಂ ಅಜ್ಞಾನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಷೇಂ ತಿರಿತಿ। ಅತ್ರ ತ ದ ಭೂ ಕರ ನಿ ವಿ ಷಯ ಸಾ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ತದ ಭೂ ಕರ ನಿ ತದಾಂ ಪರ ಶಾ ವತ್ತಿಂ ಯೋ

ಗ್ಯ ತದು ಷಲಂ ಚ್ಛಿನ್ನವಿ ಷಯತಾ [illegible] ಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ತಾಂಕೇಂ ಅಜ್ಞಾನ ಪೇಂ ತುರಿತ್ಯರ್ಥಃ [illegible] ಷಲಂ ಚ್ಛಿದ ಭೂ ಕರ ಸಾ

ತದಾಪ್ಯಕ್ಷಪ್ರ

ಕ ತದಾ ರ ಪತ್ತಿಂ ಯೋಗ್ಯ ತ್ವಂ ಜತ ತ್ರ ತಿಂ ಯೋಗಿ ನ ತ್ವ ಕ್ಷ [illegible] ಜ್ಞಾನ ತ್ವಂ। ಅತ್ರ ಪತದಾ [illegible] ಷಾಂ ಪತ ಕ ಕಾ ವತ್ತಿ ಶೃತ್ರ ಸೇಂ

ಕ್ತ ತತ್ರ ತದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸು ಪದತ್ರೀ ತಿ ತಿಯೋಗ್ಯ ತ್ವ ವಿಪಕ್ಷ [illegible] ಪ್ರತಿಂ ತಿಂ ಗಿ ನ ತ್ವ [illegible] ಷಲಂ ಚ್ಛೇ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತ್ವಂ [illegible] ವಿನ ತ

ಜ್ಞಾನ ಷಲಂ ಚ್ಛೇ [illegible] ಶಾಂ ಮಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತರ ವಿಶೇಷೇಂ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ನ ತ್ವ ಪೃಷ ಷಲಂ ಜ್ಞಾ ಜ್ಞಾನಾ [illegible] ತ ಪೇಂ ತಾ ಪ್ಯ ಷ್ಟಾಂ ತರ ಪಾಂ ಪಾ ವತ್ತಿ

ಸ್ಪತ ವಿಪಕ್ಷಂ ವಿಷಯಂ ತಾಪ್ಯದಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪೃಥಿವೀತ್ವ ಸ್ಪಾಂ ಪ ಲಂ [illegible] ಪ್ರಾಪ್ಯ ತಾಪ್ಯ ಷ್ಟ ಲ ಪರ ಪಾಂ ಸಾ ಪೃಥಿವೀತಾಪ್ಯಜ್ಞಾನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ ತ್ತಿರಿ

೪ = ತತ್ತ್ವವಿಕಸನೇ =

ವಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಾಭಾವಾತ್ ಅತ್ರಾಪ್ಯರ್ಥಂ ಘಟಸ್ಯ ಸ್ವರ್ತ್ರಾ ಸಂಖ್ಯಾವಿಶೇಷಧರ್ಮಕಾಲೀಯತ್ವೇ

ವಾಂಶ್ಯಂ ತದಭಾವಕಾಲಾವೃತ್ತಿ ಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಸ್ಯ ಯೋಗ್ಯತಾಂಶೇ ಬಹಿರ್ಭಾವಾಂತ ವಾನ್ಯತ್ವಂ ಚ ವಿಶೇಷಾಂತ ಸಂಬಂಧಸ್ಯ ಜಲಪರಮಾಣು

ಗ್ಯವೃತ್ತಿತ್ವೇ ತಾದೃಶವಾನ್ಯಪ್ರತ್ಯಾ ತಾದೃಶಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಾಭಾವಾತ್ ಘಟಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯಾಪಿ ಪೃಥಿವೀತ್ವಸ್ಯ ತ

ಮ ಜಲಂ ಭವಾನ್ಯಪ್ರತ್ಯಾಪ್ರಶ್ನಂ ಘಟಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಸ್ಯ ಜಲಪರಮಾಣು ಗ್ಯವೃತ್ತಿತ್ವಾತ್ ಪರತ್ವಾಂ ಘಟಾಂ ಘಟತ್ವಮಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಯೋ

ಗ್ಯತಾಂಶೇ ಬಹಿರ್ಭಾವಾನ್ಯಪ್ರತ್ಯಾ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಪಹಾಂಕಾತಿರಿಕ್ತ ಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಾದಿ

ಸ್ವಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಪಹಾಂಕಾತಿರಿಕ್ತತ್ವೇ ತಾದೃಶಧರ್ಮಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಸ್ಯ ಧರ್ಮವಾನ್ಯಪ್ರತ್ಯಾ ವಭಾವಾತ್ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾವಚ್ಛೇದಕ

ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಪಹಾಂಕಾತ್ವಂ ತತ್ಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವ ಪೃಥಿವೀತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಪಯೋಗೋ ಲಂಬ ಗಾಂ ಘಟ ತಾದೃಶ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ

ವಿಷಯವಿಶೇಷ್ಯತಾ ಪ್ರಾಪ್ತ ಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವ [illegible] ತತ್ [illegible] ತ್ವವಾನ್ಯಂ ಪ್ರತಿಯೋಗಿ ಪ್ರಕಾರತಾ ಘಟ

ಖಿತ ತಾದೃಶವಿಶೇಷ್ಯತಾ ವಿರ ಸಂಪ್ರಯೋಗ ಘಟಾಭಾವಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಪಹಾಂಕ ಪದಾರ್ಥ ಇತಾಪಿ ತ್ವ

ತೈವ ಖಿಶಾಂಚ ತ್ವ ಪ್ರಕಾರತಾ ನಿರೂಪಿತ ತತ್ ವಿಶೇಷ್ಯತಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತ್ವಂ ಚ ತಯೋಗ್ಯತಾ ಪಲಂಬ ವಿರಹ ತ್ವಪ್ರತ್ಯ ಇತ್ಯರ್ಥ

ವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ನ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಚೇತ್ ವಿಷಯಂ ಘಟತ್ವಾಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಉಕ್ತಯೋಗ್ಯತಾ ಸಂಬಂಧಸ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತ ತ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪ್ರಕ್ಷೇ

2 ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವೇ ತು ಯೋಗ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಅಯೋಗ್ಯ ಬಿಶಾಂಚತ್ವಾಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ತು ತದಭಾವ ನಿಯತ್ವ ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರಸಂಜಿತ ಪ್ರತಿಯೋ

ಗಿ ಸತ್ವ ತದಭಾವ ನಿಯತ್ವ ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರಸಂಜಿತ ತ್ವಂ ತದಭಾವ ನಿಯತ್ವೇ ಕ್ತ ವಾನ್ಯತ್ವ ನಿರೂಪಕ ತ್ವಂ ಜಾತಿ ತಾದೃಶವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ

ತ್ವಂ ಅವೃತ್ತಿತ್ವಸ್ಯ ಜಲಂ ಭವಾನ್ಯಪ್ರತ್ಯಾ ಪತ್ರಂ ಬಿಶಾಂಚತ್ವಾಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಜಾತಿ ತಾದೃಶವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ಬಿಶಾಂಚವೃತ್ತಿತ್ವ ಸ್ಯಾ

2 ಯದ್ಯಪಿ ಪ್ರಾಗುಕ್ತಯೋಗ್ಯೋಪಲಂಭಕಾಲತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಸ್ವಯೋಗ್ಯಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವಸ್ಯ ಬಿಶಾಂಚತ್ವಾಭಾವೇ ವಿರಹೇಣ ಕೇವಲ ಪ್ರತಿಯೋ

1 ಪಿವಬಿಶಾಂಚತ್ವಾಭಾವಾಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಪತ್ತಿ ತದುಕ್ತಿಃ ಯೋಗ್ಯೋಪಲಬ್ಧ್ಯಂತರಾಪೇಕ್ಷಾ ತದಾದಿ ಗುರುತ್ವಾದೃತಂ ತ್ರಿಯಾ ಭಾವ

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತ್ವಾಭಾವ ಸಂಬಂಧಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಕ

2 ಸ್ವತದಭಾವಕಲನೆ

ಮುವ್ಯಾಪ್ತಿ

೬೭ ಲಂಭಾವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತ್ಯಾ ತ್ವಿಶೇಷಾಂಶತ್ವಂ ಇತ್ಯಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಏವಂ ರಾಂದಾಂ ತ್ರ್ಯಸ್ತ್ರಂ ಜವೃತ್ತಿತ್ವವಿಶೇಷವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಯೋಃ ಫಲಂ

ಭೇ ವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತ್ಯವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತ್ಯಭಾವ್ಯಂ ಸ್ತ್ರಂ ಜ ವಿಶೇಷಣಯೋಃ ವಿಶೇಷಣ ಕ್ಷತ್ರಂ ಜ ಜಿದಯೋಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಾವತ್ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವ ವ್ಯಾಪ್ಯ

ಶೇಃ ಯ್ಯವೃತ್ತೇಃ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮತಿ ಅಜಪಲಂ ಜಿ ವಿದ್ಯಮಾನ ವಿಃ ಉಕ್ತಂ ಯೋಗ್ಯತಾವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ತಜ್ಜ್ಯತತ್ರ ಭಾವಾದಿತಿ

ವಃ [illegible] ಪಾದಯುತಂ ಸಸ್ಯತ್ವಾವಚ್ಛಿತ್ತ ತದ್ಭಾವ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣಜನ್ಯ ಫಲಂ ಭವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತ್ಯವಸ್ಥೆಯೋಗ್ಯತಾಂ ಘಟಿತ ತಾಪ್ಯತಾತ್ರ

ನಾಂ ತ್ವೇ ಷಮಿತಿ ಭಾವಃ [illegible] ಜಾತಿತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ತೇಜಾಂ ವೃತ್ತಿತ್ವಸ್ಯಾಪ್ಯ ಫಲಂ ಸ್ವವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿ ಜನ್ಯಗುರುತ್ವಾಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ

ತ್ವಾಲ ವೃತ್ತಿಃ ಏವಂ ಸ್ತ್ರಂ ಶೇಷಣಾಂ ತತ್ತ್ವಾಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವತ ವಿಶೇಷಾಭಾವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಪತ್ತಿರತಜ್ಜಾ ಗುರುತ್ವಾವಚ್ಛೇ ಮಿತಿ ಅವಿಪಕ್ಷ

ವಿಶೇಷ ದಾವಪರಿಗ್ರಹಃ ಅಯೋಗ್ಯಸ್ಯ ವಿಶೇಷತ್ವಾದಿ ಜಾತೇರಭಾವ ಪ್ರತ್ಯ [illegible] ತ್ವತ್ವಾಪ್ಯಜು ರುತ್ವಾವಚ್ಛೇ ಮಿತ್ಯುಕ್ತೇ ಯೋ ತ್ವ

ಸ್ಯಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ವಿಷಯಃ [illegible] ತ್ವಾವಚ್ಛಿ ರುಕ್ತ ಯೋಗ್ಯತಾಂ ಘಟಿತ ವ್ಯಾಪ್ಯಪ್ರತಿಯೋಗ್ಯವೃತ್ತಿ ಶೇಷಾವಚ್ಛಿನ್ನ ತ್ವಸ್ಯ ವಿಶೇಷ ತ್ವ

ಪ್ರವೃತ್ತೇಃ ಜಾತಿತ್ವವಿಶಿಷ್ಟತೇಜಾಂ ವೃತ್ತಿತ್ವಸ್ಯ ಫಲಂ ಭವ್ಯಾಪ್ಯವೃತ್ತಿ [illegible] ಜಾತಿತ್ವಸ್ಯ ಗುರುತ್ವವೃತ್ತಿತ್ವೇ ತಾಂ ಪ್ರಾನ ವ್ಯಾಪ್ಯತ್ವೇ ಪ್ರತಿಯೋ

ಭಾವಾದಿತಿ ಗ್ಯವೃತ್ತಿತ್ವ ಶೇಷಾವಚ್ಛಿನ್ನತ್ವಾಭಾವಃ [illegible] ತದ ಧಿಕರಣ ಯೋಗ್ಯವೃತ್ತಿಪ್ರಸಂಗಃ ಪ್ರಸಂಗತ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕ ಸ್ತದಧಿಕರಣ ಯೋಗ್ಯತ್ವೇ ಫಲಂ ಭವ್ಯಾ

ಭಾವ ಏವೈಂ ಪ್ರಾಯಶ ಷು ಪಾಂ ಭಾವಾದಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಹಿಂತು ರಾ ಸ್ತ್ರಂ ಕಿಂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಂ ಯೋಗ್ಯಸ್ಯ ಫಲಂ ಭವ ಯಾಂ ತಿ ವಾ [illegible] ತದ್ಭಾವತಿ ಸಂತುತ

ಕುಪವ ಪರಮಾಣ್ವಾದಾವ ಮಹಾಂ ತ್ವಾಭಾವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible] ತ್ರಿ ಅತಿ [illegible] ಯೋಮ ಪ್ಪೂಂ ತಶಂ ಪಾಂ ಭಾವ [illegible] ತ್ವಾಪ್ಯ ವಶಿಷ್ಟಾಭಾವಸ್ಯ

ಅತಿಂ ಪ್ರಾಯಸ್ಯ [illegible] ಪೂಂತೇ ತಿ ವ ಮಾಂದಯ ಸ್ಯಾತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನ ಪ್ರಭಾಯೋ ಗು [illegible] ಪೂಂ ತದ್ವಿಶಿಷ್ಟಾಭಾವ ಪರಿಗ್ರಹಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ವಿಷ

೧ ಅಜುಷ್ಟಾಂತದೂಪಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಸಂಭವಾ ॥

೧ ⁅ತದಭಾವೋಕ್ತೇರಸಿದ್ಧತ್ವಾತ್ [illegible]

೧ ⁅ಗುರುತ್ವಾದಿನಾ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಯಾಂ ಭಾವಸ್ಯ ತ್ವಕ್ಷ್ಯಕ್ಷತ್ತ್ವಘೋರೇತಗುರುತ್ವಾದ [illegible]

೮

(೧೧) ಯತ್ವೇ [illegible] ಕಾರಣತ್ವಸ್ಯ ಕ್ಲೃಪ್ತತ್ವಾತ್ತತ್ರೈವ ಗೌರವ [illegible] ತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರತಿಯೋಗ್ಯಭಾವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಕಾರಣತ್ವ [illegible] ತದಭಾವ
ನಾಂಯಸ್ಯ ತ್ವತ್ವಾದಿ [illegible] ತಿಯ್ಯಂಯೋಗತ್ವ [illegible] ಲಂಬಸ್ಯ [illegible] ತದಾ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible] ಸಂಸರ್ಗ [illegible] ವಚ್ಛೇದಕ [illegible]
ತಾವಚ್ಛೇದಕ ಸಂಸರ್ಗ [illegible] ಪ್ರತಿಯೋಗಿ [illegible] ಪ್ರತಿಯೋಗಿ [illegible] ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವ [illegible]
ಕ್ಷ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಅತ್ರ [illegible] ಸಂಸರ್ಗಾಭಾವ [illegible] ಗುರುತ್ವ [illegible] ತ್ವಂ [illegible]
[illegible] ಗುರುತ್ವಾವ್ಯಕ್ತ [illegible] ಭಾವ [illegible] ವಿಶೇಷ [illegible] ತ್ರಿತ [illegible] ಯೋಗ್ಯ
ತ್ವಮಿತಿ [illegible] ಪ್ರವೃತ್ತಿ ತ್ವಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। [illegible] ಯೋಗ್ಯ [illegible] ಪ್ರದರ್ಶನಾರ್ಥ [illegible]
[illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಿತಿ [illegible] ಪ್ರತಿಯೋ
ಗಿತ್ವ [illegible] ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾ [illegible] ತರ [illegible] ಭಾವ [illegible]
[illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible] ಇಂದ್ರಿ
ಯ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ
ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕ [illegible] ಸಂಯುಕ್ತ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಕ [illegible] ಇಂದ್ರಿ
ಯ ಸಂಯುಕ್ತವಿಶೇಷಣ [illegible] ಪ್ರಕಾರ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible]
ಅತ್ರ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ ಸಂಬಂಧ [illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ [illegible]
ಇತಿ [illegible] ಇಂದ್ರಿಯ ಸಂಬಂಧ ವಿಶೇಷಣ [illegible] ಪ್ರಕಾರ [illegible]

ಮಿ ಸಂ ೪

[illegible] ಮಿತಿ [illegible] ⁅೨

(೨) [illegible]

೧ [illegible]

ము వాన్వది

ధూమాంతరాలంసా ౧

౬౬ ధూమత్వాదిధూమాదౌ తద్ఘటత్వాదౌ సామాన్యలక్షణాయాం జ్ఞానప్రత్యాసత్తిః తదా ధూమవాంతరం ప్రయసంబంధః జ్ఞా
నలక్షణా ప్రత్యాసత్తిః సంనికర్షః సన్ ధూమవత్తాప్రత్యక్షే ప్రత్యక్షే సామాన్యలక్షణా సజాతీయజ్ఞానే ప్రకారీభూతత్వవిశిష్టాత్మా
న్యం తజ్జ్ఞానలక్షణజ్ఞానవిధురాం ప్రత్యాసత్తిః నగర్వావతత్వాదిత్యత ఆహ ... సామాన్యభిమత్రకారీకసంనికర్షస్సన్
న విషయతాపత్తిసత్వం చాత్యం అన్యథా తత్రధూమపూర్వకాలత్వచక్షుస్సంయోగమాత్రాయత్తజ్ఞానతాదవ
త్వమితి ద్వయం ఇదమపలక్షణం యత్ర చక్షుస్సంయోగవిశిష్టమావిష్టమహాప్రత్యాసత్తి భువంతుధూమత్వ
ప్రకారకం స్మరణం తత్ర ధూమత్వసామాన్యలక్షణసజాతీయజ్ఞానం ప్రత్యాసత్తిరాయసామాన్యలక్షణామపుటికజ్ఞానే తదిం
ద్రియసంసృష్టజ్ఞానాన్యతాపత్తేః ఇంద్రియసంబంధత్వత్రలౌకికసంబంధః జ్ఞానప్రకారిత్వత్ర జ్ఞానస్య తదింద్రియజ
న్యత్వం చ ద్వివక్షితం తదానయుత్వేయత్వం విషయజ్ఞానవ్యయసామాన్యలక్షణాయాం సకలానుగ్రహం ... మాలక్ష హిం
చేంద్రియస్యత జనాస్తామతస్యాం లౌకికసంబంధత్వజ్ఞానేనసాజత్యత్వస్య చ అన్యావంత తఅహంత్విదం భావితతాం
న హింతం ద్రియేనా సామాన్యలక్షణాయాం జ్ఞానేన జన్యత్వత్వవతిశ్తం తం నమక సేసా సామాన్యలక్షణజన్యజ్ఞానేన్న
తిసోకస్తే హంపక్షతి భావపులా పత్రిరాంశ్రయాంగం శ్చితాద్వది మయా లవవతారయితం భూమికామారభ్యయత్తి
౭ వరం త్వితాన్నవి చాద్యాం తద్విత్వస్య జ్ఞానత ఇత్యేకాన్వయః ... తలాదిరామి తాద్వది రాం సంయోగనేకత ధూమపాయుకశరణార్థ
వాన్యం త ... రిగృహం। తత్రిదం చాత్యవితి। జ్ఞానియ వాంతవ కిత్వం నా చాంకన్యం తత్రప్రత్యాసత్తిరితి హంధృమిత్యర్థః।
రవ.

ಲ್ತ ಯಿಸಮವಾಯಾದಿಸಂಬಂಧೇನ ಘಟತ್ವಾದಿಕೇವಾಸತ್ತಿ ತಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತೇಃ ಕೃತಮಿತ್ಯೇಂಬಿನ

ಪರಂಪರಯಾ ಪ್ರತ್ಯಾಸನ್ನೇಷ್ವಪಿ ಘಟತ್ವಾದಿಕೇವ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿತ್ವಸಂಭವಾತ್ ಕಿಂ ತ್ವಿತ್ಯಾದಿನಾ ವಕ್ಷ್ಯಮಾಣದೋಷಾಸಂಗತೇಃ ಸಾ
ಹೀಂ ಪರಂತ್ವಿತಿ। ತದ್ಘಟೇಷು ಘಟತ್ವಸ್ಯ ಪರಂಪರಯಾ ಸಂಬಂಧಾಪ್ಯ ಜ್ಞಾನವಿಶೇಷ್ಯಮಾಣದೋಷಾಸಂಗತಿಃ ತೇನ
ಬಂಧೇನೇತಿ। ಅನ್ಯಥಾ ಸಮವಾಯೇನ ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾರೀಭೂತಘಟತ್ವಾದಿಸಾಮಾನ್ಯಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತ್ಯಾ ಕಾಲಾದಿಜ್ಞಾನಾಪತ್ತಿರಿತಿ ಭಾವಃ।
ಕಿಂ ತ್ವಿತಿ। ಏವಂ ಚ ತತ್ತ್ವಘಟಃ ಕಿಂಚಿತ್ಸು ತದಾಶ್ರಿತ ಇತಿ। ಇದಮಾಪಾತತಃ ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣಯಾ ಘಟಮಾತ್ರಸ್ಯ ಲೌಕಿಕಸನ್ನಿಕರ್ಷಸ್ಯ
ವಿಶೇಷಣತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯ ಲಾಘವಾತ್ ತದೀಯಸಂಯೋಗಸಮವಾಯಾದೇರ್ಹೇತುತ್ವಪ್ರಸಂಗಸಾಮಾನ್ಯಾದಿಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೋತ್ಪತ್ತ್ಯೋ
ಕ ಏವಾತ್ರ ಕತ್ವಮುಕ್ತ್ವಾ ತತ್ರ ಸ್ವಸಮವಾಯಾದಿನಾ ಘಟತ್ವಂ ಕಪಾಲಾದೌ ಯಥಾ ಜ್ಞಾತಂ ಕಿಂ ತು ತದ್ಘಟ ಏವ
ಸಮವಾಯಾದಿನಾ ಜ್ಞಾತಃ। ತದುತ್ತರಮುಕ್ತಪ್ರಾಯಃ ಕಪಾಲಾದೌ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಸಾಮ್ಯಂ ನೈವ ಇತ್ಯನ್ಯೇ ಘಟತ್ವಪ್ರ
ತ್ಯಾಸತ್ತ್ಯಾ ಪದಾರ್ಥಸಂಭವಾತ್। ಏವಂ ಚ ಜ್ಞಾನೀಯಮಾನೇ। ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿತ್ವಂ ತ್ರಯಸ್ಯ ಜ್ಞಾನವಿಷಯ ಸಾಮಾನ್ಯಪ್ರತ್ಯಾ
ಸತ್ತ್ಯಾ ಸ್ವತದಾಶ್ರಯಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೋತ್ಪತ್ತಿರ್ಯಾ ತತ್ಪುರುಷೀಯತ್ವೇ ಚೈವ ಸ್ವಾಭಾವ್ಯಕ ತಯಾ ಕಾರಣತಾಜ್ಞಾನಸ್ಯ
ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿತ್ವಂ ಪುರುಷೇ ಪ್ರತ್ಯಾಸನ್ನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ತತ್ಪುರುಷೀಯತ್ವೇ ಚ ಇತಿ ಲಾಘವಮಿತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಃ। ತೇ
ಸಾಮಾನ್ಯವಿಷಯಕಂ ಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯಾದಿ ಸಂಬದ್ಧವಿಶಿಷ್ಟಕಂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಕಾರಕಜ್ಞಾನಮಿತ್ಯರ್ಥಃ।
ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಸಾಮಾನ್ಯವಿಷಯಕಜ್ಞಾನಮಾತ್ರಮಿತ್ಯರ್ಥಃ। ಸಾಮಾನ್ಯವಿಷಯಕಜ್ಞಾನತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತಿತಾವಚ್ಛೇದಕಮಿ
ತಿ ಯಾವತ್ ತದಾಶ್ರಯತ್ವಂ [illegible] ಸಂಬದ್ಧವಿಶೇಷ್ಯಕತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವತದುಭಯಾನ್ಯತ್ವೇ ಜ್ಞಾನವಿಶೇಷಣಃ।

ಸಾಮಾನ್ಯಸ್ಯ
ತು

ನ್ಯಾಯಸಿದ್ಧಾಂತಮುಕ್ತಾವಲೀಪ್ರಕಾಶಃ

ಕೋಂ ಪಾಂ ದೆಯೋಂ ಶ್ರೀ ತ್ರಿ|ಪುರಾಂ ಶ್ವಮ ತೆ ತು ತದಿಂದ್ರಿಯ ಜನ್ಯ ತಾಂ ಪ್ರದಿ: ಇ ವಿ ಶ್ವೆಂ ದ್ರಿಯೆ ಘಟೆ ಕಾರ್ಯ ಕಾರ ಣ ಭಾವ ಕಲ್ಪನೆ
ಚ ಗೌ ರವ ಮಿತಿ ಭಾವ: ಏ ತತ್ಸ್ವ ತೆ ಪಕ್ಷೆ ಲ್ಪಕ ಲ್ಪಕ ಸಂ ಖ್ಯಾ ರ ಣಂ ಸ್ಥ ರ ಣ ಸಂ ಖ್ಯಾ ರ ಣ ಸಂ ಮಾಂ ನ್ಯ ಜ್ಞಾ ನ ಮಾಂ ತ್ರಂ ಪ್ರವೃ ೦ಚ
ತ್ತಿ: ತದ್ಭಾ ವೆ ಷು ಟ ತ್ವ ಪ್ರ ಕಾ ರ ಕ ಪ್ರ ತ್ಯಕ್ಷ ತ್ವ ಕಾ ರ್ಯ ತಾ ವ ಚ್ಛೆ ದ ಕ: ಷು ಟ ತ್ವ ಜ್ಞಾ ನ ತ್ವಂ ಪ್ರ ಕಾ ರ ಣ ತಾ ವ ಚ್ಛೆ ದ ಕಂ ಪ್ರ ಪ್ರ ಕಾ
ರ ಘಟ ವಿ ಷು ಟ ತ್ವ ಪ್ರ ಯ ತ್ವಂ ಪ್ರ ಕಾ ರ ಣ ತಾ ವ ಚ್ಛೆ ದ ಕ ತ್ವಂ ಬಂ ಧ: ಇತ್ಯ ಸ್ಯಂ ತಾಂ ಗಾ ದಿ ಸಾ ಮಾನ್ಯ ಕಾ ಲ ಪ್ರಂ ಶ ಪ್ರ
ಸ್ತ್ರ ತಿ ಪ್ರ ಸಂ ಗ ಸ್ಯ ವ ಕ್ಷ ವ್ಯ ತಾಂ ನಾ ತ ದಿಂ ದ್ರಿ ಯ ಜ ನ್ಯ ತ್ವಾ ದಿ ಕೈ ವ ಕಾ ರ ಣ ದಿ ತಿ ತ್ರ ಯೆಂ| ಅ ನು ತ್ಪ ಜ್ಞಾ ನ ಮಾಂ ತ್ರೆ ಕೈ ವ ಸ ಕ
ಲಂ ಣಾ ಯ ಸಂ ಚ ರ ಮಾ ನ ಸ ಚೆಂ ಧೋಂ ದ ಯೋಂ ದಾ ಪಂ ಎ ಕಿಂ ಚಿ ತ್ತಿ| ಅ ತೋಂ ಶ ಸಂ ಯೋಂ ಗಾ ದಿ ಕ ಮಿ ತ್ಯಾ ದಿ ಗಾ ಚೋಂ ಧಾ ರ
ವ ದ ರಿ ಗ್ರ ಹಾ: ಇ ಜ ನ್ಯ ತ ಇ ತಿ| ಅ ಯ ಮಾಂ ಶಂ ಯ:| ಯ ದಾ ಘ ಟೆ ಚ ಕ್ಷು ಸ್ಸಂ ಕ್ಷಿಕ ಘಾ ಣಾ ದಿ ಷು ಟ ತಾ ನಾ ಕ್ಷು ಷಾ ದಿ ಸಾ ಮ ಗ್ರಿ ತ
ದು ತ್ತ ರ ಕ್ಷ ಣೆ ಷು ಟ ಸಾ ಕ್ಷು ಷಂ ಸೈ ವ ಸಾಂ ಮಾಂ ನ್ಯ ಲ ಕ್ಷ ಣ ತ ಯೋ ತ್ತ ರ ಕ್ಷ ಣೆ ಸ ಕ ಲ ವಿ ಷ ಯ ಕಂ ಜ್ಞಾ ನಂ ಜ ನ್ಯ ತ ಇ ತಿ ಪ್ರಾ
ಕ ರ ಮ ತಿ ಕ್ಷ ಣೆ ಕ ವಿ ಲಂ ಬ: ಕ ಲ್ಪ್ಯ ತೆ| ತ ತ್ರ ಪ ಮಾಂ ಗಾ ಭಾ ವ: ಯ ತ್ರೈ ವ ಷು ಟ ಇ ತಿ ಚಾ ಕ್ಷು ಷ ಪ ಯು ಪ್ತ ದ್ಯ ತೆ ತ ತ್ರೈ ವ ಸಂ ನ್ನಿ ಕ ರ್ಷ ೦ ಕ್ಷೆ ಘ ಟಾ
ತಾ ಶಿ ಕ ಸ ಸ್ಯ: ಷು ಪಾಂ ಕ್ರಿ ಯಾ ಕ ಮಿ ತ್ಯ ಸ್ಯ ಗ ಮಾಂ ತ್ರ ಧಾ ವ ಸಾಂ ಮಾಂ ನ್ಯ ಲ ಕ್ಷ ಣ ಜ ನ್ಯ ಷು ಟ ತ್ವ ಪ್ರ ಕಾ ರ ಕ ಚಾ ಕ್ಷು ಷ ತ್ವ
೭೦ ಸ್ಯ ವಾ ಚ್ಯ ತ್ವ ಷು ಟ ತ್ವ ಪ್ರ ಕಾ ರ ಕ ರಾ ಶಿ ಕ ಚಾ ಕ್ಷು ಷ ತ್ವ ಮಿ ತಿ ಪ್ರ ಅ ತಂ ತ ದ್ಭಾ ವ ಚ ಕ್ಷು ಸ್ಸಂ ಶಿ ಕ ಘಾ ಣಾ ದಿ ಸಾ ಮಾನ್ಯ ಕಾ ತಿ ವ್ಯಾ ಪ ಕ
ಕ್ಕಾ ವ ಕ್ಷಿ ಕ ಜ ನ ಕ ಸಾಂ ಪ್ರ ತ್ಯ: ಸ ಪಾಂ ಕಾ ರಿ ಸ್ಯ: ವಿ ರ ಹ ದಿ ವ ಶ ಚಾ ಕ್ಷು ಷಂ ಸಾ ಮಾಂ ನ್ಯ ಲ ಕ್ಷ ಣಾ ಯಾಂ ಜ್ಞಾ ನ ಮಿ ತಿ ಯ ದಿ ಜ್ಞಾ
ನ ರೋಂ ಕೆ ತಿ| ಅ ತ್ರ ಶಬ್ದ: ಸಾಂ ಮಾಂ ನ್ಯ ಲ ಕ್ಷ ಣ ಪ ದ ಪ್ರ ವೃ ತ್ತಿ ಕ ಯಾಂ ಜ್ಞ:| ಸಾಂ ಮಾಂ ನ್ಯ ಲ ಕ್ಷ ಣ ಸ್ವ ಪ್ರ ಕಾ ರ ಚಿ ಜ ಮಾಂ ಪಂ ಅ ತ್ರ

ಗ ತೋಂ ಯ ದಿ

ಉಪಸ್ಥಿತ

೧ ಅಯಮಭಿಪ್ರಾಯಃ

[illegible]

ಮು.ಪ್ರಾ.ನ್ಯಾಯ

೬೫ ಪ ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣಯೋಃ ಸಂಬಂಧತ್ವನ್ನಾಶಙ್ಕತ್ವೇ ಅಭಾವೇ ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣಯೋಸ್ತತ್ಸ್ವರೂಪ ತಜ್ಞಾನಶಙ್ಕತ್ವ ಸಾಮಾ
ನ್ಯಲಕ್ಷಣಯೋಃ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕೇ ಕಾರಣತ್ವಪ್ರಕಾರಕತ್ವೇ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪ್ರಯೋಗಜನ್ಯಜ್ಞಾನಲಕ್ಷಣಯೋಃ ಕಾರಣತ್ವಾ ಭೂಂಪಾ
ತರಕಲ್ಪನೇ ಗೌರವಮಿತ್ಯುಪಸಾಮಾನ್ಯಪ್ರಕಾರಕತ್ವಸ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಪ್ರವೇಶ ಇತಿ ಸಂಕ್ಷೇಪ। ವಿಶೇಷಣಜ್ಞಾನಸ್ಯ ತು ತತ್ಸ್ಥ
ವಿರಹಾತ್ ಜ್ಞಾನಲಕ್ಷಣಯೋಃ ಕಾರಣತಾಯಾಂ ತತ್ತತ್ಪ್ರಕಾರಕವಿಶಿಷ್ಟವಿಶಿಷ್ಟವಿಶೇಷಣಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ವಿ
ಪ್ರ ಶಿಷ್ಟಬುದ್ಧಿತ್ವಂ ಜ್ಞಾನಲಕ್ಷಣಯೋಸ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಿತಿ ರಸ್ಯ ... ರೂಪಾಂ। ಏವಂ ಯತ್ರ ಜ್ಞಾನಲಕ್ಷಣಯೋಃ ಸ್ವವಿಷ
ಯಕವಿಷಯತ್ವವಿಶೇಷ್ಯಕಸಾಮಾನ್ಯಂ ತತ್ರ ವಿಶೇಷಣಜ್ಞಾನಕಾರಣಮೇ। ಯೋಃ ... ರೂಪಾಂ ಇತ್ಯತ ಆಹ ಏವಮಿತಿ ಜ್ಞಾನಲಕ್ಷ
ಶ್ರೀ ಣಯೋ। ಜ್ಞಾನಲಕ್ಷಣಯೋರ್ನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಪ್ರತಿ ಜ್ಞಾನಲಕ್ಷಣಯೋಃ ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣಯೋಃ ಸ್ವವಿಷಯ ಯೋಗ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತ್ವ ಸಂ
ಬಂಧೇನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ವಿಶೇಷ ಅಭಾವೇನ ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣಯೋಃ ಅನುಪಪನ್ನ ಸಂಯೋಗ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ... ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಪ್ರಾ ೧
ವ್ಯಾಪ್ತಿವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ... ವ್ಯಾಪಕತ್ವ ಇತಿ ಕಾರಣತ್ವ ಸಂಯೋಗ ಪ್ರಾಪ್ತ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜಾತೀಯ
೧೦೦೦ ಇತಿ ಶ್ರೀ ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಿಶಿಷ್ಟೇ ... ಇತಿ ಶ್ರೀ ... ಶ್ರೀಮದ್ ... ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

करकृतमपराधंक्षंतुमर्हंतुसंतः॥सीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेतश्रीरामचंद्रायनमः॥
श्रीगुरुचरणारविंदाभ्यांनमः॥ ॥श्रीमेधादक्षिणामूर्तयेनमः॥ ॥श्रीललितादेव्यैनमः॥ ॥

॥೧॥ ಶ್ರೀಮಹಾಗಣಪತಯೇನಮಃ॥ ॥ನಿರ್ವಿಘ್ನಮಸ್ತು॥ ॥ಲಕ್ಷ್ಮೀಪಾದಯುಗಂ ಪ್ರಣ
॥ದಿನ॥ ಮ್ಯ ಪಿತರಂ ಶ್ರೀಬಾಲಕೃಷ್ಣಾಭಿದಂ ಭಾರದ್ವಾಜಕುಲಾಂಬುಧೌ ವಿಧುಮಿವ ಶ್ರೀಕಾಶ
ಪಾಂಸ್ವಾಂಬುಜಾತೇ। ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವೈಶೇಷಿಕಮತಂ ಮತೇನ ನವಚಸಾಂ ಬಧ್ನಾಂತ ಮುಕ್ತಾವಲೀ
ಕೂಢಾಢಾ[illegible]ತೇ ಯಥಾಮತಿ ಮಹಾದೇವಃ ಪರಿಷ್ಕೃತಿಂ॥ ॥ ॥
ಪ ತತ್ರ ತಾವತ್ ಭಾಷಾಪರಿಚ್ಛೇದವ್ಯಾಖ್ಯಾನಂ[illegible]ಕಷು[illegible] ಶ್ರೀವಿಶ್ವನಾಥಪಂಚಾನನಃ
ನಿರ್ವಿಘ್ನಪರಿಸಮಾಪ್ತಯೇ ಕೃತಸ್ಯ ಗ್ರಂಥಾದೌ ನಿಬದ್ಧರೂಪ ಮಂಗಲಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯೋಪದ್ವೇ
ವಂ ಕುರ್ವನ್ನಿತಿ ಶಿಷ್ಯಶಿಕ್ಷಾಯೈ ನಿಬಂಧನಂ ಕುರ್ವನ್ ಪ್ರತಿಜಾನೀತೇ॥ ನೂತನ
ಮ[illegible]ಸ್ಕೃತೇ ಇತಿ॥ ತತ್ತತ್ರ ಇದಂ ಚ ವಿಶಿಷ್ಟಂ ನಾತಸ್ಯ ಮಾಪ್ತ ಜನರಾತ್ರೆ ತ್ವಂ ಚೋದ್ಯಃ ವ
ಸ್ತುತಸ್ತು ವಿಧೇಯಃ ಇತಿ ಚೂಡಾಮಣಿಕರಣಂ ಶಿವಮರ್ಥಂ ಪಾಪಾಸುಕೆ ವರಲಯಾ ॥ಶ್ರೀ॥
॥೧॥

శరణాగతత్వాశాంక్షాయాం నిరాకాంక్షాప్రతిపత్తినసంభవతీతిలోలితత్వా
దివిశేషణస్యముక్తా వివక్షితాన్వయ బోధాభావాన్నత్రాయం దోషః
లగ్నాపాంగాంక్షాయాం [illegible] విషయత్వావధారణతత్ప్ర రాదితి తాలయా
లాం దవం నృత్యం తత్రవం దివ్యై ఆభిజ్ఞ ఇత్యర్థః। అనేన నృత్యవిశిష్ట
యాస్మతి విషయతయా ప్రాతిలోమ్యాభావం తౌపతి శూలాతి తం। నను
భూమ్యగ్రరహితేన కథం నృత్యం తత్రాహ। నూడాను నీకృతేతి। అనూడా
మనిష్ఠాడామనివత్వం పద్మమానశీకృతః। నూడాను నీకృతః। నూడాను
నీకృతేనాపి ధూర్త్యేన సతేజిత్యర్థః। వలయీకృతేతి। అవలయః వల
యవత్వం పద్మమానః కృతః వలయీకృతః వలయీకృతోపాంగుకి

॥౨॥ ద్వైనస తత్త్వతత్పర్యః శ్వేతావధానాయ ప్రతిజానీతే । నిజనిమిత్తేతి ।
॥దిన॥ నిజైస్స్వైర్నిర్మితా రచితా యా నానాకారికావళ్ళీ తాం । లతి లక్ష్యం సంక్షే
పః శబ్దసంక్షేపః యా గుప్తాః లతిసంక్షిప్తాః తాం దృశ్యా శ్రుతా శ్రీ శంత
నానాంశ నవదప్రవృత్తీనాం యాః ఉక్తయః వచాంసి వచః ప్రతిపా
ద్యాః యుక్తయః తాభిః శరహం విశదకరవాణి ప్రసభేన శ్లో మాంత్ర్య
ర్థః । నను లీలావత్యాది ప్రాచీననిబంధనాద్వ్యయ నైవ కారికావళ్ళీ
ప్రతిపాదితా ఘోరా రచితాద్యవృ ఇతి + వచనే నభవత్త్వత విశదనిబంధనే
నైత్యుత లుక్తం లతిసంక్షిప్తేతి తథా లీలావత్యాది ప్రాచీననిబంధనే ష
సంధబా ఘుభిన్న బహుతర దుఃఖహాయ ప్రతిపత్తికలతయా నబా ॥శ్రీ॥
॥౨॥

లానాం ప్రవృత్తిశక్తిభావః సోత్పత్తిస్థానమూలకతాం ప్రయుక్తా నాదరణీ
యత్వాన్నిరపేక్షతయా చిరంతనైస్సూక్తం న స్త్రీత్వ్యవహారసిద్ధి తు తాదృశ
త్వధర్మః ఏతేన స్త్రీత్వస్య గ్రంథకరసిద్ధైర్యాభావస్సూచితః। స్త్రీత్వస్య గ్రంథ
కరసిప్రవృత్తినిమిత్తమాహ। రాజీవేతి రాజీవేయోగ్యయోగ్య
పాతయోవశం వదత్యదధీన ఇత్యర్థః। గ్రంథాహాధ్యాత్వప్రవృత్తి నను
యుక్తయోగ్యనాదిసంవత్సరం। తస్యేత్యాదిఫలసంకేతాచ్చేతి। సూపేక్షణీ
యత్వే తద్గ్రంథస్య స్వాదిత్వాత్సంస్థావిషయత్వయోగ్యనసంబం
ధాధికారిగ్రహణస్యచయుగ్మలితి సంక్షేపతావదితద్గ్రంథస్యసకలప
దాంతాంగ్రతిపాదకత్వయోగ్యకుంభాలప్రవృత్తిశక్త్యాశంకాయా

పదార్థ

॥౧॥ ౧దినము ఏతద్గ్రంథస్య సకలప్రతిపాదకత్వదర్శనేన పరిహారయత్కోశాభియుక్తదక్షిణయజ్ఞ
బోధిదదానయుతే । యతస్య బిజ్ఞానం తయాతత్వకుపుష్పదర్శనాం । ఇతి సభవదు
క్తేః । ముక్తావళ్యాఖ్యం గ్రంథం శ్రీభగవతీపాదైయన్నీశత్వస్వతన్త్రాభ్యాం
గ్రంథస్య నామనిబధ్నాతి । సద్వృత్తిప్రధానతాయుక్తా ప్రతిపాదకతయా
సుస్పష్టగుంఫితా యుక్తా నతామ ముక్తావళీనాం పదార్థానాం సమన్వయం
జ్ఞానాధికానాం సర్వాతిరూపం సా మాన్యం విశేషః నిత్యస్య సమవాయః తై
మినిత్యా యద్గానంతి సామాన్యవిశేషనిత్యమిత్యాని యుక్తాన్యానిత్య
మిత్యతం నత్యసంబంధః అభావప్రసంగః ప్రాగభావాదిభేదేన ప్రతిపాద్యం
తస్యాలభ్యలాభప్రకాశకా ఏషా బుద్ధిః సిద్ధాంతముక్తావళీ గచ్ఛంతాం ఏవముక్తః ॥ప్ర॥ ॥౨॥

తాసాం లక్ష్మీః ప్రజాః విష్ణోర్నారాయణస్య వక్షసి వక్షఃస్థలే వినివస్తా విశిష్టా
అర్పితా అనుకృతీనాం పండితానాం వచసాం వదనం సంశ్రితాం ప్రశంసితం బహు
కాలం వితనుతాం విస్తారయతు త్రైలోక్య ఉక్తిః నసమ యుక్తీనాం తత్ర ప్రాగతా ప్రవృత్త
థం విదుషాం సంతోషకర్త్రీ ప్రాహానద్యుక్తిరి [illegible] త్రిగత్యః యయుక్త యో
యసత్త్వం సా తథా మయుక్తా వల్లీ దాద్రుత్యంత సంశ్రితద్రవ్యాదివ వాంఛిత వస్తు యథా
తథా హి ముక్తా వల్లీ నద్రవ్యాణాం దృతయా ద్రష్టవతి ద్రవణాం దృత్యేతి యావత్।
నానావిధద్రవ్య ఘటితానాం సైన సూత్రేణ సంఘటితానాం [illegible] నుకృతీనాం ము — పైపుత్ర
క్త్యవతాం యోని సంతి నరూపతే నాని భగవద్భజనాది రూపాణి మార్గాణి
తేషాం బోధకానాం [illegible] తిః [illegible] మహత్త్వ [illegible]
[illegible] తాభ్యాం నిత్యమనవరతం [illegible] తాసం [illegible] అభావ [illegible]

॥౪౻ ॥౧౯౺ వే అంధకారే సతి ప్రదీపేనాలుజ్జ్వలా అర్థప్రకాశికేతి ద్రవ్యాదిసకలపదార్థావ
తీయతాం ప్రబుద్ధ్య ముక్తావళీ తథాపి యం గ్రంథోపీతి। అత్ర ముక్తావళ్యా వల్లీ
నిరూపితత్వం సూచితం ద్రవ్యాదిపదార్థప్రతిపాదకత్వదర్శనేన విషయో
ఉక్తః పదార్థతత్త్వావధారణం ప్రయోజనం సూచితం సంబంధశ్చ ప్రతిపా
ద్యప్రతిపాదకభావః పదార్థతత్త్వావధారణకామః అధికారీ గ్రంథారం
భే నను ఏవం తత్రాస్య మంగళస్య తన్నిబంధనస్య శిష్యశిక్షార్థం ఫలం
ప్రదర్శయతి। విఘ్నవిఘాతాయేతి ప్రారబ్ధస్యేష్టస్య గ్రంథస్య విశేషః య
స్యాప్యుత్పన్నాత్మనః ఉత్పత్తిమదభావ ప్రధ్వంసానాం ధర్మతయా విపదమనర్థ ఇతి
ప్రతియోగితథా వివిశిష్టనాశకానాం ... విఘ్నవిఘాతకపదసమ
వధానే ... మాత్రపరతా యోః। ... గ్రంథ ॥ప్రు॥ ॥౪॥

రితత్ర। నిరాకాఙ్క్షావస్థ్యాయోఽస్య యోగ్యత్వం త్ర్యనియోజ్యత్వాద్భూతాన్తి తిష్ఠేత్యాహ। స్వా
రుతమార్గశంకృత్వాపిశిష్టవేలాయామోద్ధక్ష్వచేదృష్టత్వాపత్తే హూతపదం ఆభా
వమాత్రపరం దృష్టత్వం నను నిష్ఫలత్వాపత్త్యంగాభావరూపయుక్తం। నచ నిష్ఫ
లత్వమేవాసిద్ధం। తత్ఫలశాఖైతదంగానుష్ఠానరూపమోక్షసాధనాదిత్వాభిప్రే
యత్వాత్। కతిపయ స్తుతి మంగళస్య స్వాంగభావాపన్నదేవతాభిమానరూపహే
తుమాహ। దినాపత్తి నివిఘ్నపరిసమాప్తిరిష్టత్వం న ప్రారబ్ధసమాప్తిరిత్య
ర్థః। నచైతస్యాం తదీయమంగలకల్పనాత్ న వ్యభిచార ఇతి వాచ్యం। యోగా
దినాపి నాస్తికాత్మని విఘ్ననాశసంభవేన తస్యాంతరీయమంగలజందేహేన
వ్యభిచారసంశయసంభవాత్ వ్యభిచారసంశయస్య సహకారిహ్యదంశయ
రూపతయాకారణతాప్రత్యక్షవిరహప్రతిబంధకత్వం నత్వను మితౌ తత్స్వరూప

॥౧౭౪
॥ది ౯॥

ప్రానుకూలత్వాదితి చేత్ ప్రాయశ్చిత్తాంగత్వాంశ సమాప్తి ఫలకాంశ సమాప్త్యాప్తి ఫలకత్వేన
తిసఫలత్వాత్ ఇతి పరిశేషానుమానేన వంగత్వస్య సమాప్తి ఫలకత్వాం వ్యవస్థాప్య ప్రథమ
ప్రథమతో వికృత్యా ప్రాయశ్చిత్తానామాంగఫలకత్వం సాధయతి । అవిరోధితి విషయ
త్వేనైవజ్ఞానవిషయమనుమితి ప్రసక్తం అత ఆహ తత్తి యదత్యాహార: క్రియా
తి త్వావిషయత్వేష్టితి: వృత్తి ఇత్యవ వక్ష్యతావిషయత్వేనైవిధేయత్వాం
బోధ్యం తేన పతేన వ్యాఖ్యాహార: తస్యార్థశ్రుత యాస్త్రతివిషయత్వాత్ విధే
యతయాశ్రేవిషయత్వం తైత్తరీ దనాదావపి త్యత: శ్రుతి కాష్ఠత్వం చేష్టి
సాధనతాం శ్రుత్యాం తిరూతత్వేన తువేదప్రామాణ్యభ్యుపగంతవ్యత్వేనైవ
త్వే ప్రాకృతే దర్శాదావిష్టౌ తేన వ్యాఖ్యాహార: శస్త్రావిషయత్వం శ్రౌతసాధ్య
సాదావిష్టౌ తత్వతో అవిరోధితి అవిరోధత్వేనైవ బలవదిష్టానుబంధిత్వం తేన ॥ప్ర॥
॥౧౭౫

శిష్యానాం చాప్రవృత్త్యాపత్త్యా యుక్తం బలవదనిష్టాననుబన్ధీష్టసాధనత్వరూపేణా
ధ్యాహ్నాం ద్వైధీసప్రభృతీనాం చ బుద్ధ్యైవానుమితేః తత్రేచం పూర్వోక్తం ఫలబీజజ్ఞానాం వాక్యా
విశేషతః ఫలబీజజ్ఞానాం మహాంస్తనుకథం తథా హి గంగాస్నానాదీనాం అదృ
ష్టార్థకత్వే తత్స్వారసికత్వేతి తథా చ తత్ర దృష్టాంతాభావేన అదృష్టకల్ప దృ
నేతి భావః న చ తథాపి విశ్వజిన్న్యాయేన స్వర్గఫలకత్వేష్టః కల్ప్యతామితి
తత్రాహ । యాన్నైతత్ప్రాపాదితి త్రితయం నచ నిర్విశేష్యఫలకత్వపారత్వాదితి
త్వం ధావ్యాప్రవృత్తేః మరుదేశాం వసానివిశయత్వేనపరిశేషానుమానే ప్రవృ
త్తేస్స్వాభావ్యపన్నితత్ప్రాపాదిత్వ్యర్థకః కల్ప్యతే అనుమీయతే అనేన మంగళస్య
సమాపహేతుత్వే అనుమానమేవ ప్రమాణం నను శిష్టాచారానుమి
తాంకృతిః ఇదానీం శ్రీమత్ప్రాణవిశేషనిర్ణయాభావేన తత్సాధనం

॥ ౮౫ ధికత్వాప్తి సాధితః। వ్యాపకత్వపుష్కలకారతాగ్రహప్రతిబంధకజ్ఞానవిషయ
॥ ధిక౫ వృత్తికేన వ్యభిచారముద్ధరతి। ఇష్టంచేతి। మంగలస్య నాపూర్వఫలకత్వేచేత్త
ర్థః। తత్రాపి నాస్తికగ్రంథే వితతే మంగలాభావస్య తే అనుమీయతే కార్యమ
ప జనమాత్రాప్తి శేషః। ప్రాక్కాసంచిహపర్యవసన్న ... వ్యభిచారకసం
శయస్య కారణసంశయతా వ ప్రతిబంధకత్వాద్వ్యభిచారకనిర్ణయస్య
[illegible] భావాదితి భావః। నన్వేవమపి అన్వయవ్యభిచారజ్ఞానం కారణతాగ్రహ
విరోధి భవిష్యతి చేత్తత్రాశంక్య అన్వయవ్యభిచారం నిరస్యతి। యత్రచేతి। య
త్ర కాదంబర్యాదౌ బలవత్తరత్వం ... నన్వేవమపి కాదంబర్యాదౌ సమా
ప్తి ... ఇత్యత ఆహ। కిం ... కాదంబర్యాదౌ। ప్రముఖ ...
మంగలస్యైవేత్యర్థః। బలవత్తరవిఘ్నవారణే బలవత్తరాదివిఘ్ననివారణే తేన ॥ ప్ర ॥
[illegible] ॥ ౮౫
[illegible]
[illegible] ॥

ప్రమితవిఘ్నస్యాభావనిశ్చయః । న చ సుకాదంబర్యాదౌ విఘ్నధ్వంసో వర్ణాంత్యానాం
తాం ఇతి సమాప్తిః ప్రకృతే మంగళరూపహేతోః సత్త్వాదిత్యాశం
క్యాహ । విఘ్నధ్వంసస్యేతి । తథా చ సమాప్తిజనకవిఘ్నధ్వంసవత్త్వసంబంధేన మంగ
లాభావాన్న సమాప్తిరితి భావః । తథా చ విఘ్నధ్వంసాద్వ్యవధానం తద్ధ్వంసం
తు విఘ్నధ్వంసద్వారా మంగళస్య హేతుత్వం న సంభవతి । నాస్తికాదిగ్రంథ
సమాప్త్యవ్యభిచారాత్ న చ సమాప్తిజనకవిఘ్నధ్వంసోత్పత్త్యవచ్ఛేదకతాసంబం
ధేన సమాప్తిం ప్రతి సమాప్తిజనకవిఘ్నధ్వంసావచ్ఛేదకతాసంబంధేన మంగళస్య హేతుత్వ
స్య ప్రతియోగితావచ్ఛేదకవర్ణనాంశే కృతిమత్త్వసంబంధేన సమాప్తిం ప్రతి స్వప్ర
యత్నసంబంధేన మంగళస్య హేతుత్వాద్వా జన్మాంతరీయమంగళకల్పనయా న
వ్యభిచార ఇతి వాచ్యం । తథా సతి జన్మాంతరీయసమాప్తిముద్దిశ్య జన్మాంతరీయమం

॥ ౭౪ ॥ ॥ ధన ॥

గళశరణాపత్తేః స్వప్రతియోగిచరమవర్ణాంతవ్యాపకత్వేన సంబంధేన సమాప్తిం ప్రతి
స్వోత్పత్త్యవచ్ఛేదకజాతీయతాసంబంధేన మంగళం హేతుత్వస్య వాచ్యత్వేన తయోః నాస్తి కార్య
కారణభావః తస్మాదుపాదానత్వాత్ నైవ పుత్రకామాధికరణావిరోధః । న హి కాశ్యాం తేన
వైవర్ణ్యే నైత్రహికపుత్రాభావేఽపి ముష్మికపుత్రరూపఫలస్య తత్ర సిద్ధాంతితత్వాదితి వా
చ్యం । తత్ర పుత్రమాత్రకామనాశ్రవణాత్ । ఇహ తు శిష్టాచారానుమితశ్రుత్యా మంగళస్య
ఐహికసమాప్తిరూపఫలకత్వాత్ స్వప్రతియోగిచరమవర్ణాంతవ్యాపకత్వేన స్వప్రతియో
గికత్వస్య వ్యవహితోత్తరక్షణోత్పత్తికత్వోభయసంబంధేన మంగళజన్యవిఘ్నధ్వంసవి
శిష్టసమాప్తిత్వస్య మంగళకార్యతావచ్ఛేదకత్వాత్ సవ్యభిచార ఇతి వాచ్యం । కారణాస్య
కార్యతావచ్ఛేదకత్వానుపపత్తేః । అత ఏవ కారణమరణాస్మృతేరితి శ్రుత్యంతర్గతపం
చమ్యాః ప్రయోజకత్వోపపత్తేర్వర్ణం సంగ్రంథకృతాం సంగచ్ఛతే । అన్యథా తత్రాపి కారణమరణా ॥ ప్ర ॥ ॥ ౯౪ ॥

విశిష్టముక్తింప్రతికాశీమరణహేతుత్వస్యానిర్దుష్టత్వంతథాపవర్గసమసంగతేః
అథ(తదేవం విదితప్రతిపత్తయ్యమతినాన్యః పంథా విద్యతేయనాయ ఇతి శ్రుత్యా తత్త్వజ్ఞా
నస్యైవముక్తిహేతుత్వంప్రతిపాదితం(తచ్చ కాశీమరణస్యముక్తిహేతుత్వేనసంభవతి(కా
శీమరణాజన్యముక్తౌ తత్త్వజ్ఞానస్యవ్యభిచారప్రసంగాత్ అతః కాశీమరణస్యనముక్తిజన
కత్వం అపితు తత్త్వజ్ఞానద్వారా ముక్తిప్రయోజకత్వమేవేతి గ్రంథకృతాం తత్రపరమార్థః
ప్రయోజకత్వాత్ అపవర్గస్య. నతు కారణస్య కార్యతానవచ్ఛేదకత్వాత్ తథాపవర్గస
మితి చేత్ అస్తు కారణస్య కార్యతావచ్ఛేదకత్వం అస్తు చ పూర్వోక్తరీత్యా మంగళ
జన్యవిఘ్నధ్వంసవిశిష్టసమాప్తిత్వస్య కార్యతావచ్ఛేదకత్వేన నాస్తి కశ్చిద్వ్యభిచారవా
రణం ఏవమేవం పభూగాదినాం శ్రీవిఘ్నధ్వంసపూర్వకసమాప్తౌ క్లృప్తనియతపూర్వవృత్తి
తాకస్య విఘ్నధ్వంసస్యైవ మంగళస్థలే అయం సమాప్త్యుపపత్తేః మంగళస్యాన్యథాసిద్ధత్వం దుర్వా

॥४॥ రవేంవ రవ వ్యభిచారేణ వ్యభిచారిణాం నాన్యథాసిద్ధత్వమితి వాచ్యం। తత్ర వ్యభిచారిణః
॥ధ్రశ॥ ప్రమాణం బోధిత కారణతా నిర్వాహాయ వ్యభిచారస్య కారణత్వం కల్ప్యతే। యథా
యాగస్య స్వర్గం ప్రతి హేతుతా నిర్వాహాయ అపూర్వస్య। తత్రైవ వ్యభిచారేణ వ్యభిచారిణాం నా
న్యథాసిద్ధిరత ఏవ కార్యే వరణస్య తత్త్వజ్ఞానముక్తౌ అన్యథాసిద్ధత్వమితి ప్రయోజక
కత్వపరతయా శ్రుతిసమర్థనం గంగాస్నానస్య ప్రత్యేకైవ ప్రతిబంధకాభావస్య కార్య
మాత్రే హేతుతాయాః మంగలస్య కారణతాం వినా అక్లృప్తతయా మంగలస్యాన్య
థాసిద్ధత్వం దుష్పరిహారమేవేతి విఘ్నధ్వంసస్య దప్రరత్వ విభక్తాం ప్రాచాం మతేపి వి
ఘ్నధ్వంసస్య కార్యత్వావచ్ఛేదకతయా విఘ్నో నివర్తతామితి కామనయా మంగళా
చరణానంతరం విఘ్నధ్వంస ఏవ ఫలమితి వదతాం చింతామణికృతాం మతమాహ। నవ్యా
స్త్వితి। విఘ్నధ్వంస ఏవేత్యేవకారేణ సమాప్తి ప్రవర్తకశ్చ ఫలం ప్రవృత్త్యుద్దేశ్యం। తేనసమా ॥ శ్రీ ॥ ॥४५

ప్తినప్యర్థకే స్వకృతిన్యాదత ఆహ నమాప్తిస్త్వితి। బుద్ధిర్జ్ఞానం ప్రతిభా తద్విశేషః స్ఫూ
ర్తిర్వా। ప్రతిభాదీత్యాదినా విఘ్నసంసర్గాభావపరిగ్రహః। అన్యథైవ ఫలిత్వాత్ప్రకా
కేష్వపి అ…వగ్రహనివృత్తిరేవ ఫలం। వృష్టిస్తు కారణాదేవేతి బోధ్యం। ఏవం మంగళ
స్య విఘ్నధ్వంసం ప్రతి జనకత్వే స్థితే ఽత్ర విఘ్నవిరహ ఏవ తేతి విఘ్నాత్యంతాభావవతాన
నుష్ఠితప్రవృత్తిరేవ కథమిత్యత ఆహ। విఘ్నశంకయేతి సంశయయోగ్యం యసా ద్వారేణా
విఘ్నజ్ఞానమేవ ప్రవర్తకమితి భావః। తదాచరణాన్మంగళాచరణాత్। నను విఘ్న
సంశయేన మంగళాచరణమేవాస్తు మత ఆహ తథైవేతి। శిష్టాచారాదితి। విష
యతా సంబంధేన మంగళ ఇతి శేషః। నను నిర్విఘ్నపురుషానుష్ఠితమంగళస్య
ఖిలత్వం యద్వ్యభిచారేణ విఘ్నధ్వంసం ప్రతి మంగళకారణతా బాధితా। తథాచ
బాధితార్థబోధకత్వాద్వేదనిత్యత్వమాద్యమితి మహావ్యుత్పత్తేః కారణతాబో

౧౯॥
౧౦౭౫

ధకత్వమంశేకతుల్యమనత్యేశంకాం నిరస్యతి న చేతి తస్య నిర్విషయత్వమనుపపన్నం సత్వే
తత్వంశస్య తద్భావస్యేతి తత్వంశస్య విషయత్వమయోః కార్యకారణభావం చేతో
ధేతి త్వర్థః సతి విషయత్వేతి తథాచ లఘుధర్మేణ తస్యైవ ప్రతియోగితయా కారణ
భావేన విషయత్వం సరూప కార్యస్య చ యోగ్యతా కారణతావచ్ఛేదకలాభా
దితత్వే న నశ్వర కారణతావచ్ఛేదకత్వే విదా [illegible] త్వమప్రామితి భావః అత
విశేషాంశం ప్రతి ప్రతియోగినః కారణతావచ్ఛేదకత్వే తద్వ్యావిద్యవేదాప్రామా
ణ్యమితి ప్రయోక్తవ్యానాం వనాశకత్వమేవ దక్షవేదాప్రామాణ్యమి
త్యర్థః నను మంశస్యం న విషయత్వం కారణం వినా యుక్తస్య వంశాదిత
స్వాదిత్వం నేవృత్తిమాత్రతత్త్వనాయుక్తత్వమంశస్య క్రోడీకృతదననస్థాల
శంకతాం ప్రతివృత్తిభిన్నాతరూపస్యతలావిశత్వమంశస్య తాదృశావాత్సన్న

ಪ್ರಂತ್ವಸ್ಯತ್ವಾಸಂಬಂಧೇನ ವಿನಾಯಕಸ್ತವಪಾಠವಿಶಿಷ್ಟನಾಶಕಃ ಸ ಚ ಮಂಗಳಮೇವೇತಿ।
ನವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತಿ ಚೇತ್। ಸತ್ಯಂ ವಿಘ್ನಪ್ರತಿಯೋಗಿಕತ್ವಾದಿನಾ ತತ್ತ್ವಾಪತ್ತ್ಯಾ ಪತಿ
ಪ್ಸ್ಯನಾಶಕತ್ವಬೋಧನಾತ್ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೇ ಚ ನೃಣಾಂ ವಿಘ್ನಧ್ವಂಸೇ ವ್ಯಭಿಚಾರಾತ್ತತ್ರ
ತದ್ವಿಘ್ನಮಂಗಳಂ ಚೇತಿ ಸ್ತವಪಾಠಾದಿರಿತ್ಯಾದಿನಾ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾದಿಸಂಗ್ರಹಃ ತ್ವ
ಚಕಾರಾವಮಂಗಳಸ್ಯ ಸ್ವಪ್ರತಿಹೇತುತ್ವಸ್ಯೋತ್ಪತ್ತ್ಯುತ್ಪನ್ನವಾನಾದಿಕರ
ಣಾಂಶ ಯ ಸಂಬಂಧೇನ ಮಂಗಳವಿಶಿಷ್ಟವಿಘ್ನಧ್ವಂಸತ್ವಂ ಪಾಪಾರ್ತಿ ಯತ್ರ
ವಿಘ್ನಧ್ವಂಸತ್ವಂ ವಾ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ಏವಂ ಚ ವಿನಾಯಕಸ್ತವಪಾಠಾದೇಃ ಯತ್ರ
ದರ್ಶನತ್ವಸಂಬಂಧೇನ ವಿನಾಯಕಸ್ತವಪಾಠಾದಿವಿಶಿಷ್ಟವಿಘ್ನಧ್ವಂಸತ್ವಂ ವಿಚಾರ್ಯ
ಯತ್ರ ವಿಘ್ನಧ್ವಂಸತ್ವಂ ವಾ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಮಿತಿ ನ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಇತಿ ಭಾವಃ

॥కి౦॥ ననువిపక్షత్వం న వర్యయ ఇతుం నల్ప్రక్షపలంతదా నవూంప్తి కాపు స్యాపు తుపున్య
॥ఇన౫ తుంన ప్రవృత్తి న నిర్యదత స్వమూప్తి సాధనాపక్షత్వం ననాధన తాపల్‌ప్రసుంనల
ప్రవృత్తి కా ర్యాత ప్రనన న్రతతి ప్రత నిద్ధ విపక్షావిరహ స్వభావ ప్రభిహారెణ
విపక్షత్వం న న్యాన వూంప్తి సాధనతా భావాది త్వార్యం కాంని రన్యతి । ప్రతిబద
తిప్రతిబంధకెతి నం న గాభావ న్యాన ం న నాభావత్వైన । తథా చ విపక్షనం
సనాంభావత్వైన హి తులాప్రక్రియా ప్రయోజక్త్వ ప్రభిహారణతి భావః । అత్రేద
త్రప్రిప్రక్షాభావత్వైన హి తులాం న ఋపు విపక్షాభావ స్యాఘటత్వై న విపక్షతా నాహా నా
త్పనా ఏవ న త్వాన ం న ఏవ న స వ్యాప్తి న న్యాదతి ఏవ పక్షం । అయు తృపం న పం
విన్యాన వ్యాప్తిః తత్ర విపక్షత్వం సాభావవతి న వ్యాప్తి దర్శనాద్యతి
ఎన స్వాభిహార వ్యాప్తం న్యాని వేదతి । ఇత్యలం తి । ఉపరిత త్వం న వ్యా న

॥ప్రు॥
॥కి౦॥

తస్మైనసమ్యూతమంగళ్యశల్యైనకారకాదాసో స్పృతః ప్రత్రైతి। యత్రసం
సౌషత్పునవూష్నసన్ధృశ్యతే తత్రసంసర్గాంద్విప్యభ్యేషూచవర్తిన।
సమూన్వ్యాపాదానైర్ప్యభూంయస్యోత్తే త్వంసర్గానంతరూత్పన్నవిక్ష్ణ
ద్యుత్ప్రవర్తియోధ ధనమూల్పి విప్రృశ్యంస యోరాశాన్యాత్తనిక్షేయోః
శత్రుం శాన్యసాశ గ్రామాద ఇతిమెదలప్త్యతే। స్వప్రతి యోగిత్ర యోవి
శరాసం బంధేన చరమనే గ్రాధ్యేన చరూంపనమూల్పిం ప్రతివిశేష
గ్రాతాసంబంధేనవిప్యపాంసగాసర్గోవత్త్వైనహేతుత్వమితిభావ స్యత
సస్త్వ। లక్ష్యశరత్వనేనసాగ విశావం స్వప్రాం పత్రిం ప్రసరయతి స్వాదితి।
విషయత్వం తాసాన్యావచేచిత్రసశాంశనాద్విప్యభ్యంసస్తతదాస్యారసమం
సర్వస్యసన్వచైదః పనమూల్పి సాంధనంపమూర్త్యస్య పహేతుపూర్వక

॥౧౧౧॥ ॥ద్విశ॥

ప్రతియోగిత్వాత్। తథా చ తత్తద్విఘ్నమంగళత్వావచ్ఛిన్నప్రతియోగ్యప్రాప్తినివార్యా
మంగళత్వావచ్ఛిన్నవిఘ్నధ్వంసస్య హేతుతా నత్తు ధ్వంసప్రాగభావయోః
అత్యంతాభావేన విరోధిత్వాభావాత్ ధ్వంసస్య తత్ప్రాగత్యంతాభావ
విరహాదితి భావః నను అనేన ప్రాగభావభిన్నాభావత్వేనైవ లాఘవాద్ధే
తుతాస్తు అతఏవ ప్రతిబంధకసంసర్గేతి ప్రతిబంధకసత్త్వప్రయోజకసం
ధాంతరావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావస్య సత్త్వాత్ కార్యోత్పత్తివారణాయ తత్తత్సంసర్గా
వచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావత్వేనైవ హేతుత్వస్యావశ్యకత్వే న ధ్వంసస్య న హేతుతా తస్య సంసర్గా
వచ్ఛిన్నత్వమానాభావాదితి భావః। దురితధ్వంసః దురితధ్వంససామగ్రీప్రయుక్తః। స్వతస్సిద్ధో [illegible]
రణాప్రయుక్తః ఏతేన విఘ్నధ్వంసస్య తదత్యంతాభావస్యావా సమాప్తిహేతుతా విచార[illegible]ప్ర
త్వే తయోః తద్ధ్వంసస్త్వాపనాప్రకృతానుపయోగః। ఏవం ప్రతిబంధకాభావకూటస్యాపి ॥౨॥ ॥౧౧౧॥

తుత్వేప్రాగభావధ్వంసయోరయౌగపద్యేనావస్థానాసంభవేనైకదాకూటాప్రసిద్ధిః ప్రాం
రెంస్యకృతేరిత్యాతత్త్వంగనాం|వశిష్టప్రతియోగికత్వేస్యప్రతిబంధకాభావవిశేషణత్త్వే
ధ్వంసప్రాగభావయోరసంగ్రహాస్త్వితిదూషణానిరస్తౌనా|యకృతేరిత్యాప్రతిబంధకాత్వం
తాభావవస్త్వవశ్యాంయోర్వరాంత్రహి తుత్వాదితి నవంస్థాంయోర్న్యాగంతుస్త్వతాంసూచయ
తుమాంహా|మూలేగౌపితిసంసారమహీరుహాం ఇతి|పశ్చ్నితత్పురుషశ్చ్రవుంవ్యావర్తయి
తుంకర్మధారయంమాహా ముక్తావళ్యాంసంసారవృక్షేతిఖిజత్వంగమవాయకారణత్వం
తమ్మైశ్వరబాధితమతశహం|నిమిత్తేతి|నను ఈశ్వరస్యమస్తాంశరూపంమగళాచరణామ
యుక్తం|ఈశ్వరమానాభావాత్ నహితత్రప్రత్యక్షంప్రమాణంఅరూపిద్రవ్యత్వేనబాహ్య
ప్రత్యక్షావిషయత్వాత్ నాపిమానసంపరాత్మనః పరకీయమనసాంప్రత్యక్షవారణాయ
అత్మప్రత్యక్షంప్రతిపరాత్మవ్యావృత్తవిజాతీయమనఃసంయోగస్యహేతుత్వేనహేతుత్వేస్య
అవశ్యకతయా ఈశ్వరేతస్యాభావాత్|ననుచద్యావాపృథివీజనయన్దేవఏకఇత్యాదిశ్రుతి

ఘగవరః

(శేవ ప్రమాణం। శ్రుతీనామిష్టప్రామాణ్యరీత్యైవ ప్రామాణ్యాదిశ్శసందేహాచ్ఛ్రుతిప్రా
౫౦౭॥ మాణ్యస్యాపి సందిగ్ధత్వాదత ఆహ। ఏతదేవేతి। ప్రమాణాంతరమనుమానరూపం। ప్రమాణం
దీ తథాత్వేత్యర్థః। అంకురాదికమపీతి। నన్వత్ర కిం పక్షతావచ్ఛేదకం। న తావత్క్షితిత్వం। అంకురాదే
రపి క్షితిత్వేన పృథక్కృత్యోపాదానవైయర్థ్యాత్। కించ క్షితిత్వసామానాధికరణ్యేన సాధ్య
సిద్ధేరుద్దేశ్యత్వే దృష్టాంతేషు ఘటాదౌ అంశతః సిద్ధసాధనం। అవచ్ఛేదకావచ్ఛేదేన తథాత్వే పర
మాణౌ బాధః। జన్యక్షితిత్వస్య పక్షతావచ్ఛేదకత్వే పరమతే జన్యపదవ్యావృత్త్యప్రసిద్ధిః। తన్మ
తే అజన్యక్షితేరభావాత్। జన్యత్వస్య తథాత్వసంభవేన పక్షతావచ్ఛేదకకోటౌ క్షితిత్వ
స్య వ్యర్థత్వాచ్చ న తదపి సంభవతి పక్షతావచ్ఛేదకమహత్త్వస్య [illegible] ప్రసంగాదితి చేత్ స్వరూ
పసంబంధవిశేషరూపకార్యత్వస్యైవ పక్షతావచ్ఛేదకత్వాత్ ప్రాగభావప్రతియోగిత్వరూపకా
ర్యత్వస్యైవ [illegible] న తయోరైక్యాభావాత్ సాధ్యం చ నిత్యోపాదానగోచరాపరోక్షజ్ఞా
న చికీర్షాకృతిజన్యత్వం। కార్యమాత్రం ప్రతి కృతేర్వా [illegible] హేతుత్వేన తజ్జనకజ్ఞా
న చికీర్షయోః తత్ప్రయోజకత్వేన తయా జన్యత్వరూపసాధ్యస్య తత్ర బాధాత్ దృష్టాంతపక్షే

సాధారణ్యస్య స్వత్వస్యాభావేన తద్ఘటితస్యోపాదానగోచరేత్యాదివిశేషణస్య
పంచకృత్వా కృతిత్వావచ్ఛిన్నం యదుపాదానగోచరకృతిత్వస్యాశ్రయేవం కార్యత్వ
నకత్వాదనవచ్ఛేదకత్వాచ్చ కించ విశేష్యతాసంబంధావచ్ఛిన్నకృతినిష్ఠకారణ
తానిరూపితకార్యత్వం తేనాదృష్టద్వారా హవిరాదిగోచరాస్వదీయకృతి
జన్యత్వస్యాప్యైశ్వర్యేనత్వేన వ్యభిచారసాధనం యదుపాదానకార్యమాత్రే కృతిత్వేనైవ
స్వంయస్య తిరికాభ్యాం జ్ఞానత్వేన ఇచ్ఛాత్వేన చ హేతుత్వం స్వీక్రియతే త
దాం తాదృశజ్ఞానజన్యత్వ విభాజన్యత్వం కృతిజన్యత్వం వా సాధ్యమస్తు
యత్ర కృత్యజన్యత్వమేవ సాధ్యమితి తన్న కార్యమాత్రే కృత్యత్వేన జన
కత్వే మానాభావాత్ లాఘవాత్ కృతిత్వేనైవ కృతిహేతుతాయాం న సు కార్యం
విశేష్యతాసంబంధావచ్ఛిన్నకృతినిష్ఠజనకతానిరూపితమిమాయస్యం

బంధావచ్ఛిన్నజన్యతాయామాపాద్యప్రసజ్యాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వమానం ఫలితం
౧౧౭౨॥ తత్ర ద్వ్యంశే వక్తృతావచ్ఛేదకాక్రాంతత్వేన విశిష్టతాసంబంధావచ్ఛిన్నజన్యత్వరూ
దిన పసాంధ్యవ్యత్యభావాదృష్టధర్మత్వాదేః తత్త్వవిశిష్టజన్యత్వవిశిష్టద్వ్యంశవ్యావృత్తే
స్త్వవక్తృతావచ్ఛేదకాక్రాంతత్వావచ్ఛేదకానవచ్ఛిన్నాహితత్వవిధురత్వేనైవ ద్వ్యంశే యుక్తత్వాద్వ్యా
పేన వ్యభిచార ఇతి వాచ్యం నత్వవిశిష్టస్యహేతావవచ్ఛేదకత్వనిర్ణయేణాసమ్భవ
ప్రవంశే వ్యావృత్త్యవ్యభిచారవారణాయ ద్వ్యంశస్య కృతిజన్యత్వమానాభావేన క్రాశ్చ
సమాత్రస్య కృతిజన్యత్వమానాభావేన ప్రవాదీనాం వ్యావృత్తత్వేతి త్తాద్యశప్రవా
దనాధినిఠయకాక్రాన్తైనాం శుద్ధైరంశైరవ్యావృత్తిదశాయాం జన్యత్వమాత్రం ద్వ్యంశస్యా
ధారకాణామేవ వక్తృతావచ్ఛేదకత్వం కృతిజన్యత్వమాత్రం సాధ్యం ఏవం హేతావపి నవ్య ప్రత్త
వైశిష్ట్యం నోపాదేయం ప్రయోజనాభావాత్ ఏవం చ ద్వ్యంశే ఇష్టాపత్తిః స్యా ౧౧౭౨॥

తిజన్యత్వస్య నిరాబాధకత్వం యోగ్యతాయామస్తి కృతిజన్యత్వప్రవాదో వ్యావర్త్యత ఇతి నచ
కృతిజన్యత్వమాత్రస్య సాధ్యత్వే అదృష్టద్వారా హవిరాదిష్వపి తదస్త్యేవ కృతిజన్యత్వమా
దాయ సిద్ధసాధనమితి వాచ్యం అదృష్టద్వారకత్వేన కృతిజన్యతాంశే వైశిష్ట్యం తస్యతావ
దితి ఏతాదృశానుమితావప్యవజ్ఞానసాహసారోపజ్ఞానే బాధ కృతిసాధ్యత్వమేకత్వం
పక్షతావచ్ఛేదకత్వసిద్ధిః అతఏవ జ్ఞానాదౌ కృతివ్యావృత్తమేకత్వం అనుమితాన్వ
యోగ్యతాయాం తతావత్వం వ్యాప్యరూపం గుణాగుణానాం విశేషాణాం నవనాతజ్ఞానవత్త్వ
బాధప్రతిబంధకత్వరూపమేకత్వం తద్విషయం ఇతి వాచ్యం ఏతాదృశ
ఏకత్వస్య నవ్యజ్ఞానానుమితేః ప్రాగనుపస్థితత్వేన తాదృశానుమితాభానానాం జవా
దిత్యర్థః అతః సాపేక్షానాధికరణ్యసంబంధేనవజ్ఞానాదావిశేష్యతయా సాధ్యమేకత్వ
మనుమితాభానతయా వ్యాప్యత్వేన మానాధికరణ్యకత్వరూపమేకత్వం తద్విషయః

దిన సమాజీవేశ్వరద్విత్వేనామాంనాధికరణ్యస్యఇఇశ్వరజ్ఞానాదావసత్వాదబాధఇతివాచ్యం।దుః
ఖపదవ్యావృత్త్యసద్విత్వవిస్యవిశేషణత్వయత్వాన్నైవమపిఘటశ్వరద్విత్వసామానాధి
౧౧౪॥ కరణ్యస్యతత్రసత్వాదబాధఇతివాచ్యం।ఆత్మానాత్మ వృత్తిభిన్నత్వేనాపివిశేషణత్వ
యత్వాదిత్యాహుః।తన్న।ఇశ్వరజ్ఞానద్వయాంగీకారశ్రుత్యాదృశ్యఏకత్వస్యభానవిరో
ధేనాద్వైతాసిద్ధేః।వస్తుతస్తుగౌణాధికరణాంవృత్తిత్వాభిన్నజ్ఞానైకత్వమేకత్వంఏవమేవ
ఇశ్వరభాక్తత్వాదిపదప్రష్టవ్యం।ఏవంచతాదృశజ్ఞానాదిసిద్ధౌతత్రగుణత్వేనహే
తునాద్రవ్యాశ్రితత్వసాధనేమేద్రవ్యాంతరస్యబాధాదీశ్వరసిద్ధిరితిద్రష్టవ్యం।అప్ర
యోజకత్వాదితిఅనుకూలతర్కాభావాదితిభావః।ఇదముపలక్షణం।శరీ
రాజన్యత్వేహేత్వోశ్శరీరరూపవిశేషణాసిద్ధివారకత్వేనవ్యభిచారవారకత్వేన
వ్యర్థతయాతద్విశేషణావచ్ఛేదేనవ్యాప్తిగ్రహాసంభవేనవ్యాప్యత్వాసిద్ధిశ్చేత్యపిద్ర
ష్టవ్యం।నచవ్యర్థవిశేషణస్యఅధిగృహీతవ్యాప్తినిగ్రహస్థానత్వేపితద్జ్ఞానస్యవ్యాప్తిజ్ఞానప్ర

తిమాంః భకే త్త్రైవమానాభావే ఇతి వాచ్యం। తథాపి గురుధర్మస్యైవ భేదకతయా
నిరుక్త[illegible]సంబంధితావచ్ఛేదకరూపవ్యాప్త్యత్వాభావేన వ్యాప్యత్వాసిద్ధేర్దుర్వారత్వాది
తి చేత్ ఉక్తమూంబాంధ్యైః। ప్రకామసిద్ధింపరిహరత్వాంద్వితీయంపత్త్రీతి కత్వైస్త్వేన
కా॰ర్యత్వేన కార్యకారణభావ ఇతి నచ అన్వయవ్యతిరేకాభ్యాం ఘురుత్వాద్యవచ్ఛి
న్నం ప్రతి కులాలాదికృతిత్వేనైవ హేతుత్వాదితాదృశకార్యకారణభావే మానాభావ ఇ
తి వాచ్యం। ఘటత్వపటత్వాదిభేదేన అనంతకార్యకారణభావకల్పనాపేక్షయా కా
ర్యత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి కృతిత్వేన హేతుత్వకల్పనస్యైవ లఘుతరత్వాత్ తద్విశేషయో
రితి న్యాయేన కార్యత్వకృతిత్వాభ్యాం సామాన్యకార్యకారణభావస్యావశ్యక
త్వాత్। న చ తాదృశన్యాయే మానాభావ ఇతి వాచ్యం। కార్యత్వావచ్ఛిన్నాభా
వితత్త్వాత్ కృత్యభావకూటే సోయంతు ప్రయోజకత్వకల్పనాగౌరవాత్ కృతిత్వావచ్ఛిన్నా
భావకూటస్య ప్రయోజకత్వే లాఘవాదితి [illegible] కార్యత్వం కృతేః కార్య
తావచ్ఛేదకం తథాపి ఘటత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి కృతేః కారణతయా సగా [illegible]

ఘటాదికం పక్షీకృత్య ఘటత్వహేతునా సకర్తృకత్వసాధనే జీవానాం బాధా
ఏ నే దీశ్వరసిద్ధిరిత్యాహుః। విధిత్వకృతత్వస్య కార్యతావచ్ఛిన్నం ప్రతి కృతేర్హేతుతావచ్ఛే
॥౧౭౪॥ ఖావపి ఘటాద్యవచ్ఛిన్నం ప్రతి కృతేర్హేతుతయా ఖండఘటోత్పత్తేః పూర్వం
కృతేరావశ్యకత్వే తదాశ్రయత్వేన ఈశ్వరసిద్ధిరిత్యాహుః। నవ్యా ఏవం రీత్యా
ఘటాదికపాలాదిచేష్టయోరన్వయవ్యతిరేకాభ్యాం హేతుతావచ్ఛే(కార్య
తావచ్ఛిన్నం ప్రతి చేష్టాత్వాదినా హేతుతావదంకురాదుత్పత్తేః పూర్వం చేష్టా
నుకూలాధీన ఇత్యీశ్వరస్యైవ తచ్ఛరీరమపి సిద్ధ్యేదితి చేష్టాత్వావచ్ఛిన్నం ప్రత్యన్వయవ్యతిరేకాభ్యాం
కార్యతావచ్ఛిన్నం ప్రతి క్రియాత్వేనైవ హేతుత్వాత్ తత్ర చేష్టాత్వేన హే
తుత్వే మానాభావాత్। ఆకాశాసమవాయినస్య అప్రాప్తి చేష్టాత్వేన తత్ర
హేతుత్వం అప్రాప్తం। తదనుకూలాధీన ఇచ్ఛాస్వరస్యైవ తచ్ఛరీరం తథాపి నైవ ఇతి శే
రస్యాతిరిక్త శరీరసిద్ధిః పరమాణూనామేవ తచ్ఛరీరత్వోపపత్తేరిత్యాహుః ప్రః ॥౧౭

ఇత్యపరియుక్తేరేకస్యైవ వ్యాప్తిః పరమాణురూపశరీరే నైవ తత్తత్తాదాత్మ్య
త్ప్రత్తిః పరమాణుశ్రియోరంయోగాత్ శరీరత్వే రూపవైజాత్యాంగీకారాత్ స్వ
శరీరస్థలక్షణా అత్రైవ యంవిత్వే నైవవైశ్యాన్యపరమాణూనాం శరీరత్వాపత్తే
రుపపత్తిః । నాపి పరమాణూనాం శరీరత్వే కల్పనే గౌరవాత్ లాఘవేన తత్సత్త్వే .
శక్యశరీరపద్ధతి వాక్యం । తేన శరీరస్య మహత్త్వే అభ్యస్తే తత్స్య ప్రాపేక్షణాదౌ
వైశ్యాసంభవేన పోంశ్యాణాం తత్పరేభిః శరీరావినాశకత్వాన్నుపపత్తేః ।
అణుత్వ్యాపదూరస్త్వయోస్తద్వదకత్వాన్సంపప్రత్తేః ఇత్యాదివివక్షితత్వలక్షణం
వితతేన యుక్త్యుపాప్యార్కృత్స్నస్థ పక్షానుమానే శరీరజన్యత్వే మాదిః తస్యఘ
టాదౌ సాధ్యవ్యాపకత్వాత్ (అంకురాదౌ సాధనావ్యాపకత్వాత్స్వ నవాంకు
రాదౌ సకర్తృకత్వరూపసాధ్యగందేహేసాంపాదిః సాధ్యవ్యాపకత్వేశంకయా
సోపాధిత్వవిశ్లేయ ఇతి వాక్యం । తథాపి సంబద్ధస్యాపాదిత్వస్య దువార్త్వాత్

దిశ నవేద్యప్రకాశం సాధ్యసందేహహేతోః వ్యభిచారసందేహః పక్షేతరవ్యభిచార
౹౧౬౪ సందేహం ఏవ స న ప్రతిబంధక ఇతి వాచ్యం। పక్షేతత్సమయో వ్యభిచారసం
శయస్యాపి ప్రతిబంధకత్వాత్। అతఏవ అనుకూలతర్కవిరహః దూషణం
పక్షేతరత్వం సందిగ్ధోపాధిరిత్యభిధానం గ్రంథకృతాం సంగచ్ఛతే ఇతి తన్న।
కార్యత్వే సకర్తృకత్వస్య కార్యకారణభావ [illegible] రూపస్యానుకూలతర్క
స్య సత్త్వేన కార్యత్వరూపహేతోః సాధ్యవ్యాప్యత్వనిశ్చయేన సాధ్యవ్యాప్య
వ్యాపకత్వేనోపాధేః సాధ్యవ్యాపకత్వనిశ్చయాదితి ఏవమనుమా
నేన ఈశ్వరసిద్ధౌ తదుచ్చరితత్వేన వేదస్య ప్రామాణ్యనిశ్చయాత్ వేదోక్త
త్వేన ప్రమాణం భవతి తస్మాత్ విద్వాంసో భూమిం ఇత్యాదయః ఇత్యాదినా
శ్వరముపాసితవ్యః సర్వజ్ఞః స సర్వవిత్ యస్య జ్ఞానమయం తపః ప్రోక్తావ ప్రే
౹౧౬౪

యతేత్యాదినాంపరిగ్రహః కార్యపక్షతానుమానం ఆయోజనలక్షణం సర్గా
ద్యకాలీనద్వ్యణుకప్రయోజకంకర్మప్రయత్నజన్యంకర్మత్వాత్ గురుత్వేసత్యప
తనాభావః పతనప్రతిబంధకప్రయత్నప్రయుక్తః ధృతిత్వాత్ బ్రహ్మాండనాశః ప్రయ
త్నజన్యః నాశత్వాత్ ఘటాదివ్యవహారః స్వతంత్రపురుషప్రయోజ్యః వ్యవహారత్వాత్
ఆధునికకల్పితలిప్యాదివ్యవహారవత్ వేదజన్యప్రమా వక్తృయథార్థవాక్యార్థజ్ఞానజ
న్యా శాబ్దప్రమాత్వాత్ వేదః అసంసారిపురుషప్రణీతః వేదత్వాత్ వేదః పౌరుషేయః
వాక్యత్వాత్ ద్వ్యణుకపరిమాణజనకా సంఖ్యా అపేక్షాబుద్ధిజన్యా ఏకత్వాన్యసంఖ్యా
త్వాత్ ఇత్యనుమానాంతరాణ్యపి సాక్షాత్పరంపరయా వా ఈశ్వరసాధనానీతి బో
ధ్యాని। తదుక్తం కార్యాయోజనధృత్యాదేః పదాత్ప్రత్యయతః శ్రుతేః వాక్యాత్సంఖ్యావి
శేషాచ్చ సాధ్యో విశ్వవిదవ్యయః ఇతి ఆయోజనం కర్మప్రవృత్తిః గంవ్యతేనైనేతిపద

పు. ౨౪ గుణాః సంయోగః పృథగిత్యవినిగమనావిరహాత్ సంయోగస్యైకవర్గత్వం తద్భావే యేన సత్త్వాదత్రాయం ఘటసంయోగ

వ్యవహారః ఇతి సంక్షేపః । మూలే తు ఏకపృథక్త్వవద్ధ్వానాయ ప్రతీత్యానీతి ద్వివ్యంగుణా ఇత్యాది

దినే నిరూప్యం తత ఇతి శేషః । సంయోగాప్రత్యక్షయోః కర్షణో అతిరిక్తత్వం నాస్తీతి భూషణామ

తం నికాశకతర్కం తద్ధిత్యుక్తం । యథా గుణాః పృథక్త్వాదాధర్మః తే ధాకశ్యాప్యధర్మః । అభా

౧౧౧౭॥ వో అధికరణాత్మక ఏవేతి ప్రాభాకరమతం దూషయితుం ప్రసక్తేత్యుక్తం । యం క్లప్త

అభావక్లప్తితే । యద్వాపి విభాగవాక్యస్య న్యాయానాధికరణసంఖ్యావ్యవహారకతత్వేన సప్తత్వసం

ఖ్యాలబ్ధా తథాపి సప్తగ్రహణం స్పష్టార్థం । నన్వప్యపదార్థాః కుతో నోక్తా ఇత్యత ఆహ

హోక్తిర్లా ఇతి । తథా చ ఏతేభ్యో అన్యే పదార్థాః న సంత్యేవ కణాదప్రభృతిభిః అను

క్తత్వాదితి భావః । నవ్యాస్తు గ్రన్థేషు షట్ పదార్థా ఇత్యత్ర తద్భావ ఇతి నిరూపి

తం తథైవాత్ర కుతో న నిరూపితమిత్యాశంక్య ఆహ ముక్తావళ్యాం సప్తమ ఇతి అత్ర స

మవాయైకార్థసమవాయాన్యతరసంబంధేన సత్త్వావత్త్వం భావత్వం తదభావో అ ప్రత్యే ౧౧౧౭౪

మిగసమవాయేన సత్త్రాప్రిషు గస్వాశ్రయసమవేతత్వసంబంధేన ద్వయోస్సమవాయేన స్వాశ్రయసమవేతత్వసంబంధేనైవ కథం సత్తా ఇత్యా

సమవాయస్యస్వరూపేణ వృత్తిత్వాత్ అనేన సంబంధేన సత్త్వసంబంధియం॥

భావత్వమితి ప్రాప్తం। అథాభావత్వాప్తం। తేన సప్తత్వేన పృథగుపన్యాస ఇత్యత్రైకతేషామితి శేషః
నన్వన్యే పదార్థాః కథం న సంతి న్యాయగ్రంథేషు షోడశపదార్థనిరూపణాదిత్యాశంక్య నై
యాయికానాం మత ఏవ సప్తపదార్థా ఇత్యవిరుద్ధం। షోడశపదార్థానాం సప్తపదార్థేష్వం
తర్భూతత్వాదిత్యాహ ఏతే చేదితి। ఉక్తార్థే భాష్యస్య సంమతిమాహ ప్రతిపాదితం చేదితి। ఏ
వమేవేతి ద్రవ్యగుణకర్మసామాన్యవిశేషసమవాయాభావాస్సప్తైవ పదార్థాః షోడ
శపదార్థానాం తత్రైవాంతర్భావాదితి ప్రతిపాదితమిత్యర్థః। కథమంతర్భావ ఇతి వి
దిష్టం। ప్రమాణానామింద్రియాదేః ద్రవ్యే వ్యాప్తిజ్ఞానాదేః గుణే ప్రమేయం చాత్మశరీరేంద్రియస్వ
రూపస్య ద్రవ్యే అర్థస్య రూపరసగంధస్పర్శశబ్దస్వరూపస్య గుణే బుద్ధేః గుణే మనసశ్చ ద్రవ్యే
ప్రవృత్తేః గుణే దోషాణాం ఇచ్ఛాద్వేషమిథ్యాజ్ఞానస్వరూపాణాం రాగద్వేషమోహాపద
ప్రతిపాద్యానాం గుణే ప్రేత్యభావస్యాభావో జననమితి ఫలత్వాత్ మరణోత్తరజన్యత్వం

౧ంశక్షిః। తత్ర దుఃఖస్యాత్యంతికనివృత్తిరపవర్గ ... దుఃఖ ...

।దినవ

॥౧౭౮॥

ప్రేత్యభావపదప్రవృత్తినిమిత్తం చరమప్రాణశరీరసంయోగధ్వంసపూర్వమరణం జన్మశరీ
రప్రాణసంయోగో జన్మ తథా చ మరణానంతరతాదృశసంయోగరూపస్యైతస్య ఫలానాసు
ఖదుఃఖసంవేదనస్వరూపస్య ముఖ్యఫలస్య గుణానాం ముఖ్యసాధనం జన్మమాత్రస్వరూప
గౌణఫలస్య ద్రవ్యాదిషు పీడాలక్షణస్య దుఃఖస్య గుణానామంతర్భావః। అపవర్గస్తు ఏకవింశతిదుఃఖ
నివృత్తిః। దుఃఖాని శరీరం షడింద్రియాణి షడ్విషయాః షడ్బుద్ధయః సుఖం దుఃఖం చ త్రి...
వకి న త్వేకవింశతిదుఃఖాంతర్గతే యోం వర్ణనసంజీవనయోనిర్లక్ష్యత్వాత్ కథం తన్నాశ ఇతి వా
ప్త్రిం। యదూరాపవిశిష్టస్య శ్రవణాద్యజ్ఞానద్వారా దుఃఖహేతుతయా దుఃఖత్వం తే దూరాపస్త్రి
శణీర్యశిష్టలాభః నాశేన విశిష్టజీవనాం ద్రియరూపదుఃఖనాశాత్। ఏవం జీవన్మనఃసంయో
గరూపవ్యాపారవిశిష్టస్యైవ మనఃపూర్వజ్ఞానద్వారా దుఃఖహేతుతయా వ్యాపారనాశే నత
ద్విశిష్టముపూర్వరూపదుఃఖనాశసంభవాదితి। దుఃఖనివృత్తత్వాత్ త్వం తికత్వం చ స్వసమానా
శ్రీ ధికరణదుఃఖాసమానకాలీనస్య తాదృశదుఃఖధ్వంసస్య ముక్తిత్వే కథం తత్త్వజ్ఞానసాధ్యతా ॥ప్రశ్న

॥౧౭౮॥

తత్ర శ్రుతివేదితం తత్త్వజ్ఞానేన మిథ్యాజ్ఞానజన్యవాసనానాశః వాసనానాశే చ దోషస్యవా
సనావిశిష్టరాగాదేరభావః। విశేషణాభావే విశిష్టాభావాత్ తాదృశరాగవిశిష్టస్యాపి తత్త్వాభావే
చ ప్రవృత్తేః ధర్మాధర్మరూపాయాః అభావో ఽనుత్పత్తిః। తదనుత్పాదే ప్రారబ్ధకర్మాధీనదే
హస్య దేహసంబంధరూపజన్మాభావః। భోగేన తత్త్వజ్ఞానాభ్యాం ప్రారబ్ధతద్భిన్నకర్మని
వృత్తిః జన్మాభావే దుఃఖానుత్పాదః। తథా చ సూత్రే॥ మానాధికరణదుఃఖాసమానకా
లీనత్వరూపవిశేషణాంశే తత్త్వజ్ఞానస్య ప్రయోజకత్వమ్ముక్తౌ తత్త్వజ్ఞానసాధ్యత్వం తథా
చ సూత్రం దుఃఖజన్మప్రవృత్తిదోషమిథ్యాజ్ఞానానాముత్తరోత్తరాపాయే తదనంతరాభా సూత్రం
వాదపవర్గ ఇతి। అస్యార్థః। ప్రతి ఏతేషు జన్మాదిషు మధ్యే ఉత్తరోత్తరాణామపాయే
తదనంతరాభావాదవ్యవహితపూర్వాభావాత్। తథా చ తత్త్వజ్ఞానేన మిథ్యాజ్ఞానే
స్య నాశః। తేన దోషాణాం నాశః। తేన ప్రవృత్తేరనుత్పాదః। తేన జన్మానుత్పాదః। తేన దుః

౫౭౯౫

॥౧౯॥ ఖాంను త్వాదత్రితి। పూర్వోక్తైవ బాధః స్వయమేవ ... తః ఏకవింశతి దుఃఖానాం శ్రస్తస్య
ప్రకారేణ సాధ్యమేవేతి న తత్ర తత్త్వజ్ఞానస్యోపయోగ ఇతి వదంతి నవ్యాస్తు యోగ్య
విభు విశేష గుణానాం ప్రతి స్వోత్పత్తే రవృత్తి విశేషగుణానాం కారణత్వాత్ స్వోత్పత్తే
రూం త్వం న స్య గుణా నైవ దుఃఖ ధ్వంస రూప మయుక్తం సంభవేన న తత్ర తత్త్వజ్ఞానాపేక్షేతి దుఃఖ
దం దుఃఖ సాధన దురితపరతయా వ్యాఖ్యేయం దురితస్య యోగ్య విశేష గుణత్వాభావా
న్న స్వోత్పత్త్యవృత్తి గుణానాశ్యతేతి తన్నాశరూప ముక్తే తత్త్వజ్ఞాన సాధ్యత్వమేవేత్యాహుః ।తత్
ఢాబేతాం ద్రవ్యాశాపవర్గస్యాభావే సంశయస్య గౌరవ సాధ్యత యోగ్యతా విషయరూపస్య ప్ర
యోజనస్య యథా యథం ద్రవ్యాదిషు సాధ్య సాధర్మ్య భోయవ త్రా నాస్త్యయో విషయరూ
పస్యోద్దేష్టాం తస్య యథా యథం ద్రవ్యాదిషు తత్త్వజ్ఞానస్య సిద్ధార్థ రూప పశిద్వాం తస్య ద్రవ్యా స్థితే
దిషు శబ్ద ప్రరూపం ప్రతి జ్ఞాన్యతే మంరూపాణాం అవయవానాం గుణావ్యాప్యత్వ రూపేణా
వ్యాపకా రూప స్తర్కస్య గునాతత్త్వబుభుత్సా ఛతా రూపవాదస్య గునా విజిగీషుకథా ౫౮౫

౧౯

౧.౦ గయుస్తేము గాతి

రూపస్య జల్పస్య గుణదోషపక్షస్థాపనాహీనకథారూపవితండాయాః గుణాలి అను
మితితత్తత్కథాస్వతరప్రతిబంధకజ్ఞానవిషయరూపాణాం హేత్వాభాసానాం యథా
యథం ద్రవ్యాదిష్వభిప్రాయాంతరేణ ప్రయుక్తస్యార్థాంతరం పరికల్ప్య దూషణా
భిధానరూపస్య ఛలస్య గుణాలి అసదుత్తరరూపజాతేః గుణాః పరాజయహేతుస్వ
రూపనిగ్రహస్థానానాం యథాయథం ద్రవ్యాదిష్వంతర్భావః నిగ్రహస్థానాని ప్ర
తిజ్ఞాహానిః ప్రతిజ్ఞాంతరం ప్రతిజ్ఞావిరోధః ప్రతిజ్ఞాసంన్యాసః హేత్వంతరం అ
ర్థాంతరం నిరర్థకం అవిజ్ఞాతార్థకం అపార్థకం అప్రాప్తకాలం న్యూనమధి
కం పునరుక్తమననుభాషణం అజ్ఞానమప్రతిభా విక్షేపో మతానుజ్ఞా పర్యనుయో
జ్యోపేక్షణం నిరనుయోజ్యానుయోగః అపసిద్ధాంతః హేత్వాభాసాశ్చేతి ద్వా
వింశతిః న్యూనకోశ ముఖ్యయార్థద్వేన దృష్టాంతసాధనవైకల్యాదీనాం పరిగ్రహః।

५७९॥
१७०॥

తత్రశక్తప్రతిజ్ఞాతస్వపక్షాదేః పరిత్యాగరూపప్రతిజ్ఞాహానేః అభావే పూర్వో
క్తదోషాద్విధీషద్వయోః పూర్వాద్యనుక్తవిశేషణావిశిష్టతయా ప్రతిజ్ఞాతార్థ
కథనరూపస్యప్రతిజ్ఞాంతరస్యగుణత్వ స్వోక్తసాధ్యాదివిరుద్ధహేత్వాదికథనరూ
పప్రతిజ్ఞావిరోధస్యాపిగుణత్వ స్వోక్తసాధ్యాదేః పరిత్యాగరూపస్య తత్తద్వాప
లాపరూపప్రతిజ్ఞాసన్న్యాసస్యగుణత్వ పతిక్తమాషణే ద్విధీషద్వయోః పూర్వో
క్తహేతుతావచ్ఛేదకాతిరిక్తహేతుతావచ్ఛేదకవిశిష్టకథనరూపహేత్వంతరస్యగు
ణత్వప్రసక్తౌ అనాకాంక్షితాభిధానరూపార్థాంతరస్యగుణత్వ అవాచకపదప్రయోగరూ
పనిరర్థకస్యగుణత్వ పరిషత్ప్రతివాదిబోధానుకూలప్రయోగ త్రిరభిహితేనాపి వాచకవాక్యప్ర
వి యోగరూపావిజ్ఞాతార్థస్యగుణత్వ అభిమతవాక్యార్థబోధానుకూలాకాంక్షాదిరూ
న్యపదరూపస్యాపార్థకస్యగుణత్వ సమయబంధవిషయీభూతకథాత్వమవిశేషిత ५७५ ॥१०५

క్రమేణాభిధానరూపస్య అప్రాప్తకాలస్య గుణో యత్కించిదవయవశూన్యావ
యవాభిధానరూపస్య [illegible] స్య గుణో హీనః అధిక ఇతి హేత్వభిధానరూపస్యాధికస్య
గుణో పునరభిధానరూపస్య పునరుక్తస్య గుణో వాదినా త్రిరభిహితస్యాపి పరిషదా విజ్ఞా
తార్థస్యాప్యప్రత్యుచ్చారణరూపస్య అననుభాషణస్యాభావే పరిషదా విజ్ఞాతార్థస్య
వాదిభిః త్రిరభిహితస్యాపి అవిజ్ఞానరూపస్యాజ్ఞానరూపస్యాభావే తూత్తరాహార్ం
పరిలాక్షం బుద్ధ్యాపి ఉత్తరస్యాప్రతిపత్తిరూపాయాః అప్రతిభాయాః అభావే
అసంభవత్కాలాంతరే కార్యవ్యాసంగముద్భావ్య కథావిచ్ఛేదరూపస్య విక్షేపస్యాభా
వే స్వపక్షే దోషమభ్యుపేత్య పరపక్షే దోషాభిధానరూపస్య మతానుజ్ఞాయాః గుణో
నిగ్రహస్థానం ప్రాప్తవతో నిగ్రహస్థానానుద్భావనరూపస్య పర్యనుయోజ్యోపేక్షణా
స్య అభావే నిగ్రహస్థానే నవసరే నిగ్రహస్థానాభిధానరూపస్య నిరనుయోజ్యా

నచయోగ్యస్యగురుణోశక్త్యాయాం స్వశక్తేః తద్బుద్ధ్యాంతప్రవృత్తి వనరూపస్యాపనిద్ధాంతత్వా
భావేహేత్వభావేన్యానాంపూర్వోక్తలక్షణానాం ద్రవ్యాదిష్వంతర్భావ ఇతి (భావ్య
స్వార్థత్వేవాచ్యశక్తేర్గంగాశబ్దం పాణ్డ్యాయనానాం సంమతిమాహ । అత ఏవేతి । మంత్రాదిస
మవధానేసతి వహ్నినా దాహోత్పత్తివారణాయ మంత్రాదేః కారణవిఘటకత్వరూపప్రతిబంధ
కతావాచ్యా సా చ వహ్నినిష్ఠదాహానుకూలశక్తిరూపకారణవిఘటకరూపతయైవనిర్వ
హతీతి మంత్రాదేః ప్రతిబంధకత్వాన్యథానుపపత్త్యాసిద్ధాయాః శక్తేః షడ్ద్రవ్యేష్వనంతర్భావా
త్పదార్థాతిరిక్తత్వమితి పదార్థాః సప్తకతిరిక్తా ఇతి మూలవచనం యుక్తమిత్యభిప్రాయేణ ప్రాభాకరః
శంకతే నన్వితి । అతిరిక్తేతి । క్లిప్తపదార్థాతిరిక్తేత్యర్థః । అతిరిక్తపదార్థతామేవవ్యవస్థాప
యతి తథాహీత్యాదినా । మంత్రాదీత్యాదిపదేనమంత్రౌషధిపరిగ్రహః । సమవహితేనేస
మీపవర్తినా । సన్నివహ్నిరూపకారణాభావాదేవనమంత్రాదేః ప్రతిబంధకత్వం । అత స్సమ
వహితేనేతి వహ్నినేతి దాహః రూపాంతరోత్పత్తిః పూర్వరూపపశ్చాత్ప్రవృత్తివారణం మంత్రా

ద్వ్యతిరిక్తస్య ప్రతిబంధకత్వం ఖండయతి తత్సత్త్వేనేతి। మణ్యసమవధానకాలసత్త్వేనేత్య
ర్థః। ననువహ్నౌ యది దాహానుకూలాశక్తిః తదా మణ్యాదిసత్త్వేఽపి తదానీం దాహోఽస్త్వి
త్యాహ తత్రేతి। పూర్వోక్తయుక్త్యా శక్తిసిద్ధావిత్యర్థః। నాశ్యేత ఇత్యస్య కల్ప్యత ఇత్య
నేనాన్వయః। తథా చ వహ్నినిష్ఠశక్తిత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి మణ్యభావత్వేన నాశకత్వస్వీకారా
న్మణ్యాదిసత్త్వే దగ్ధుం యోగ్యశక్తేరభావేన న దాహ ఇతి భావః। దాహానుకూలేతి।
అత్ర దాహానుకూలత్వం కారణతావచ్ఛేదకసాధారణం తేన శక్తేః కారణతావచ్ఛేదక
త్వేఽపి న క్షతిః। నను మణ్యాదేర్యది శక్తినాశకత్వం తదా సత్యుత్తేజకే విశిష్టమణ్యా
దావపసారితే వ దాహానాపత్తిరిత్యత ఆహ। ఉత్తేజకేనేతి। మణ్యాద్యపసరణేనైవేత్య
త్రే చకారైవకారార్థః। నచ దాహం ప్రతి మణ్యభావత్వేన హేతుత్వకల్పనాన్నమ
ణ్యసమవధానకాలే దాహాపత్తిరితి వాచ్యం। మణ్యభావత్వేన రూపేణాప్యతంత్రత్వే

॥ఊర॥
౪౨౯

తు తాం కల్పనే గౌరవాత్ (విలక్షణా శక్తిమత్త్వేనైవ నైకారణత్వే కల్పనే నైవ చోచిత
త్వాదిత్యభిమానాత్ (నన్వేవం శక్తిసద్భావేఽపి తస్యా అతిరిక్తత్వాసిద్ధిరితి చేన్న తస్యాః పదార్థేష్వ
నంతర్భూతత్వాత్ తథాహి న తావద్ద్రవ్యాత్మికా శక్తిః గుణవృత్తిత్వాత్ అత ఏవ న గుణాత్మికా
కర్మాత్మికా వా న చ సామాన్యాద్యన్యతమస్వరూపా ఉత్పత్తిమత్త్వే సతి వినాశిత్వాదితి । ఏవం అతిరి
క్తాం శక్తిం ప్రసాధ్య అధునా సాదృశ్యస్యాప్యతిరిక్తపదార్థతాం వ్యవస్థాపయతి ఏవమిత్యాదినా అతిరిక్త
ఇతి స్వరూపపదార్థాతిరిక్త ఇత్యర్థః । షట్పదార్థానన్తర్భూతత్వే సతి అభావానన్తర్భూతత్వాదితి
హేతుః పూరణీయః తత్ర సత్త్వం తావత్ సిద్ధం నిరస్యతి తద్ధీతి (సాదృశ్యం హేతే సామాన్యేఽపి తిష్ఠ హిం
మాన్యేతరవృత్తిత్వే సతి సామాన్యవృత్తిత్వాదిత్యర్థః । (తేన సామాన్యే న వ్యభిచారః । వృత్తిశక్తే
షేతి (విశేషణాన్న ప్రథమేయత్వాదౌ వ్యభిచారః । (భావత్వే బాధ ద్రవ్యాదిషట్కాన్యతమత్వరూ
పహేతుమతి సాధ్యస్యాభావాన్న వ్యభిచార ఇతి భావః । యది సాదృశ్యం ద్రవ్యాదావన్తర్భూతం
తదా ద్రవ్యాదేః సామాన్యవృత్తిత్వేన యథా గోత్వం నిత్యం తథా అశ్వత్వమపీత్యబాధితప్రతీ

౪శ్రీ॥
౪౨౨॥

తినిర్ణన్నాదిత్యర్థః॥ అభావేంతర్భావమూలకం కృనిరాకరోతి ప్రమాణమపీతి। యద్వ్యతిరిక్తాభావమనం-
గీకుర్వతః ప్రాభాకరస్యమతే అభావేంతర్భావాభింతానర్హ సంభవతి। తథాపి పరమతమభ్యు-
పేత్యనిరాకృతమితిభావః। సత్త్వస్యభావత్వేనప్రతీయమానత్వాత్॥ మణ్యాదిసమవధానకాలేనైవ
హ్నినాదాహం వారణం ఎం ప్రాభాకరైరుక్తం తాం దూషయతి। మణ్యాద్యభావేతి। ప్రతిబ-
న్ధకశక్తికల్పనాం పూర్వోక్తశక్తినాశ్యనాశకభావకల్పనాంచ అపేక్ష్య లాఘవాద్దాహం ప్రతి
నిష్ఠం ప్రతి మణ్యాద్యభావత్వేనైవ హేతుతా కల్పనముచితమితిభావః। దాహోత్పాదకమణ్యా-
దిప్రభిన్నవహ్నిసంగ్రహః। మణ్యాదిసత్త్వేవహ్నేరనుత్పత్తేః తథా చ మణ్యాదేరపి ప్రతిబంధకేసత్యపి దా-
హాపత్తిరితిభావః। ననుయదాకదాచిన్మణ్యభావవిశిష్టవహ్నేర్దాహోత్పత్తేః కారణతావచ్ఛేదకావ-
చ్ఛిన్నకారణసత్త్వే స్వోపకార్యోత్పత్తినియమకత్వాత్ కించ మణ్యభావవిశిష్టవహ్నిత్వం వహ్నివిశిష్టమ-
ణ్యభావత్వం వా కారణతావచ్ఛేదకమిత్యత్ర విశేషణవిశేష్యభావే వినిగమనావిరహేణ గురుభూత-
కార్యకారణభావద్వయాపత్తిరిత్యత ఆహ మణ్యాద్యభావాదేరితి। తథా చ ప్రతిబంధకత్వం

॥ దిన ॥
॥ ౧౨ ॥

నైకాయోరనుకూలధర్మవిషయకత్వం బాధజ్ఞానస్యానుమితిప్రతిబంధకత్వాభావాపత్తేః
కింతు కారణీభూతాభావప్రతియోగిత్వం। తచ్చ మణ్యభావస్యాపి హేతుత్వ ఏవోపపద్యతే।
న త్వతిరిక్తశక్తికల్పన ఇతి భావః। నను ప్రతిబంధకత్వస్య దృశ్యత్వే కారణీభూతవస్తురూపా
భావప్రతియోగిని వస్త్వభావేఽతివ్యాప్తిః ప్రాగభావప్రతియోగిని ఘటాదౌ చేతి చేన్న। తా
దాత్మ్యాతిరిక్తసంబంధావచ్ఛిన్నా యా కారణతా తదాశ్రయీభూతాభావభిన్నో యో
ఽత్యంతాభావః। తత్ప్రతియోగిత్వస్య వివక్షితత్వాత్। కారణతావిశేషణోపాదానాచ్చ
నోపాత్తాంతాభావప్రత్యక్షస్య ప్రతిబంధకత్వాపత్తిర్నిరస్తా విషయస్య తాదాత్మ్యసంబంధేన
ప్రత్యక్షే హేతుత్వాత్ నను వహ్నిమణ్యభావయోర్ద్వయోర్హేతుతాపేక్షయా అతిరిక్త
శక్తేరేకస్యైవ హేతుతా యుక్తా లాఘవాదిత్యత ఆహ। అనేనైవేతి। దాహాదికం ప్రతి
మణ్యభావాదేర్హేతుత్వకల్పనేనైవేత్యర్థః। సామంచేత్యుమయబసమవధానదశాయాం

॥ త్రి ॥
॥ ౧౨ ॥

(నాం తత్ర వృత్తిత్వాభావానాం సామానాధికరణ్యాభావం యేన్ద్రైవ శిష్టం తథా చ ద్రవ్యత్వావచ్ఛి(న్న) తృ శ్రీ కృష్ణ

దాహవార్త్తాయాః ప్రాగభావే మానాభావాదతీతపాధ్యం ఇతి । ఇదమపలక్షణం ప్రతి
యోగిత్వం హ యోః శక్తినాశమణ్యోః శక్తిమణ్యుపసర్గయోః కార్యకారణ
భావకల్పనాపి స్యాదిత్యపి బోధ్యం । వృత్తిత్వాభావేతి తథా చ కేవలాన్వయిని ప్ర
తిబంధకః । కిం తు వృత్తిత్వాభావవిశిష్టమణ్యభావః తదభావస్య వృత్తిత్వాసమవధాన
కాలే అపి తిష్ఠతీతి న వ్యభిచారః ఇతి భావః । అథ మణ్యాదిస్థలే యదా హి తస్య వృత్తిత్వ
వత్కారణతా స్వీక్రియతే తన్న । తత్ర న సంగతత్వాత్ । తదభావకాలవిశిష్టమణ్యభావస్య
సంగతత్వాత్ । అత్రేదం బోధ్యం । అభావీయవిశేషణతాసంబంధేన దాహత్వావచ్ఛిన్నం
ప్రతి విద్యమానత్వాద్యవిశేషణతాసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావస్యాభావీయ
విశేషణతాసంబంధేన హేతుత్వమితి న సంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగి
తాకమణ్యభావస్య హేతుత్వం । యుక్తిపి సత్త్వాద్దాహోత్పత్తిః నప్యనుమానమేవ శక్తౌ ప్రమా

ణం స్యాదితి ఘటాదయః అంశే ఇతి కృష్ణ (కు)

॥దిన॥
॥౧౪॥

ణాం తథా హి వహ్నిదాహానుకూలం ద్విష్ఠమతీంద్రియధర్మమవశ్యమంగీకా
ర్యం శక్త్యాపాదాత్తేవదితి వహ్నిత్వం(?) కార్యత్వమదాహకం భజన్ న శక్తః ~~[illegible]~~ స్వవహ్నిరైస్తో
నుద్భూతరూపమదాహకం భక్ష్యసాధనమాదాయ సాధ్యోదాహానుకూలతేతి వహ్నిదృ
ష్టం చేంధనమాదాయ సంయోగమదాహయాదృష్టవదాత్మసంయోగమాదాయవాత
ద్వారణాం యా[illegible]శక్తి వహ్నినిష్ఠాం స్పర్శవంతదాయత ద్వారణాయా తీంద్రియేతి
చేన్న ప్రతిబంధకతే కార్యోత్పత్తిరహీనాంతస్య నుమానస్య ప్రయోజకతాపత్తే రుచి
త్తువహ్నింప్రతి తృణాదీనాం తృణాకారసంయోగాదీనాం తృణాదీనాం కార్యసంయోగతాపత్తే ॥
రూపేణ కారణతాయాః వృథి బాం శరణాంతిరిక్తశక్తి సిద్ధిః నచ తృణాదీనాం తృణాకార సంయో
గకాలమాంతన విరామదాయిక రణాదయో సంబంధస్య విషయతాపాదక వహ్నిసం
శ్లేషాత్మత్రయం కల్పతామితి నవృథి బాధ ఇతి వాచ్యం తద్ద్వారా వాసాదక సైద్ధాన్త్య
॥౧౫॥
॥౫౧౪॥

త్రయాణాం కల్పనావ ప్రత్యేకం తత్తత్సంబంధానామేకశక్తిమత్త్వేన కారణత్వకల్పనాయా

ఏవ లఘుత్వేన న్యాయ్యత్వాదిత్యాహుః। తన్న తత్తత్సంబంధసాధారణైకజాతేరేవా-

భ్యుపగమాత్ న చ యోగ్యవృత్తిజాతేర్యోగ్యత్వోపపత్తిరితి వాచ్యం। దోషవిశేషగ్రా-

హ్యత్వేన వా యోగ్యత్వకల్పనాత్। న చ సంసర్గత్వాదినా సంకరః। తస్య దోషత్వేన ప్ర-

స్వీకృతమత్త్వైకారణత్వసంభవాత్ న చాన్యతమత్వఘటకభేదానాం మిథో విశేష్య-

విశేషణభావే వినిగమనావిరహేణ కారణతావచ్ఛేదకభేదాత్ కారణతాబాహుల్య-

మితి వాచ్యం। కారణతావచ్ఛేదకకోటినివిష్టానాం సమనియతానాం భేదానామైక్యేన కార-

ణతావచ్ఛేదకైక్యసంభవాత్। న చ భేదానాం స్వరూపతోఽవచ్ఛేదకత్వాసంభవేన త్వగా-

ఘాటస్త్రాకసంయోగవిశిష్టాకాలవిమర్దనసంయోగభేదవిశిష్టవంశానంతర్యక-

ణాదిసంబంధభేదావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకభేదత్వాదినా। అవచ్ఛేదకం వక్తవ్యం

తథాచ అవచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకభేదాదవచ్ఛేదకతాభేదః తద్భేదే చ కారణతాభేద ఇతి
వాచ్యం స్వరూపసంబంధరూపాయా అతిరిక్తాయా వా కారణతాయాః అవచ్ఛే
దకతాభేదేప్యభేదాదిత్యస్య త్రివిస్తరః। అపరే తు తృణాదిసంబంధకాలీనవాయు
సంయోగాదీనామేక శక్తిమత్త్వేన హేతుతామాదాయ వినిగమనావిరహేణ
శక్తిసిద్ధిరిత్యాహుః। యదాశంకం తు సాదృశ్యమప్యతిరిక్తః పదార్థ ఇతి తదపి న
శాశ్వరాంతి సాదృశ్యమపి ఇతి। తద్భిన్నత్వే సతి తి ఇదం చ సాదృశ్యన్నిరూపకభేదాత్ప్రతివ్యా
ప్తి వా భిన్నం అనుయోగితా సంబంధవివక్షణే తు న దోష ఏవ। తద్గతభూయో
ధర్మవత్త్వమితి తత్ర సాధారణ్యేన విద్యమానానాం భూయసాం ప్రాధర్మ్యాః తద్వత్త్వమిత్యర్థః
నను గగనం గగనాకారం సాగరః సాగరోపమః। రామరావణయో ర్యుద్ధం రామరావణ
యోరివేత్యాదావవ్యాప్తిరితి చేన్న। తద్వృత్తిధర్మమాత్రస్య వివక్షితత్వాత్। యదుక్తం భేదః॥

వివక్షయాభిధానత్వాద్వా అత ఏవ వయుగభిదవివక్షాయాం ఇహైవోపమాలంకారః అ
న్యథా అనన్వయాలంకార ఇత్యుక్తమలంకారాబ్ధౌ। సాదృశ్యఘటకధర్మస్య ప్రత్యభిజ్ఞా
తిరూపః। యథా ఘటసదృశః పట ఇత్యాదౌ శ్రుతివిధుపాధిరూపః। యథా సౌంత్వం త
థాహ్లాదకత్వమపి త్వాదౌ। యథా చంద్రసదృశం ముఖమిత్యాదౌ ఆహ్లాదకత్వాదివదితి అతి
రిక్తకల్పనగౌరవాదితి। న వాచ్యః। సాదృశ్యమప్యతిరిక్తమేవ న చాతిరిక్తత్వే పదార్థవి
భాగవ్యాఘాత ఇతి వాచ్యం। తస్య సాక్షాత్పరంపరయా వా తత్ప్రత్యభిజ్ఞానోపయోగిప
దార్థమాత్రనిరూపణాపరత్వాత్। ఏవమధికరణతాపి। తస్య సంయోగాదిస్వరూ
పత్వే ఘటకుండసంయోగస్య ద్వినిష్ఠత్వేన కుండే బదరమితివత్ బదరే కుండమిత్య
పి ప్రయోగః స్యాత్। ఏవం ప్రతియోగిత్వమపీత్యాహుః। సాదృశ్యలక్షణం లక్ష్యైర్యోగాభ
యతి। యథేతి। ప్రయోజ్యం ఇతి సూత్రవిహిత తిప్రత్యయాంతం తత్కృతశోభ్యత్వ

॥ది న॥
॥౭౮॥

క్షంయవాచకత్వాత్క్షితిశబ్దస్యప్రవృత్తేరుపయోగినమర్థంవదన్హ । క్షితిః పృథివీతి । అప్
శబ్దస్యాప్యప్సునిత్యాదినా పాణినీయంసూత్రం శబ్దపరత్వాదాహ । అప్పుంజలానీతి । ప్రతాపస్య
ఖతేజః శబ్దవాచ్యత్వాత్ప్రవృత్తేః తేజః పదార్థం వదన్హ । తేజో వహ్నిరితి । వహ్న్యాదిరిత్యర్థః । దేవ
విశేషస్యాపి మరుచ్ఛబ్దవాచ్యత్వాత్ప్రవృత్తేరుపయోగి నమాహ । మరుద్వాయురితి । వ్యోమ్నాపి
దస్యవేదిబ్రుంహణాత్ప్రయోగాం దాహ । వ్యోమ ఆకాశ ఇతి । దేహవిశిష్టార్థకం దేహశబ్దా
ద్వైహేవయవానామంపస్థితరాహ । దేహాత్మేతి । అధీశ్వరస్య దేహానాం వంద్యే । అనంతభూర్
వాత్రధం ద్రవ్యత్వమితి వేదవ్యాఖ్యాః భూతావేశన్యాయేన । ఈశ్వరస్య శరీరమిత్యంతి సంసారి
ంశ్యదృష్టవశాత్ స్వభవ శరీరమిత్యర్థః । అత ఏవ అప్యరసాం దాహ । ఆత్మేతి । పృథివ్యాదిభూతా వా
ంశప్యాత్మానఇతి పంచైవ ద్రవ్యాణి । వ్యోమాదీశ్వరాత్మన్యంతర్భావాన్నసత్వ । అసమవేత
భూతేంతర్భావాదితి నవేనాంశిష్టః । తన్నేతం నిరాకర్తుం సంఖ్యాయోధక పదప్యంశనా

॥ఆ॥
॥౭౮॥

నాంధర్మాః। ఏతాని నవేతి ద్విత్రావ్యక్తస్తావచ్ఛబ్దాశ్రయత్వేయా బుద్ధిః। న చ భగవత ఏవ శబ్దాశ్రయత్వం త్వే
ప్రత్యేకం చేదేవమాదాయ విహగమనావిశేషాత్ న చ చక్షిర్వాణానాం తదాశ్రయత్వే శబ్దవానహమితి ప్రత్యక్షాపత్తిః
అదృష్టవదయోగ్యత్వే స్వవికల్పనాత్ కాలదిశోస్తు ఏతన్నిర్ణాతేషు యః పూర్వాపరాదిశేషు య ఇత్యాద్యనుగ
తాకారప్రత్యయాత్ మనసస్తు అసమవేతభూతత్వే సాధర్మ్యాదిత్రయసంగ్రహణాదాయ విహగమనావిశే
షా ఇత్యాశయః। అధికమన్యద్వ్యక్తిభవిష్యతీత్యలం। ద్రవ్యాణీతి ద్రవ్యపదం ద్రవ్యత్వజాతివిశిష్టార్థకం నే
తుం గంగాశ్రయత్వాదితి విశిష్టార్థకం గౌరవాత్। యుక్తావళ్యాం కిం ప్రమాణమితి కేచిచ్ఛబ్దః ప్ర
త్రి నను ద్రవ్యం ద్రవ్యమితి అనుగతప్రతీతిరేవ జాతిసాధికా ద్యవిషయితీత్యత ఆహ నహీతి। తత్ర ద్రవ్య
త్వజాతౌ ప్రమాణేతి। తథా చ పృథివ్యాదిషు పంచసు గుణానాం ద్రవ్యత్వవ్యాప్యానాభావే నస్సకలద్రవ్యసాధార
ణం ద్రవ్యత్వజాతిసిద్ధిర్న భవతీతి భావః। కార్యేతి। కార్యత్వం ప్రాగభావప్రతియోగిత్వం। న చ ధ్వం
సాధారణం సత్వేన విశేషణీయం తత్వాత్। అత్ర చ కార్యత్వసమవాయః ప్రత్యాసత్తిః। కారణా

స్వతాదాత్మ్యం। యత్ర సమవాయేన కార్యం తత్ర తాదాత్మ్యేన ద్రవ్యమితి నియమాత్। నను [illegible]ద్రవ్యస
త్వరూపకార్యత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి తాదాత్మ్యేన ద్రవ్యత్వేన కారణత్వే మానాభావః। న చ నిత్యే నిత్యా
త్రృత్తివారణాయ తథా హి తత్త్వమితి వాచ్యం। సమవాయేన నిత్యం ప్రతి స్వాశ్రయసమవేతద్రవ్య
త్వసంబంధేన [illegible]లహేతుత్వేనైవ తద్వారణాత్। కార్యత్వస్య కార్యతావచ్ఛేదకత్వే గౌరవాత్। కాలిక
సంబంధేన [illegible]కత్వాద్ దిశకమాదాయ వినిగమనావిరహాచ్చ తథా హి సంయోగ(గ)తి। అత్ర చ
రూపాదిగుణానాం సకలద్రవ్యసాధారణ్యాభావేన ద్రవ్యకార్యతయా పరిత్యాగః। సకలద్రవ్యవృ
త్తిసంఖ్యాదిత్రయస్య చ। గగనాదివృత్తిసంఖ్యాత్రయస్యానిత్యత్వాత్ న చ సంయోగత్వావచ్ఛిన్నం
ప్రతి ద్రవ్యత్వేన సమవాయికారణత్వే మానాభావః। తత్తద్వ్యక్తిసమవేతతత్తత్సామాన్యం ప్రతి
తద్వ్యక్తిత్వేన సమవాయికారణత్వస్యావశ్యకత్వేన సంయోగత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి ద్ర
వ్యత్వేన గుణాదౌ తదుత్పాదాసంభవ ఇతి వాచ్యం। కార్యమాత్రవృత్తిజాతేః కార్యతావచ్ఛేద
కత్వనియమేన తాదృశకారణత్వస్యావశ్యకత్వాత్। నిత్యసంయోగాంగీకర్తృమతే

సాధారణ్యేనాపి। విభాగస్యేవేతి। ద్రవ్యత్వసిద్ధిః జాతిరూపద్రవ్యత్వసిద్ధిః స్యాదిత్యత్ర ద్రవపాఠః
అత్ర యద్యపి గుణత్వేనాన్యథాసిద్ధిః సంభవతి। తథాపి సాక్షాత్సంబంధధర్మవిధానేన సత్త్వే
వానుమితేః పరంపరాసంబంధధర్మవిషయకత్వమితి భావః। ఇదముపలక్షణం। ద్రవ్యవతి
ద్రవ్యాంతరానుపపత్త్యా సమవాయేన ద్రవ్యస్య ప్రతిబంధకత్వం కల్పనీయమితి ప్రతిబంధక
తావచ్ఛేదకతయా ద్రవ్యత్వసిద్ధిః। ప్రతిబధ్యతావచ్ఛేదకం చ పృథివ్యాదిచతుష్టయమాత్ర
వృత్తి భూతత్వమేవ నిత్యవ్యావృత్తత్వాత్। భూతత్వస్య ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకత్వే తు।
మంఽతర్దత్వస్య తథాత్వమాదాయ వినిగమనావిరహాపత్తిః। ద్రవ్యత్వస్య ప్రతిబంధకతా
వచ్ఛేదకత్వం ధర్మిగ్రాహకమానేన సిద్ధం న చైవం గగనాదివృత్తిత్వమేవ నాభావ ఇతి వా
చ్యం। భూతత్వేన తుల్యవృత్తికతావత్త్వా వినిగమనావిరహేణ గగనాదిపంచవృత్తిత్వాభ్యు
పగమాత్। న చ భూతత్వేన తుల్యవృత్తికవృత్తిత్వే వారణాయ వనోవృత్తిత్వమేవ ద్రవ్య

॥ఛ౭॥
॥౧౪॥

త్వైకల్పితాం। గగనాదివృత్తిత్వకల్పనేకారవాత్। గగనాదివృత్తిత్వకల్పనేపవం తత్వే
న సాంకర్యావారణాయ మనోవృత్తిత్వస్యావశ్యకత్వాదితి వాచ్యం। తథా సతి మనో
ర్తత్వ్యాత్తాత్సాద్యవృత్తిత్వస్యైతుల్యత్వాదుక్తవృత్తిత్వాపత్తేరితి। నను ధర్మప్రవృత్తిస్వీకారే నవత్వ
వ్యా[illegible]యుక్తమిత్యభిప్రాయే [illegible] తూం [illegible] ననైతి తమస [illegible] వాదిత
[illegible] మిత్యాశంక్య తమః నా [illegible] ప్రవృత్తి [illegible] తద్దితి తద్రూపత్వ [illegible]
[illegible] నను తమస [illegible] ప్రవృత్తేః [illegible] త్వాశంకాసు
[illegible] తత్త్వాతి తమస ఇత్యర్థః [illegible] ప్రవృత్తమిత్యనే [illegible] తథా
చ తద్రూపత్వం [illegible] త్వాదిత్యస [illegible] తమసా ప్రవృత్తేః [illegible]
[illegible] పరతాపరతా [illegible] త్వాదిత్యభిప్రాయః। ఇదం తమః పరం ఇదం
తద్రూపం [illegible] తా తద్రూపాణం కర్మవత్వాదితి కర్మవత్త్వం [illegible]

॥౧౫॥
॥౧౪॥

రూపసంబంధేన వివక్షితం। తేన ద్రవ్యమాత్రవృత్తికాలికసంబంధేన సమవేతత్వేన వ్యభిచారః। న చ స్వరూప
సంబంధేన । చలతి తిష్ఠతి తత్ర సమవేతత్వస్య ద్రవ్యత్వవ్యాప్యత్వం తత్ర భాసతే ఇత్యాదినా।
సంయోగేతి। సంయోగాభావస్య హేతుతాయాం ప్రతియోగితాకాభావవత్త్వాదినా వ్యభిచారః।
వ్యభిచారః। అతః సంయోగత్వమకుర్వతి హేతౌ ప్రతియోగివృత్తిత్వం సమవాయసంబంధా
వచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావవత్త్వం। తేన వృత్తిత్వకాలికసంయోగసంబంధావచ్ఛిన్న
ప్రతియోగితాకాభావవత్త్వ వ్యభిచారః। నిరుక్తం। అనుగతైకైకైవ నిరుక్తం।
ఘటాభావాదిషు ఘటాభావాదీనాం అనుగతానాం
ఘటాదినా ఘటాదికం ఇత్యాదినా తేజః ప్రభృతి ద్రవ్య సంగ్రహః। తత్రాపి నవసు ద్రవ్యేషు
అంతర్భావాసంభవేనైకైకస్యాపి అధికరణవృత్తిత్వమితి భావః। తదుక్తం తమః
చలనక్రియావత్ ప్రసిద్ధ ద్రవ్యైకదేశ ... ద్రవ్యత్వం ...

॥ದಿನ೫
೧೨೯೫

ಮನಃ ದ್ರವ್ಯತ್ವೇ ಸತಿ ಲೋಕಾನಿರಪೇಕ್ಷತ್ವಾ ಚಕ್ಷುರಿಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಹ್ಯಮಾನತ್ವಾತ್ ದ್ರವ್ಯತ್ವೇ ಸತಿ ಆಲೋಕಸಾಪೇಕ್ಷ
ಚಕ್ಷುರಿಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ ತತ್ರ ದ್ರವ್ಯತ್ವೇ ಸತೀತಿ ತಮಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇ ಸತಿ ದ್ರವ್ಯತ್ವಸ್ಯಾಭಿನ್ನ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವ ಅಭಿನ್ನಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಸಂಯೋಗಸಂಬಂಧೇನ ಆಲೋಕತ್ವೇನ ಕಾರಣತ್ವಾದಿತಿ
ಭಾವಃ। ಅತೇಜಸ ತೇಜೋಭಾವೇನೇತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಹತ್ತ್ವೋದ್ಭೂತಾನಭಿಭೂತರೂಪವತ್ತ್ವೇ ಚಕ್ಷು
ರಭಿನ್ನಾಭಾವ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ಅಂಧಕಾರಾಭಾವ ಏವ ತೇಜಃ ಸಂನಿಧ್ಯಾದಿತಿ ಮತೇ ನ ವ್ಯಭಿಚಾರ
ಶಂಕಾಭಾವಾತ್ ತದ್ಬುದ್ಧ್ಯೈರನುಪಪತ್ತೇರಿತಿ ನೀಲಜನಾಯಾವತ್ತ್ವ ಸಪದಂ ಉಪಪತ್ತೇರಮೋ ವ್ಯಾವ
ಹಾರೋಪಪತ್ತೇರ್ನ ನುತ ಮನಸ್ತ್ವೇ ಚೋ ಭಾವರೂಪತ್ವೇ ರೂಪವತ್ತ್ವಾ ಪ್ರತೀತೇಃ ತಥಾ ಚ ಭಾ
ವೇ ರೂಪವತ್ತ್ವಾಭಾವ ಇತ್ಯರ್ಥಃ। ರೂಪವತ್ತ್ವೇತಿ। ರೂಪವತ್ತ್ವಾ ಪ್ರತೀತೇಃ ಭ್ರಾಂತಿತ್ವೇ ನಿಚ ಲಕ್ಷ
ತ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸಿದ್ಧ ಸಮನಸ್ತ್ವೇ ಹೇತು ನಾಶವ ಸದ್ದ್ರವ್ಯತ್ವಂ ಗ ದ್ರವ್ಯತ್ವಾದಿತ್ಯರ್ಥಃ। ತಮಸ್ ವತ್ತ್ವಾ ಪ್ರತೀತಿ

॥ಪ್ರ॥
೧೨೯೫

న హి ద్రవ్యైర్ద్రవ్యాన్తరస్య ప్రతీతిరస్తి భావః న సమ్ప్రతీతేః నిత్యాంశత్వం తత్త్రైవస్మిత్త్రయ
యుక్తముక్తం రకాంతిబాధజ్ఞానం ప్రత్యక్షేణ తమోనాశే లక్షితేష్వత్ర రకాలిబాధజ్ఞానాన్నామ
వాయోర్ధర్మః ప్రతీతే నిత్యం శిత్వం ఇత్యుక్తేఽతః ద్రవ్యగుణాం తత్ర సమానాత్ సమాన ఇతి । అత్రయ
వా దిక్కాలాదీనాముత్పత్తిర్ధ్వంసాభావాత్ప్రాగభావః యస్యాకాశో విభుం నీలరూపం తమ ఇతి కంద
లీకారమతం తన్న ఇహాంధకారమితి ప్రతీతేః నిత్యమస్యా వ్యక్తేః తమః నీలం నతు నీలమి
తి ప్రత్యయో బాధకస్తమసః అనతిరిక్తే విషయే (ప్రత్యక్షా) అతిరిక్తస్య అనాకాశత్వ వక్తవ్యా)
ఖ్యాతః । తదవస్థ ఏవేత్యుక్తే తోషా । ను వర్గస్యైవ తత్త్వమితి తేజోనిరూపణానన్తర
ఇతి శేషః సంతత ఇతి రూపరసగంధస్పర్శ సంఖ్యా పరిమాణ పృథక్త్వ సంయోగ
విభాగ పరత్వాపరత్వ బుద్ధి సుఖ దుఃఖేచ్ఛా ద్వేష ప్రయత్నాశ్చ గుణా ఇతి విభా

॥ದಸ॥
॥೨೦॥

ಗುಣಾಸ್ತ್ರೈಸಪ್ತದಶ ಕಂಠೋಕ್ತಾಃ । ಸೂತ್ರಸ್ಥೇನ ಚ ಶಬ್ದೇನ ಗುರುತ್ವ ದ್ರವತ್ವ ಸ್ನೇಹ ಸಂಸ್ಕಾರ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮ
ಶಬ್ದಾಃ ಸಪ್ತಸು   ತಾಃ ಶೌಚಾನತೇ ವಿಶೇಷಯೋಗ ಚ ಸಮುಚ್ಚಿತಾ ಗುಣಾ ಇತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾಃ ।
ನ ಸಮುಚ್ಚಯ ಸಮುಚ್ಚಿತೌ ಕಿಂ ನಾಮ ಗುಣತ್ವಂ ನ ಚ ಜಾತಿ ವಿಶೇಷಃ । ದ್ರವ್ಯಗುಣಾನಾಂ ಮಾನಾದಿಕೃತ ಶ್ರೀ
ಹ್ಯತ್ರೈತಿ ತೇಷು ಗುಣೇಷು ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಃ ಅಗ್ರೇ ಗುಣನಿರೂಪಣಾವಸರೇ ವಕ್ಷ್ಯತ ಇತಿ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯ
ಸ್ತ್ರೂತಿ ನೈಗೋಮಾಸ್ತ್ರವತಿ ಯಥಾಕಾರಣಾರಂಭಂ ಕಿಂಚಿದ್ಧರ್ಮಾವಶೇಷೋ ದ್ಯಾಕಾರಣತಾ ತ್ವಾ
ದಿತ್ಯ ಸಮಾನಂ ಗುಣತ್ವಾಭಾವೇಽಪ್ರಮಾಣಮಿತಿ ಭಾವಃ । ಏತತ್ತತ್ವಂ ತತ್ರೈವ ಸ್ಫುಟೀಭವಿ
ಷ್ಯತಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧೇತಿ ಚ ಅನಾಕಾರಗತಪ್ರತ್ಯಯ ಸಿದ್ಧೈವೇತ್ಯರ್ಥಃ । ಉದಾಹರತಿ ತತ್ಸಮ
ವಿಭಾಗ ಸಂಯೋಗಾದಿಭಿಃ ಪ್ರಮಾಣಾಂತರೈಃ ಮುಕ್ತಮನಾದೇವೇತಿ ಅಸ್ತ್ರೈವಂ ಅಕ್ಷೇಪಣಾ
ದೀನಾಂ ಪ್ರಗಮನಾದೇವ ಲಾಭಾತ್ ಉತ್ಕ್ಷೇಪಣಾದಿಷು ವಿಭಾಗೋ ಅನುಚಿತಃ । ನ ಹ್ಯುತ್ಕ್ಷೇ ॥ಪ್ರ॥
॥೨೦॥

ಪಗಾದಾಗಮನತ್ವಂ ನಾಸ್ತ್ಯಾಂ ವಿತಂ ಉ । ಧ್ವಂಮದಶ್ಚ ಪ್ರಿಶ್ನೆತ್ರ ಲೋಷ್ಟಾದಾ ಉ । ಧ್ವಂಗ
ಆರಿ ಅಧೋಗಲೀಶಿ ಪ್ರತ್ಯಯೋ ದಿಶಾ ಚೇನ್ನ । ನ ತಂತ್ರೇ ಋಸ್ಯಮಪಾಶೆ ನಿರ್ಣಯಂ ತು ಮತ್ತಿಕ್ಷ
ಶ್ಚಾದಿತಿ ಶಲ್ಲಕ್ಷ್ಣಾಂ ಶ್ವಾತಿ ಲಕ್ಷ್ಣಾಪ್ರಯೋಜನಂ ತು ಇತರಭೇದನ್ಯವ್ಯವಹಾರತ್ವಾ ವಾ ಇತಿ । ತಥಾ
ಹಿ । ಸಾಮಾನ್ಯಮಿತರೇಭ್ಯೋ ದ್ರವ್ಯಾದಿಭ್ಯೋ ಭಿದ್ಯತೇ ಸಾಮಾನ್ಯವ್ಯವಹಾರವಿಷಯೋ ವಾ
ನಿತ್ಯತ್ವೇ ಸತಿ ಅನೇಕಸಮವೇತತ್ವಾತ್ ಯನ್ನೈವಂ ತನ್ನೈವಂ ಯಥಾ ದ್ರವ್ಯಮಿತಿ ಏವಂ ಲಕ್ಷ್ಣ
ಣಾಂತರೇಷ್ವಪ್ಯೂಹ್ಯಂ । ಅನೇಕೇತಿ ಅನೇಕವೃತ್ತಿತ್ವಮೇಕತ್ವಿನ್ನತ್ವಂ ಜಲಪರಮಾಣುರೂಪಾದಾವ
ತಿವ್ಯಾಪ್ತಿವಾರಣಾಯ ವಿಶೇಷ್ಯಭಾಗಸ್ಯ ವಿವೇಚನೇಷು ಉತ್ಸನಮವಾಯ ಫಲಮಾಹ ।
ನಿತ್ಯತ್ವೇ ಸತಿ ಅನೇಕವೃತ್ತಿತ್ವಮಿತಿ ॥ ಹಿ । ನಚೈವಂ ನಿತ್ಯಸಂಯೋಗೇ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿರಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ
ತಸ್ಯ ನಿರಸ್ತತ್ವಾತ್ ಮೃದೋ ನ ರಾಜಿ ಇತಿ ಚೇನ್ನ ದ್ರವ್ಯನಿರೂಪಿತಸಂಯೋಗನಿಷ್ಠಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇ

ಗಾದಿನ॥
ಗಾ೨೧೫

ದಶಕೊಮೆ। ಚಸ್ಪ್ರತ್ಯನ್ನಿ ವೆಶೆಕಾಶವಾರ್ಕೆ ನಿತ್ವಸಂಯೋಗಾಂಗಕತ್ವನಯೆ ಸಂಯೋಗತ್ವೈನ್ಯನಿ ತ್ವ—

ಮಲ್ಪ ಕೃಪ್ತಿಕ್ತೈನಕಾರ್ಯಕಾನವಭಿದಕತ್ವಾತ್ಕೆಯುಕ್ತ್ಯಾನಿತ್ಯವಿಭಾಗಬಧ್ವಾಪತ್ಯೆಕ್ಯನಸುಲ್ರೆಕಾತ

ಕೃರೂಪಜಾತಾಂವವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ರಸ್ಪ್ರ ಅನೆಕಗಮವೆತತ್ವಾಭಾವಾದಿರತ್ವಾಶಂಕ್ಯ ಅಲಕ್ಷ್ಯತ್ವೈನೋಕ್ತರ

ಮಾಹ(ಏಕವ್ಯಕ್ತಿಮಾತ್ರೆಕವೃತ್ತ್ಯಭಿದರೂಪಜಾತಿಬಾಧಕಸತ್ವಾದಿವಿಶೇಷಃ ಅನುಗತಧ

ಯಃ ಜಾತಿಕಲ್ಪಕಾಂಯೋಃ ಅಭಾವಾದಿಭಾವಃ ವೃತ್ತ್ಯಭಿದನ್ಯಜಾತಿಬಾಂಧಕತ್ವಮೆ

ವಾಸಿದ್ಧಂ ನಿಸ್ಸಿವಗುಣ್ಯತ್ವೈನ ಕಿವಶೆಷಾನ್ಯತ್ವೈನಕಿ ಇವವೆತಸ್ಯಜಾತಿಲಕ್ಷ್ಯಗಾತ್ವಾದಿಸ್ವರಃ

ಸ್ಸಂವಕಿಮಾಹ।ತಥಾಚೊಕ್ತಮಿಕಿದ್ರವ್ಯಕಿಶಗಾವಶ್ಯಾಂ ಉದಯನಾಚಾರ್ಯೈ)

ಕಿಕಿಶೆಷಃ ಬಹ್ವೃವ್ರತ್ಯೈಕಧಮತ್ವೈವನಾಮಾನ್ಯಕಯಾಪವಬದ್ಧತ್ವಾದೆನವ್ಯತ್ವಾಜಾತಿ

ಕನಿಷ್ಯಾವಿಯಿಕಿಭಾವಃ ವೃತ್ತೆರಭಿದಃ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿವೃತ್ತಿತ್ವಂ ಲೆಕಾಶತ್ವಾದೆಃ ಜಾತಿತ್ವೈ— ॥ಪ್ರ॥ ॥೨೧॥

బాధకం తుల్యత్వం తుల్యవ్యక్తివృత్తిత్వం చ ఘటత్వకలశత్వాదీనాం జాతీనాం ఇతి చేద్వస్తు
తస్తు తుల్యత్వం తుల్యవ్యక్తివృత్తిత్వం స్వభిన్నధర్మాసమనియతత్వమితి యావత్
తచ్చ జాతిత్వే బాధకమేవేతి ధ్యేయం సంకరశ్చ పరస్పరాత్యంతాభావసమానా
ధికరణయోర్ధర్మయోరేకత్ర సమావేశః భూతత్వమూర్తత్వాదీనాం జాతిత్వే
భూతత్వం విహాయ మనసి వర్త(మానత్వా)న్మూర్త(త్వస్య) మూర్తత్వం విహా
మూర్తత్వస్య య గగనే వర్త(మానత్వా)ద్భూతత్వస్య పృథివ్యాదిచతుష్టయే చ తయోః సమావేశాత్ సాంకర్యస్య
జాతిబాధకత్వే కిం మానమితి చేత్ స్వసమానాధికరణాత్యంతాభావసమానాధి
కరణత్వవిశిష్టయసంబంధేన జాతివిశిష్టజాతిత్వావచ్ఛేదేన స్వసమానాధిక

||దిన||
||౨౨||

తద్గ్రాహ్యం తాదృశావచ్ఛిన్న యోగిత్వాదృశావని యమ్యత్వం గృహ్ణాతి నైకరాదృశ నియమే
మానాభావాన్న సాంకర్యం జాతి బాధకమితి మనస్యాః అనవస్థానం జాతేః జాతి
మత్త్వే యద్యపి నిత్యజాతిషు వృత్తిః జాత్యాం తాదృశవృత్తిః జాత్యే నవృత్తిః జాత్యాం తరమితివ్య
క్తిత్వాపత్తేః తథాపి నిత్యజాతిషు ఏకవృత్తి జాత్యభిన్నా వృత్తిజాత్యే తదాశ్రయజాతిషు
అనవృత్తి జాత్యమేవం ఉక్తేః ఇత్యనవస్థాయా దోషాః తథాపి సామాన్యమనుగతత్వస్య తత్సమ్యక్
త్వగ్రాహ్యతాతః విశేషస్య జాతిమత్త్వే అథవా రూపస్య స్వతో వ్యావృత్తత్వస్య హానిః
తత్ర జాతిస్వీకారే తయోర్వ్యావృత్తత్వం వ్యాఘాతం సామాన్యాశ్రయస్య సామానరూ
పక్రియావద్భేదసాధకత్వనియమాత్ నచ సామాన్యస్వరూపేణ విశేషాణాం భేదకత్వం

||త్రి||
||౨౨||

ಸಂಭವತಿ। ವ್ಯಭಿಚಾರಾತ್। ತಾದೃಶನಿಯಮಸಂಗ್ರಹಾಯ ಪರಮಾಣುಗತೈಕತ್ವಾದೀನಾಂ ತತ್ತ್ವ
ದ್ವಿತ್ವೈಕತ್ವಸ್ಯ ಪರಮಾಣ್ವಂತರವೃತ್ತಿದಶತ್ವಾಸಂಭವೇನ ವಿಶೇಷಸ್ಯ ವೈಯರ್ಥ್ಯಪ್ರಸಂಗಾದಿತಿ
ಮಹಾಯ್ಯಾಃ। ಅಸಂಬಂಧಃ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಾನುಯೋಗಿತ್ವಾನ್ಯತರಸಂಬಂಧೇನ ಸಮವಾ
ಯಾಭಾವಃ। ಸಮವಾಯಾಭಾವಯೋಃ ಜಾತಿಮತ್ವೇ ಇತಿ ತದಪೇಕ್ಷಯಾ ಜಾತಿಸತ್ತಾಪೇಕ್ಷ
ಯಾ ಪೃಥಕ್ತ್ವಃ। ಸತ್ತಾಜಾತಿಶ್ಚ ದ್ರವ್ಯಗುಣಕರ್ಮಸು ನಿತ್ಯಾನುಗತಪ್ರತೀತ್ಯೈರ್ಭಾವ್ಯ ಜಭ್ಯತಿ ತತ್ರ ನ
ವ್ಯಾಪಕನ್ನಿತಿ ಪ್ರತೀತಿವಿಷಯೋಭಾವತ್ವಮೇವ ಅತ ಏವ ಸಾಮಾನ್ಯಾದಿಷ್ವಪಿ ಸದಿತಿ ವ್ಯ
ವಹಾರಃ। ನತ್ವಮಿತಿ ದ್ರವ್ಯಾದಿತ್ರಿತಯವೃತ್ತಿ ಸತ್ತಾಜಾತಿ ಇತಿ ರೀತಿನ ಪರಮಪರಂಚೇತಿ
ದ್ವಿವಿಧಂ ಸಾಮಾನ್ಯಂ ಪರಂ ಸತ್ತೇತಿ ವೈಶೇಷಿಕವಿಭಾಗಃ। ನಿರುಕ್ತತ್ವಾದನಾದೇಯಮಿತ್ಯಾ

ಷಃ । ತನ್ನಿಷ್ಠತ್ವಂ ಚ ತಾದೃಶತಾವಚ್ಛೇದಕತಯಾ ಸತ್ತಾಜಾತಿಸಿದ್ಧಿಃ । ಯತ್ರ ಪ್ರತಿಯೋ
ಗಿತಾನುಯೋಗಿತಾನ್ಯತರಸಂಬಂಧೇನ ಧ್ವಂಸೋ ವೃತ್ತಿಃ । ತತ್ರ ತಾದಾತ್ಮ್ಯಸಂಬಂಧೇನ
ಸದಿತಿ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣ(ಣ್ಯ)ಪ್ರತ್ಯಾಸತ್ತ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಭಾವೇ ಸ್ವಪ್ರಾಗಭಾವೇ
ವ್ಯಭಿಚಾರಃ । ಸತ್ತಾವಿರಹಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಪ್ರಾಗಭಾವಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಭಿನ್ನಪ್ರತಿ
ಯೋಗಿತಾಯಾಃ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕಸಂಬಂಧತ್ವಾದಿತಿ ವಸ್ತುತಸ್ತು ಸತ್ತಾವಚ್ಛಿ
ನ್ನಂ ಪ್ರತಿ ತಾದಾತ್ಮ್ಯೇನ ದ್ರವ್ಯತ್ವೇನ ಕಾರಣತಯಾ ಜನ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತಯಾ ಜಾತಿಸಿ
ದ್ಧಿಃ । ತಾದೃಶಕಾರ್ಯಕಾರಣಭಾವೇ ಸಮಾನಾಭಾವ ಇತಿ ತು ನ ಸ್ವಾಶ್ರಯಸಮವೇತತ್ವ +
ವಿಶಿಷ್ಟದ್ರವ್ಯತ್ವಸಂಬಂಧೇನ ನೀಲಾದಿಷ್ವೇವ ಸತ್ತಯೈವ ಸದಾಪತ್ತಿರಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ತಾದೃಶ

+ [illegible]

ಸಮವೇತತ್ವತತ್ತ್ವಸ್ವತ್ವೈಷ್ಟ್ಯಯೋರ್ವಿಶೇಷಣವಿಶೇಷ್ಯಭಾವೇ ವಿನಿಗಮನಾವಿರಹೇಣ ಕಾರಣತಾಬಾ
ಹುಲ್ಯಾಪತ್ತೇಃ ಕಾಲಿಕಸಮವಾಯೋಭಯಸಂಬಂಧಸ್ಯ ಕಾರ್ಯತಾವಚ್ಛೇದಕತಾವ
ಚ್ಛೇದಕತ್ವಾತ್ ಸತ್ತಾಯಾ ನಿತ್ಯಗಂಧಾದಾರಣಾಂತ್ವೈಪಕ್ಷತಿವಿರಹಾದಿತ್ಯನ್ಯತ್ರ ವಿಸ್ತರಃ । ಸ್ವತ ಏವೇತಿ
ಸ್ವತೋವ್ಯಾವರ್ತಕತ್ವಂ ಚ ಸ್ವಭಿನ್ನಲಿಂಗಜನ್ಯಸ್ವವಿಶೇಷ್ಯಕಸ್ವಾನುಮಾನಜಾತೀಯಭೇದಾನುಮಿತ್ಯವಿ
ಷಯತ್ವಂ ಸಾಜಾತ್ಯಂ ಚ ಪದಾರ್ಥವಿಭಾಜಕೋಪಾಧಿರೂಪೇಣ ರೂಪೇಣ ಸಹಷಡ್ದೇಶ್ಯಾದಾ
ತ್ಮನ ವ್ಯಾವರ್ತಕತ್ವೈಪವಿಶೇಷಸ್ಯ ಗುಣಾದಿರೂಪತ್ವೇನ ಇತರಭೇದಾನುಮಿತಿವಿಷಯ
ತ್ವೈಪದ್ರವ್ಯಾದೇಃ ಪ್ರಮೇಯತ್ವಾದಿನಾ ವಿಶೇಷ್ಯಸಜಾತೀಯತ್ವೈಪ ನ ಕ್ಷತಿಃ । ನಿತ್ಯದ್ರವ್ಯವೃತ್ತಿರಿತಿ
ವಿಶೇಷಾಣಾಂ ಸ್ಥಾನಕಥನಂ ನ ತು ಲಕ್ಷಣಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ಪ್ರಯೋಜನಾಭಾವಾತ್ ತತ್ರ ವಿಶೇಷ

ವ್ಯಾವೃತ್ತೌ ನನ್ವೇತತ್ಪರಮಾಣ್ವಾಕಾಶಾದಯೋ ವ್ಯಾವೃತ್ತಕಾರ್ಯವಿಷ್ಯಂತಿ ಕಿಂ ವಿಶೇಷೈರಿತಿ ಚೇನ್ನ ಅ
ವ್ಯಾವೃತ್ತೇರ್ಧರ್ಮಸ್ಯ ವ್ಯಾವೃತ್ತಕತ್ವಾಭಾವಾತ್ ತತ್ರಾಪಿ ವ್ಯಾವೃತ್ತತ್ವಾಂತರಾಪೇಕ್ಷಯಾ ನವಸ್ಥಾ
ಸಾನಾತ್ ನನು ವಿಶೇಷೇಷ್ವಪ್ಯಪ್ರಸಂಗ ಇತಿ ಚೇನ್ನ ತಸ್ಯ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಮಾಣೇನ ಸ್ವತೋ
ವ್ಯಾವೃತ್ತತ್ವಸ್ಯ ಸಿದ್ಧೇಃ ಏವಂ ಚ ನಿತ್ಯದ್ರವ್ಯೇಷು ವಿಶೇಷಾಃ ಸಿದ್ಧಾ ಇತ್ಯಭ್ಯುಪಗಂತವ್ಯಾಸ್ತು ನ ತದ್ವಿಶೇ
ಷವಂತಃ ಆಶ್ರಯಭೂತವಿಶೇಷೇಷ್ವೇವ ತೇಷಾಂ ವ್ಯಾವೃತ್ತತ್ವಾತ್ ಆಶ್ರಯಸ್ಯ ವಿಶೇಷವ
ತ್ತ್ವಯೋಃ ವ್ಯಾವೃತ್ತತ್ವೈನ ವಿಶೇಷತ್ವಸಂಭವಾದಿತಿ ಭಾವಃ। ಇತ್ಥಂ ಪರಾಕಾಶಯೋರ್ನಿತ್ಯ
ಜ್ಞಾನಶಬ್ದಾಭ್ಯಾಂ ವ್ಯಾವೃತ್ತೇಸ್ಸಂಭವಾನ್ನ ತತ್ರ ವಿಶೇಷ ಇತ್ಯಾಹುಃ ನವೀನಾಸ್ತು ವಿಶೇಷೇ
ಅತಿರಿಕ್ತೇ ಮಾನಾಭಾವಃ। ಯತ್ತ್ವವಿಶೇಷಾಣಾಂ ಸ್ವವೃತ್ತಿಧರ್ಮಂ ವಿನಾ ವ್ಯಾವೃತ್ತತ್ವಂ

తథా నిత్యద్రవ్యాణామపి త్యాపుః॥ ష ఘోదనాంశపాలాందౌ ద్రవ్యేషు గుణాశ్రయోః॥
తేషు జాతేశ్చ సంబంధ ఇతి మూలం తత్ర ఘటకపాలవదిత్యవయవవృత్తయవపరత్వ
ర్వ్యాహ అవయవావయవినోరితి జాతేశ్చేతి చకారేణ నిత్యద్రవ్యేషు విశేషాసంబంధః
సముచ్చీయత ఇత్యాహ సమవాయస్య లక్షణమాహ నిత్యసంబంధత్వమితి సంబంధత్వాత్ర
సంబంధిభిన్నత్వాప్యః తేన నిత్యామా స్వరూపసంబంధేనాతివ్యాప్తిః ననుసమవాయ
సంబంధస్యైకత్ర మానాభావాత్ శంక్యాహ తత్రప్రమాణంత్వితి గుణక్రియాదిత్యాదినా
జాతివ్యవహరః సంయోగాదితి ద్రవ్యయోరేవ సంయోగ ఇతి నియమాదితి భావః
అత్ర సమవాయసంబంధేన ఘటత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి తాదాత్మ్యసంబంధేన తంతు
త్వేన హేతుత్వాత్ కార్యతావచ్ఛేదకసంబంధవిధయా సమవాయసిద్ధిః న చ స

॥ದಿಸ॥

॥೭೫॥

ಸಮವಾಯಸ್ಥಾನೇ ಸ್ವರೂಪಸಂಬಂಧಂ ನವೇತ್ಯಾಶಂಕ್ಯಾಕಾರಣಾಭಾವಃ ಕಲ್ಪನೀಯ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ
ತಥಾ ಸತಿ ಯತ್ರ ಸಮವೇತಂ ಕಾರ್ಯಮುತ್ಪದ್ಯತೇ ತತ್ರ ಸಮವಾಯಿಕಾರಣಮಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾನಸ್ಯ
ನಚ ಯತ್ಸಂಬಂಧೇನ ಕಾರ್ಯಮುತ್ಪದ್ಯತೇ ತತ್ಸಮವಾಯಿಕಾರಣಮಿತ್ಯೇವಾಸ್ತ್ವಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ।
ಕಪಾಲಸಂಬದ್ಧೇಷು ಘಟಧ್ವಂಸಂ ಪ್ರತಿ ಕಪಾಲಸ್ಯಾಸಮವಾಯಿಕಾರಣತ್ವಪ್ರಸಂಗಾದಿತ್ಯಪ್ರ
ತ್ಯುಕ್ತಂ। ಸಿದ್ಧಸಾಧನಂ ಅಯುತಸಿದ್ಧಯೋಃ ಸ್ವರೂಪಸಂಬಂಧ ಇತಿ ವದತಃ ಪರಸ್ಯೇತಿ ಚೇ
ತ್ಃ ಅಥಾಂಕುರಂ ಪ್ರತಿ ಸಮವಾಯಿಗಂಧನೇ ಪ್ರವೃತ್ತಾನಾಂ ಸ್ವಾಯತ್ತಾಯಿಕಾನಾಮಿತಿ ಚೇತ್ಃ
ನನು ಸಮವಾಯಸ್ಯೈಕತ್ವೇ ನಿತ್ಯಮಾನಮಿತ್ಯತ ಆಹ ಲಾಘವಾದಿತಿ ಯಥಾ ಕ್ಷಿತ್ಯಾದಿಜನಕ
ತಯಾ ಈಶ್ವರಸ್ಯ ಲಾಘವಾದೇಕಸ್ಯ ಸಿದ್ಧಿರಿತಿ ತಥಾ ಸಮವಾಯಸ್ಯಾಪ್ಯೇಕತ್ವಃ ಸ್ವರೂಪವತ್ತಾ ಬುದ್ಧಿರಿ

॥ಶ್ರೀ॥

॥೭೫॥

ತಿರೂಪವತ್ತಾಬುದ್ಧೇಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾತ್ರೇ ಪ್ರಸಂಗಾತ್ಸ್ವರೂಪಃ ಸ್ವಾತ್ಮನಿ ಸಮವಾಯರೂಪ ಸಮವಾಯಯೋರ್ಭೇದಾ
ದಿತಿಭಾವಃ ತತ್ರ ತಥಾ ಯತಾರೂಪಾಭಾವಾದಿತಿ ನಚ ರೂಪಸಮವಾಯಸ್ಯೈತೇನ ಸಂಬಂಧೇನ
ವತ್ತ್ವಕಥಂ ರೂಪಾಭಾವಃ ಸಂಬಂಧಸತ್ತ್ವಾತ್ತೇನ ಸಂಬಂಧೇನ ಸಂಬಂಧಿಸತ್ವಾವ್ಯಾಪ್ತ್ಯಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ
ರೂಪನಿರೂಪಿತತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಸಮವಾಯಸ್ಯೈವ ರೂಪಸಂಬಂಧಿತಯಾ ವಾಯೌ ತದಭಾ
ವಾತ್ ನಚ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಯಾನತಿರಿಕ್ತತಯಾ ವಿಶಿಷ್ಟಸಮವಾಯೋಪಿ ವಾಯಾವಸ್ತೀತಿ ವಾಚ್ಯಂ
ರೂಪನಿರೂಪಿತತ್ವವಿಶಿಷ್ಟಸಮವಾಯನಿರೂಪಿತಾಧಿಕರಣತಾಯಾ ಏವ ರೂಪಸಂ
ಬಂಧತ್ವಾತ್ತಸ್ಯ ವಾಯಾವಭಾವಾತ್ (ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಗಂಧಸ್ಯ ಸಮವಾಯೋ ನಚ ಜಲ
ಸ್ಯಾದಿಪ್ರತೀತೇಸ್ಸಮವಾಯಸ್ಯ ನಾನಾತ್ವಮಿತಿ ನವ್ಯಾಃ ಸಂಬಂಧಾಂತರಮತಿರಿಕ್ತ

॥ದಿನ॥
॥೭೮॥

ಪದಾರ್ಥ ಇತಿಚೇನ್ನಃ ನಹಿ ದಿಕ್ತ್ವಸ್ಯ ಭೂತಲಾದಾವಿತ್ಯಾದಿಃ ಇತಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಮಿತಿ ಶಕ್ಯಮು ಶಕ್ತ್ರಿಯತೇ।
ತದಾ ತನ್ನಿಷ್ಠತ್ವಮನಿಷ್ಟ್ವಂ ಚೇತಿ ವಿಕಲ್ಪ್ಯ ಆದ್ಯೇ ದೂಷಣಮಾಹ ತಸ್ಯೇತಿ ನನು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಸ್ಯ ತತ್ರ
ಸತ್ತ್ವೇಪಿ ಘಟಾನಯನದಶಾಯಾಂ ಘಟಾಭಾವಾಭಾವಾದೇವ ನ ಘಟಾಭಾವಬುದ್ಧಿಃ ಅ
ತಏವ ಘಟಾಭಾವಸ್ಯೇತಿ ತತ್ರ ಘಟವತಿ ಭೂತಲೇ ಕ್ಲೃಪ್ತೇ(?) ತಸ್ಯೇತಿ ಘಟಾಭಾವ
ಸ್ಯೇತ್ಯರ್ಥಃ ಅನ್ಯಥಾ ಘಟಾಭಾವಸ್ಯ ಅನಿಷ್ಟತ್ವೇ ದೇಶಾಂತರೀಯ ಘಟತ್ವಾನ್ಯದೇಶೀಯತ್ವಾರ್ಥಃ(?) ಘಟ
ತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಾಭಾವಸ್ಯ ಏಕತ್ವಾದಿತಿ ಭಾವಃ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಸ್ಯೇತಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಸ್ಯಾನಿತ್ಯತ್ವಾಭ್ಯುಪಗಮ
ಪಕ್ಷ ಇತ್ಯಾದಿಃ ತತ್ರ ಘಟಾನಯನೇ ಘಟವತಿ ನಚ ಘಟವತಿ ನ ಘಟಾಭಾವಬುದ್ಧಿಃ
ಘಟವತ್ತಾಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಕತ್ವಾನ್ನತ್ವಾದಿತಿ ವಾಚ್ಯಂ ಘಟವತ್ತಾಜ್ಞಾನವಿರಹದ

॥ಪ್ರ॥
॥೭೮॥

తాయాం ఘటాభావబుద్ధేర్జాయమానాయాః ప్రమాత్వప్రసంగాదిత్యతస్తాత్పర్యాత్
నను ఘట్రాంతి నో ఏవమతే పాకేన రక్తఘటే శ్యామరూపసమవాయస్యాసత్త్వాత్ శ్యామరూ
పవత్త్వధీప్రసంగాదిత్యత ఆహ మమత్యైతి ద్వైతేయిదూషణామాహ వృత్తిరస్యేతి
నను వృత్తిత్వాన్నంగీకారాత్ ఘటాభావభూతలయోః సంబంధః స్వరూపమితి
చేత్తథాపి ఘటశూన్యదశాయామివ ఘటవత్త్వదశాయామపి భూతలే
ఘటాభావబుద్ధిస్త్వన్మతే ఏతస్మాత్ ఘటాభావభూతలయోస్స్వరూపసంబం
ధస్యాపి సత్త్వాదత ఆహ ఇత్థం చేదితి। తత్త్వాతీనేతి ఘటాభావవద్భూతలమి
తి జ్ఞానకాలీనేత్యర్థః తత్తద్భూతలాదికమితి యత్ర యత్ర భూతలే ఘటాభా

ತಬುದ್ಧಿತ್ವತ್ವಪ್ಯೂತಲಾದಿಸಂಸರ್ಗದಭಾವಾನಾಮಿತಿ ಯುಕ್ತ್ಯಾಯುಕ್ತ್ಯಾಭಾವನ್ಯಾಯಬುದ್ಧಿತ್ವನ್ಯಾಪ
ಸ್ಯೈತ್ವಧರ್ಮತ್ವಕಾಚ ನಸ್ವರೂಪವಸ್ತ್ವಂಸಂಬಂಧಃ ಕಿಂತು ಇ॰ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೂಪ ಇತಿ ನ
ಮಾಪ್ಯೋನ್ಯತ್ವಾಪ್ರಸಂಗ ಇತಿ ಭಾವಃ ನತ್ವಾಸ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಂ ಸಂಬಂಧಾಂತರಮೇವ ಭೂ
ತಲಂ ಘಟಾಭಾವವದಿತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾಸ್ವರೂಪಸಂಬಂಧಾಭ್ಯುಪಗಮೇ ಚಾಭಾ
ವಾಧಿಕರಣಾತ್ಮ್ಯಪ್ರತ್ಯಂ ಖಂಡಯಿದತನ್ಯಾತ್ರವಿಷಯತ್ವಜ್ಞಾನಾದಿಕಮಾದಾಯ
ವಿನಿಗಮನಾವಿರಹ ಮಿತ್ಯಾಹುಃ ದ್ರವ್ಯಾದಿಷಟ್ಕಾನ್ಯೋನ್ಯಾಭಾವ ಇತಿ ಇದಂ ಚ ದ್ರ
ವ್ಯತ್ವಾದಿನಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾವಚ್ಛೇದಕಂ ಅನನುಗಮಾತ್ ಕಿಂತು ತದ್ಗತಷಟ್ಕಸಂಖ್ಯಾ
ವಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾವಚ್ಛೇದಕಾ ದ್ವಿಪ್ರತಿಯೋಗಿಕಭೇದನ್ಯಾದ್ವಿತ್ವಮಿವ ಧ್ಯೇಯಂ ವಸ್ತುತಸ್ತು

భావభిన్నత్వమేవ తథాచోద్యం అత్ర కేచిత్ భావభిన్నత్వస్య భావత్వే భావత్వరూపవిశేష్యగ్రా
జ్ఞానసమూహ్యకాలేఽపి ఘటో నాస్తీతి ప్రత్యయానాపత్తేః ఏవమన్యోన్యాభావత్వస్య అభావత్వ
ఘటాన్యోన్యాభావత్వవ్యత్వే ఘటో అభావత్వాన్యోన్యాన్యాభావవత ఘటే అన్యోన్యాభావప్రత్యయాపత్తిః
ఏవము భావత్వస్య భావభిన్నత్వరూపత్వే అభావో న భావ ఇతి వాక్యాత్ బో
బోధానుపపత్తిశ్చ ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదకవిధేయయోః ఐక్యాదితి తస్మాద
ఖండోపాధిః అనుయోగితావిశేషో వా అభావత్వమితి వదంతి తత్ర నవ్యాః అ
భావత్వస్య ఖండోపాధిత్వే ప్రమాణాభావః కింతు అభావత్వం నామ
యత్కించిత్సమానాధికరణస్వరూపసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాశాలిత్వా
భావరూపం తచ్చ ఘటపటాన్యతమత్వవత్ ఏకప్రకారః ఏవం చ ఘటాభావత్వ

॥ದಿತ॥
॥೨೮॥

ಷೋಽಭಾವಪ್ರತೀತೇನಾಂ ಅಭಾವಾಂಶೇ ಅನುಗತತ್ವಮುಪಪಾದ್ಯತೇ ನ ಚ ವಿಷಯತಾಽನವಸ್ಥಾ
ನತ್ರಾಃ(ಕ್ಷ್ಯಂ)ತಾಭಾವವೃತ್ತೇಃ ಸ್ವರೂಪತ ಏವ ಪ್ರಕಾರತ್ವೋಪಗಮಾದತ ಏವ ನ ತತ್ರಾರೂಪ
ಏ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಜ್ಞಾನಂ ವಿನಾಽಪಿ ಘಟೋ ನಾಸ್ತೀತಿ ಬುದ್ಧ್ಯಾಪ್ರಕಾರಃ ಅಭಾವತ್ವಪ್ರಕಾರಕಪ್ರತ್ಯ
ಕ್ಷ ಏವ ಪ್ರತಿಯೋಗಿಧಿಯೋ ಹೇತುತ್ವಾತ್ ಅನ್ಯಥಾ ಇದಂ ತಮ ಇತಿ ಪ್ರತೀತೇರಾಪತ್ತೇಃ ನ ಚ ನ ತ್ವಾ
ಭಾವರೂಪಸ್ಯಾಭಾವತ್ವಸ್ಯಾನುಪಪತ್ತೇಸ್ತತ್ಪ್ರಕಾರತ್ವೇ ವಿಶೇಷ್ಯಾದಿಧಿಯೋ ಹೇತುತ್ವೇಽಪಿ
ಭಾವತ್ವ ಇತಿ ವಾಚ್ಯಂ ವಿಶೇಷ್ಯಾಂಶೇ ಭಿದಿನ ಹೇತುತಾಯಾ ಅಭಿನ್ನತ್ವೇನ ತತ್ರ ತದ್ಭೇದಾ
ನುಪಗಮಾತ್ ಫಲಾನುರೋಧಾತ್ತತ್ಕಲ್ಪನಾಯಾ ಇತಿ ಪ್ರಾಹುಃ ತನ್ನ ಗೋ(ತ್ರೋ)ತ್ರಾ
ಭಾವಚ್ಛಿದ ಇತಿ ಮೂಲತತ್ತ್ವಂ ನ ಗೋತ್ವೋ(ತ್ರೋ)ಏಕಃ ಅಪರತ್ವಅ(ಸ್ತ್ರೋ)(ತ್ರೋ)ಭಾವ
ಇತಿ ಪ್ರತೀತ್ಯೈತೇ ತಜ್ಞಾಯುಕ್ತಂ ತನ್ನ ಗೋ(ತ್ರೋ)ಭಾವತ್ವಾನಂಗೀಕಾರಾದಿತ್ಯತ ಆಹ

॥ಪ್ರ॥
॥೨೮॥

తాసంసర్గాభావేతి తత్త్వమేగ్గా ద్రవ్యత్వసంభావయోః లక్షణమాహ సంసర్గాభావత్వమి
తి అన్యోన్యాభావే అతివ్యాప్తివారణాయ అన్యోన్యాభావభిన్నేతి ఘటాదా
వతివ్యాప్తివారణాయ అభావపదం ఏవమగ్రేపి తాదాత్మ్యేతి తాదాత్మ్య
స్యైవ తాదాత్మ్యావచ్ఛిన్నత్వం ప్రతియోగితాయాం వివక్షితం తేన సంయో
గావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకసంయోగత్వం తాభావేనాతివ్యాప్తిః ప్రాగ
భావస్య లక్షణమాహ వినాశ్యాభావత్వమితి అత్రధ్వంసే అతివ్యాప్తివా
౭౩ రణాయ వినాశీతి అనుప్రసభావగర్భితం మానమితి చేత్ అత్ర ఉత్పన్న
స్యామానరుద్ధాదభియోగసిద్ధిః ఇతి ప్రాంచః నవీనాస్తు జాతిరూప యత్ర

॥దిన౫
॥౨౯॥

త్వాదివదుత్పన్నో ఘటధ్వంస ఇతి నాశోఽతిరిచ్యత ఇతి న తు ప్రాగభావః ఇదానీం ఘట
ప్రాగభావ ఇతి లౌకికానాం ప్రత్యయానాం భావాంశ్చ న చ తద్ధ్వంసయోరేవ ధాయికత్వ
త్వపాలత్వం యోగాదీనాం తద్ధ్వంసయోరుత్పత్తికాలే గత్వాత్పునరపి తద్ధ్వంసయోరుత్ప
త్త్యాపత్తిః ప్రాగభావాంగీకారే తదభావాదేవ నముస్తాదుత్పత్తిరితి వాచ్యం జన్య
ద్రవ్యత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి జనకతయోక్తైస్తన్తుమవాయినం బంధావచ్ఛిన్న
జన్యద్రవ్యత్వావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావస్యాపి హేతుత్వే తదాపత్త్యాగం
భావాకే న చ జన్యద్రవ్యాభావస్య జన్యద్రవ్యత్వాలినోత్పత్తికధ్వంసాభావానాం చోత్పత్తి
కేతుత్వమిత్యత్ర విని గమనాగత్యోరాద్యద్రవ్యాభావస్యాద్యత ధ్వంసాభా
వానాం చ కారణతామచిత్యలాఘవాదేకః ప్రాగభావో హేతుః కల్ప్యత ఇతి వాచ్యం

॥శ్రీ॥
॥౨౯॥

ప్రాగభావకల్పనేఽపి తత్కాలోత్పత్తికానందతత్త్వదాం తత్ప్రతియోగికానాం ప్రాగభావానాం
వినిగమనావిరహేణ తేషు తాయోగదువాం తత్కాలత్వవిశిష్టప్రాగభావరూపధర్మకల్ప
నాగౌరవం అపరమతే రిత్యత ఇత్యాహుః తత్ర వదంతి స్వానధికరణేషు క్షణేషు
పూర్వోత్పత్తికానాం యావత్ప్రతియోగికత్వం పక్షేతు బహూనాం తత్ర క్షణానాం తత్ప్రతియో
గాదీనాం చ తత్తద్వ్యక్తిత్వేనైవ హేతుత్వకల్పనాపేక్షయా ఏకప్రాగభావస్యైవ హేతుతా
యాం లాఘవమితి అత్రేదమవధేయం చత్వారోఽయుక్తేషు క్షణేషు యావత్ప్రతి
తు కపిపూర్వోత్పత్తిః న చాచరమసంయోగవృత్తేః తత్తద్వ్యక్తిత్వేనైవ హేతుత్వా
న్నాపత్తిరితి వాచ్యం తథాపి స్వానధికరణక్షణేషు విచరమసంయోగాభా

॥దిస॥
॥౪౦॥

పాదివపతియోగిత్వప్తితిపాతకాంసంగ్రవిపాతసభావస్యోల్లుకాంకా గత్యాదితివేక్షా(

చరమసంయోగస్యసమవాయిత్వాద్ధి కాంకామాంకా దిక్కర్ణాయ్య ప్రత్యాసత్త్యా

ప్రాతుత్పత్తేరత్వంతత్రఇష్టాపిసమవాయిత్వప్రతియోగిత్వత్తత్తసమవాయిత్వేకచ

రమసంయోగాభావదిశవృత్తిభావాకాపత్త్యాసమవాయిసంబంధేప్రత్యాప

త్తేః ప్రతిచరమసంయోగస్యసంయోగస్య క్షేః కార్యాంశః సంబంధి ప్రాతుత్తావా

చ్య(త)దాజస్యాచదిక్కర్ణాంతరం తప్పపకాంశత్త యాంచరమసంయోగస్య

సత్త్వాపత్తేః ప్రతియోగిత్వపాదపాత ప్రాగభావప్రాతుత్పన్నస్య పక్షేః తదితి।

ఏవమప్యుక్తశ్చనాతిరిక్తః పదార్థః తేషాం చ తస్య ప్రతియోగిత్వేప్రమాణా

భావ ఇతి తత్త్వం ధ్వంసస్య లక్షణమాహ జన్యాభావత్వమితి ప్రాగభావేతివ్యా

ప్తివారణాయ జన్యేతి అత్యంతాభావస్య లక్షణమాహ నిత్యేతి ధ్వంసాదివా

రణాయ నిత్యేతి నను అత్యంతాభావస్య నిత్యత్వే ఘటానయనానంతరం భూ ॥పు౫
॥౪౦౭॥

ತಲೇಷು ಘಟೋ ನಾಸ್ತೀತಿ ಪ್ರತ್ಯಯೋತ್ಪತ್ತಿರಿತ್ಯತ ಆಹ ಯತ್ರೇತಿ ತಥಾ ಚ ಸಂಬಂಧಾಭಾವಾದೇವ ಘ
ಟೋ ನಯನಾನಂತರಂ ಘಟಾತ್ಯಂತಾಭಾವಬುದ್ಧಿರ್ನೇತಿ ಭಾವಃ ಕಾಲವಿಶೇಷವಿಶಿಷ್ಟಸ್ವರೂ
ಪಸ್ಯ ಸಂಸರ್ಗತ್ವೋಪಗಮ ಏವ ಘಟವತಿ ಘಟೋ ನಾಸ್ತೀತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾಭಾವೋಪಪ
ತ್ತ್ಯಾ ಚ ತದುಭಯಸಂಸರ್ಗಾಭಾವೇ ಮಾನಾಭಾವ ಇತ್ಯಸ್ವರಸಃ ಕೇಚಿತ್ತು ದಿಕ್ತ್ವೇನ ಸಾಮಾಚಿಕಃ
ನನು ಮಾಸ್ತು ಘಟಯುಕ್ತಾತೀತ ಘಟಾತ್ಯಂತಾಭಾವಬುದ್ಧಿಃ ಘಟೋತ್ಪತ್ತೇಃ ಪ್ರಾಕ್ಕಾಲೇ ತು ಗ್ರಾ
ದಿ ಕಪಾಲಂ ಕಪಾಲ ಇತ್ಯತ್ರ ಕಪಾಲಾದಿನಾ ನನು ತರ್ಹಿ ಸತ್ತ್ವರೂಪಪ್ರಾಗಭಾವಾಧಿಕರಣೇ ಕಪಾ
ಲ ಘಟೋತ್ಪತ್ತಿಮರೂಪದ್ವಾರ ಸಾಧಿಕರಣೇ ಚ ಕಪಾಲೇ ಘಟೇ ಕಥಂ ಕೇತ್ವನಾಸ್ತಿ ಕಪಾಲೇ ಘಟೋ ನಾ
ಸ್ತೀತಿ ಪ್ರತೀತಿಃ ಧ್ವಂಸಪ್ರಾಗಭಾವಯೋರಧಿಕರಣೇ ಅತ್ಯಂತಾಭಾವಸ್ಯ ಸ್ಥಿತೇರಿತ್ಯತ ಆ
ಹ ಕಪಾಲೇ ಘಟ ಇತಿ ತತ್ರೇತಿ ಧ್ವಂಸಪ್ರಾಗಭಾವಯೋರಿತ್ಯರ್ಥಃ ಅತ್ಯಂತಾಭಾವೇನ

೧ದಿಸ॥
೧೪೧॥

ಷೇತಿ ಶೇಷಃ ತಥಾ ಚ ನ ವ್ಯಾಪ್ಯಮತಿ ಸಾಧ್ಯಪಕ್ಷೇ ತಥಾ ತತ್ಸಂಸರ್ಗಾಯೋಮಿಶ್ರೋಪತ್ತಿರಿತಿ ಭಾವಃ
ಯುಕ್ತಂ ಚೈತತ್ತತ್ತ್ವಮನ್ಯಥಾ ಸಾಧ್ಯಮತ್ಯೇವ ತತ್ತದ್ಧ್ವಂಸಾದಿ ಪ್ರವೃತ್ತತ್ವರೂಪಂ ನಾ
ಸ್ತಿ ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಃ ತತ್ಸಂಗಂ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಾವಗಾಹಿತ್ವಾತ್ ನ ಚ ತಾದೃಶಪ್ರತ್ಯಯೋ ಽತಿ
ಮಧ್ವಂಸಾದ್ಯವಗಾಹಿ ಸಾಧ್ಯಾಭಾವಾವಗಾಹಿತ್ವತತ್ತದ್ಧ್ವಂಸಪ್ರಾಗಭಾವವತಿ ತತ್ಕಾಲೇ ತಾದೃಶಪ್ರತ್ಯ
ಯಪ್ರಸಂಗಾದಿತಿ ನ ಚ ತತ್ತದ್ದ್ರವ್ಯತ್ವಾವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಕತತ್ತದ್ಧ್ವಂಸಪ್ರಾಗಭಾವ
ಯೋಃ ತದ್ವ್ಯಕ್ತಿವೃತ್ತಿತ್ವೇನಾಂತರಾತ್ಮ್ಯಮೇತತ್ಕಂ ನಾಸ್ತಿ ಇತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಃ । ತದಾ ಧ್ವಂಸಪ್ರಾ
ಗಭಾವಯೋಃ ಸಾಮಾನ್ಯಾವಚ್ಛಿನ್ನಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾಕತ್ವೇ ಸಾಧ್ಯತ್ವೇ ಕಾರಾದ್ರ್ಯ ನ ಸಾಮಾ
ನ್ಯಾವಚ್ಛೇದಕೇ ಮಧ್ವಂಸಪ್ರಾಗಭಾವವತಿ ತತ್ಕಾಲೇ ತತ್ತತ್ತದಾ ತದನಭ್ಯುಪಗಮಾದಿತಿ ವಾ
ಚ್ಯಂ ಏವಂ ನಿಗಮನಾವಿರತಪ್ರಾವದಾಂತಾಂ ತತ್ತದ್ಧ್ವಂಸಪ್ರಾಗಭಾವಯೋಃ ತದ್ವತ್ಸ್ಥಿತಾ

೧ಪ್ರ॥
೧೪೧॥

తేనాగారవాన్తరదపేక్షయా త్వం తాభావస్యాన్తరాత్మా మాదాసంబంధత్వత్వప్రసేలాఘ

వాదిత్యస్యత్రపాన్తరః। నను అభావస్య ద్విత్వే త్వనుపపన్నం అభావ ఏవ మూనాభావా

దిత్యభిప్రాయేణాశంకతే నన్వితి అభావస్యాధికరణాత్మకత్వే నాశవందర్శనేయుక్త

మనంతత్వప్రసక్తం అతిరిక్తేతి భావానాతిరిక్తత్వార్థః అభావస్యాధికరణాత్మకత్వే ఇతి

ధారాధేయభావానుపపత్తిరూపో దోషః సోపి ప్రసక్తితే నేత్యాహ ఏవం

చేతి అధికరణాపేక్షయా అతిరిక్తత్వే చేత్యర్థః నను అభావాధికరణాభా

వస్య అభావాత్మకత్వే యో ఆధారాధేయోపపత్తిసత్త్వాస్తిత్వమోదూషణం

కరపూష ఏవం చేతి అన్యథా అభావస్య అధికరణాత్మకత్వే ఏతేనవ్యాప్యమాసేన

పరస్పరధర్మసాపాన్నానాం సత్త్వపదార్థానాం ఏవ పరస్పరభేదకత్వం జ్ఞా

॥దినక॥
॥౪౭॥

సాధర్మ్యవైధర్మ్యనిరూపణారంభః

ఎయిసమూప ఇదానీమితి పదార్థనిరూపణానంతరమిత్యర్థః తదనిరూప
ణేన పదార్థానాం సాధర్మ్యవైధర్మ్యనిరూపణాసంభవదితి భావః సమాన
త్వాస్సాధర్మ్యశ్చ తన్నాభావత్వాద్ధర్మ్యం ఏవం వైధర్మ్యమిత్యత్రాపి బ్రహ్మవార
ణాయ బహుష్వేవ సమానా ధర్మ్యోక్తేషామితి కేవలాన్వయి
త్వాదితి విషయభేదేన విషయతాయాంభేదః జ్ఞానవిషయతాత్వేన కేవలాన్వ
యిత్వమస్త్వితి భావః ఏవమగ్రేపి జ్ఞేయత్వాదిష్వప్యాదిపదార్థం దర్శయ
తి । ఏవమభిధేయత్వమితి అభిధేయత్వం అభిధావిషయత్వం అభిధాచ
సంకేతగ్రాహ్యాద్యభిధశ పదార్థ ఇతి మీమాంసకాః సంకేతభిన్నాయామభి
ధాయాం మానాభావాత్ సంకేత ఏవ అభిధేతి నైయాయికాః ప్రమేయత్వాదిత్యా

॥ప్ర॥
॥౪౭॥